

INTRODUCTION TO HEBREW

MOSHE GREENBERG

The Library school of theology at claremont

WEST FOOTHILL AT COLLEGE AVENUE CLAREMONT, CALIFORNIA

PJ 4567 G855 1965

-

-

73

אתו אהב או

in a frage

INTRODUCTION TO

HEBREW

MOSHE GREENBERG

Professor of Biblical Studies University of Pennsylvania

Prentice-Hall, Inc. Englewood Cliffs, New Jersey

Theology Library SCHOOL OF THEOLOGY AT CLAREMONT California

PRENTICE-HALL INTERNATIONAL, INC. London PRENTICE-HALL OF AUSTRALIA, PTY., LTD. Sydney PRENTICE-HALL OF CANADA, LTD. Toronto PRENTICE-HALL OF INDIA (PRIVATE) LTD. New Delhi PRENTICE-HALL OF JAPAN, INC. Tokyo

> Current printing (last digit): 18 17 16 15 14

© 1965 by PRENTICE-HALL, INC. Englewood Cliffs, N.J.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form, by mimeograph or any other means, without permission in writing from the publisher.

Library of Congress Catalog Card No.: 64-10135

Printed in the United States of America 48446-C

ACKNOWLEDGMENTS

I am happy to acknowledge the generous attention of the following persons whose comment and criticism have done much to lessen the imperfections of this work.

Dr. Haim Blanc went over an earlier draft of the grammar with me; the benefit of his comments to that draft continues into the present revision.

My father, Dr. Simon Greenberg, criticized the work from a pedagogic viewpoint; whatever merit it possesses on that count derives largely from his criticism.

The Hebrew parts underwent the careful scrutiny of Dr. Svi Rin.

Drs. D. N. Freedman and E. A. Speiser were good enough to review the philological material and supply many helpful observations.

I am indebted to the Department of Oriental Studies of the University of Pennsylvania and its chairman, Dr. Speiser, for having enabled me to publish and teach from successive drafts of the work and thus to accumulate precious classroom experience that I trust has accrued to its advantage.

I have dedicated this work to my parents, who instilled in me the love of the Hebrew language and its literature.

MOSHE GREENBERG

ON THE USE OF THIS BOOK

The plan of the work

The aim of this book is to teach the fundamentals of Hebrew grammar and to enable one to acquire a mastery over a basic vocabulary of Biblical Hebrew. The grammatical material has been selected on the basis of frequency, less common phenomena being omitted. Vocabulary and readings are based on a self-contained part of the Joseph story in Genesis 37-45, and illustrations of the grammar and the material for the exercises are drawn almost exclusively from these readings. The last stage of the course is the study of five chapters of Genesis. The essentials of Biblical Hebrew grammar, and roughly a third of the words of highest frequency in Biblical Hebrew (fifty occurrences and more) are included.

The order of study

The grammar and readings have been interlaced so as to illustrate and reinforce one another. Grammar sections 1-8 are to be studied consecutively. Thereafter, two readings (pp. 139-169) are to be covered before each grammar section, as indicated at the end of each grammar section and reading.

Sections 27-30 are for reference only and are not integrated with readings. Following section 26, then, reading — which has now reached Genesis 44:10 — may proceed uninterruptedly. A convenient division of the remaining material into units is Genesis 44:11-23,24-34;45:1-15, 16-28.

Just before beginning the study of the biblical text the Orientation in the Hebrew Bible (pp. 173–179) may be read. To aid the student during this study, Notes on the Hebrew Text of Genesis 37, 42–45 (pp. 180–192), and a Glossary (pp. 197–207) are supplied. As each chapter is finished, the Questions for Review pertaining to it (pp. 193–196) may be utilized. The Index (pp. 219–224) brings together all the topics and grammatical terms in the book.

Abbreviations and signs

abs	absolute
apoc	apocopated form
art	the article
B.C.E	before the Common Era
с	common gender
C.E	Common Era
coh	cohortative
cond	condition(al)
conj	conjunction
CS	construct form, state
di obj	direct object
du	dual
f	feminine
fs, fpl	feminine singular, feminine plural
impf	imperfect
impf cons	imperfect consecutive
imv	imperative
inf	infinitive
juss	jussive

VI Introduction to Hebrew

m	masculine
ms, mpl	masculine singular, masculine plural
MH	Modern Hebrew (Israeli)
neg	negative
part	particle
pass	passive
pers	person
pf	perfect
pf cons	perfect consecutive
pl	plural
pron	pronoun
pt	participle
S	singular
suf	suffix
term	terminitive
w	with
1	first person
lcs, lcpl	first person common gender singular, """" plural
2	second person
2m, etc.	second person masculine
3	third person
3m, etc.	third person masculine
*	hypothetical form
>	becomes, became
<	(is) derived from
ş	section
1	stressed syllable; used as a rule only when stress is
	not on the final syllable

CONTENTS

	Introduction: The Hebrew Language	1
§ 1.	The Alphabet	10
§ 2.	Vocalization	17
§ 3.	The Noun Sentence	24
§ 4.	On the Structure of the Noun	26
§ 5.	The Article and the Adjective	30
§ 6.	The Construct State	34
§ 7.	Pronouns and Demonstratives	38
§ 8.	The Verb	41
§ 9.	Qal Perfect	45
§10.	Qal Imperfect and Related Forms	49
§11.	Qal Infinitive and Participle	54
§12.	The Pi'el	58
§13.	The Hif'il	61
§14.	Pronominal Suffixes with Masculine Nouns	64
§15.	Pronominal Suffixes with Feminine Nouns and with Verbs	69
§16.	Wåw-Consecutive	74
§17.	Hollow Verbs	78
§18.	The Nif'al and Hitpa'el	84
§19.	Final a Verbs	88
§20.	Initial ' Verbs	93
§21.	Final x and Initial x Verbs	98
§22.	Initial 1 Verbs	103
§23.	Initial Laryngal Verbs	108
§24.	Middle and Final Laryngal Verbs	113
§25.	Vowel Changes in Noun Inflection	118
§26.	Segolate Nouns	124

VIII Introduction to Hebrew

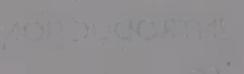
§27.	Word Order	128
5		132
§28.	The Accents	135
§29.	Some Effects of the Stress	
§30.	Geminate Verbs	137
	Readings	139
	Aids to Reading the Bible	171
	Orientation in the Hebrew Bible	173
	Notes on the Hebrew Text of Genesis 37, 42-45	180
	Questions for Review	193
	Glossary	197
	Tables of Verb and Noun Inflection	209
	Index	221

.

INTRODUCTION TO HEBREW

לאבא ולאמא

- - ישעיה נט, כא

- Bern Hall Conte

A served the second second

the second s

INTRODUCTION : THE HEBREW LANGUAGE

The Semitic languages

Hebrew belongs to a family of languages whose speakers anciently inhabited the area of present-day Iraq, Syria, Lebanon, Israel, Jordan, and the Arabian peninsula. In the eastern part of this region — the territory of modern Iraq — lived the ancient peoples of Assyria and Babylonia, who spoke dialects of *Akkadian*.¹

In the west, the area from Syria to Israel comprises roughly the original home of the Aramaic and Canaanite languages (one of the latter being Hebrew). To the south, in the Arabian peninsula, the Arabic dialects originated. A branch of South Arabic later crossed the water to Africa, where it developed into Ethiopic.

Most of the peoples who lived in this area in biblical times were believed by the Israelites to have descended from Noah's son Shem

¹ The Babylonians' own name for their language. Akkad was the chief city of the first Semitic empire in Mesopotamia (about 2300 B.C.E.); it is mentioned in the Bible in Genesis 10:10.

(written Sem in Greek and Latin Bibles). Modern scholars have accordingly found it convenient to refer to the languages spoken by them as Semitic languages, though, to be sure, the notions of filiation held by the ancient ethnographer (see Genesis 10) do not always agree with those of the modern student of these languages.²

"The language of Canaan"

To the Israelite of the monarchic period (10th-6th centuries B.C.E.) the language he spoke was "the language of Canaan" (Isaiah 19:18), which his ancestors had adopted from the natives of old Palestine (at that time called Canaan) well before it was conquered by Israel in the 13th century B.C.E. The language of the Bible is, in fact, a dialect of Canaanite, differing little from the languages spoken by Israel's neighborsthe Phoenicians, the Moabites, and the Edomites. Modern discoveries have furnished us with specimens of the languages of Canaan from as early as the 15th century B.C.E., in Palestinian forms, which are close to biblical Hebrew,³ as well as in Syrian form, which is somewhat further removed.⁴ In language, as in several aspects of their culture,

² A striking example of disagreement concerns the filiation of Canaanite. According to Genesis 10:6, "Canaan," along with "Mizraim"(Egypt) and others, was a "son" of Ham. Yet we class Canaanite as a Semitic, not a Hamític, language; i.e., Canaanite belongs rather with the languages spoken by the "sons of Shem" than with Egyptian and the other Hamitic tongues.

³ For example, Canaanite glosses in the Akkadian el-Amarna letters. These letters, discovered in Egypt in 1887, date from the 15th-14th centuries B.C.E.; they are directed to the Egyptian court from Egyptian officials and vassals in Canaan.

⁴ The reference is to Ugaritic, the language of a large treasure of documents unearthed at Ugarit, an ancient coastal city of Syria. The site, presently called Ras Shamra, has been yielding written documents since excavations began there in 1929. the Israelites borrowed from their environment, though here, as in much else, the borrowed vessels were filled with new content.

The language of Canaan was the spoken and literary language of Israel to the end of the monarchy (6th century B.C.E.). The great bulk of biblical literature is composed in it, and a few contemporary extrabiblical inscriptions recovered by archaeologists in Palestine attest that the language of the Bible was really in current, vulgar use and is not an artificial literary creation. Traces remain of regional differences in the language, but these have been mostly effaced by the leveling process of later tradition.

Hebrew during the Second Temple period (5th century B.C.E.-1st century C.E.)

The Babylonian exile (586–538 B.C.E.) hastened a process that was already beginning during the last generations of Israelite independence: the coloring of Hebrew by Aramaic, the *lingua franca* of the Near East in the 6th century B.C.E. and for several centuries thereafter. We hear that the returning exiles — a minority in a non-Jewish milieu — were hard put to preserve their native language. Children of mixed marriages "spoke half in the language of Ashdod [probably a Canaanite or Aramaic dialect], and none of them could speak in the Jews' language [i.e., the language of the people of Judah]. but according to the language of each people" (Nehemiah 13:24). From this time on the influence of Aramaic grew, especially in cosmopolitan Jerusalem and among the aristocratic and commercial classes.

Hebrew⁵ continued as the vernacular of the rural population, which

⁵ The earliest datable use of "Hebrew" for the name of the language is found in a work of the 2nd century u.c.E. In the Bible, "Hebrew" is an ethnic appellation, infre-

comprised the bulk of the Jewish people. With the success of the Hasmonean revolt against Syrian–Greek domination and the subsequent regaining of Jewish independence under the Hasmonean dynasty (166-67 B.C.E.) Hebrew letters experienced a renascence. Court histories were composed in Hebrew, imitating biblical style, and official and administrative documents were issued in Hebrew, thus laying the groundwork for the legal language that was later to be fashioned into a fine tool in the rabbinical academies of Palestine.

At the end of the era Hebrew and Aramaic were both freely used in Jewish Palestine. It is a point of dispute among scholars as to which of the two was the original language of books written then that have survived only in non-Semitic translations (e.g., the Apocrypha). Even in the academies of Torah study both languages were employed, though the proceedings were summarized and transmitted almost exclusively in Hebrew.

Rabbinic Hebrew

After the Bible, the second great monument of the Hebrew language

quently used, and then chiefly to set off Israelites from other national groups. It first occurs in Genesis 14:13 in the phrase "Abram the Hebrew"; the later Jewish usage of "Hebrew" as the name of the language is based on the ethnic connotation of the word and on the idea that it was the language spoken by Abram "the Hebrew" and his descendants. Jewish etymologies carry the word back either to Eber, the ancestor of all the "Eberites" (Hebrews) of whom Abraham was a descendant (Genesis 10:21 and 11:14-26), or to a like-sounding Hebrew word meaning "the other side (namely, of the Euphrates River)," whence Abraham came (Joshua 24:3). The derivation of the word is still obscure; a connection with a flotsam element of the Near Eastern population of the 2nd millennium B.C.E. called "Hapiru" in cuneiform and "'Apiru" in Egyptian and Ugaritic sources has been widely accepted. is Tannaitic literature — the product of scholars of the 1st century B.C.E. to the 3rd century C.E. whose commentaries upon and enlargement of the laws of the Bible crystallized in the great compendia of the Mishnah, the Tosefta, and the early Midrashim.⁶ The Hebrew of the Tannaim, usually termed Mishnaic Hebrew but preferably Rabbinic Hebrew, represents a marked change from Biblical Hebrew. Its vocabulary is many times greater, doubtless including many words that accidentally failed to be recorded in the Bible, and in addition it borrowed freely from Aramaic, Greek, and Latin. Its structure is quite Aramaized; its capacity for precision remarkably augmented. Presumably originating in Hasmonean times, this Hebrew is the final stage reached in the organic growth of the ancient "language of Canaan" on Jewish soil. It represents the vernacular of the centuries just before and after the turn of the era, preserving the spiritedness and vigor of an earthy folk, but distilled and refined by scholars.

The natural base of the Hebrew language — the rural peasantry was destroyed by the terrible bloodlettings that accompanied the two Jewish revolts against Rome (66-70, 132-135 c.e.). The second (Bar-Kochba) rebellion particulary ravaged Judaea; its population was slaughtered or deported into slavery by the hundreds of thousands. The center of Jewish life moved north into Galilee, a region of mixed population where Aramaic and Greek were the prevailing tongues. From the 3rd century even the rabbinical academies in which the study of the Mishnah was pursued adopted Aramaic as the medium of

⁶ The Mishnah and its supplement, the Tosefta, are two parallel systematizations of Jewish law. The Midrashim (pl of Midrash) are homiletic and legal commentaries to the Torah and various other biblical books. The period in question is called Tannaitic after the title of its scholars — Tanna ("reciter, teacher"), pl Tannaim.

6 Introduction to Hebrew

discourse. Hebrew continued as the language of spiritual life — the synagogal liturgy and liturgical poetry, the study of Scripture and its traditional midrashic commentaries — and efforts were made to keep it up as a vernacular in some circles. But the organic life of the language as the vernacular of the Jewish people had come to an end. All further creativity in Hebrew — and there was a great deal of it — was based on a language learned from books and in schools. Rabbinic Hebrew continues even today as a literary medium for traditional scholars. Its bearers are fully capable of carrying on epistolary, and even conversational, intercourse in this medium, and in that sense Rabbinic Hebrew has never been a dead language. The point being made here is that it was a language lacking a natural linguistic habitat; it was not acquired by children as the spoken idiom of the community in which they grew up.

During the Middle Ages

The persistence of Hebrew as a vehicle of Jewish culture provided the foundation for the rise of varieties of the language during the Middle Ages, each adapted for special use. Under the influence of Islamic culture, the Jews of the Iberian peninsula developed a remarkable Hebrew literature during the 10th to 13th centuries. Poets and thinkers reflected the fulness of the Judaeo-Moslem civilization of the times, its secular as well as its religious sides in a rich and multifaceted creativity. In the hands of the best writers of the age Hebrew was as pliable an instrument as it had been in the hands of the psalmists; the latter do not eclipse the former in felicity of expression and boldness of invention.

Islamic culture also stimulated the rise of science among the Jews: it was the milieu in which Jewish philosophy, medicine, and grammar flourished. Accordingly, we find a distinct scientific-philosophic idiom developing from about the 10th to the 15th centuries. The character of this idiom was determined by the fact that its classic, early representatives were translations from the Arabic (for the classic Jewish philosophers and scientists wrote in the language of their environment: it was chiefly for the edification of Jews living outside the Moslem world — notably in Christian Europe — that their works were translated into Hebrew). Scientific-philosophic Hebrew of medieval times has, therefore, a very marked Arabic flavor in its vocabulary, word structure, and syntax.

The modern Hebrew renascence

The renascence of Hebrew as a modern language took its rise in the 18th-century movement of enlightenment; its first object was the westernization and acculturation of the Jews of the European ghetto. The leaders of the enlightenment disdained the Yiddish vernacular of the masses, the Judaeo-German "jargon" as they contemptuously called it, and preferred to employ Hebrew as a medium of instruction and propaganda. The style they chose reflected their break with tradition; not the Rabbinic Hebrew of the religious authorities of the ghetto, but the old Biblical Hebrew — inadequate as it was for their purpose was called into service. Thus the very language bespoke the ideal of the enlightenment: a return to the pristine source of inspiration — the pure, rational religion of the prophets (for so it was believed to have been).

The movement arose in central Europe, where it resulted in a significant literary and journalistic productivity in Hebrew. In eastern Europe the enlightenment prepared the ground for the birth, in the 19th century, of a vigorous nationalistic movement. While here, too, the linguistic

8 Introduction to Hebrew

situation reflected a rejection of tradition in the tendency to prefer Biblical to Rabbinic Hebrew, east European Jewry's deeper roots in tradition showed themselves in the richer blend of all styles and epochs in the language they employed. It was in-eastern Europe that the first classics of modern Hebrew literature were produced in the last years of the 19th and the first of the 20th centuries.

The revival of Hebrew as a spoken language is connected with the Zionist colonization of Palestine that began in the last decades of the 19th century. The prophet of the revival was Eliezer Ben Yehuda (1858–1922), whose tireless advocacy of resuscitation of Hebrew as a vernacular and whose monumental assemblage of the resources of the language in a *Complete Dictionary of Ancient and Modern Hebrew*⁷ entitle him to be called the father of Modern Hebrew. The necessity for a common language to unify the diverse elements of the Jewish immigration helped Ben Yehuda and his colleagues persuade the leaders of the Palestinian community of the rightness of their cause. After a critical "war of languages" in 1913-14 the primacy of Hebrew in Jewish Palestine was firmly established. By the time the British Mandate was instituted Hebrew had come along far enough to be recognized, alongside Arabic and English, as one of the official languages of the Government (1922).

Thus, well before the State of Israel came into being in 1948, Hebrew had proved capable of serving as the vehicle of a modern culture as well as of a modern state. Cultivated lovingly by scholars and adopted by a dedicated population, the language had, in the course of but a halfcentury, spanned the gulf between medieval and modern times with astonishing success. To be sure, it is a far cry from Modern Hebrew to "the language of Canaan." Not only is the vocabulary of Modern

⁷ Completed in 16 volumes after Ben Yehuda's death.

Hebrew greatly augmented, not only does it throw together all historical varieties of Hebrew in bewildering juxtaposition, but its entire idiom and structure has undergone a radical Europeanization — inevitable, due to the European origin of most of its creators. But the chief agent of change has been the restoration of the language into the mouths of children. Hebrew has lost the timeless stability of a book language as it has re-entered the living organism of a community of generations. It is again transmitted from mouth to ear and has thus become subject to all the vicissitudes of organic life. The unpredictability of the course that Modern Hebrew has embarked upon is the sure sign that Hebrew has been reborn.

§ I THE ALPHABET

1,1 The Hebrew alphabet consists of 22 letters, all consonants.

Letter	Nar	ne	Transcription	Remarks
ж	אלף	'ålef 1	,	§1.3
2	בית	be <u>t</u>	b v	§1.5
2	גמל	gimel	g g	§1.5
٦	דלת	dale <u>t</u>	d <u>d</u>	§1.5
ה	58	he	h	
٦	11	wåw (MH våv)	w (MH v)	
7	זיך	zayin	z	
Π	חית	<u>ķe</u> t	ķ	§1.3
U	טית	ţeţ	t · · ·	§1.4
۳	יוד	yo <u>d</u>	у	
ΣŢ	כף	kaf	k <u>k</u>	§1.5
ן ל	למד	låme <u>d</u>	l	
5 D	מם	mem	m	
2.12	גרך	nun	n	

¹ Vowels are to be pronounced as in Spanish, Italian, or German; ε is the e in set, a is the a in arm or the o in soft; see §2.5.

Letter	Na	ıme	Transcription	Remarks
Ø	סמך	same <u>k</u>	S	
Y	עין	'ayin	•	§1.3
១។	GK	pe	þ f	§1.5
y z	צדי	sa <u>d</u> e	Ş	§1.4
9	קוף	qof	<i>q</i>	§1.4
٦	ריש	reš	trill 7 uppo agai	or flip of tongue-point against back of er gums, or of uvula [cf. $1.4 (p)$] nst raised back of tongue
Ċ	שיך	sin	ś	=s
Ŵ	שיך	šin	Š	sh as in shoe
n	רגר	tåw (MH tåv)	t <u>t</u>	§1.5

1.2 Hebrew is written from right to left, hence the predominantly leftward orientation of the letters.

Final forms are employed for the letters $\mathfrak{L}, \mathfrak{I}, \mathfrak{I},$

The laryngals

1.3 The consonants $\mathfrak{X}$, Π , $\mathfrak{X}$ are produced in the larynx and are therefore called laryngals.

The larynx is the "voice box" visible externally as the Adam's apple.

K is a glottal stop, produced by closing the glottis momentarily and then letting it spring open under the pressure of the breath.

The *glottis* is the opening between the vocal cords. Its extreme positions are: wide open during ordinary breathing, firmly closed when one holds one's breath with the mouth open.

 $\overline{n}$, like English *h*, is made by narrowing the glottis so as to make the outgoing breath produce a friction noise.

 Π is a very strongly whispered Π produced by tightening the throat muscles.

 $\forall$ is a voiced Π .

A voiced sound is one in which the vocal chords are set vibrating by the outgoing breath, producing the musical sound which we call the voice.

Nonoriental speakers of MH do not usually distinguish Π from spirantized $\supset$ (see § 1.5), or $\checkmark$ from $\aleph$.

The emphatics

1.4 The emphatics, γ , $\varkappa$, γ , $\varkappa$, γ , are produced further back in the mouth than are their nonemphatic correspondents. Precisely how they were sounded in antiquity is not certain; speakers of MH who pronounce emphatics distinctively sound them like their Arabic correspondents.

 $\mathcal{D}$ is a nonaspirate t sound produced with the back of the tongue approaching the soft palate.

An *aspirate* is a sound followed by a puff of breath. The t of *top* is an aspirate; the t of *stop* is not.

 $\mathbf{x}$ is an s sound produced with the back of the tongue raised toward the soft palate, the tip of the tongue not quite touching the back of the upper gums.

 $\overrightarrow{P}$ is a nonaspirate k sound produced with the back of the tongue touching the uvula.

The *uvula* is the fleshy lobe that hangs down in the center of the mouth at the back end of the soft palate.

Nonoriental speakers of MH do not usually distinguish $\mathfrak{V}$ from $\mathfrak{I}$, or $\mathfrak{P}$ from $\mathfrak{I}$. $\mathfrak{L}$ is sounded as *ts* in *pits*.

The letters begad kefat

1.5 The letters $\square, \square, \square, \square, \square$ (mnemonic: *begad kefat*²) each represent two sounds, a stop and a spirant.

A stop is produced when the outgoing breath is stopped momentarily by a closure of some part of the vocal organs. If the closure is effected by pressing the back of the tongue against the soft palate, the resultant stops are k or hard g; if by pressing the tip of the tongue against the back of the upper gums, the resultant stops are t or d; if by the closure of the lips, p or b. The first of each of these pairs (namely, k, t, p) are unvoiced stops; the second (namely, hard g, d, b) are voiced.

If, instead of completely stopping the exit of breath, the tongue and the lips leave it a very narrow passage, the outgoing breath produces a friction noise. This sound is called a *spirant*. Spirantized t, for example, is like the *th* of *thin*; spirantized d, like the *th* of *then*.

In writing, the stop sound is indicated by placing a dot, called in Hebrew dågeš qal "gentle dagesh," within the letter: $\exists b, \exists$ (hard) g, $\exists d, \supseteq k, \boxdot p, \urcorner t$. To indicate the spirant, the dagesh is left out: $\exists v$, $\exists g$ (unrolled French r), $\exists d$ (th as in then), $\supseteq k$ (German ch as in ach), $\supseteq f, \urcorner t$ (th as in thin).

Begad kefat are primarily stops; they become spirants after a vowel [except when they are long consonants (§ 2.11)] or mobile šewd, a slurred vowel [§ 2.7 (b)]. Spirantization is the effect of the open position of the vocal organs in the pronunciation of the vowel being carried into the pronunciation of begad kefat. Thus **D** is a stop in the name of the letter **ND** pe, but it is spirantized in jack 'alef, since here it follows upon a vowel.

In the pronunciation of MH Π , Π , $\exists$, are never spirantized, but are always pronounced as the stops (hard) g, d, t.

² A raised ^e indicates a hurried vowel, like the *e* of *stupefy*.

The development of the alphabet

1.6 The Hebrew alphabet, like the language, is Canaanite. It represents the crowning achievement of a long history of writing in the ancient Near East; the traces that remain of its development suggest that its Syro-Palestinian inventors were inspired by both Egyptian and Mesopotamian methods of writing.

Writing began in the 4th millennium B.C.E. both in Egypt and in Sumer. In both lands, pictographs gradually gave way to syllabic and logographic symbols that were numbered in the hundreds at any given time and so demanded long training to master. Some time in the first part of the 2nd millennium B.C.E., an anonymous genius living in Syria-Palestine — the crossroads of Egypt and Mesopotamia — hit upon the idea of reducing the number of symbols to the number of consonants in his language. The idea may have been stimulated by the development in Egyptian hieroglyphics of signs used purely as consonants, though in Egypt itself this never led to alphabetization.

Starting from the first half of the 2nd millennium, the glimmerings of alphabetic writing appear in Palestine in short inscriptions on tablets, potsherds, and household objects. Related to these are other inscriptions found at ancient Egyptian copper mines in the Sinai peninsula, dating from the 16th-14th centuries B.C.E. and commonly believed to be Canaanite.

Solid evidence for the achievement of an alphabet are the alphabetic texts from the ancient Syrian town of Ugarit (modern Ras Shamra) from the 15th-14th centuries B.C.E. Here in a simplified cuneiform script (showing Mesopotamian influence) the Canaanite dialect of Ugaritic is represented in hundreds of literary, religious and administrative texts. Even the present order of the letters was known at Ugarit — and all signs point to the fact that the Ugaritic alphabet was not an original invention. By the 15th century, then, the Canaanites had already a long history of alphabetic experimentation behind them.

1.7 The direct ancestor of the Hebrew alphabet is the Phoenician, used by the Canaanites, the Israelites, and such neighbors of Israel as the Arameans and Moabites. This script, along with the Canaanite names and order of the letters, passed to the Greeks, probably through the agency of traders, in about the 9th century B.C.E.

As time went on the Phoenician script was gradually modified by the Arameans in the direction of simplicity and greater cursiveness. By the 6th century it had assumed a shape in which the present Hebrew letters can easily be recognized. During the 6th-4th centuries Hebrew scribes adopted the Aramaic "square letters," as they are called, abandoning the old Phoenician script for good [save in the case of some sectaries and for sporadic nationalistic purposes (e.g., for inscriptions on Jewish coins)].

The following specimens show the relationship of these scripts to one another.

Phoenician Old Hebrew	Greek	Aramaic	Hebrew
*4 11 8	A A E	xyr	xrn
ビッショ	θ K M	しょう	כך
×	Σ Τ	ř	תפי

16 Introduction to Hebrew

Assignment :

1. Learn the names of the letters in their proper order. Know how to read and write the names in Hebrew.

2. For each occurrence of the $b^{e}gad$ $k^{e}fat$ letters in the names, determine why it is a stop or spirant, as the case may be.

§ 2 VOCALIZATION

2.1 The chief bearers of meaning in Hebrew, as in the other Semitic languages, are the consonants; the vowels serve merely to specify more particularly the meaning conveyed by the consonants. For example, the consonant group 323 carries the general sense of *eating*. Vowels particularize the meaning as follows: 'okel "food," 'akal "he ate." 'akilâ "eating." Because of this the inventors of the alphabet ignored the vowels, relying on the native reader of the language to determine from the context which of these possibilities best fit the situation.

The vowel letters

2.2 To keep the possibilities within a reasonable range, however, it was desirable to limit their number as far as possible. If, in addition to the three words above, ' $d\underline{k}eld$ "she ate," ' $d\underline{k}elu$ "they ate," ' $i\underline{k}li$ "eat!" (fs), ' $o\underline{k}el$ "eater" are also candidates for the proper reading of the group (fs), the variables become too many to be handled with ease. Some method for indicating vowels — at least the major, long vowels — was early felt to be needed. From the 9th century B.C.E., Hebrew writing began to indicate final long vowels by the signs for consonants which

18 Introduction to Hebrew

were formed with the same vocal organs as the vowel sound: 'for final i (and later e), 'for final u (and later o), and if for final d and other vowels. This usage soon became consistent and standard.

Some centuries later the use of vowel letters to indicate long vowels within the body of a word came into vogue: " stood for i and certain e's,] for u and certain o's. This stage is reflected in biblical spelling, but while the usage of vowel letters to indicate final vowels was standardized early, there is no consistency in the use of internal vowel letters in the Bible.

The abovementioned forms of אכל appear in biblical spelling as follows:

1.	'okel "food"	אכל	4.	'åkelå "she ate"	אכלה
2.	'åkal "he ate"	אכל	5.	'åkelu "they ate"	אכלו
3.	י ^a kilå אכילה or	אכלה	6.	'ikli "eat!" (fs)	אכלי
	"eating"		7.	'okel "eater"	אכל or אוכל

2.3 Where the vowel letters appear, the writing is said to be *full*. When the vowel letters are absent in words in which they may be expected to appear, the writing is said to be *defective*. In the above words, the alternative spellings of 3 and 7 are defective.

As a rule, the later a text the fuller the spelling. In Rabbinic Hebrew texts vowel letters are often used even for short vowels.

Systems of vocalization

2.4 Needless to say, the use of vowel letters was not a final answer to the problem of representing the vowels. The ambiguity of each vowel letter, the frequency of defective spelling, and the complete lack of representation of the short vowels made it desirable to invent another, more exact method of vocalization. The need became acute after Hebrew ceased as a vernacular and the tradition of the correct pronunciation of the sacred text of the Bible became more and more removed from life.

Several systems of diacritical marks were gradually developed to indicate the vowels with greater exactitude. Three main systems are known, of which the Tiberian — developed by the 10th century in the city of Tiberias in Palestine — finally prevailed, to become the standard vocalization of Hebrew.

The vocalization marks do not replace the old vowel letters, which had been fixed in the biblical text centuries before and were regarded as sacrosanct by the vocalizers. They merely add precision to them. Accordingly, the vocalizers never changed the spelling of any word, but rather added their diacritical marks above, below, and inside of the letters. Thus the present biblical text displays two systems of vocalization: the primitive vowel letters (normally representing only long vowels), and the new, Tiberian vocalization marks superimposed upon them.

The Tiberian vocalization

2.5 The Tiberian vocalization consists of the following signs:

Sign	Name	1	Transcription	Quality
-	क देखते	åmeș	å	a as in arm
-	קמץ ה טוּף 🥫	åmes håtuf ²	ŏ	o as in soft

The Ashkenazic (central and east European) pronunciation of both *qâmeş*'s is as *o* in *soft*. That the Tiberian vocalizers also pronounced both alike is indicated by their failure to distinguish them graphically. Their pronunciation was probably similar to the Ashkenazic.

Variant pronunciations of each of these names exist; e.g., qåmeş, qåmåş; s^egol; hiriq.
 Called also קמץ קמין קמין.

20 Introduction to Hebrew

The Sephardic (Spanish-Portuguese) pronunciation of qames differs from that of qames hatuf as indicated above. MH pronunciation is in this case patterned after the Sephardic, and thus does not distinguish qames from p_{atah}^{i} (see the next sign).

Qames, hatuf is a phonetic variant of *qibbus* (see below). As distinguished from *qames*, it occurs only in syllables that are closed [§ 2.7 (a), § 25.2 (b)] and unstressed; e.g., $\check{o}z$ -nayim. (See further § 28.2².)

Sign	Na	me	Transcription	Quality
-	<u>ਵ</u> ੁੱਧ ਸ	pataķ	а	as in <i>arm</i>
-	סֶגוֹל	segol	3	e as in set
-	צֵׁרֵי	șere	е	e as in grey (MH
				sere often = segol)
•	חִירֶק	ḥireq	i	i as in siesta
<u>.</u>	חוּלֶם	 holem	0	o as in mold
٦	ڰڹؙڎؚڂ	šúreq	u	u as in <i>rule</i>
-	קבוץ	qibbuș	u	u as in <i>rule</i>

(a) All the vowel signs, except holem and sureq, are sublinear. Holem is placed above and to the left of its consonant, as in לכל "all," or directly over an already present vowel letter 1, as in הוֹלֶלֶם. Šureq is a dot placed within an already present vowel letter 1 to designate it as u, as in שׁוֹרֵק.

Vowels are pronounced after the consonant beneath which (in the case of *holem*, above which) they are written; see the names of the vowels for examples.

(b) The laryngals ∇ , Π , ∇ when they are final ³ cannot be preceded by any but an *a* vowel. Should another vowel precede them, a brief **a** sound glides in between the laryngal and that vowel. This *a* is indicated by $p_{a\underline{t}ah}^{1}$ written beneath, but pronounced before, the laryngal; e.g., Π

³ When final ה is consonantal it is marked with a dot called מַפּיק mappiq to distinguish it from final ה as a vowel letter: המתה time time was astonished."

ruah "spirit," שׁוֹמֵע šomea' "(one who) hears." Such a patah is called a "furtive patah."

2.6 The vowel signs were designed to indicate the quality (sound) of the vowels, not their quantity (the length of time taken to utter the sound). Most of the signs are, in fact, ambiguous as to quantity, representing sounds that are now long, now short. The determinants of the quantity of vowels will be discussed later (\$25). For the present it may be noted that -, -, -, and - represent vowels that are often a length-ened modification of short *a*, *i*, *u* (represented by -, -, -, -), respectively.

Distinctions of length are not observed in the pronunciation of MH, but they are significant for understanding various grammatical phenomena.

The sewå

2.7 To mark a consonant that has no full vowel the Tiberian system uses a special sign $-\frac{1}{2}$ called $\lim_{x \to \infty} \int \frac{1}{2} dx dx$.

(a) The šewå indicating complete vowellessness is called quiescent
 šewå. It occurs at the end of a syllable and closes the syllable; e.g.,
 šim-'on "Simeon," אַמֹר אָשׁמָעוֹן yiš-mor "he will guard."

(b) The šewå pronounced as a slurred vowel — like the *e* of English stupefy — is called mobile šewå. Mobile šewå derives from a full vowel that has become slurred owing to a shift in the word stress. For example, the feminine of אָרוֹלָ gådol "big" is אָרוֹלָה gedolå, in which the mobile šewå represents a slurred a-vowel. Again, the plural of såmar "he guarded" is såmeru (syllabified: šå-meru) "they guarded," in which the mobile šewå represents the slurred patah. Every šewå at the beginning of a word (or a syllable) is a mobile šewå.

22 Introduction to Hebrew

(c) Mobile *šewā* retains enough of the force of its original vowel to cause a following *begad kefat* to be spirantized. Thus, for example, when the particle יו *le* "to" is prefixed to *בן ben* "son," the result is *fer to*" is prefixed to *to cause a* for the result is *to cause a* for *to cause a* for *to cause a* for *to cause a* for *to cause a cau*

The distinction between quiescent and mobile šewå is fundamental for understanding the vocalization. In the pronunciation of MH, however, mobile šewå tends to be elided; the two examples of (b) are normally sounded as gdolå, šåmru.

2.8 Vowellessness at the end of a word is not marked by a šewå; thus bayit "house." Chief exceptions to this rule are (a) final kaf, which, when vowelless, bears in it a šewå in order to distinguish it from final nun; thus לאל הבל hålak "he went"; and (b) final tåw of 2 fs pronominal elements; e.g., אל 'att "you" (fs), שַׁמַרָת šåmart "you (fs) guarded."

The dågeš

2.10 To mark certain peculiarities in consonants, the Tiberian vocalization places a dot, called $\forall \lambda \uparrow$ dågeš, inside the letters.

(a) To indicate that $b^{e}gad$ $k^{e}fat$ are to be pronounced as stops, a dot called $\int dages qal$, "gentle dages," is placed within them (§1.5).

 (b) Long (doubled) consonants are indicated by a dot called כַּלָשָׁ מָוֹלָ dâgeš hâzâq "strong dâgeš." Consonants are long:

1. as a result of the juncture of two identical consonants, the

first of which ends its syllable; the two are fused into one long consonant: $lin_{\pm} = lin_{\pm} n d_{\pm} n d_{$

2. as a result of the assimilation of one consonant to another: מו גָּוָה min ze "from this" combines as מָן וָה mizze, with nun having assimilated to zayin, and zayin, therefore, long;

2.11 When $b^{e}gad$ $k^{e}fat$ are long (i.e., bear within them a strong dages), they are pronounced as stops even though they follow a vowel (as in the case of 12.1). The strong dages thus serves the function of the gentle dages when it appears in $b^{e}gad$ $k^{e}fat$.

Assignment

Learn the names of the vowels and other diacritical marks. Know their functions.

§ 3 THE NOUN SENTENCE

3.1 A sentence (or clause) in which the subject is a noun and the predicate is a noun or adjective is called a noun sentence (or clause). Its simplest form consists of two nouns, or a noun and an adjective, juxtaposed. The tense of a noun sentence is determined by its context; when there is no context, the present tense is understood.

Examples, using יוֹמָף 'Joseph,'' גָּדוֹל ''big,'' גַּדוֹל ''(a)¹ lad'': גָּדוֹל ''Joseph is big''; יוֹמָף גַּדוֹל ''Joseph is a lad.''

3.2 The normal order is subject—predicate. If the predicate is to be emphasized, it is placed first; e.g., אַלַר יוֹמָך "Joseph is (only) a lad."

* * * * * * *

big	גָּדוֹל	Joseph	יופף
small	קטו	lad	וַאַר
brother	ង្ក	Benjamin	בּנְיָמִין

¹ Hebrew has no element equivalent to the English indefinite article ("a[n]").

what?	מה²	Jacob	יַעַקב
who?	مَر	man	איש

Read and translate :

יוֹסֵף נַעֵר. 2. בִּנְיָמִין נַעַר. 3. יוֹסֵף גָּדוֹל. 4. בִּנְיָמִין קָטֹן.
 דְּנְיָמִין אָח. 3. יוֹסֵף אָח. 7. יַעֲקֹב אִישׁ. 8. יַעֲקֹב גְּדוֹל.
 קַטֹן בִנְיָמִין. 10. אִישׁ יַעֲקֹב.

Render your translation back into Hebrew, without referring to the above. Answer in Hebrew :

1. מַה יּוֹסָף? 2. מַה בִּנְיָמִין? 3. מִי נַעַר? 4. מִי גָּדוֹל? 5. מִי קַטֹן? 6. מִי אָח? 7. מִי אִישׁ? 8. מַה יַעֲקֹב?

2 See § 5.3 for vocalization of מה.

§ 4 ON THE STRUCTURE OF THE NOUN

4.1 Hebrew recognizes two genders: masculine and feminine, and all nouns are either the one or the other according to their form. The masculine has no distinguishing sign; the feminine is distinguished by the ending דָ or ד. Thus לְשָׁר "lad," הָאָישָׁה "brother," and דָּישׁר "man" are masculine; פָּרָה "cow," אָשָׁה "woman," הַיָּשׁר "tunic" are feminine.

Some nouns are feminine though they lack the characteristic feminine ending. Among these are אָרָץ "land," עִיר "city," 'a time"; paired organs of the body, such as יָר "hand," עָרָן "eye," עָלָל "car," יָר "foot"; and words denoting females, such as אָמוֹן "mother," אָמוֹן "she-donkey."

4.2 The regular plural ending of masculines is דְּשָׁרִים; e.g., נְּשָׁרִים "lads," אַקים "brothers "

The regular plural ending of feminines is דוֹת; e.g., שָּׁרוֹת, "cows." But the plural form is not always indicative of the gender of a word. The plural of אָבוֹת "father" אָבוֹת אַכּוֹת, of אָבוֹת "woman" is שָׁבוּ is a better guide to gender — but see §4.1. The only sure index of gender, when it is available, is the form of an associated adjective or verb, which must agree with the noun in gender.

4.3 Hebrew also has a dual number, indicated by the termination "ל.", which serves to indicate two-ness in certain nouns; e.g., expressions of time: שָׁעַלים "one time," פַּעַלים "twice." In objects that come normally in pairs, the dual termination is used for the plural: "רָליִים "hands," עִינִים "éyes."

Thus "seven eyes" is שֶׁבַע צַיוֹיָם (this does not mean "seven pairs of eyes"). To say "two eyes," the word for "two" must be used: שָׁהַי צַיוֹיָם.

4.4 The main stress generally falls on the final syllable; e.g., יּוֹמֵך Yosef, וְעָרִים neʿårim.

4.5 When a noun is inflected in the plural or dual, or an adjective receives the feminine $\overline{n_{\tau}}$, these plural, dual, and feminine terminations attract the stress to themselves, away from the beginning of the word. Consequently, the beginning of the word is pronounced hurriedly, with the result that vowels there may be shortened or slurred, or such sequences as -ayi- contracted into single vowels. For example: the holem of אָרוֹלָה is shortened to qâmes hâtuf in the dual מֹיָוֹלָה ('ŏz-); the qâmes of לָיָר אָרוֹלָה is slurred to mobile sewa in the feminine $\overline{n_{\tau}}$ and the plural שִׁיָּר אָרוֹלָה , גָּרוֹלָה the sequence -ayi- in $\underline{v}$.

28 Introduction to Hebrew

These vowel changes due to the shift in the place of the stress follow regular rules, but discussion of them must be deferred till later. For the present it is enough to note that when in the course of inflection the stress of a word shifts forward (to the end), vowel changes — shortening or slurring — may be expected to occur at the beginning of the word.

. . . .

The words of the previous lesson are inflected thus:

New words:

Leah	<u>לָאָה</u>	and (see below for vocalization)	-1
to, for (see below for	vocalization)	Reuben	רְאוּבֵן
hand	f (du יָדַיָם) דָ	Rachel	רָתֵל
eye	f(du עַינִים f(du נַינִים	woman, wife (pl Dy	אָשָה (נָי

Vocalization of 1: Normally וין לא פרס שוא איז (e.g., ב, מ, כ) and šewå (e.g., וּבְוָרֶאוּבֵן, וּבְוָרֶאוּבֵן, וּבְוָרָאוּבֵן, וּבְוָרָאוּבֵן, וּבְוָרָאוּבַן, וּבְוָרָאוּבַן, וּבִוּרָאוּבַן, ווּבוּרָאוּבַן, ווּבוּרָאוּבַן, וּבוּרָאוּבַן, ווּבוּרָאוּבַן, ווּבוּרָאוּבַן, ווּבוּגיאויבן, ווּבוּגין, ווּבוּגיאויבן, ווּגיאויבן, ווּגיאויבן, ווּגיאין אי

Vocalization of ל: Normally ל; לְרָאוּבִן; ל before šewå (e.g., לְרָאוּבִן); before hațåfs, vocalized with the vowel component of the hațåf (e.g., לַאַנָּשִׁים).

"Have" is expressed thus: רְּיָוֹסֵך אָוֹסָ "Joseph has a brother" (lit., "to Joseph [is] a brother"). (קרוֹסָר אָח לְיוֹסָר גan mean the same, but when the phrase is in the predicate it means only "a brother to/of Joseph"; e.g., בְּנָיָמִין אָח לְיוֹסֵך "Benjamin is a brother to/of Joseph)."

¹ This and the following forms are based on an alternative base 102

Read and translate:

בְּנְיָמִין וְיוֹמֵף נְעָרִים. 2. יוֹמֵף וּבִנְיָמִין קְטַנִּים. 3. רְאוּבֵן אָח.
 א. יוֹמֵף וּבִנְיָמִין וּרְאוּבֵן אַחִים. 5. יוֹמֵף וּבִנְיָמִין קְטַנִּים וּרְאוּבֵן גָּדוֹל.
 יוֹמֵף וּבִנְיָמִין וּרְאוּבֵן אַחִים. 5. יוֹמֵף וּבִנְיָמִין קְטַנִּים וּרְאוּבֵן גָּדוֹל.
 רָאוּבֵן אִישׁ וְיַעֵּקֹב אִישׁ. 7. יַצַּקֹב וּרְאוּבֵן אַנָּשִׁים. 8. יַצַּקֹב וּרְאוּבֵן גָּדוֹל.
 רָאוּבֵן אִישׁ וְיַעֵּקֹב אִישׁ. 7. יַצַּקֹב וּרְאוּבֵן אַנָּשִׁים. 8. יַצַקֹב וּרְאוּבֵן גָּדוֹל.
 רְאוּבֵן אָישׁ וְיַעֵּקֹב אִישׁ. 7. יַצַּקֹב וּרְאוּבֵן אַנָּשִׁים. 11. רָחֵל גִיָאָה נְשִׁים. 11. רָחֵל גִדוֹלִים. 9. רָחֵל וְלֵאָה גָשִׁים. 11. רָחֵל גְדוֹלִים. 9. רָחֵל וְלֵאָה גָשִׁים. 11. רָחֵל גִדוֹלִים. 9. רָחֵל וְלֵאָה גְשִׁים. 11. רָחֵל גִדוֹלִים. 12. רְחֵל וְלֵאָה גָשִׁים. 11. רָחֵל גִדוֹלִים. 9. רָחֵל וְלֵאָה גָשִׁים. 11. רָחֵל גִדוֹלִים. 12. רְחֵל וְלֵאָה גָשִׁים. 11. רָחֵל גַדוֹלָה. זוג רָחֵל וְלֵאָה גָשִׁים. 11. רָחֵל גַדוֹלָה. 11. רָחֵל גַדָּאָה גָשִים. 11. רְחֵל וּלַאָּה גָשִים. 11. רָחֵל גַיָּשָּה. 11. רָחֵל וּלָאָה גַשִים. 11. רָחֵל גַיָאָה גָשִים. 11. רָחֵל וּלָאָה גַשִים.
 גְיוֹז מַעָּים רְיָשָּים גַיַדִים גָּיָים גַיַדִים גָּיוֹים גַיָּים גַיַיִים גָיוֹים גַיַים גָּיוֹים גַיַיָּים גַיַיִים גַיַיַים גָיוֹים.
 גַעַיַנִים קְטַנּוֹת. 19. לַאָּאָשָׁים יְדָים גַיַדִים גְעָשִים גַיַים גַיַיִים גַיַיַים גַיוּים.
 גַינַים הַינִים הַיוּים גַידִים גָיבוּים גַיַים בּיבוּים גַיַיים גַיַיַים גַיַיים גַיַיוּים גַינִים גַיַיַים גַיוּים גַינִים גַיַיוּים גַינִים גַיַיַים גַיוּיוּיוּים גַינִים גַינוּים גַיוּינִימָים גַינִים גַיַים גַיוּבוּים גַיוּים גַינוין גַיוּנִים גַיוּיבוּים גַיוּים גַיוּים גַיוּים גַינִים גַינויים גַיוּיים גַיוּיים גַיוּים גוּיוּים גַיוּים גַיוּיים גַיוּיבוּיים גַיוּים גַיוּים גַיוּים גַיוּים גַיוּיים גַיוּים גַיוּים גַיוּים גַיוּין גַיים גַיוּים גַיוּים גַיוּים גַיוּים גַיַיָּים גַיוּים גַיוּיים גַיוּים גַיוּים גַיוּיַיַין גַיוּים גַיוּין גַייָשָים גַיוּיוּים גַיוּיים גַיוּים גַייָים גַיוּים גַיוּים גַיוּים גַין ג

Answer in Hebrew:

1. מִי נְעָרִים? 2. מִי קְטַנִּים? 3. מִי גְּדוֹלִים? 4. מִי אַחִים? 5. מִי אֲנָשִׁים? 6. מִי אִשֶׁה? 7. מִי נָשִׁים? 8. מִי גְדוֹלָה? 9. מִי גְדוֹלוֹת? 10. לְמִי נָשִׁים? 11. מִי נָשִׁים לְיַעֲלָב? 12. לְמִי יָדַיִם? 13. לְמִי עֵינַיִם? 14. מַה קְטַנָּה?

§ 5 THE ARTICLE AND THE ADJECTIVE

The article

5.1 The article is יה; i.e., prepositive ה followed by a long consonant (one bearing within it a strong dågeš): הַנַּעַר "the lad."

5.2 Laryngals ($\aleph$, Π , Π , $\aleph$) and $\neg$ are not normally susceptible to lengthening and hence do not normally bear strong dågeš in them. When the article is prefixed to a word beginning with a laryngal it is vocalized thus:

(a) If the initial consonant is א or ר, the – of the article is lengthened to – (§2.6) by way of compensation: הָלָיָלָל "the man," הָלֶיָל "the foot." This usually occurs with initial ש as well: הָעַין "the eye."

(b) If the initial consonant is ה or ה, the article remains ה, though the laryngal does not take dågeš: thus הַחָּיָה "the animal."

(c) But if the initial consonant is דְ or unstressed דְ or עֻ, the article is vocalized הָעָרִים: הָעָרִים "the cities," הָתָכָם "the wise man."

5.3 The vocalization of מה "what?" is similar. Generally מה is closely attached to the following word and is vocalized : מָה יאת; e.g., ימָה "What

is this (f)?" (In the biblical text a hyphen connects an a with the next word, making the two words a single grammatical unit.)

When the initial consonant of the following word is a laryngal or ר: (a) If it is א or ר, the patah of מה is lengthened to qames; e.g., מָה רָאָה "what did he see?"

(b) If it is עָ, חָ, חָ, the vocalization is מֶה הָיָה, e.g., מֶה הָיָה "what was...?"
(c) If it is א, ח, ה with other vowels, the vocalization varies, except that before the article it is regularly ה.

5.4 When the article is preceded by the prepositions "לינס, for," בייה, "יה," בייה, "כר" ווא, "כר" ווא, "כר" ווא, "כר" ווא, "כר" בייה, ביי

The adjective

5.5 In Hebrew, attributive adjectives follow their noun and agree with it in number and gender; moreover, if the noun has the article, the attributive must have it too.

An attributive adjective is one that, in English, stands before the noun it qualifies to denote the qualification as assumed rather than predicated. In the big man the adjective big is an attributive, as distinguished from the man is big, where it is a predicate adjective.

Examples of the attributive:

"a big woman" אִשָּׁה גְּדוֹלֶה קָאָשָׁה הַגְּדוֹלֶה "the big woman" הָאָשָׁה הַגְּדוֹלָה "big women" . גַשָּׁים הַגִּדוֹלוֹת "the big women" "a big man" אִישׁ גָּדוֹל הָאִישׁ הַגָּדוֹל "big men" אַנָשִׁים גְּדוֹלִים "the big men" הָאַנָשִׁים הַגִּדוֹלִים

The explanation for this thoroughgoing agreement is that the attributive adjective is really in apposition to its noun. The adjective is actually a substantive (a noun equivalent), and the phrase אָישׁ בָּדוֹל is thus literally "a man, a big one," while הָאָישׁ הַבָּדוֹל is literally "the man, the big one."

32 Introduction to Hebrew

5.6 Predicate adjectives also agree with their nouns in number and gender, but they do not take the article (except where they would in English).

Examples of the predicate adjective:

"the woman is big" הָאִשָּׁה גְּדוֹלָה "the man is big" הָאִשָּׁה גְדוֹלָה "the men are big" הַגָּשָׁים גְדוֹלִים "the men are big" הַגָּשָׁים גָּדוֹלִים [but הובן הגדול (it is) Reuben (who) is the big one"]

Ambiguities do remain. By itself אָישׁ בָּדוֹל can mean both "a big man" and "a man is big"; and while הָּגְּדוֹל would normally be taken as "the big man," it may also mean "(it is) the man (who) is the big one." Such theoretical ambiguities are almost always resolved by the context.

* * * * * * *

ho	use(hold)	) m (pl בַּתִּים שִ	cow	פָרָה (פָרוֹת pl) פָּרָה
fiel	d	m (pl שֶׁדָה (שָׂדוֹת שָ	good	טוב
fat	her	אָב	shepherd	רוֹעֶה (רוֹעִים pl)
he is	not	m אֵינֶבּוּ	beau- (fpl יָפוֹת, fpl,	יָפָה (יָפָה f, יָפִים mpl
wh	ere?	אַיפֿה	tiful, handsome	
		in	-3	

Read and translate :

הָאָאָח קָטֹן. 2. הָאַחִים הַקְּטַנִּים. 3. הַפָּרָה טוֹבָה. 4. הָרוֹעֶה טוֹב.
 הָאָשֶׁה יָפָה. 6. הַנְּשִׁים הַיָּפוֹת בַּבַּיִת. 7. הַשָּׁדֶה הַנְּדוֹל יָפֶה.
 הָאָשֶׁה יָפָה. 6. הַנְּשִׁים הַיָּפוֹת בַּבַּיִת. 70. הַשָּׁדֶה הַנְּדוֹל יָפֶה.
 הַפְּרָה בַּשָּׁדֶה. 9. הָאָב הַטוֹב בַּבַּיִת. 10. הַשָּׁדֶה הַיָּפֶה לְיַעֲקֹב.
 הַפְּרָה בַּשָּׁדֶה. 9. הָאָב הַטוֹב בַּבַּיִת. 10. הַשָּׁדֶה הַיָּפֶה לְיַעֲקֹב.
 הַפְּרָה בַּשָּׁדֶה. 11. הַפְּרָה בַּשָּׁדֶה הַיָּפָה לְיַעֲקֹב.
 הַפְּרָה בַּשָּׁדֶה הַיָּפָה לְיַעֲקֹב.
 הַפְּרָוֹשִים בַּיָּבָה בַּשָּׁדֶה. 10. הַשָּׁדֶה הַיָּפָה לְיַעֲקֹב.
 רוֹעִים בְּתִים. 12. יַעֲקֹב הָאָב. 13. יַעֲקֹב אָב טוֹב. 14. הָשָּׁדָה רַזּעַים הַוֹעַים בּנְיַבָּרִים בַּשָּׁדָה.
 רוֹעִים בַּשָּׁדָה. 15. הַפָּרוֹת בַשָּׁדֶה. 10. הַפָּעָדָה 10. בּנְעָכָה.
 הַרָּעִים הַטוֹב.
 הַפָּרוֹת בַשָּׁדָה. 11. בַעָּקב הָאָב.

§ 5 The Article and the Adjective 33

19. בִּנְיָמִין וְיַעֲּקֹב וְהַנְּשִׁים בַּבַּיִת. 20. הָאַחִים הַגְּדוֹלִים רוֹאִים בַּשֶּׂדֶה הַיָּפָה. 21. הָאָב יַעֵּקֹב אֵינֵנּוּ רוֹעֵה.

Answer in Hebrew :

מִי בַּשַּׂדָה? 4. מִי בַּשָּׂדָה? 4. מִי בַּשָּׂדָה? 4. מִי בַּבַּיָת?
 מִי נְּדוֹל וּמִי קָטֹן? 6. אֵיפֹה הַנָּשִׁים? 7. לְמִי הַנָּשִׁים? 8. אֵיפֹה
 מִי נְדוֹל וּמִי קָטֹן? 6. אֵיפֹה בִּנְשָׁים? 11. מְה הָאַחִים? 12. לְמִי הַבַּיַבִּיֹת?
 הַבַּיִת? 13. לְמִי בַּתִּים? 14. לְמִי הַשָּׁדֵה?

Translate :

1. The good shepherd is in a field. 2. Jacob has a beautiful house. 3. In the big house are a man and a woman. 4. The wife is good to Jacob. 5. The big man is a shepherd. 6. The small brother is good. 7. The handsome lad is in the house. 8. The shepherd has a beautiful wife.

Rewrite the preceding exercise, pluralizing all nouns and adjectives.

§ 6 THE CONSTRUCT STATE

6.1 Two nouns may be combined so that the second defines or otherwise particularizes the first (e.g., through indicating its possessor). Thus $\exists \uparrow_{\tau}$ "hand" may be defined by $\exists \downarrow \downarrow \downarrow$ " "the lad" in the combination $\exists \uparrow_{\tau}$ "the lad's hand." The first noun, $\exists \uparrow_{\tau}$, is said to govern the second, and to be in *construction* (i.e., combination; Lat. *construere* "bring together") with it. Phonetically the two are considered one word: the first, or governing, noun loses its main stress (retaining, at best, a secondary stress), which now falls on the second, or governed, noun. Consequently, the governing noun often undergoes vowel reduction or loss. Note how the *qames* of $\exists \uparrow_{\tau}$ shortens to *patah* in construction. Again, when $\exists \uparrow_{\tau}$ is in construction with, say, $\exists \uparrow_{\tau}$, as in $\forall \uparrow \downarrow$ " "the man's house," the sequence *ayi* contracts to *e* due to the shift of stress.

6.2 The governing noun, which often undergoes change, is said to be in the *construct state*; the governed noun, unchanged, is said to be in the *absolute state*. The various internal vowel changes that nouns in the

construct state undergo will be treated later; here we shall note certain regular changes that occur at the end of such nouns.

(a) The feminine termination ה- becomes ה-.
 Example: פָּרָה יַעַקֹב "cow," פָּרָה יַעַקֹב "Jacob's cow."

The explanation of this change is as follows: The feminine termination was originally -at. When in final position, the t dropped off, and the vowel was compensatorily lengthened to $\dot{a}$. This final, long $\dot{a}$ was represented by the vowel-letter $\vec{n}$, later by the preceding $q\dot{a}mes$. Thus $\vec{n}$, $\vec{n} < p\dot{a}rat$. Now, the condition of the loss of the t was that it be the final consonant. When $p\dot{a}rat$ was in the construct state, it was the first part of a compound word; the t, now internal, was not dropped, and thus the original -at termination reappears in the feminine singular construct state.

(b) The dual יִדִים and the — usually masculine — plural יִדִים terminations become יִדֶּ. Examples: עֵּינֵים "eyes," עָּינֵים "the man's eyes"; אַחִים "brothers," אַחִים "Joseph's brothers."

No change occurs in the termination of masculine singular and the usually feminine — plural termination גוֹם,

6.3 A noun in the construct state does not take the definite article, because it is already defined by the noun it governs. The governed noun, on the other hand, may take the article. These, then, are the possibilities: מית אָליש "a man's house"; שָׁית הָאִישׁ "the man's house" ("the house of the man," but also "a house of the man").

* * * * * * *

Henceforth, for nouns in which there is some irregularity, the following data will be given in parentheses and in this order: singular construct state, plural, plural construct state. Construct state forms will be followed by a hyphen.

36 Introduction to Hebrew

Irregular forms of some nouns so far met with: المَّبَ المَعْتَى المُعْتَى المَعْتَى المُعْتَى المَعْتَى المُعْتَى المُعْتَ المُعْتَى المُعْتَ المُعْتَا المُعْتَا المُعْتَا المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَى ا مُعْتَعَانِ المُعْتَا المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَى المُعْتَ

New words

land f (w art	אֶׁרֶץ (הָאָׂרֶץ	these	אַלֶה
Canaan	בְ <u>ו</u> ֹעַז	son	בֵּן (בֶּן־, בָּנִים, בְּנֵי־)
Judah	יְהוּדָׁה	he	הוא
sheep (more exactly:	f צאן	they	m הם
small cattle — sheep	o, goats)		

The 3 pers pronoun is frequently used as a binder between the subject and predicate of a noun sentence; e.g., יַעָקָב הוא אָישׁ "Jacob is a man."

Read and translate :

1. יַעֲקֹב הוּא אֲבִי יוֹסָף וַאֲבִי רְאוּבֵן. 2. אֵלֶה בְּנֵי יַעֲקֹב: רְאוּבֵן הוּא וְיוֹסַף וּבִנְיָמִין. 3. בְּנֵי יַעֵּקֹב הֵם אֲחֵי יוֹסָף. 4. רְאוּבֵן הוּא בָּוֹ יַעֲקֹב. 3. בְּנֵי יַעֵּקֹב הֵם אֲחֵי יוֹסָף. 4. רְאוּבֵן הוּא בָּן יַעֲקֹב. 3. הוּא רוֹעֵה צֹאן. 3. בְּנֵי יַעֵּקֹב הֵם אֲחֵי יוֹסָף. 4. רְאוּבֵן הוּא בָּן יַעֲקֹב. 3. הוּא רוֹעֵה צֹאן. 3. בְּנֵי יַעַקֹב הֵם אֲחֵי יוֹסָף. 4. רְאוּבֵן הוּא בָּן יַעֲקֹב. 5. הוּא רוֹעֵה צֹאן. 3. בְּנֵי יַעַקֹב הֵם אָחֵי יוֹסָף. 4. רְאוּבֵן הוּא בָּן יַעֲקֹב. 5. הוּא רוֹעֵה צֹאן. 5. רְחֵל בָּוֹש יַעֲקֹב הֵם רוֹעֵי צֹאן. 7. רְחֵל בָּוֹש יַעֲקֹב. גַיּשָׁר יַעֲקֹב. 8. עֵינֵי רָחֵל יָפוֹת. 9. נְשֵׁי יַעֲקֹב סוֹבוֹת. 10. נְשֵׁי יַעֲקֹב בְּבָרֵת יַעֲקֹב. 13. בְּתַי יוֹסַף רוֹעֵי צֹאן בְּקֹר בְּאֶרֶץ כְּנַעֵן הַיָּפָה. 14. בִּנְי יַעָקֹב הַבָּאֶרָץ יָפָה. זוּז בּית יעֵקֹב בּבִית. זוֹסף רוֹעֵי צֹאן בָאָר בְּבָעַן הַיָּפָה. 14. בִּעָקֹב לוֹסוֹת יוֹסף וּז הַקָּטוּ יוֹסַף רוֹעֵי צֹאן בָאָרָץ כְּנַעַן הַיָּפָה. 13. בְּתָי יוֹסַף רוֹעֵי צֹאן בָאָרָץ כְּנַעַן הַיָּפָה. 14. בִּגְיָמִין אָחִי יוֹסֵף וֹהַנָּשָׁי יוֹסַף גַאָּחִי יוֹסַף וּזי יוֹסַף בּבָּתוּ זינַעָלָב בּבָרַת יַעַקֹב בּבָרַת יוֹסַף בּנָימין אָחי יוֹסַף בָּנָעון הַיָּשָׁי יַעָלָב בּבָרָת יוֹסַף בּנָימין אָחי יוֹסַף וּשָׁי יוֹסַר בּנָימין אָאָחי יוֹסַף הַבָּשָׁר בּנָעָקבו זייַבָּקר. 14. בּנְיָמין אָחי יוֹסַף הַבָּעָים יוַסַרָר בּצָימון בּאָיַרָן בּעָבון הַיָּשָּי יַעָלָב בּבּיַתוּ אוּחי יוֹסַף הַיּשָּים יוֹסַר בּבָּיּאוּי יוֹסַף בּנָיין בּאָים בּיּיָר בּוּזיים בּנָיים בּגַעָן בּיּשָרים גַיּשָר בּגָיָמין אוּזיי יוֹסַף גַיּים בּיּנָבוּן רוּשָּים בּיוּזים בּיּאָר וּזעָר בּיּאָר אָר בּגָעָר בּגַיָּין יעָשָּר בּאוּת רָין בּעָין בּעָר בּינוּים בּעָיים בּיּייַקּבוּים בּעָים בּעָרָר בּגַיים בּגַיוּים בּעָיים בּאָיין בּיעָר בּגָיים בּעָיים בּיייוֹסָר אָיוּבוּיים בּגָיים בּגַייַין בּגָיים גַיוּג הַיּשָּריה הַיָּשָר בּגָיים בּאָרָין בּיוּעָר בּין בּיין בוּיין בּייים בּעָיר בּין בּיוּים בּייוּים בּייין בּייי בּאָין בּיין בּעָיר בּגָיים בּיוּבוּיין בּייין בּיין בּיים בּאָרין בּייוּבין בּייָים בּאָרין בּייים בּייוּיבן בּיייים בּי

¹ Note that $\neg \neg \neg > \neg \neg$.

² Not a tautology. רוֹעָה (cs רוֹעָה) means "one who pastures" ("pastor" in the original sense); standing alone it is understood to refer to גאן, but the full expression is רוֹעָה צֹאן.

Answer in Hebrew :

אַבִי מִי יַשֵּׁלְב? 2. מִי בְּגֵי יַשֵּׁלְב? 3. מִי אֲחֵי יוֹסֵף? 4. מִי רוֹשֵׁי צֹאַן?
 הַ גְשָׁי יַשֵּׁלְב? 5. לְמִי שֵׁינֵים יָפּוֹת? 7. אֵיפֹה נְשִׁי יַשֵּׁלְב? 8. אֵיפֹה
 בִית יַשֲלְב? 9. אֵיפֹה רוֹשֵי הַצֹּאַן? 10. מִי אֵינֶגוּ רוֹשֶה? 11. מִי בַּבַּיָת?
 מִי בְּבָתֵי הָאַחִים? 13. אֵיפֹה פָּרוֹת הַנְּשִׁים? 14. אֵיפֹה הַצֹּאַן?
 מִי בְּבָתֵי הָאַחִים? 13. אֵיפֹה פָרוֹת הַנְשָׁים? 14. אֵיפֹה הַצֹּאַן?
 מִי בְּבָתֵי הָאַחִים? 13. אֵיפֹה פָרוֹת הַנְשָׁים? 14. אֵיפֹה הַצֹּאַן?

Translate :

Who is he? He is Joseph's father. 2. Who are they? They are Joseph's big brothers. 3. The beautiful land is the land of Canaan.
 Judah's wife has small sons. 5. These are men of Canaan. 6. Jacob's wives have sheep. 7. The sheep of Judah's son are in the field. 8. Jacob's sons have good wives.

§ 7 PRONOUNS AND DEMONSTRATIVES

7.1 The independent personal pronouns are:

plural			singular			
we	אַנַׁחְנר, נַׂחְנר (אָׁנר)	1c	I	אֲנִי, אָנֹכִי	1c	
you	<u>ਲ</u> ੋਹੋਰ	2m	thou	អ្មុក	2m	
you	אַמֵן (אַמֶן), אַמֵּנָה	2f	thou	אַת	2 f	
they	הֵם, הֵׁמֶּה	3m	he	T FX	3m	
they	הֵנָה (הֵן)	3f	she	היא	3f	

is written הָוּא throughout the Pentateuch in all but eleven occurrences; the reason for this is uncertain.

Forms in parentheses are found in Postbiblical Hebrew.

The independent pronouns may be used only as subjects (or in agreement with subjects); they cannot be used as objects or with prepositions.

7.2 In addition to the independent pronouns there are pronominal suffixes, which may be attached to nouns to indicate possession or to

prepositions or verbs to indicate their object. For example, the 3ms suffix וו שמעני "his sheep"; to prepositions, as in ישמר "to him," or to verbs, as in שמר "he guarded שמר) him."

The pronominal suffixes will be set forth in detail later.

7.3 The demonstratives are:

plı	ıral	3	singular
these	c אֵׁלֶּה	this	ח וֶה m f זאת

The demonstratives for far objects — "that," "those" — are the 3 pers independent pronouns: הוא, היא, הם, הנא,

The demonstratives may be used as pronouns or as adjectives.

(a) As pronouns: אָה אָיש "this is a man," זאת אָשָה "this is a woman," אַכָּה אָנָשָים "these are men," הוא הָאָיש "that is the man."

(b) As adjectives: הָאִישׁ הַזָּה "this man," הָאִישׁ הַזָּה "that man," הָאָישׁ הַהָּר "those men" (note the *qåmes* of הָהָר). The demonstrative, as well as the noun, takes the article.

7.4 When a noun is qualified both by an attributive and a demonstrative adjective, the order is attributive-demonstrative; e.g., הָאָישׁ ינהוֹל הוֹה "this great man."

* * * * * *

Read and translate :

1. מִי אַתָּה? אֲנִי יַעֲקֹב אֲבִי יוֹמָף. 2. מִי אַתֶּם? אֲנַחְנוּ בְּנֵי יַעֲקֹב. 3. מִי אַתְּ? אֲנִי אֵשֶׁת יַעֲקֹב. 4. וּמִי אַתֶּן? אֲנַחְנוּ נְשֵׁי רְאוּבֵן. 5. מִי זֶה? זֶה בִּנְיָמִין אֲחִי יוֹמֵף הַקָּטֹן. 6. מִי זֹאת? זֹאת אֲשֵׁת רָאוּבֵן הַטּוֹבָה. 7. מִי

40 Introduction to Hebrew

אֵלֶהיּ אֵלֶה צֹאן יַעֲלְב. 8. הַבְּנִים הָאֵלֶה בְּנֵי יַעֲלְב הֵם. 9. מִי הַנְּעָרִים הַקְּטַנִּים הָהֵםיּ הֵם רוֹצֵי צֹאן יַעֲלְב. 10. הַבָּתִּים הָאֵלֶה וְהַשֶּׁדֶה הַהוּא לְרְאוּבֵן. 11. לְמִי הַפְּרָה הַהִיאיּ הִיא לִבְנֵי יַעֲלְב. 12. אַנְשֵׁי הַבַּיִת הַזֶּה גְּדוֹלִים הֵם וְטוֹבִים. 13. הָאָרֶץ הַיָּפָה הַזֹּאת אֶרֶץ כְּנַעַן הִיא.

Translate :

 What are you? I am a shepherd.
 Whose son is that? That is Jacob's son.
 Reuben's beautiful wife is in this house.
 The houses of the sons are in this land.
 Those are the hands of a man, and these are the eyes of a woman.
 Reuben has a large hand.
 This house is not small.
 Those sheep belong to those men.
 That field is good for the cows.
 Those cows have big eyes.
 Whose cow is this? She belongs to Jacob's men.

§ 8 THE VERB

Roots

8.1 One of the chief characteristics of the Semitic languages is that roots of three consonants, expressing some general idea, are the basis of most words. By means of fixed vowel patterns and formative elements the root is embodied in words particularizing aspects and nuances of the root idea. (In the language itself of course we meet only the words from which the root is a grammatical abstraction.)

Thus the root פתח "opening" is embodied in the words פַּתַח "he opened," נְפָתָה "he (it) was opened," "doorway."

The root שָׁקַל "weight" is embodied in the words ישָׁקַל "he weighed," גְשָׁקַל "he was weighed," מִשְׁקָל "a shekel weight," מִשְׁקָל "weight."

The root שמר "guarding" is embodied in the words שָׁמַר" "he guarded," נְשְׁמַר "he was guarded, he guarded himself," מִשְׁמָר "guardhouse, jail."

8.2 There is also a large number of biconsonantal roots, from which are derived the "hollow" verbs (§ 17) — verbs having a long vowel between their two root consonants. These roots exhibit the same patterning; e.g.,

42 Introduction to Hebrew

from קרם "standing, arising" are derived קרם "he stood, arose," קרם "place" (lit., "where one stands"); from בוא "coming" are derived בוא "he came," אָבוֹא "entrance."

Verb patterns

8.3 The first word of each series in §8.1 — שָׁמַר, שָׁמָל, שָּׁמָל, שָׁמָל, שָׁמָל, שָׁמָל, ווֹעַגּד פֿוּ illustrates one verb pattern, active in meaning. The second word of each series — נְשָׁמַר, וְנְשָׁמַר, וּשָׁמַר, ווֹשָׁמַר, ווֹשָׁמַר, שָׁמַר, יווּ illustrates another, passive (and, in the case of וְשָׁמַר, reflexive) in meaning. Note that besides the internal vowel difference the passive pattern augments the root with a preformative **1**.

Other verb patterns are seen in סָפָר "he recounted, told" and its passive יָסָפָר "(it) was recounted." These patterns have an internal augment in the lengthening of the middle root consonant (indicated by the dågeš). The pattern of הָתְאַפָּק "he restrained himself" reflexive in meaning — shows the same internal augment and a preformative הָק besides. The patterns of הָוְכִיר "he reminded" and its passive הָוָכִר (hŏzkar) "he was reminded" have a preformative as an augment.

These patterns may be grouped according to their form and interrelationship thus:

III	II	I	
הַזְכִּיר	ספּר	שָׁמַר	active
ה ָזַכַּר	סָפַר	נִשְׁמֵר	passive
	הָתָאַפֶּק	נִשְׁמֵר	reflexive

For convenience the patterns have been given names: The שָׁמָר pattern, since it is wholly unaugmented, is called קול gal "light" (i.e., "unencumbered"). For the rest, the model root פעל ("acting") is articulated with the vowels and augments of each pattern, the resulting forms being the names of the patterns. Thus שָׁמָר nif al pattern, הְפְעִיל to the הְזְכִיר pi el, ז הַפְעִיל to the הְפְעִיל hif il, and so on. The system of Hebrew verb patterns is, then, as follows:

hif'il group	pi'el group	qal group	
הַפְּעִיל (הַזְבָּיר)	פּעֵל (סִפָּר)	קַל (שֶׁמַר)	active
הָפְעַל (הָזְכַר)	פָּעַל (סָפַר)	נִפְעַל² (נִשְׁמַר)	passive
	הָתְפַּצֵל (הָתְאַפֵּק)	נִפְעַל (נִשְׁמַר)	reflexive

Very few verbal roots actually appear in all patterns.

The interrelation of members within each group is clear; it remains only to indicate the relation of pi^{cl} and hif^{cl} to qal.

8.4 Roughly speaking the relation is this: In the *pi^{*}el*, the verbal idea of the *qal* is made more complex or given a special nuance; *qal* יישָׁר "he counted," *pi^{*}el* ישָׁר "he recounted, told" [compare early English "tell" = count (as in "teller"), modern English "tell" = recount].

The hif'il is commonly causative: the subject makes the object do the action or be in the state expressed by the *qal* verb; *qal* ייה "he remembered," hif'il הַוְכָיר "he reminded" (lit., "made remember").

Comparable in English are "lie" (שָׁכַב), "lay" (הְשְׁכִּיב); "fall" (נְפַל), "fell" (הְנָפִיל > הָפִיל).

8.5 Other, less common, patterns exist, of which the by-forms of the *pi^eel* group appearing with biconsonantal and otherwise irregular roots are the most important. בָּלְכֵל "he sustained" (root כול) illustrates the *pilpel* pattern, a by-form of *pi'el* found with some hollow verbs. געל "he found a pretext" (root געל) illustrates the *hitpolel* pattern, a by-form of *hitpa'el* found with some geminate (§30) and hollow verbs.

¹ Since the laryngal y is not susceptible to lengthening (cf. § 5.2), the lengthened middle root consonant of pi'el cannot be indicated in the name.

² Originally the passive of qal was expressed by a pu'al form (presumably distinguished from the pu'al passive of pi'el by its short middle consonant); thus שָׁמָר "he was guarded," וְשָׁמָר "he guarded himself." This qal passive survives only rudimentarily in Biblical Hebrew, and in most cases is vocalized as the passive of pi'el.

* * * * * * *

Identify the root and verb pattern of the following verbs:

הַלַךְ 2. נְבְהַל 3. הִשְׁלִיךְ 4. חִפֵּשׂ 5. נְכְמַר 6. גַּנַב 7. בִּקֵשׁ 8. אָהַב
 הְלַדְ 2. נְבְהַל 10. סְפֵּר 11. יְדַע 12. הִתְחַנֵּן 13. הְרְחִיק 14. דְבֵר
 הַתְאַבָּל 16. לְכַח 17. נְשְׁאַר 18. מִלֵּא 19. הִתְנַפֵּל 20. הִשְׁבִיר.

In the following verbs there are some irregularities, owing to the presence of a laryngal or a weak consonant (א, ה); identify the verb pattern: 1. מָצָא 2. נִמְצָא 3. נִחָשָׁ 4. שָׁלַח 5. נָאָמַן 6. הָאָמִין 7. הָחֲיָה 8. עָלָה 9. כִּלָה 10. הִתְנַחֵם 11. מֵאָן 12. הִתְרָאָה 13. נֶאָסַר 14. חְטָא 15. עַשָּׁה 16. הִתְנַדֵּע.

Supply the meaning :

נִשְׁמַע	:	he heard	שָׁמַע
הִשְׁמִיעַ	:	he heard	"
הַפְשִׁיט	:	he undressed (	intr.) ששׁשָ
נְמְכַּר	:	he sold	מָכֵר
הַמְּלִידָ	:	he was king	فرتيت
<u>ج</u> קש	:	he sought	ڊڃ
הוֹרִיד (hif`il) הוֹרִיד	:	he went down	<u>וֹרַד</u>
ּנְרְמַן	:	he tested	فَتَا
ַהָשְׁלַ ךָ	:	he threw	ىنېزىك
סַפַּר	:	he narrated	ספּר
הַתְנַחֵם	:	he consoled	נֿעַם
הָתְמַלֵּא	:	he filled	מלֵא
(hif`il) הֵבִיא	:	he came	(qal) 387
(hif`il) הַמִית	:	he died	(qal) מֵת
(hif`il) הַשִׁיב	:	he came back	(qal)⊐₩

(To be followed by Reading 1, p. 139.)

³ This and the following two verbs derive from hollow roots (§ 8.2).

§ 9 QAL PERFECT

Active and stative roots

9.1 The *qal* expresses the verbal idea of the root in its simplest sense; thus from אהר "sitting," ישב "he sat"; from אהר "loving," ישב "he loved"; and from שמר "guarding," שמר "he guarded."

9.2 These roots all convey the idea of some activity. There are, however, roots denoting quality or state. Verbs derived from such roots are stative, as opposed to active verbs derived from active roots. So, for example, from זקן "agedness," וקן "he was/became aged"; from קטן "heaviness," קטן "he was/became heavy"; from קטן "smallness," קטן "he was/became small." Stative verbs are in reality nothing but adjectives inflected verbally.

The perfect

9.3 Each verb pattern has two aspects: a perfect and an imperfect.¹ The perfect (used in the sense of Lat. perfectus, "carried through to the

¹ These are commonly called "tenses"; but "tense" is here a misnomer, since the perfect and imperfect do not denote *time* of action or state so much as *type* of action or state. See ahead in the text and \$10.1.

46 Introduction to Hebrew

end, finished") denotes action that is completed and over with, or a state achieved and complete. It generally corresponds to English past tenses and is conventionally rendered by the English past, though the precise nuance depends on the context.

Often, especially with statives, the perfect denotes the English present perfect or the present; i.e., it is expressive of an accomplished act or state whose effect is presently felt or apparent. Thus The may also be rendered "he has become/is heavy."

9.4 The *qal* perfect has an active form — שְׁמֵר "he guarded," with *paitah* as the second vowel — and two stative forms — קמן "he was heavy" and קמר "he was small," with *sere* and *holem*, respectively, as second vowel. This, the 3ms, is called the *groundform*. The inflectional elements are affixed to the end of the groundform; they are afformatives.

The qal perfect:

plural				singular			
קַטְׁנַוּ (=יָקָטְׁנְנוּ)	כַּבַּדְנוּ	שָׁמֵּרְנוּ	1c	ָק ט ׁנְתִי	כָּבַדְתִּי	<u>שָׁמֵרְה</u> ָי	1c
(-tŏn-) קַטָּנְהָּם	כָּבַדְתָּם	שְׁמַרְתֶּם	2m	קטנת	כָּבַדְתָ	שָׁמַרָתָ	2m
(-tŏn-) קַטְנְהֶו	ۮؚڂؚڬڟ	שְׁמַר ָתֶּן	2f	קַמּנְתְ	čełu	שָׁמַרָת	2f
קֿמָנוּ	כָּבְדוּ	שְׁמְרוּ	3c	קטן	כָּבֵד	שָׁמַר	3m
				קטנה	כַּבְדַה	שׁמִרָה	3f

(a) Note that the *sere*-stative is identical with the active except in the groundform. The *holem*-stative, on the other hand, retains its characteristic vowel throughout the 1 and 2 pers.

(b) Afformatives made up of one consonant are not stressed; the stress remains on the second syllable, as in the groundform. But the "heavy," biconsonantal afformatives of 2mpl and 2fpl $(\neg \neg \neg \neg \neg)$ are stressed. Consequently, in these forms the *qames* of the first syllable is slurred to mobile *sewa*. Moreover, in the *holem*-stative, the now unstressed *holem* is shortened to *qames hatuf*.

(c) The afformatives of the lopl $\mathfrak{U}^-$, 2ms $\mathfrak{H}^-$, 2ms $\mathfrak{H}^-$, 2ms $\mathfrak{H}^-$, 2ms $\mathfrak{H}^-$, and 2fpl $\mathfrak{H}^-$ are identical with the terminations of the corresponding independent pronouns. The afformative of the 1cs $\mathfrak{H}^-$ may be derived from the *-ki* of $\mathfrak{H}^+$ with k > t under the influence of the 2 pers afformatives. The 3 pers afformatives are noun terminations: $\mathfrak{H}^-$ for fs, and $\mathfrak{H}^-$ for the pl (an old plural termination of nouns).

* * * * * * *

Conjugate :

יכל , זַקָן ,ישֵׁב "be able."

Complete with the correct perfect form of the indicated verb :

שְׁמַר: 1. אַתָּם _____ אֶת הַצֹּאן. 2. רָחֵל וְלֵאָה _____ אֶת הַנְּעָרִים. 3. אַנַחְנוּ _____ אֹתוֹ. יְשַׁב: 4. אַתִּ ____ בַּבַּיִת. 5. רָחֵל ____ בְּבֵית יַעֲלְב. 6. יַעֲלְב וּבְּנְיָמִין ____ בַּבַּיִת. אָהַב: 7. אֲנִי ____ אֶת הַבֵּן. 8. אַתָּה ____ אֶת הַדְּכָר. פָּרַ: 7. אֲנִי ____ אֶת הָאָרֶץ. פָּרַ: 10. הִיא ____ כָּל רָע. 11. אֲחֵי יוֹסֵף ____ אֹתוֹ. זְקִן: 12. אַתָּם ____ זו. לֵאָה ____ אַתוּ . בָּבַד: 15. הָאִישׁ ____ מן הָאָשָׁה. 16. הַנָּשִׁים ____ זו. יַד הָאָכ ____ עַל הַבֵּן.

Change the number of the subjects in the preceding exercise and complete again.

Vocalize and translate :

הנשים ישבו בבית כי זקנו.
 ממרתם את הצאן מכל רע.
 הדבר קטן בעיני.
 אהבנו את הארץ.
 ידי האיש כבדו כי זקן.

האיש. 6. לאה, עם מי ישבת? 7. ישבה אשת הרועה ושמרה את כל בניו. 8. שנאו את הדבר הרע ההוא. 9. לא הגיד לו איפה ישב כי שנא אתו.

(To be followed by Reading 3, p. 141.)

§ 10 QAL IMPERFECT AND RELATED FORMS

10.1 The imperfect aspect expresses action or state as unaccomplished, continuing, or customary. It corresponds generally to English present and future: יְשָׁמֹר "he guards, will guard." When expressing continuity or custom (e.g., Genesis 44:5 גָּאָדָרָי בּוֹ "this is (the very one) from which my lord *always drinks*"), it may refer to the past as well (e.g., Judges 21:25 אִישׁ הַיָּשָׁר יְשָׁמָר בְּאַיָרָי יַצַשָּׁה "every man *used to do* as he pleased").

10.2 Occasionally (especially in poetry) the imperfect is used as a simple past tense, like the perfect. In all likelihood this is due to the coalescence with the imperfect of a distinct preterit form found in Akkadian. A far more important survival of this preterit is the so-called *imperfect consecutive* (see §16).

10.3 The imperfect also expresses that which may, could, should, is wished, or is supposed to be. For example: Genesis 37:8 הַמְלֹך ... הַמְלֹך ... הַמָלוּ ... הַמָלי ... הַמָלי ... הַמָלי ... הַמָלי ... הַמָלי ... הַמָּלי ... הַמָּמַלי ... הַמָּלי ... הַמָּלי ... הַמָּלי ... הַמָּלי ... הַמָּמי ... הַמָּמי ... הַמָּלי ... הַמָּלי ... הַמָּלי ... הַמָּמי ... הַמָּלי ... הַמָּמי ... הַמָּמי ... הַמָּמי ... הַמָּמי ... הַמָּמי ... הַמָּמי ... הַמָ

we supposed to come?"; 43:7 הַ... וַדַע כִי יֹאמַר "Could... we have known that he would say"; 44:8 אַיך נְגָנֹב "How, then, could we steal?"

10.4 The inflectional elements of the imperfect are attached to the beginning (preformatives) and the end (afformatives) of the verb form.

The imperfect of active verbs has holem as its second, thematic vowel (שְׁמֹר) "he will guard"). The thematic vowel of both statives is patah יָקָטָן "he will be heavy," יָקָטָן "he will be small").

The *qal* imperfect:

plural

singular

	נקפן	נְרְבַּד	נִשְׁמֹר	1c		אָקַטַן	אֶכְבַּד	אָשְׁמֹר	1c
	תִקְטְנוּ	ײַכְבְּדוּ	ਗ਼ਗ਼ਲ਼ੵੑਖ਼ੵਸ਼	2m		תִקִמַן	תּרְבַּד	הִשְׁמֹר	2m
¹ (=תִּקְשַׂוְנָה) =)	<u>ת</u> ּקְשַׁנָּה	ּתִּכְּבַּׁדְנָה	הִשְׁמֹרְנָה	2f		תִקְטְנִי	ּתִכְבְּדִי	אַשְׁמִרִי	2 f
	יַקְטְנוּ	יִכְבְּדוּ	יִשְׁמְרוּ	3m		יַקּטַו	יִכְּבַּד	יִשְׁמֹר	3m
	תִּקְשַ <u>ׁ</u> נָּה	ּמִרְבַּׁדְנָה	ּתִּשְׁמִׁרְנָ ה	3f	8	הִקְמַן	תּרְבַּד	הִשְׁמֹר	3f

(a) The preformatives of the 1 and 2 pers are either the initial (" $\aleph$) or characteristic consonant (", ") of the corresponding independent pronouns. The preformative of 3m (") is of uncertain origin. That of 3f is probably the same as the t of the original feminine noun termination [$\S 6.2(a)$].

(b) To distinguish 2fs from 2ms, an old feminine termination "[[which appeared also in the original form of the 2fs independent pronoun "אמי" ('atti) as in the written text of II Kings 4:16, 23] is employed. The 2 and 3mpl are distinguished from their respective singulars by the old plural noun termination ", which also appears in the pf 3cpl. The 2 and 3fpl are distinguished from their respective singulars by the afformative "," found also in the corresponding independent pronouns.

The cohortative, the jussive, and negative commands

10.5 The cohortative expresses volition on the part of the 1 pers: אָשָׁמְרָה יוֹשְׁמְרָה "It would (fain) guard," וּשְׁמְרָה "let's guard!" Its form is the impf 1 pers with *paragogic* (i.e., protracting) אד. Thus:

plural			singular			
נִקְטְנָה	נִכְבְּדָה	נִּשְׁמְרָה	אָקַמְנָה	אֶכְבְּדָה	אֶשְׁמְרָה	

10.6 The jussive expresses volition concerning the 2 or 3 pers: אַשָּׁמֹר "may you (ms) guard!" ייmay he (let him) guard." In qal of the regular verb the jussive forms are identical with the impf 2 and 3 pers.

10.7 Negative commands are expressed by אל with the jussive: אל משמר "don't guard!" אל משמר "may he (let him) not guard!"

The imperative

10.8 Positive commands are expressed by the imperative. The imv ms is generally identical with the base to which the preformatives of the imperfect are attached, and may be derived by removing the $\neg$ preformative of the 2ms, thus אָשָׁמֹך). The rest of the forms follow closely the impf 2 pers.

1	plural		sin	singular		
כּבִדוּ	שָׁמָרוּ	m	רְּבַד	שְׁמֹר	m	
ָ כְּבֵּדְנָה	ָ שְׁמֹרְנָה	f	כּבְדִי	שׁמְרִי	f	

Imperatives do not occur for קטן -type statives.

10.9 The imv ms is often found with paragogic דָה; e.g., שָּׁלְתָה, lengthened from דְיָר "send!" Originally the lengthened form expressed emphasis or urgency, but this is no longer evident in many cases.

* * * * * * *

Conjugate in the qal imperfect and imperative : קלף, קלף, קלף.

Complete with the imperfect of the indicated verbs :

שְׁמַר: 1. הַבֵּן _____ אֶת הָאֲלָמּוֹת. 2. אַתָּה _____ אֶת הָאַחִים. 3. הָאשָׁה _____ אֶת הַדָּכָר. מְלַדְ: 4. יוֹמַף _____ עַל אָחָיו. 5. אַל _____ אשָׁה עַל הָאָרֶץ! 6. אַנִי _____ עַל כָּל הָאֲנָשִׁים. 13. אַנִי _____ מו. יַד הַזָּקַן _____. 11. הָאִיש ____ מן הָאָשָׁה. 12. אַתָּה ____.

Change subjects and verbs of the above to plural and complete again (pl of אָמוֹת is אָמוֹת).

Vocalize and translate:

 חלמתי חלום על השמש. 2. אמך מלכה עלינו. 3. הנה הנער אשר שמר את הצאן. 4. אחיך שמרו את הבתים. 5. את שמרת את בניו מכל רע. 6. זקנו עוד. 7. יד האיש אשר מלך כבדה עלינו. 8. לא שמרתם את השדה.

Change above verbs to imperfect.

Change the following negative commands to positive ones (i.e., imperatives) : 1. אַל תַּשָׁמֹרוּ? 2. אַל תַּמְלְרָי 3. אַל תַּכְבָדוּ! 4. אַל תַּמְלֹךָ! 5. אַל

² Hereafter in the Hebrew exercises imperatives (positive and negative) will be indicated by an exclamation mark.

תּזְקַן! 6. אַל תִזְקְנוּ! 7. אַל תִשְׁמֹרְנָה! 8. אַל תִשְׁמְרִי! 9. אַל תִּכְבַּדְנָה! 10. אַל תִכְבָּדִי! 11. אַל תִמְלְכוּ! 12. אַל תִשְׁמְרוּ!

(To be followed by Reading 5, p. 144.)

§ II QAL INFINITIVE AND PARTICIPLE

The infinitive absolute

11.1 There are two infinitives, an absolute and a construct. The infinitive absolute takes the form יְשָׁמוֹן; it is commonly used to add some sort of emphasis to the finite verb, which immediately follows it. For example, in Genesis 37:8 הַמָּלֹך מָמִלֹך עָלֵינוּ אָם מְשׁוֹל תִמְשׁוֹל הַמָּשׁוֹל בָּנוּ 10 you really mean to be king over us? Do you really mean to rule us?" The two infinitives absolute express the indignation of the brothers over Joseph's pretentious dreams. Similarly 37:10 יה הַבּוֹא נְבוֹא בָּבוֹא בָּבוֹא בָּבוֹא יָבוֹא מַשָּוֹל הַמָּשׁוֹל מַרַרָּ שִׁאוֹל "The man inquired closely"; שָׁאַל הָאָישׁ "Could we possibly have known"; 37:33 שָׁרָך טֹרַרָּ² יוֹ</sup>טָרָ "Joseph must have been torn to pieces."

¹ Often written defectively (i.e., without the vowel letter, see \$2.3) as in some of the following examples. (The infinitive absolute of the biconsonantal roots is like \$2.3)

The infinitive construct

11.2 Whereas the infinitive absolute is not inflected or commonly brought into grammatical construction with other words in the sentence, ³ the infinitive construct is. It is a verbal noun, the name of the action or state expressed by the verb, having the form אָמָל "(the act of) guarding" in the *qal* regular verb. [Statives, too, generally have *holem* in the infinitive construct, notwithstanding their *a*-vowel in the imperfect; e.g., אָשָׁל (the state/act of) hating" from אָשָׁל (the state/act of) hating" from אָשָׁל "the man's guarding," קוֹל בוֹא יוֹסָך "the man's coming") and take pronominal suffixes (אַרָּשָׁל "his guarding," בוֹא יוֹסָך "this guarding," היי שָׁמָר וֹסָר ימt my coming" = "when I come"). Most commonly it appears with '' in the form ג'שָׁמֹר , employed just like the English infinitive "to guard."

The participles

,11.3 The active participle has the form "(one) guarding"; the statives, כָּבָר "heavy" and יָכָל "able." Stative participles are pure adjectives.

The participle inflects like any noun or adjective:

plural				singular			
•	כְּבַדִים כְּבֵדוֹת	· ·			כָּבֵד כְּבֵדָה	שׁוֹמֵר שׁוֹמֶרֶת (שׁוֹמֶרֶה)	m f

³ With some exceptions; e.g., when it is used as an imperative: שָׁמוֹר אָת יוֹם הַשְׁבָּת (Deuteronomy 5:12) "Keep the Sabbath day."

ל Since קטן does not inflect regularly it is here replaced by יָכֹל.

56 Introduction to Hebrew

11.4 Being a verbal adjective, the active participle has the qualities both of a verb and of an adjective. Like an adjective, it may be used as an attributive or in the predicate; e.g., הָאָישׁ הָאָישׁ הָאָישׁ ("the man who is guarding"); הָאָישׁ הָאָישׁ הָאָישׁ And just as an adjective may be used substantivally ("the man is guarding." And just as an adjective may be used substantivally ("the big one"), so may a participle: הָשׁוֹמֵר ("the guard" (lit., "the guarding one"). As a substantive, it may be in construct with a following noun, שוֹמֵר הָאָישׁ ("the man's guard" ("the one guarding the man"), or take pronominal suffixes, הָאָרָאָישׁ "its guard."

Like a verb, the participle may govern an object; e.g., יוֹמֵך שׁוֹמֵר יוֹמֵך שׁוֹמֵר ''Joseph is guarding the sheep.''

The use of רוֹעָה illustrates the substantival and verbal sides of the participle: in יוֹסָף רוֹעָה "Joseph is a shepherd," the substantival; in יוֹסָף רוֹעָה אָא הַצָּאן

11.5 Active verbs have a passive participle, which inflects thus: ms שָׁמוּרִית 'guarded,'' fs שָׁמוּרָים, mpl שָׁמוּרִים, fpl שָׁמוּרָ

* * * * * * *

Complete with active or stative participle of indicated verb :

מָצָא: 1. יוֹסֵף _____ אֶת אֶחָיו. 2. הָרוֹעִים ____ אֶת הַצֹּאן. 3. הַנָּשִׁים ____ אֶת בְּנוֹ,

הָלַדְּ: 4. אֵשֶׁת יַצְקֹב _____ אָל הַבַּיִת. 5. הֵן _____ אָל הַשָּׁדָה. 6. בְּנֵי יַצַקֹב _____ שְׁכֶמָה.

אָהַב: 7. טוֹב הָאִישׁ הָ_____ שְׁלוֹם. 8. טוֹבָה הָאִשֶׁה הָ_____ אֶת הַאִישׁ הַהוּא.

זָקן: 9. הָאָשֶׁה ____. 10. הַנָּשִׁים הַ____בּבַּיִת. 11. אַחַי ____. מְלַך: 12. נְצָרִים ____ צְלֵינוּ. 13. הָאִשֶׁה הַ____ טוֹבָה. 14. רַע הַאִיש הַ____ צַל הָאָרֵץ. Complete with passive participle of verb in the first clause :

In the preceding exercise change the number of the object of the first clause and complete again.

Vocalize and translate :

 אני הולך למצא את אחי. 2. אמרנו לך לשאל אתו. 3. שמענו אתו אומר: אני הולך אל ביתו. 4. כאשר ראו היושבים את הזקן בא, קמו מעל הארץ. 5. שומעים אנחנו כי (that) תמלך עלינו.
 אני אוהבת לשאל. 7. החולם חלומות כל היום איננו אהוב.
 אני אוהבת לשאל. 7. החולם חלומות כל היום איננו אהוב.
 אני אוהבת לשאל. 10. סוב לשנא את הרע. 11. אחד מבניו בקש הוא המוצא אתו. 10. סוב לשנא את הרע. 11. אחד מבניו בקש למלך. 12. הצאן הולכות משדה אל שדה. 13. הם לוקחים בית בעמק היפה ההוא.

(To be followed by Reading 7, p. 146.)

⁵ Although אָוָא יִשְׁוֹא is a stative, like other statives expressing a relational (transitive) state ("be hostile toward") it is often construed actively (הוא שָׁוָא אוֹתוֹ), and its participle takes the active form אַוֹאַ.

§ I2 THE PI'EL

12.1 The $pi^{i}el$ serves to modify the meaning of qal in a number of ways, the precise modification in any given case being unpredictable. The $pi^{i}el$ meaning may be more complex or somehow more intensive than that of qal (hence the usual styling of $pi^{i}el$ as the "intensive" stem); e.g., qal $\exists p p$ "he counted," $pi^{i}el$ $\exists p p$ "he recounted, narrated"; qal $\exists p v$ "he sent," $pi^{i}el$ $\exists p v$ "he let go, released."

Frequently pi'el has a causative sense, especially with stative roots; e.g., qal פָּלָה ישׁכל "he was full," pi'el מְלֵא "he filled"; qal ישׁכל "he came to an end," pi'el כָּלָה "he finished, made an end of"; qal שֶׁכֹל "he was bereaved," pi'el שָׁכָל "he bereaved."

Pi'el is the favored stem for denominative verbs (i.e., verbs made out of nouns); e.g., אָלֶם "he made a sheaf" (אַלֶמָה); נְחֵשׁ "he practiced divination" (לַחַשׁ).

Some pi'el verbs have no qal to which they stand in relation; e.g., שָׁרָה "he sought," בָּקָשׁ

12.2 The formal characteristic of the pi (and the rest of its group) is the lengthening of the second root consonant (indicated by strong dages).

The pi'el הַפָּר "he recounted":

INFINITIVE	cohortative ¹	IMPERFECT	PERFECT
ABSOLUTE	אַסַפְּרָה =	lcs אֵסַפּר	lcs סִפַּרְתִּי
סַפָּר, סַפּר	ַם פְרָה pl	<u>אַסַפָּר 2m</u>	ספרָ תָ 2m
INFINITIVE CONSTRUCT		זר הְסַפְרִי 2f	ַרָּמָרָאָ 2f
(לְ)סַפָּר	IMPERATIVE	3m יְסַפֵּר	3m סִפֵּר
	ms סַפָּר	3f מְּסַפּּר	3f סִפְרָה
PARTICIPLE ۾ مِوَھِ٦ ۾ مِوَفِرَہ	סַפְּרִי mpl מַפְּרָגָה f סַפְּרְגָה	וכףן נְסַפֵּר מַסַפְרוּ 2m זַר מְסַפֵּרְנָה	וכף] סָפַּרְנוּ 1cp 2m סִפַּרְמֶם 2f סִפַּרְמֶן
mpl מְסַפְּרִים f מְסַפְּרוֹת		יְסַפְּרוּ 3m הְסַפֵּרְנָה	יזכ ספּרו 3c

The pf 3ms often has – for its second vowel, e.g., שָׁלֵם "he repaid," יה consoled, comforted." The *segol* of דְבָר "he spoke" is anomalous [יה only in pause; see § 29.1(e)].

12.3 The passive of *pi'el* is *pu'al*, the skeleton paradigm of which is: pf 3ms שָּׁם; impf 3ms שָּׁם; pt ms שָּׁםָ,

* * * * * * *

Conjugate :

נְחַם , בְּקָשׁ.

When the second root consonant is a laryngal it does not receive a dages. If it is π , as in **בתו**, usually no change in the preceding vowel takes place. In forms in which the second consonant would normally take *šewå*, the laryngal takes *hatåf patah*; e.g., pf 3cpl : impf 3mpl impf 3mpl

¹ Jussive forms are the same as the impf 2 and 3 pers.

Fill in the perfect, imperfect, and participle of the indicated verbs : סִפּר: 1. הַבְּנוֹת _____ לוֹ אֶת הַחֲלוֹם. 2. אַהֶם _____ אֶת כָּל אֲשֶׁער צָשָׁה. בָּקַשׁ: 3. אֲנַחְנוּ _____ אֶת אֶחִינוּ. 4. הִם _____ לְמְכֹּר אֶת הַשָּׁעִיר. נִחַם: 5. בְּנוֹת הַנָּקַן _____ אֹתוֹ. 6. אַהֶן

Change verbs and subjects in the preceding exercise to singular. Translate :

Seek (fs) the valley and you will find it.
 If we relate the dream, will you (mpl) listen or not?
 Don't sell a slaughtered he-goat.
 Relate (fpl) to me what you heard when you sat inside the house.
 If you love (pt ms) her, comfort her.
 When you (mpl) asked her why she did not go, what did the daughter say?

Vocalize and translate :

 כאשר לא היה מה לאכל נתנו את השעיר לשוחט לשחט. 2. יבקשו את הדם ולא ימצאו אתו. 3. אנשים רעים השליכו את הפרה בבור; אנשים טובים העלו אתה משם. 4. השוחט את פרתו לא ימכר אתה.
 לא שמעתי מה שאל האיש. 6. באו ימים טובים והיה שלום לכל יושבי הארץ. 7. לא הכיר הזקן את בניו. 8. שאלנו את האב השבו בנותיו אם לא.

(To be followed by Reading 9, p. 148.)

§ I3 THE HIF'IL

13.1 The hif'il serves, in the first place, as the causative of qal. Thus: qal קַשָּׁט "he took off (his garment)," hif'il קַשָּׁט "he stripped (someone else of his garment)," lit., "made (him) take off"; קַלָּך "he was king," הָמְלִיך "he made king"; הַמָּלִיך "he came," הַכָּיא "he brought," lit., "made come"; שָׁב "he came back," הַשָּׁיב "he brought," lit., "made come"; הַמָּיר gave back"; הַנָיא "ה מַר "ה מַר "ה

Hif'il verbs derived from statives have an elative meaning: רְחַק "he went far," הָרְחָיק "he went very far."

Related to the causative meaning of *hif'il* is the estimative or declarative: הָאָמָן "he was true, firm," הָאָמָן "he considered true, believed."

Some hif'il verbs have no qal to which they stand in relation; e.g., השליד "he threw."

13.2 The prepositive ה, which is the characteristic of *hif 'il*, appears in the perfect, imperative, and infinitives. In the imperfect and participle it is elided after the preformatives: יָשָׁלִיך > יְהַשָּׁלִיך; יָשָׁלִיך > מַשָּׁלִיך.

The hif'il	הַשְּׁלִידְ	"he	threw":	
------------	-------------	-----	---------	--

INFINITIVE	COHORTATIVE	IMPERFECT	PERFECT
ABSOLUTE הַשְׁלֵך	s אַשְׁלִיכָה	זאַשְׁלִיד 1cs	וכא הְשָׁלֵכְתִי 1cs
INFINITIVE	פּליכָה pl	2m תַּשְׁלִידְ	ר הְשְׁלַרְתָ 2m הַשְׁלַרְתָ
CONSTRUCT		2f אַשְׁלִיכִי	בּשְׁלַכְתְּ 2f
(לְ) <u>ה</u> ּשְׁלִי <u></u> ך	JUSSIVE	זַשְׁלִידָ 3m	3m הְשְׁלִיך
	3ms יַשְׁלֵך	3f הַּשְּׁלִיד	ז הִשְׁלִיכָה 3f
PARTICIPLE	IMPERATIVE	וכףן דּאֲלִי ב	lcpl הָשְׁלֵרְנוּ
ms מַשְׁלִידָ		ַתַּשְׁלִיכוּ 2m	2m הִשְׁלַכְתָּם
f מַשְׁלֶכֶת	ms הַּשְׁלֵך הַשִׁלִיכִי f	ַרַּשְׁלֵכְנָה 2f	ַרָּשְׁלַרְמֶן 2f
mpl מַשְׁלִיכִים	י הַשְּיִיּבִי mpl הַשָּׁלִיכוּ	3m יַשְׁלִיכוּ	3c הִשְׁלִי⊂וּ
ַ הַשְׁלִיכוֹת f	ז הַשְּׂרָ כוּ הַשְׁלֵכְנָה f	ַ אַשְׁלֵ כְנָה 3f	

13.3 The passive of hif'il is hŏf'al (huf'al), the skeleton paradigm of which is: pf 3ms אָקָשָׁלָן; impf 3ms גַּשְׁלָן; pt גַּשְׁלָן.

The first vowel varies between (the original) u and its phonetic variant $\check{o}$. In the participle it is usually u.

* * * * * * *

Conjugate :

הִכִּיר ,הִגִּיד ,הִפִשִׁיט.

The last two verbs are derived from III and III, respectively. In hif 'il the 1 assimilates to the following consonant, which is, consequently, lengthened [$\S 2.10(b)2$]. The vowel pattern remains unchanged.

Complete with perfect, imperfect, and participle of the indicated verbs : הַמְלִיהְ: 1. הַמִּצְרִים _____ אֶת הַשֶּׂר. הִמְלִיהְ: 1. הַמִּצְרִים _____ אֶת הַמֶּרְשֹׁה. 2. אַתָּם _____ אֶת הַשֶּׁר. הִכִּיר: 3. אַנַחַנוּ _____ אָת הַמֵּרִוֹם. 4. הַנַּה

§13 The Hif'il 63

הִגִּיד: 🔅 הַבָּגוֹת _____ אֶת הַדְּבָר. 6. הַשָּׂרִים _____ לַמֶלֶדְ.

Change verbs and subjects of the preceding exercise into the singular.

Translate :

Don't tell (ms) the king what you know (pt) about that place.
 You (mpl) won't recognize him at night.
 The wicked king will throw many officers into the pit.
 Just as you (fs) told me, so it was.
 In the morning you (fs) will recognize the face of the mother.
 Tell (ms) me, what will you seek there?
 I shall seek to become familiar with (recognize) the houses of the place.
 We told them that we recognized the blood that was on the ground.
 How did you (fpl) throw the lad into the pit?

Vocalize and translate :

 אחר הלילה בא הבקר. 2. המלך השליך את השרים אשר חטאו לו אל הבור. 3. אין הרועים יודעים אנה הלכו הצאן. 4. לא ידעתי אם שב עוד אל מקומו. 5. הגידי לי, הישיב לי את הפרה ביום אם בלילה? 6. חרה אף המלך ברועה כי לא הביא לו שעיר טוב לאכל. 7. המלך ימית את אשר לקח את ביתו.

(To be followed by Reading 11, p. 151.)

§ 14 PRONOMINAL SUFFIXES WITH MASCULINE NOUNS

14.1 Pronominal suffixes are attached to nouns to express possession: אָמָמוֹר "donkey," הַמוֹר "my donkey." Prolongation of the noun by the suffix causes the stress to move forward (as in the construct state, \$6.1)

Hence it is that when the construct form of a noun differs from its absolute form, it is to the construct form (or a modification of it) that suffixes are attached; e.g., שָׁלוֹם, ביּת, with suffix בֵּית, שֶׁלוֹם, with suffix שָׁלוֹם.

14.2 The pronominal suffixes, as attached to , are: תמור, are:

piurai suffixes		sıngular suffixes		
our d.	חֲמוֹרֵ ׁנוּ	my d.	ו הַמוֹרִי	
your (m) d.	חֲמוֹרְכֶם	thy (m) d.	<u>ח</u> מוֹרָד 2m	
your (f) d.	חֲמוֹרְכֶן	thy (f) d.	2f חַמוֹרֵדְ	
their (m) d.	<u>ח</u> ֲמוֹרָם	his d.	זַקמורו 3m	
their (f) d.	חֲמוֹרָז	her d.	3f חֵמוֹרָה	

14.3 Attached to the plural — more exactly, to the construct plural – חמור – המורי – the suffixes are:

plural suffixes		singular suffixes		
our dd.	<u>ח</u> ְמוֹרֵינוּ	my dd.	ו חַמוֹרֵי 1c	
your (m) dd.	<u>ח</u> ֲמוֹרֵיּכֶם	thy (m) dd.	י ַת מוֹגָ'יך 2m	
your (f) dd.	<u>ח</u> מוֹרֵיכֶן	thy (f) dd.	2f חַמוֹרֵיִדָ	
their (m) dd.	<u>ה</u> מוֹרֵיהֶם	his dd.	3m <u>ה</u> מוֹרָיו	
their (f) dd.	<u>ו</u> ְמוֹרֵיהֶן	her dd.	זנ חֲמוֹדֶׂיהָ	

Note that the " is pronounced only in חֲמוֹרַ", and הַמוֹרַ". In the other forms it is written but not pronounced. It derives from *-ay*, the original dual and plural construct termination, which in most forms has contracted to $\dot{}$ or $\dot{}$, the " quiescing.

Note also that the "heavy," biconsonantal suffixes הָקָן, הָקָם, הָקָן, הָקָם, גער מוני מוני מוני מוני מוני מוני attract the stress to themselves.

14.4 The pronominal possessive suffixes as attached to regular nouns may be tabulated as follows:

plural suffixes		singular suffixes		
with pl nouns	with s nouns	with pl nouns	with s nouns	
ינר ~~.~~	1 <u></u>	<u>م</u> ــــ	<u>≒</u> 1c	
<u>יי</u> כָם	¢⊂	चि <u>र</u>	ন <u>ন</u> 2m	
<u>יָרֶן ד</u>	÷.	<u> </u>	¶ <u>.</u> 2f	
تربة ~~بر~~ نية	¤ ~~,~~	יין	≒ 3m	
<u>דיקו</u>	Ì∓	$\overline{\Omega}_{\mu}$	लन्नु 3f	

(a) The 1 and 2 pers suffixes are like the endings of the corresponding independent pronouns — the n element of the 2 pers being replaced throughout by $\supset$.

(b) The 3m suffix was originally hu (still seen with certain noun forms ending in a vowel: אָבְיהוּ "his father," שִׁיהוּ "his mouth," alternating with the commoner contracted forms (פִּרו, אָבָרוּ). Affixed with a connecting

(similar

vowel a to the singular (e.g., *hamor-a-hu) it contracted to aw > o. Affixed to the plural (*hamoray-hu) ayhu > ayw, and then, with the quiescing of the yod, γ_{-} .

(c) The 3f suffix was originally *ha* (appearing still in אָלִיאָ "her father," אָלִישָׁ "her mouth"). Affixed to the singular, *-a-ha* > אָדָי; to the plural, *-ay-ha* contracted to אָדָיָדָ.

14.5 Here are some irregula	· inflections:
-----------------------------	----------------

	''son''	"brother"	"father"
	בּוֹ, בָּוָ ד :	אָח, <u>אַ</u> חִי־:	אָב א <u>ָ</u> בִי־:
	בֿנַי	אָחִי	אָבִי
	فزك	אָּחִיר	אָבִידָ
	فزلد	אָֿחִיד	אָבִיך
	בְּנוֹ	אָחִיו	אָבִיו
	בּנָה	אָחִיהָ	אָבִיק
	<u>הַל</u> ָרַר	אָּחִינוּ	אָבִינוּ
	<u></u> ڊڊچ – ۲	אַַחִיכֶם–ן	אֲבִיכֶם–ן
	בְּנָם–ן	אַתִיהֶם–ן	אֲבִיהֶם–ן
	בְּנִים, בְּגֵי־:	אַחִים, אֲחֵי־:	אָבוֹת, אֲבוֹת־:
	הַנַּ	אַחַי	אַבוֹתַי
	בָּלֶיד	אַהֶיך	
	<u>הַל</u> יד	אַחַיִר	
	בְּנַיו	אֶחָיו	
	בְּנֶיק	ַאַ <i></i> אַיָּיָדָ	
	<u>בְּג</u> ִינוּ	אַחִינוּ	
	<u>בְּו</u> ֵיכֶם–ן	אַַתִיכֶם−ן	
	בְּגֵיהֶם–ן	אַַמִיהֶם–ן	
rly			

67

direct object sign	"to"	"in"
:אָת, אֶת־	ל:	: 3
אתי	לָּי	Ę
אֹתָד	רָּד	÷L
אֹתָד	ילָד	ĘF
אתו	לו	i⊐
ਲਂ ਪ੍ਰਸ	רָ ה	<u>ह</u> त
אֹתְנוּ	לְנוּ	<u>ה</u> בנ
אֶתְכָםן	לָכֶ ם−ן	בְּכֶםז
אֹתָם–ן	לָהֶם–ן	בָּהֶם/בָּם
		<u>ځ</u> ۵۱

"with"	"with"
נים:	אַת, אֶת־:
עמי	אַתִּי
بزملا	كالألا
نزېر	¥ŪĿ
עמו	אָתוֹ
ਖ਼੍ ਜ	អុជ្
יִצ <u>ה</u> ְׁצר	אַתְֿנוּ
עּמָָכָםן	אָתְּכֶם–ן
עִמָהֶם–ן	אָתָם–ן

Note that in all the above forms the connecting vowel before the 2fs and 1cpl suffixes is - (לָדָ, אָתָר, לָנָר; אָמָדָ, etc.) instead of - which is normal with nouns.

14.6 Some common prepositions and particles:

Inflect with pronominal suffixes :

פּּתְרוֹן, תּוֹדֶ־, צֹאן, אִישׁ, אֱלֹהִים, פָּנִים, פּתְרוֹנִים, שְׂעִירִים פּ

Translate :

1. אָסַפְּתָּ אֶת צֹאנְדְּ מִן הַשָּׁדֶה. 2. אֵין גוֹתְנִים לָאֲסוּרִים אֹכֶל כִּי חָטְאוּ לַמֵּלֶדְ וְחָרָה אַפּוֹ בָּהֶם. 3. עִמְדוּ עִמָּה! 4. אִם יְכַלֶּה הָרָעָב אֶת כָּל הָאֹכֶל אַלְאָטוּ. לַמֵּלֶדְ וְחָרָה אַפּוֹ בָּהֶם. 3. עִמְדוּ עִמָּה! 4. אִם יְכַלֶּה הָרָעָב אֶת כָּל הָאֹכֶל אַלֶּשׁר בְּבְתֵּיהֶם יָמוּתוּ. 5. אָרֶץ מִצְרַיִם קְרוֹבָה אָל אַרְצֵנוּ. 6. חַכְמִיהֶם כָּמוּתוּ. 5. חָטָא פּרְעֹה לֵאלהים כִּי הְשָׁלִידְ מַ גַּנְתוּגוּ גַיָּקָה! 4. אַם יְכַלֶּה הָרָעָב אֶת כָּל הָאֹכֶל אֲשׁׁר בְּבְתֵּיהֶם יְמוּתוּ. 5. אָרֶץ מַצְרַיִם קְרוֹבָה אָל אַרְצֵנוּ. 6. חַכְמִיהֶם פְּתוּדוּ לוֹ אֶת חֲלוֹמוֹ. 7. חָטָא פּּרְעֹה לֵאלהים כִּי הִשְׁלִידְ אָת בְּנֵיהָ יְדָעוּ אֶשֶׁר בְּבָתֵיהָם כְּתוֹרוּ גוּ זְתַיחוֹ הַיָּקוֹם בְּבֵיהָם יָמוּתוּ. 5. חָטָא פּּרְעֹה לֵאלהים כִּי השְׁלִידְ אָתוּרָי הַיָּקוֹם גָעוּת בְּנֵינוּ לְתוֹדְ הַיְאוֹר. 8. יִתֵן אֶלהִים שְּלוֹם לְעַמוֹ. 9. בָנֶיהָ יִדְעוּ אֶת הָבָנוּ גִיָּרוּ גוּתוּר בּיָקוֹים בְּרֵיה אָלהים כִּי הַשְׁלוֹם גִין בָעוּ אַרָּרוּה גיים גָעוֹר בְּבָרָה אָת אַלַאוּד הַין הַשָּלוֹם גיים שָּלוֹם לְעַמוֹ . 10. אָיקוּ בָרָעוּ לַמוֹם בִין אָרוּ הוּתוּ גוּמוּ בְּבָיה גוּת בְּבוּיה בָי אָהַבָּה אָת אַישָׁה. 10. אֵין עוֹד מָקוֹם בְּבִיתְכָם כִי אָהַכָם כִי אַהַבָּה בָרוּה גוּתוּים גיוּמוּה בּיּרָים בְּרָעה בָעָמוֹים בּרוּכוּ בָיה הָים בָּרָה וּתוּים בָּיה וּתוּים גוּתוּים בָּרוּים בָּרוּה גוּתוּים בָּוּתוּים בָּרוּם בּיוּתוּים בּוּתוֹים בְעַמוֹים בָּרוּה בּים בָיהוּים בּיוּה בוּתוּים בּיהוּ בוּים גוּתוּים בּרוּים בּרוּים בָּהוּים בָּהוּים בּרוּכוּים גוּתוּים בּרוּים גוּים בוּגוּים בּרוּים בּיוּהים בָּהוּים בָּהוּים בּוּהוּים בוּחוֹים בּין גוּתוּים בּיחוֹם בּירוּים בּאוּיהוּים בּיה הוּים בּיחוּים בּיה בוּים בּין גוּים בּיים בּיחוּים בּיה אַישוּהיים בּים בּיה בּים בּיהוּ בוּים בוּים בּיהוּ בוּים בוּים בוּים בוּים בּים בוּים גוּים בּים בוּים גוּים בוּי ביין אָרוּרָה בוּיהוּים בּיהוּוּיה בוּים בּיהוּים בוּים בוּים בוּים ביים בּיים בוּים בוּים גוּים בוּים בוּים בוּיים בוּים בוּים בוּיים גוּיים בוּים בוּים בוּים בוּים בוּים גוּים בוּים בוּיים גוּים גוּים בוּים גוּיים גוּיים גוּים בוּים

Translate :

1. Thy (m) son restored (returned) my spirit to me. 2. Your (m) wise brother knew (how) to speak with him. 3. Our God and the God of our fathers is king over us. 4. Her sons gave her food many days. 5. They will not recognize thy (f) son. 6. You (m) asked her and her brother where her father stood on that day, but they did not answer you. 7. We took their sons and went with them to their fathers' houses. 8. Their (m) house was in the valley in which their sheep pastured. 9. Your (m) son is a prisoner with us, and we will sell him as a slave if you tell the king.

(To be followed by Reading 13, p. 153.)

§ 15 PRONOMINAL SUFFIXES WITH FEMININE NOUNS AND WITH VERBS

15.1 Since suffixes are attached to the construct form of nouns (§14.1), feminine nouns ending in דָ recover their original ד ending [§6.2(a)] before suffixes: פְּרָה "cow," הַפָּרָת, יָפָרַת, "my cow." The full inflection is:

plural suffixes

singular suffixes

our c.	ອຼົງຕູ້ເ	my c.	ו פָרָתי 1c
your (m) c.	פָּרַתְכֶם	thy (m) c.	פָרָתָדָ 2m
your (f) c.	<u>פָּר</u> ַתְכֵן	thy (f) c.	בּרָתֵדְ 2f
their (m) c.	ڤِרָעָם	his c.	יקרָתוֹ 3m
their (f) c.	פָרָתָן	her c.	3f פָרָתָה

Note that the vowel preceding the n is games, except with the heavy suffixes $\int a c dr$, where it is patah (as in the construct form).

15.2 The plural, ברות "cows," inflects thus:

plural suffixes

singular suffixes

our cc.	ອຸຕາ່ຕູ່ເຄ	my cc.	פָּרוֹתַי	1c
your (m) cc.	פָּרוֹתֵיכֶם	, thy (m) cc.	פָרוֹהֶיף	2m
your (f) cc.	ڤِدڹٽنڪٛڵ	thy (f) cc.	פְּרוֹתַיִדְ	2 f
their (m) cc.	פּרוֹתֵיהֶם	his cc.	פָּרוֹתָיו	3m
their (f) cc.	פָרוֹתֵיהֶן	her cc.	פַרוֹהֶיהָ	3f

Note that the suffixes are the same as those attached to the plural masculine nouns: חֲמוֹרֵי bike קְרוֹתֵיך, etc. The --- element in קָרִי, דְרָ, יָרָ, etc. — properly a plural termination of masculine nouns (§14.3) — has through analogy been retained with the feminine.

15.3 Some irregular feminines:

(like אָשֶׁה, אֲשֶׁת־: אִשְׁתִּי...; נְשִׁים, נְשִׁים. (14.5 , בְּנִים woman'' ''daughter'' בַּת, בַּת־: בִּתִי...; בָּנוֹת, בְּנוֹת־: בְנוֹתַי...

נו "to" and על "on" inflect as masculine plurals:

עַל:	אָלי
עָּלַי	אַלַי
עַּלֶיד	אָּלֶיד
עָלַיִר	אַלַיָד
עָּלְיו	אָּלָיו
עַ לֶיק	אָלֶיהָ
עָצַלֵינוּ	אָלֵינוּ
אֲלֵיכֶם־ן	אַלֵיכֶם־ן
אֲלֵיהֶם־ן	אֲלֵיהֶם־ן

Verbal suffixes

15.5 The direct object pronoun is expressed either by inflected אָרָ (§14.6) or by pronominal suffixes attached to the verb.¹

Suffixes are attached to the perfect שָׁמָר "he guarded" thus: he g. us שְׁמָרְיָשׁ he g. him ישְׁמָרְיָשׁ he g. me שִׁמְרְיָשׁ he g. you שְׁמַרְכָם–ן (it befell him אָמָרָשׁ) he g. thee (m) אָמָרְכָם–ן he g. them שְׁמָרָשָׁ he g. her שְׁמָרָשּׁ he g. thee (f) שְׁמָרְכָם–ן (a) Note that the connecting vowel between the pf 3ms and the suffix (when there is one) is a/a (-/-), except in שְׁמָרָשָּׁ.

(b) Contrast the verbal suffix for 1cs ";" with the nominal ";.

(c) The 3ms suffix הוו usually is attached to forms ending in a vowel. Exception: שְׁמָרֵתְהוּ "she g. him."

15.6 Suffixes are attached to the imperfect "שְׁמֹר" "he will guard" thus:

he w.g. us יִשְׁמְרֵנוּ	he w.g. him	ڹڟ۪ڂؠٛڋڐ	he w.g. me	יִשְׁמְרֵנִי
he w.g. you יִשְׁמָרְכֶם-ז		יִשְׁמְרֵהוּ	he w.g.	ישְׁמָרְךּ
he w.g. them יִשְׁמְרֵם-ן	he w.g. her	יִשְׁמְלֶנָה	thee (m)	
	רָה)	יִשְׁמְרֶׁדָ(־	he w.g.	יַשְׁמְרֵדְ
			thee (f)	

(a) Note that the connecting vowel between the imperfect and the suffix (when there is one) is $\epsilon/e \ (-\pi/\pi)$.

(b) The suffixes of the 3s have two forms: the primary $\mathfrak{m} = \mathfrak{m}_{\pi}^{+}$, $f = \mathfrak{d}_{\pi}^{+}$, $f = \mathfrak{d}_{\pi}^{+}$, $f = \mathfrak{d}_{\pi}^{+} + \mathfrak{d}_{\pi}^{-}$, $f = \mathfrak{d}_{\pi}^{+} + \mathfrak{d}_{\pi}^{-}$, $f = \mathfrak{d}_{\pi}^{+} + \mathfrak{d}_{\pi}^{-}$. The augmented forms occur with the ordinary imperfect; the primary, with the jussive and *wåw*-consecutive (§16).

(c) The imperfect theme vowel o becomes - before suffixes, but the a theme is retained as qames before suffixes: דְשָׁלְחֵׁנִי יִשְׁלֵח "he will send me"; יְשָׁלֵח "he will find them."

Occasionally a verbal suffix stands for an indirect object.

15.7 Other verb forms also receive suffixes:

(a) the imperative שְׁמִר : שְׁמֹר (som-) "guard him!"
 (b) the infinitive (לְ)שְׁמְרוֹ : לִשְׁמֹר (som-) "to guard him"
 (c) the participle : שׁוֹמֵר his guard, the one guarding him."

15.8 The inflections of עוד, אין, and און employ the verbal suffixes.

"from me," etc.	"I am still," etc.	"I am not," etc.
<i>ִ</i> מִכֶּּוּנִי	עוֹדֶׂגִּי, עוֹדִי	אַינֶגַי
خىۈىك	עוֹדָף	אֵינְדָ
خرقال	עוֹדָד	אַינֵך
בִזֹכְיָצּר	עוֹדֶא	אַינֶבּר
מִמֶּנָה	עוֹדֶינָה	אֵינֶנָּה
នុវន្តរួមក	עוֹדֵינוּ	אַינֶאַ
מָכֶּם−ן	עוֹדְכֶםן	אֵינְכֶם–ן
מֵהֶם−ן	עוֹדָם-ן	אֵינָם–ן

* * * * * * *

Inflect with suffixes :

אָבוֹת ,חַלוֹמוֹת ,חַיּוֹת ,חַיָּה, אַלָמָה.

Translate :

He is still gathering his sheaves.
 She does not sit in her house during the day.
 When Pharaoh's seven daughters came down to the river, his ten servants came up from it.
 Do you (ms) remember if you sent him much food?
 They said to her father: She is not coming today because her sons and daughters have not yet returned.
 His wife recognized that he was wiser than she (from her).

§ 15 Pronominal Suffixes with Feminine Nouns and with Verbs 73

can I remember which of you (who from you) spoke with me that day? 8. They did not speak the truth about you (fpl). 9. The land upon which we stand (pt) belongs to the Egyptians. 10. Send (mpl) twelve of them (from them) to seek the place in which the king is imprisoned.

Translate :

1. בּתּוֹ יְרְדָה עִם פָּרוֹתִיו לְתוֹךְ שְׂבֵה הָעִיר וְעוֹדֶנָה שֶׁם. 2. הָעִיר הַבָּרָדָה שָׁם. 2. הָעִיר הַהִיא אֵינֶנָה הְרוֹבָה אָלֵינוּ. 3. שָׁלַחְנוּ אַלִיו שֶׁבַע פָּרוֹת. 4. נְשִׁינוּ עָלוּ מִמִּצְרַיִם עִמְנוּ. 5. שָׁלַחְנוּ אַלָיו שֶׁבַע פָרוֹת. 4. נְשִׁינוּ עָלוּ מִמִצְרַים עִמְנוּ. 5. שָׁלַחְנוּ אַלָיו שֶׁבַע פָרוֹת. 4. נְשִׁינוּ עָלוּ מִמִצְרַים עִמְנוּ. 5. שָׁלַחְנוּ אַלִי ויבַקַשׁ אֹכֶל, וְלֹא תָמוּתוּ בְּרָעָבוּ מִמִצְרַים עִמְנוּ. 5. שָׁלַחוּ מִכֶּם אָחָד וִיבַקַשׁ אֹכֶל, וְלֹא תָמוּתוּ בְּרָעָבוּ מִמִצְרַים עִמְנוּ. 5. שָׁלַחוּ מִכֶּם אָחָד וִיבַקַשׁ אֹכֶל, וְלֹא תָמוּתוּ בְּרָעָבוּ 3. נַעַר חָכָם אֵנוּ וּ וַנְדוֹל מְמֶנוּ בַשְׁנִים. 5. נַשְּרַים גַיָּנָה הַנִינוּ הַ הַקָּנוּ הַיַר הַנַעַר חָכָם אֵינָנוּ מְדַבֵּר לִפְנֵי אִישׁ חָכָם מִמֶּנוּ וְנָדוֹל מִמֶּנוּ בַשְׁנִים. 7. בִּתָּר נְתוּנוּ הַ

Rewrite, replacing the verbal suffix with a corresponding form of - אָת:

1. שְׁלָחַנִי אֱלהִים לִפְנֵיכֶם. 2. קָמוּ כָל בְּנוֹתָיו לְנַחֲמוֹ. 3. מִיָּדִי מְּבַקְשֶׁנּוּ. 4. חֵיָה רָעָה אֲכָלַתְהוּ. 5. הֵם לֹא הִפִּירוּהוּ. 6. אֶשְׁלָחֲדְ² אֶל אַחֵיק. 7. נְתָנַנִי אֱלהִים אָדוֹן עַל כָּל אָבוֹ לָא הִפִּירוּהוּ. 6. הָשְׁלִיכֵהוּ אֶל אַחֵיק. 7. נְתָנַנִי אֱלהִים אָדוֹן עַל כָּל אָבו מָל הָכִים. 8. הַשְׁלִיכֵהוּ אֶל הַבַּוֹי לַ הַבּוֹרי. 9. נְתָנַנִי אֱלהִים אָדוֹן עַל כָּל אָבו מָל הַבּוֹר. 10. נְאָם מְצַרִים. 8. הַשְׁלִיכֵהוּ אֶל הַבַּוֹי הַיּן הַיָּרִים. 8. הַשְׁלִיכֵהוּ אֶל הַכָּוּד יַה הַבּרוּהוּ. 9. נְתְנַנִי אֱלהִים אָדוֹן עַל כָּל אֶבוּץ מִצְרַיִם. 8. הַשְׁלִיכֵהוּ אֶל הַבּוּי הַ הַבּרוּהוּ הַיּר הַיּה הַבּירִם. 11. אָל הַבּוֹר! 9. נְמָבוּי הַבָּרִים. 11. כָאָם וְלֹא הִכִּירָם. 11. יִמְצָאֲכָכם בַּשֶׁבה. 12. לֹא יַכִּירָם. 14. יִמָּצָאֲכָם בַּשֶּׁבה. 13. בָאָם וְלוּא הַכִּירָם. 14. יִמְצָאֲכָם בַּשֶּׁבה. 14. לַקַחָתִיהָ. 16. בוּשְׁלִיבוּוּ עוֹד.

(To be followed by Reading 15, p. 156.)

² Cf. §15.6(c).

§ 16 WÅW-CONSECUTIVE

16.1 In the narratives, the two aspects of Biblical Hebrew are employed in the following sequence: If past events are being narrated, the first verb is normally in the perfect, but the consecutive verbs in the line of the narration — each standing at the head of a clause and linked by 1 to the preceding clause — appear in the so-called *imperfect* with wāw-consecutive, or *imperfect consecutive*. For example, the report that Joseph's brothers made to Jacob upon their return from Egypt as it appears in Reading 16 runs:

זִדּבֶּר הָאִישׁ... אַתָּנוּ קָשׁוֹת, וְנָתַן אֹתָנוּ כִּמְרַגְּלִים. אָמַרְנוּ אָלָיו: לֹא הָיִינוּ מְרַגְּלִים... אָמַר אֵלֵינוּ הָאִישׁ...

But in the original of Genesis 42: 30-33 the sequence of tenses is: דְּבֶּר הָאִישׁ... אַתְּנוּ קָשׁוֹת, וַיְּמֵן אֹתְנוּ כִּמְרַגְּלִים... וַנֹּאמֶר אֵלָיו: לא הָיִינוּ מִרַגְּלִים... וַיֹּאמֵר אֵלֵינוּ הָאִישׁ...

The first verb, דְּבָר, is in the perfect; the subsequent verbs in the line of the narrative (וַיָּאמֶר, וְיָאָמֶר, ווֹאמֶר, ווֹאמָר,) each stand at the head of their clause and are in the imperfect consecutive (ווֹאמָר is in a quotation). The imperfect consecutive is rendered in English as a past.

This apparently inverted imperfect is in all likelihood a survival of an early preterit tense which later coalesced in form with the imperfect; see §10.2.

16.2 A verb expressing an action or circumstance that is not consequent upon the preceding verb is thrown back into its normal aspect. The interruption of a line of imperfect consecutives by a perfect often indicates an action or circumstance simultaneous with, or prior to, what came before:

(a) Simultaneity: יַיָּפָל עַל צַוָּאָרֶיו הָנְיָמִין אָחִיו וַיֵּבְהְ וּהְנִיְמִין בָּכָה עַל צַוָּאָרֶיוּ
 (45:14) "then he fell on his brother Benjamin's neck and wept, while Benjamin wept on his neck."

(b) Priority: וְהַמְדָנִים מְרָרוּ אֹתוֹ (37:35 f.) "...so his father bewailed him. Meanwhile, the Midianites had sold him..."

Note the distinctive, invariable word order of such nonconsecutive clauses: the subject precedes the verb.

16.3 Wåw-consecutive is vocalized. •]; i.e.,] followed by a long consonant (one bearing a strong dågeš; see the above examples). Before א it is ן: לְאָשְׁמֹר [- is lengthened to - because the laryngal cannot be lengthened; cf. the vocalization of the article ה, §5.1, 2(a)].

following a waw-consecutive is not lengthened; e.g., ווִדְבָר

¹ Read sauwere (MH savere); the dot in the 1 is a strong dages. Thus every 1 with a vowel sign is a long (doubled) waw.

² Read sawwåråw (MH savvåråv).

76 Introduction to Hebrew

But in "hollow" verbs (\$8.2) such as $\exists \mathcal{W}$, or in verbs one or more of whose consonants are weak, shortening of the imperfect form can occur. The more important cases are:

(a) When the imperfect has an open penult (next-to-last syllable).
 A syllable is open when it ends in a vowel; the penults of the following verbs are open: אַמַר, יָשָׁוּב, יָשָׁוּב, יָשָׁוּב.

In the imperfect consecutive the stress recedes to the penult and the final vowel is, consequently, shortened: <u>ווֹיֵלֶה (-šŏv)</u>, <u>ווֹיֵלָה</u>, (-šŏv) ווֹיַשָּׁים, (-šŏv).

There are many exceptions to this rule. It is not operative, for example, in 1cs; hence וְאָשׁוּב ,וָאָשׁוּב.

(b) When the imperfect ends in $\overline{\neg}_{\overline{\neg}}$. The $\overline{\neg}_{\overline{\neg}}$ is dropped and the resultant short forms are variously vocalized; e.g.:

imperfect	imperfect consecutive	
יִהְיָה	<u>וֹיָה</u> ָי	he/it was
יִצְשָׂה	ויַשַש	he did, made
יִרְאֶה	ויִרָא	he saw
יְצַנֶּה	<u>ויָצַר</u>	he ordered

16.5 Corresponding to the imperfect consecutive, which occurs in narration of past events, is the *perfect consecutive*, which occurs in narration of future events. The narration opens with a verb in the imperfect, imperative, or another form implying a future; it is then carried on by a chain of perfect consecutives.

For example, Genesis 45:9-11:

ַרָדָה אַלַי אַל תַּעֲמֹד! וְיָשַׁרְמֶ בְּאֶׁנֶץ גֹּשֶׁוֹ וְהָיִיתָ קָרוֹב אַלַי...

³ In most printings of vocalized Hebrew, when *holem* precedes $\vec{w}$ the characteristic dot over the right prong of the *šin* does duty for the *holem* as well — as in $\vec{w}$.

וְכִלְכַלְתִׁי אֹתְךָ. "Come down to me without delay! You shall live in the land of Goshen and be near to me... and I shall sustain you."

16.6 Wâw-consecutive with the perfect is vocalized like the copula ו "and" (see p. 28). The stress moves forward to the end in the lcs and 2ms forms of the perfect consecutive (הָרָשַׁרָאָ', וְרָשַׁרָאָ', ווֹכָלְכַּלְתֹּ', וְרָשָׁרָאָ'); in lcpl and many forms of final א verbs (e.g., הָרָשָׁרָאָ) this stress shift does not occur (הָרָיֹתָ, וְשָׁבֵׁרְנָוּ).

* * * * * * *

Translate, then convert imperfect consecutives into perfects, perfect consecutives into imperfects; change object suffixes into forms : forms :

1. וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ כְּנַעַן. 2. וַיֵּגֵד לְאֶחָיו. 3. וַיֵּלְכוּ לְרְעוֹת אֶת הַצֹּאן.
4. וַיִּמְצָאָהוּ אִישׁ בַּשֶׂדָה. 5. וַיַּפְשִׁיטוּ אֶת יוֹסֵף אֶת כָּתָגְתוֹ. 6. וַיִסַפָּר
4. וַיִּמְצָאָהוּ אִישׁ בַשֶּׁדָה. 5. וַיַּפְשִׁיטוּ אֶת יוֹסֵף אֶת כָּתָגְתוֹ. 6. וַיִסַפּר
4. אָל אָבִיו. 7. וַיִּקְחוּהוּ וַיַּשְׁלִיכוּהוּ הַבּוֹרָה. 8. וַיִּמְכְּרוּ אֶת יוֹסֵף.
9. וַיְּבוֹאוּ אֶל יוֹסַף. 10. וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אֶל הַבּוֹרָה. 8. וַיִּמְכְּרוּ אֶת יוֹסֵף.
9. וַיְּבוֹאוּ אֶל יוֹסַף. 10. וַיִּשְׁלִיכוּהוּ הַבּוֹרָה. 11. וַיַּכִּירָה וַיֹּאמֶר:
9. וַיְּבוֹאוּ אָל יוֹסַף. 10. וַיָּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל הַבּוֹרָה. 11. וַיַּכִירָה וַיֹּאמֶר:
9. וַיְּבוֹאוּ אָל יוֹסַף. 10. וַיָּשֶׁב רְאוּבֵן אָל הַבּוֹרָה. 11. וַיֵּכִירָה וַיִּאמֶר:
9. וְיָבוֹאוּ אָל יוֹסַף. 10. וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אָל הַבּוֹרָה. 11. וַיֵּכִירָה וָאָמִים בָּאוֹת - פְּתֹגֶת בְּנִי: 11. וַיָּבֹא אַלִיהָם בַּבֹּקָר וַיִּרָא אוֹתָם. 13. הַגָּה שֶׁבַע שָׁנִים בָּאוֹת – אָנִיקָב גָּבוֹלָב הָאָרָיָץ: וְזָהַא אוֹתָם. 14. שָּבַע שְׁנִים בָּאוֹת – אַגִיקָם.
14. וַיָּבֹא אַלִיהָם בַבֹּקר וַיָּדִא אוֹתָם. 17. הַאָּרָא אוֹתָם. 17. הַגָּקַב וְסָבָיה הָבְעָב כָּכָיהָ בָּרָאָב אַבִיקָים בָּאוֹת – אַאַרִיק: וְקַמוּ אַחְבֵיא אוֹתָם. 17. הַגָּבע שְׁנִים בָּאוֹת – אָגַר שְׁבַע שָׁבִים בָּאוֹת – אַרִיבָיהַים בַבּכּוּה הַבָּבוֹיה אַרָים. 14. וַיָּבָא אוֹתָם. 17. וַיָּבָירָים בַּאוֹת – אָאַרָים בַּבּירָשָׁב עִיּרָבוּ אַרָרָים בַּבָּרָה הַיָּיִים בָּאוֹת שָּרָים בַבּקוּם בָּרָעָב וְיָבָים בְעָבין אָרָיהָים בַּבָּרָים בַבּלָים הַיָּעָב בְיּבִיָּב בְעָבוּ בָעַיּגַין וּיִיּגָעוּ בִייָבוּן אַרָין אַיוֹים בְיאוֹת אַת הַיּבוּיה אַרָין בּיּרָבין בּיּשָּרָם בָּשָּרָים בַּבָּיוּשָּרָים בָיהוּ בָּרָיה בָיּרָים בַיּבּירָים בַּבּרָים בָּבָירָים בַּבָּרָים בָּרָים בָּבָרָיה וַיִירָים בּיוּה אָיה אַירִים בָּרָיה בָיבָיה בָייָרָים בַּרָיהָין אָרָיין בִירָים בַיּרָיהָים בַבּיּרָין בּיוּה בַיּרָרָים בַירָיה אָרָרָים בַבּרָים בַיּיר בָיוּיוּיבוּיוּבּין בִייּבָר בָייָים בַיּבָרָים בָבוּיים בַיּיוּים בַייוּייוּייָים בַיּאָר

(To be followed by Reading 17, p. 158.)

§ 17 HOLLOW VERBS

17.1 Hollow verbs derive from biconsonantal roots. In many forms a characteristic long vowel appears between the two consonants, hence the term "hollow," adopted here from Arabic grammar. Examples: יונו (return, " שׁיֹם "put," אָרָם "come," מוּת "die."¹

These forms are infinitive construct, the form by which hollow verbs are referred to since their pf 3ms does not show the characteristic long vowel.

This long vowel appears in the *qal* imperfect and related forms and in the infinitive. In the perfect and participle, where it does not appear, hollow verbs all inflect alike (except insofar as statives differ from actives; see the paradigm).

¹ These verbs are commonly referred to as middle-*waw* or middle-*yod* verbs, reflecting the theory that the characteristic middle vowel was originally a consonantal *waw* or *yod*. Some evidence can be mustered for this view (e.g., the consonantal *waw* in yd, "death" from the root למוּת (מוּת); however the difficulties it puts in the way of deriving the verbal forms make it preferable to adopt the view set forth above and to assume that the consonantal *waw* in such words as difficulties.

17.2 The qal:

		PERFECT		
stative		active		
מתי	<u>בָּ</u> ׁאתִי	שַׁׁמְתִּי	שַׁבְתַּי	1cs
ظرد	בָּ <i>ׁ</i> אתָ	שַׁמְתָ	שַׁרְתָ	2m
वत	בָּאת	שַׁמְתָ	שַׁבְתָ	2f
מת	ĘX	ģa	ב <i>שָ</i> ׂב	3m
מֹתָה	בָּאָה		<u>שָ</u> ׁבָה	3f
ក្មរក្	<u>ה</u> אנר	שַׁמְנוּ	שַׁבְנוּ	1cpl
ਕੁਕੁਰ	בָּאתֶם	ਕੁੱਖੇਖੇਂਧ	<u>ש</u> ׁבְתָּם	2m
מַמָּו	בָּאמֶן	שַׂמְתֶּן	שַׁבְתֶּן	2f
מֵתוּ	<u>ה</u> אר	שָׁמוּ	ישֶׁבוּ	3c
		IMPERFECT		
אָמוּת	אָבוֹא	אָשִׁים	אָשוּב	1cs
ਸ਼੍ਰਕਾ ਕ	תַב וֹא	ת ָּשָׂים	ה ָשׁוּב	2m
הַמֹּוּתִי	תָּבוֹאָי	תַּש <u>ִ</u> יׁמִי	הַש וּבִי	2f
רַמוּת	יָבוֹא	ַיָשָׂים	יַשׁוּב	3m
ਗ੍ਰਕਾ ਕ	תָבוֹא	תַּשִּׁים	תְשׁוּב	3f
נָמוּת	נָבוֹא	נָשִׂים	נָשׁוּב	1cpl
הַמוּתוּ	תַב וֹאוּ	הַ שִּׁימוּ	קש וב ו	2m
הַמוּ הֵׁינָה	תְּבוֹא <u>ֶ</u> ׁינָה	הְשִׁי כֶּׁינָה	[ַ] הְשׁוּבֶּׁינָה	1
<u>ת</u> ָמֹתְנָה	תָּבוֹאנָה	<u>תַּש</u> ַׁמְנָה	ָק ָש ׁבְנָה	} 2&3f
רַמוּרתוּ	יָבׂוֹאוּ	יָשִׁיכזר	יָשׁוּבוּ	3m
		COHORTATIVE		
אָמׂוּתָה	אָבואָה	אָשִׁימָה	אָשׁוּבָה	
נְמׁוּתָה	נָבׂוֹאָה	נָשִׂימָה	בָּשׁרִבָה	
	JUSSIVE 8	IMPERFECT CONSE	CUTIVE	
רָמֹת	יָבוֹא	יַשַׂם	יָשֹׁב	
<u>ויִ</u> ׁמָת	<u>ויָבוֹא</u>	וַיָּשָׂם	בַּשָּׁב	

מות	בוא	שים	שרב	ms
מותי	בואי	שימי	שובי	f
מותו	בואו	שיבור	שובו	mpl
מֹתְנָה	בואנָה	שׁׂמְנָה	שּׁבְנָה	f

IMPERATIVE

INFINITIVE ABSOLUTE & CONSTRUCT

מוֹת (לָ)מוּת	בוא (לָ)בוא	שׂוֹם (כָּ)שִׁים (כָּ)שׁוּם	שׁוֹב (כְּ)שׁוּב	
	PA	ARTICIPLE		
מת	בָּא	φ	ב <i>י</i>	ms
מֵתָה	בָּאָה	שָׂמָה	<u>שָׁבָ</u> ה	f
מָתִים	בָּאִים	שָׂמִים	שָׁבִים	mp]
מתוֹת	באות	שמות	שבות	f

(a) In the perfect of $\aleph i \ge$ the $\mathbb{R}$ quiesces and the preceding $\neg > \neg$ by way of compensation (§21.1).

(b) The impf 2 and 3fpl have two forms: the longer, commoner one keeps the original long vowel and inserts a vowel = before the = = termination; the spelling = shows the influence of the final = verb form = (§19). In the shorter form = =, =, =, as in the jussive. = and = are in turn shortened to = (δ) and =, respectively, in the imperfect consecutive [see § 16.4(a)]. The long = of = mains unchanged throughout.

(c) The pt ms is identical with the pf 3ms. The stress position of the pt fs (קֹמָה) distinguishes it from the pf 3fs (קֹמָה).

17.3 The hif'il:

COHORTATIVE		PER	FECT	
אָשִׁיבָה	. typ	oe b	type a	
נָּשִּׁיבָה	הַבְאַתִי	הַשַּׁבְתִי	<u>ה</u> שִׁיבֹוֹתִי	1cs
	הֵבָּאתָ	הַשַּׂבְתָ	הַשִׁיבוֹתָ (הֶ- יֹשֵׁ-)	2m
JUSSIVE	הָבָאת	השַׁרְתָ	הַשִּׁיבוֹת	2 f
& IMPERFECT	הָבִיא	(type a)	הָשִׁיב	3m
CONSECUTIVE	הַבְּיָאָה	(type a)	הֵשִּׁיבָה	3f
<u>רָשֵׁב</u>	הבאנו	הַשֵּׁבְנוּ	הַשִּׁיבוֹנוּ (הֶ־)	1cp1
וַלָּשֶׁב	הֲבֵאתֶם	טַשַּׁבְתָּם	הֲשִׁיבוֹתֶם (-שֵׁ-)	2m
IMPERATIVE	הֲבֵאמֶן	השׁבְתָּן	הַשִּׁיבוֹתֶן	2 f
ms הָשֶׁב	הַבְּיאוּ	(type a)	הַשִּׁיבוּ	3c
ָּקשִׁיבִי f				
mpl הָשִׁיבוּ				
ָּלְשֵׁׁבְנָה f				
¥ : ~ ¥			IMPER	FECT
INFINITIVE			אַשִׁיב	1cs
ABSOLUTE			ָּזָשִׁיב זַשִׁיב	
& CONSTRUCT			זשרבי	
ָהָשֵׁב (ב)בייינר			שיב	
(לְ)הָשִׁיב			זשיב	
PARTICIPLE	*		שיב	1cpl
ms מֵשָׁיב			זַשִּׁיבוּ	2m
ַ מְשִׁיבָה f			ָּשֵׁבְנָה	2f
ַ mpl מְשָׁיבִים			שיבר	3m
ָמְשָׁיבוֹת f			זָש <u></u> ׁבְנָה	3f

(a) Perfect type a is the more common in Biblical Hebrew; type b (closer to the pattern of the sound verb, cf. הָשְׁלֵכְהָי) more common in Postbiblical. The paradigm shows the dominant pattern; the parentheses give divergences in attested forms of הַשְׁיב. 17.4 The höf 'al: pf 3ms הושב, impf 3ms יושב, pt ms מושָב. 2

* * * * * * *

Conjugate in qal:

קום.

Conjugate in hif 'il : Conjugate in hif 'il :

Supply correct form of indicated verb in perfect, imperfect, participle :

1. שָּׁם: הָאשָׁה _____ אֶת הָאֹכֶל לִפְגֵי אִישָׁה. 2. בָּא: אֲנִי _____ עִמְדָ. 3. הֵשִׁיב: אַתְ _____ לִי אֶת חֲמוֹרִי. 4. הֵבִיא: אַתָּה _____ מַיִם.

Change the subjects and verbs of the preceding exercise to the plural.

Vocalize and translate:

 הכן את הלחם והמים כי באים השרים לאכל אתנו! 2. אם תשובו, תשיבו לו את הכסף. 3. המיתו את העבד כי בקש להמית את המלך.
 אברות גדולות תבואנה עליכם אם לא תכינו אכל לדרך. 5. זכרנו את רחמיך הרבים.
 המים משיבים את הנפש.
 באמת הדרך קשה, והיא תביא אתכם אל עירכם.
 בתחלה ישימו מים לפניו, ואחר יביאו את הלחם.
 אני מביאה את הילד אל אמו.

Translate :

1. Let him come (juss) into your (ms) house. 2. They will put the rations on their donkeys. 3. At noon she gave them money and

- ² In Genesis 43:12 הַמוֹשָׁב occurs in close connection with the following word ---
- a quasi-construct form.

returned them by the way in which they came. 4. They did not find the present that they had brought for the king. 5. Many men have feared to bring blood upon their hands. 6. Ten donkeys carrying food are coming down into the valley. 7. Who will tell us a good way to go back to our house? 8. Put (mpl) the sheaves there! 9. According to $(\Psi \subset \Psi)$ the woman's words, she got up and returned to her father's house because her husband spoke to her harshly.

(To be followed by Reading 19, p. 162.)

§ 18 THE NIF'AL AND HITPA'EL

The nif'al

18.1 The nif'al is primarily the reflexive of qal, but serves often as its passive as well: וְשָׁמֵר "he guarded himself," but also "he was guarded"; וְמָצָא "he was tested"; וְמָצָא "he was found."

Nif'al verbs frequently express a state or feeling that comes or acts upon the subject: וְלָמַר "he grew hot," וְלֶעֵצר "he was grieved," וְלֶעֵּר "he became terrified."

Sometimes nif al is used as the passive of patterns other than qal; e.g., נָאָמַן "he was confirmed, verified, held true" (passive of hif il האַמָרן "hold true, believe").

18.2 The characteristic] augment appears in the perfect, participle, and one form of the infinitive absolute. In the imperfect and related forms and in other forms of the infinitive — where it is preceded by preformatives — the] is assimilated to the first root consonant, which is therefore lengthened: אָשָׁמָר > יִשָּׁמָר

INFINITIVE ABSOLUTE	COHORTATIVE	IMPERFECT	PERFECT
נִשְׁמֹר, הָשֶׁמֵר	אָשֶׁמְרָה s	lcs אֶשְׁמֵר	lcs נִשְׁמֵׁרְתִּי
	pl נִשֶׁמְרָה	באשָׁמָר 2m	נשׁמִרָת 2m
INFINITIVE CONSTRUCT		בן מַשָּׁמְרִי 2f	ז נשמרת 2f
(לְ)הָשֶׁמֵר	IMPERATIVE	זישָׁמֵר 3m	נְשָׁמֵר 3m
	ms הְשֶׁמֵר	3f תשמר	ז נִשְׁמְרָה 3f
	f הְשֶׁמְרִי	lcpl נְשָׁמֵר	ושמרנו Icpl
PARTICIPLE	mpl השמרו	ישמרי 2m	בשמרתם 2m
זַשְׁמָר ms f	f הְשָׁמַרְנָה	ז אַשָּׁמַרְנָה 2f	נּשְׁמַרְתֶּן 2f
****		זישָׁמְרוּ 3m	3c נִשְׁמְרוּ
ַּנְשְׁמֶרִים mpl נְשָׁמֶרוֹת f		אַשָּׁאַרָּנָ ה 3f	

The nif'al וֹשָׁמָר "he guarded himself/was guarded":

(a) The pf 3ms and the pt ms are alike save for the second vowel: in the perfect it is $\pm$; in the participle, which is a noun form, it is $\pm$ [see §§11.3 and 25.8(a)].

(b) When the first root consonant is a laryngal or ¬, in the imperfect, imperative, and infinitive construct the preformative vowel is always lengthened to _ in order to compensate for the lack of lengthening of the laryngal; e.g., "גָאָמָר" "he will be imprisoned"; "גָאָמָר" "he will be grieved."

The hitpa'el

18.3 The hitpa'el serves as the reflexive, less often as the passive, of pi'el: הָתְוַרַע "he consoled himself, was consoled," הְתְוַהַע "he made himself known." Frequently, however, no corresponding pi'el is attested, as in the case of הָתְאַפָּק "he restrained himself," הְתְנַפּל "he fell upon, attacked."

In the plural, hitpa'el may have a reciprocal sense: הְתְרָאוֹ "they stared at one another."

Sometimes it has the sense "to act as, play the part of": הְתַנַכֵּר "he acted as a stranger."

18.4 Like $pi^{i}el$, $hitpa^{i}el$ has a long (dågeš-bearing) middle root consonant. The prepositive הָרָ appears in the perfect, imperative, and infinitives; elsewhere the π is elided after the preformatives.

The hitpa'el הָתָאַפּק "he restrained himself":

INFINITIVE ABSOLUTE	COHORTATIVE	IMPERFECT	PERFECT
הָתְאַפֵּק infinitive construct	ېپېيېچېم s pl بېيېېېم	אָתְאַפּק 1cs תִּתְאַפּק תִּתְאַפְּקִי	lcs הָתְאַפַּאָתִי 2m הָתְאַפַּאָתָ 2f הָתְאַפַּאָת
(לְ [ּ])הָתְאַפֵּק	imperative הְתָאַפָּק ms הְתָאַפְקִי	זיִתְאַפֵּק 3m ז תִּתְאַפֵּק וּנְתָאַפֵּק lcpl	הַתְאַפּק 3m הַתְאַפּק ז? הָתְאַפָּקָה וcpl הָתָאַפַּקנוּ
PARTICIPLE מִקְאָפֵק ms	הַתְאַפְּקוּ mpl הַתְאַפְּקוָה f	תִּהְאַפְּקוּ 2m תִּהְאַפְּקוָה 2f	בּה ְאַפּ ָקָאָם 2m זַרָהְאַפַּקָאָן 2f
ַ מִתְאַפֶּׁקָת מִתְאַפְּקִים מִתְאַפְּקוֹת f		יִתְאַפְּקוּ 3m אַתְאַפֵּקוָה 3f	קּאָפּקוּ 3cpl

18.5 When the first root consonant is a sibilant (a consonant pronounced with a hissing sound: "ג, ס, צ, ש), in order to avoid the juncture of the sibilant and the ה of the prepositive הָּתְרָ, the two exchange places. Thus the hitpa'el of הווה is שׁמר (but see note, p. 141). This exchange is called metathesis.

When the sibilant is **צ**, after metathesis the **n** becomes **b**: the *hitpa*'el of הַצְּטָרֵק is הָצְטָרֵק. The **n** has been partially assimilated to the **b** by being pronounced, like it, as an emphatic (see §1.4).

* * * * * *

Conjugate in nif'al:

רָגָנַב ,נִמְכַר.

Conjugate in hitpa'el:

הָתְחַגַּן ,הָתְאַבָּל.

Translate :

Translate :

I was asked whether I recognized her face; after these many years I could not.
 Bring her back to the land from which (that from there) she and her daughter were taken.
 Ten men from your (mpl) midst will be taken and sent; they shall not return.
 The words that come out of the mouth of the wise man are listened to (heard).
 Will you (ms) mourn (over) your son all your days?
 The slave came out of the city this morning, has been pursued all day, but they still haven't povertaken him.
 We were consoled because we were not alone in pur distress.
 Don't (fs) plead with me; you will be put in prison oday!
 Will she be remembered when she is gone (is not)?

(To be followed by Reading 21, p. 164.)

§ 19 FINAL ה VERBS

19.1 The third root consonant of such verbs as דְּכָה "he wept," אָשָׁלָה "he made, did," אָצָלָה "he went up" was in most cases originally . Except in the *qal* passive participle (e.g., שָׁשׁר "made, done"), this " has as a rule quiesced.

(a) When in final position, the quiescent ⁷ is replaced in writing by the vowel letter 7, which stands for the following vowels:

י in the pf 3ms: *qal* בָּכָה "he wept," *pi'el* יוֹש "he ordered," *hif 'il* הָרְבָּה "he did/made much."

🚽 in the impf and pt ms: מַרְבֶּה ,יְצַוֶּה ,יְצַוֶּה ; בַּוֹכֶה ,יִבְכֶּה מַרְבֶּה ,יַרְבֶּה ,יִבְבֶּה

– in the imv: הַרְבָּה, צַוָּה, הַכָּה

(b) Before consonantal afformatives the ^{*} is written as part of a long vowel, which is:

🛬 in the impf (and imv): תְּבְכֶּינָה ,תְּבַרֶּיָה, תְּצַוֶּינָה ,תְּצַוֶּינָה ,תַּבְ

י- or י- in the pf: הָרְבֵּיתִי, צִּוִיתִי), אָרְבֵּיתִי

(c) Before vowel afformatives the ' is dropped, hence הְּבְכָּי, בְּכָוּ הַבּוֹכָה. It is likewise dropped before the infinitive construct ending, which is uniformly י־וֹת (לְ)בְּכּוֹת :־וֹת.

(d) The pf 3fs, בְּכְתָה, has a double feminine termination: *baka+ t+å(h), bringing it into conformity with the pattern of the sound verb: שָׁמְרָה.

19.2 An apocopated ("clipped") form, in which the דָ termination of the imperfect is dropped, serves for the jussive and imperfect consecutive; e.g., יְבָרָ (יִרְכָהֹ), יְצַן, In qal (and hif il) apocopation results in the formation of a consonant cluster; e.g., *tirb < תִרְבָה (from דָרָה "be great"); *yihr < יְבָרָה (from "be great"); *yihr < יְצָנָה 'burn"); *ya'n < יְצָנָה ' (from ענה "answer"). The cluster is then often broken by the insertion of a helping vowel: = as in יְצָנָה, or, after laryngals, = as in 'יִצַן, 'תַרָ , For more apocopated forms see \$16.4(b).

19.3 In the *qal* imperfect of verbs that have both final ה and initial (such as אָשָלָה, עָבָלָה, עָבָלָה, עָבָלָה, עַרָשָׁיָה) the preformative – vowel is replaced by –, in accordance with the tendency of laryngals to demand homorganic vowels before them: thus יְשָׁלָה (but אָשֶׁלֶה). The apocopated form is יְשַׁלָה the inf cs.

19.4 Exceptions to the rule that laryngals demand homorganic vowels before them are the verbs הָיָה and חָדָה. These inflect alike, except in the pt, which is rare for הָרָה. אָהְלֶינָה, תִּהְיֶר, תִּהְיֶר, יִהְיֶה, תִּהְיֶה, תִּהְיָר, תִּהְיָנָה, יִהְיָר, מִהְלֶינָה יִהִר apoc : הֲבָרָה, הֵיִי, הֱיֹר, הְלֶינָה :imv :inf cs

pt: (חָיָה): חֵי, חַיָּה, חַיִּים, חֵיוֹת

19.5 Final 7 verbs:

HIFʻIL	PI'EL	QAL	
הִרְבֵּׁיתִי (-בִּ-)	צוִיתי (-וָ-)	בָּכִיתִי	lcs pf
הִרְבִּׁיתָ (-בֵּ-)	ۼڹؙڹڔ	ָּבְ ּרִ תָּ	2m
הִרְבִּית (-בֵּ-)	צוית	בְּכִית	2f
הִרְבָּה	צָנָה	ĘÇn	3m
הִרְבְּתָה	ַצְוְתָה אַוְתָה	בְּכְתָה	3f
הַרְבִּינוּ	צוינו	בּֿכִינוּ	1cpl
הִרְבֵּיתֶם-ן (-בִּ-)	צוּיתֶם–ן	בְּכִיתֶם–ן	2m&f
עֹרְבּוּ	¥FF	Ĕ⊂ŀ	3c
*		אָרְכֶּה	1cs impf
אַרְבֶּה	אַצנֶה		2m
מַרְבֶּה	עֿֿבֿנּע	תּבְכֶּה	2f
<u>ي</u> تر <u>ن</u> در	لألآذر	فلأذفد	
<u>וּרָבֶּה</u>	יְצַהֶּה	יִבְכֶּה	3m
עּרָבָּה	ផុន្ទត្	תִּבְכֶּה	3f
זּלבֿע	וְּצַהֶּה	נִבְּכֶּה	1cpl
עלבנ	ុំរ<u>ឌ</u>ក	עַבְכּוּ	2m
תַּרְבֶּׁינָה	<u>ښ</u> ۲ېژن <u>ټ</u> ه	תּבְּבֶּינָה	2f
<u>ו</u> ֹרָבּוּ	jžte	ָּרְכּוּ יִרְכּוּ	3m
תַּרְבֶּׁינָה	מְצַ <u>וּ</u> ֶׁינָה	ּת ִבְּכֶּׁינָה	3f
<u>أ</u> ير ح	וָצַי	נלנ	apoc
	צַוָּה	בְּכֵה	ms imv
הַרְבָּה	בניי בניי	ידביי בִּכִי	f
הַרְבִּי		ÉCE ÉCE	mpl
ערבי	žee		f
<u></u> טּרְבֶּׁינָה	צַנֶּינָה	רְּכֶׁינָה	
הַרְבָּה (הַרְבָּה)	צוה, צוה	ĘĊĦ	inf abs
(לְ)הַרְבּוֹת	(ץְ) צַוּוֹת	בְּכוֹת, לִבְּכּוֹת	inf cs
מַרְבֶּה	ជុវរ្ម័ំ	בּוֹכֶה	ms pt
מַרְבָּה	מְצַוָּה	בּוֹכָה	f

pass pt

עשרי

HIF'IL	PI'EL	QAL	
מַרְבִּים	מְצַוִּים	בּוֹכִים	mpl pt
מַרְבּוֹת	מְצַוּוֹת	בוכות	f

* * * * * *

Conjugate in qal:

חיה, עשה, שתה.

Conjugate in pi'el:

כלה.

Conjugate in hif'il:

בכה.

Vocalize and translate :

 עלינו למקומנו. 2. צוו להראות להם את הדם. 3. איפה רעית את צאנך בצהרים? 4. השיבותם לי רעה תחת הטובה אשר עשיתי לכם. 5. ראו כי נקרעו שמלותיו. 6. בכתה והתחננה אל המלך כי לא ימית אתה. 7. חפשו מים לשתות ולא מצאו בכל המקום ההוא. 8. הרעב כלה את הארץ. 9. כאשר עלתה השמש היינו בדרך. 10. השתחוו ארצה ובקשו רחמים לפני המלך. 11. ראיתם את אשר עשיתי. 12. שתית את כל המים אשר היו בבור. 13. כאשר כלתה לדבר איש לא ענה אתה.

Change above verbs to imperfects.

Replace the following imperfect consecutives with perfects :

1. וַיַּעַן אֹתָם רְאוּבֵן. 2. וַיֵּכְךָ אֹתוֹ אָבִיו. 3. וַיִּחַר אַף הַמֶּלֶדְ. 4. וַתְּחִי רוּחַ יַעֲלְב. 5. וַיְכַל אֶת הָאֹכֶל. 6. וַיְצַוּ יוֹסֵף אֶת אֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ. 7. וַתֹּאכַל וַתַּשְׁתְ וַתְּקָם וַתֵּלֶדְ. 8. וַתְּמַהֵר וַתַּעַשׂ אֶת דְּבַר הַמֶּלֶדְ.

Translate :

1. Drink (mpl) from this water but don't finish it. 2. We shall see what will come of (be) his dreams. 3. You (fs) shall yet see what will befall them. 4. Pharaoh's cows will go up from the river after (that) they finish drinking (to drink). 5. They (fpl) are doing that which she ordered them to do. 6. He who orders the old man to return alone has no compassion. 7. Better to die in well-being than to live in misery (evil). 8. What shall I do if he does not answer? 9. She had not yet finished speaking (to speak) when (and) her young son came into the room crying.

(To be followed by Reading 23, p. 167.)

§ 20 INITIAL ' VERBS

20.1 Initial ' verbs comprise two classes: verbs originally initial ' and a much smaller number of verbs originally initial '.

20.2 Original ו > ' wherever it was initial. Thus from ייקוי "give birth" are derived *qal* יָלָי, *pi'el* יָלֵי, *pu'al* שָׁיָלָי, and, by analogy, *hitpa'el* יָלָי, The inflection of the entire *pi'el* group is regular, since the secondary " is maintained even after preformatives (e.g., *pi'el* impf יָרָלָלָי, pt יָרָלָיָ). In *qal* impf, etc., the initial root-consonant drops, as described below.

Original איז maintained when preceded by the l augment of *nif'al* (נוֹלָד, יָוָלָד) and the ה augment of *hif/hŏf'al* (נוֹלָד, יָוָלָד).

(a) Maintained 'i is consonantal when it begins the syllable: יְּלֵל
 **yinwaled.*¹ At the syllable end, 'and the preceding vowel contract to 'וֹלָיד + hawlid > הוֹלָד , *huwlad > הוֹלַד

(b) Initial וווו א ' in nouns too: * wald > * yald > "yald : יֶלֶד "child"; but
 * mawladt > מוֹלֶדֶת "family."

20.3 In *qal* impf, etc., initial 1 verbs fall into two inflectional patterns, according as they are active or stative.

¹ Cf. הְתִיבֵל , cited above, follows the analogy of pi'el.

The actives — including the common verbs יְלָר , יְרָד , יְלָד , יְרָד , יְלָד , שׁׁר , יְלָד , שׁׁר , יִבָּא , יְלַד , שׁׁר , יִבָּא , יְלַד , שׁׁר , יִבָּא , יְלַד , יִבָּא , יַבָּא , יִבָּא , יִבָּא , יִבָּא , יִבָּא , יִבָּא , יִבָּא , יַבָּא , יַבּא , יַבּא , יַבָּא , יַבּא , יַבּא , יַבָא , יַבָא , יַבָּא , יַבָא , יַבָא , יַבּא , יַבּא , יַבא , יַא , יַבּא , יַבא , יַבא , יַא , יַרָא , יַבא , יַבא , יַעָא , יַא , יַרָא , יַבא , יַבא , יַעָא , יַא , יַעָא , י

The infinitive construct adds the feminine n ending to this biconsonantal base: (לְ)שֶׁבֶת (לְ)בָאתי (לְ)צָאתי, (בְ)צָאתי).

20.5 The stative initial ו verbs inflect after the pattern of יִכְבַּד. Thus יְיָרָא יִרָא, יִיָרָא יִיָרָא יִיָרָא.

In the imperfect and imperative of $\aleph_{\tau}$, - is lengthened to - to compensate for the quiescence of the $\aleph$.

20.6 The verb יָכֹל has an anomalous imperfect, יוכַל, which appears to be inflected according to the $h\delta f'al$ pattern.

20.7 Initial 1 verbs:

		QAL		
stative			active	
אוּכֵל	אִירָא	אָדַע	אַלֵד	1cs impf
תּוּכֵל	תּירָא	מַדַע	מַלֵד	2m
תּוּכְלִי	הַירְאַ י	ײַדְּעִ	טּלָדַי	2f
יוּכַל	יִידָ־א	יַדַע	<u>יל</u> ד (	3m
תוּכַל	תּירָא	מָדַע	שּֿלָד	3f
נוּכַל	נִירָא	נַדע	נלב	1cpl
עוּכְלוּ	הַרַיָּאוּ	טּדָעו	מּלְדוּ	2m
תּוּלֵלְנָה	תִירֶׂאנֲה	<u>הַּד</u> ַּא ~~ָנ~~ ָה	מַלַדְנָה	2&3f
			<u>תַּצֶּאנָה</u>	
יּוּכְּלוּ	ند أ. ک ور	וִדְעוּ	יּלָדוּ	3m

is contracted from צָאָת *.

stative	QAL active	?	
	ר)	יַלֵד (וַיֵּל	juss
יָרָא		ַלַד, רְדָז	
יי יִרְאָי	י <u>ז</u> יעי דְּעִי	ַרָּדָי רְרָדָי	
יראו	י ד דעו	ן: לְדוּ	
יָרָאנָה	ין בי <u>ד</u> יעְנָה	<u>איי</u> לֵדְנָה	
Ť V:	1144	ַבּוּ דְּיוּ צַּאָנָה	•
		11763	
(לְ)ירֹא	(לָ)דַׁעַת	(לָ)לֶֶדֶת	inf cs
		(לָ) צֵא ת	
HIF'IL	NIF 'AL		
עולַדְתָּי	נוֹלַדְתָּי	lcs pf	
הוֹלַדְתָ-תְ	נּוְלַדְׁמָּ–מִ	2m&f	
הוֹלִיד	נולַד	3m	
הוֹלִידָה	נוֹלְדָה	3f	
הוֹלֵדְנוּ	נוֹלַדְנוּ	lcpl	
הוֹלַדְתֶּם–ן	נוֹלַדְתָּם–ן	2m&f	
הוֹלְידוּ	נוֹלְדוּ	3c	
אוֹלִיד	אָנְלֵד	lcs imp	of
עּוָלָּיד	תּנְּלֵד	2m	
ענליבי	ּתַּלָּדֵי	2f	
יוָלָיד	יַנְּלֵד	3m	
עוליד	תּנְלֵד	3f	
נוֹלְיד	נְּלֵד	lcpl	
תולידו	<u>הַנְּלְדוּ</u>	2m	
תּוֹלֵדְנָה	תּנָלַדְנָה	2&3f	
؞ڶڂۣٝ ~~؞ڵ~~ ڐ	יּנְלַדוּ	3m	
יוֹלֵד (וַיּוֹּלֶד)	יּנְלֵד		
הוֹלֵד	הּנָּלֵד	imv	
(לְ)הוֹלִיד	(לְ)הַנְּלֵד	inf cs	
מוֹלִיד	נוֹלָד	pt	

96 Introduction to Hebrew

20.8 The few originally initial ' verbs inflect as statives; e.g., יט⊂ "be good, pleasing," which occurs only in *qal* impf ווייטַב, and *hif*'*il* pf הִיטָר, impf ויִיטָר, pt מִיטִיב.

* * * * * * *

Conjugate in gal and hif'il:

ישב, ירד.

Conjugate in nif 'al:

יתר "be left, remaining."

Give corresponding forms :

זִדַעְּתִּי, יָדְעוּ, תֵּדְעִי, יוֹדְעִים, לְדַעַת, in hif'il : יָצְאָה, אַצֵא, תִּצְאוּ, צֵא! צְאֶנָה! לָצֵאת. יְדְעָה, יְדַעְתֶם, תֵּדְעִי, דְעוּ! יוֹדְעוֹת, in nif'al : יָשְׁבוּ, אַשֵׁב, תֵשַׁבְנָה, לָשֵׁבֶת.

Vocalize and translate :

 מכל בניו נותרו לו שנים. 2. לא תלכו עמנו. 3. אם ישימו לפניהם אכל רב לא יוכלו לאכל אתו כי קטנים הם. 4. בבקר הורדנו את הצאן אל העמק. 5. אחר אשר התודעו אלי הכרתי אתם. 6. לא נירא למות. 7. הם הולידו בנים רבים לפני שני הרעב. 8. טוב כי תצאו מן העיר בטרם יוציאו אתכם השומרים. 9. דעו לפני מי אתם עומדים! 10. אל תיראו לרדת מצרימה! 11. האנשים אוהבים כי נשיהם תלדנה בנים.

Change verbs of above paragraph to singular.

Convert imperfect consecutives to perfects :

 וַיָּנְתַר יַצַּקֹב לְבַדּוֹ. 2. וַיִּנְלְדוּ לוֹ בָנִים בְּחֶבְרוֹן. 3. וַתְּשָׁב אֶל אָבִיהָ וַתֵּשֶׁב לְפַנִיו וַתֵּבְךְ. 4. וַיּוֹלֶד בְּנִים וּבָנוֹת. 5. וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתְ וַיָּקָם וַיֵּלֶדְ.
 1. וַגָּרָד מִצְרַיְמָה וַגַּשֶׁב שָׁם.

Translate :

1. When they come down, we shall be able to go. 2. Can she rule this great land? 3. When they informed (caused to know) him that his brother reigned instead of his father, he raised his voice and wept. 4. How will one man be able to do that which many are not able to do? 5. If it pleases you, give him five wagons. 6. We shall prepare food for you (mpl) before the day is done (goes out). 7. His feelings were stirred toward the donkey, so he hastily took (down) the heavy saddlebag from off him. 8. May God take out his hard heart and put a good heart in its place. 9. Of all the goats that went out into the field not one remained, for the wild animals ate them.

(To be followed by Genesis 37:1-8, 9-17.)

8 21 FINAL X AND INITIAL X VERBS

Final 🛪 verbs

21.1 When **N** stands at the end of a word and usually, also, when at the end of a syllable, it quiesces, and the preceding vowel is lengthened by way of compensation. Hence $*m\dot{a}s\dot{a}' > m\dot{a}s\dot{a}$ (אָנָאָ), *yimsa' > yimsa'

21.2 This process results in some forms of final א verbs sounding like corresponding forms of final ה verbs; e.g., אָבֶּכָה like הָבָּכָה Consequently a certain mixture of final א and final ה forms takes place, with final ה forms more often imposing themselves on the final paradigm than vice versa, owing to their greater frequency. Thus the impf 2 and 3fpl are הִמְאָצָאנָה, like הִבְּכִינָה; and outside of *qal* the perfect inflects throughout with – before consonantal afformatives: הִרְכֵבִיתִי like הַמְצָאׁתִי; צָוִיתִי אוֹנָה.

In Rabbinic Hebrew final X verbs assimilated to the final 77 pattern prevailingly.

				verbs:	21.3 Final
	QAL		NIF 'AL	PI 'EL	HIF'IL
	active	stative		•	
lcs pf	<u>מָ</u> צְאתִי	שָׂנֵאתִי	נִמְצֵׂאתִי	מִלֵּאתִי	הִמְצֵׂאתִי
2m&f	מָ <u>צָ</u> ׁאתָ־ת	שָׂנֵאתָ־ת	נִמְצֵׁאתָ־ת	מִלֵּאתָ־ת	הָמְצֵׁאתָ־ת
3m&f	מָצָא־צְאָה	שָׂנֵא־נְאָה	נְמְצָא־צְאָה	¹ מִלֵּ <mark>א־לְאָה</mark>	המְצִיא־צִׁיאָה
1cpl	<u>כָּי</u> ֶּאנוּ	שָׂנֵאנר	נַמְצֵׁאנוּ	מלאנו	הַמְצֵׁאנוּ
2m&f	1-00880	ייירארורד	1-0022001	מלאמתדי	

מצאתם־ן שְׂנָאתָם 2m&f أبضقعتم ជារ៉ាស ភូម៉ <u>וֹמְצֵא</u>תָם 3c מצאו ַמִלָאו¹ המציאו נמצאו שנאר אמלא אמצא אַמְצַא 1cs impf אמציא מצא־צאי 2m&f etc. etc. etc. זאמנ ימצא, ת־ 3m&f וכףן נעגא

מצאר 2m תַמַלָּאנָה תמצאנה 2&3f תמצאנה תַּמְצֵׁאנֵה ימצאו 3m

fpl המצאנה קצאנה fpl מצאנה ms imv מלאנה הַמְצֵׁאנֵה (ל) inf cs

ms pt	מוֹצֵא	נמָבָּא	מְמַלֵּא	מַמְצִיא
f	מוֹצֵאת	נְמְצֵאת	מְמַלֵ את	מַמְצֵאת
m&fpl	מוֹצְאִים־אוֹת	נִמְצָאִים־אוֹת	¹ מְמַלְאִים־אוֹת	<u>מַמְצִיאַים־אוֹת</u>

(a) Note that in qal stative the _ is retained throughout the perfect (contrast כברתי, etc.).

(b) Qal imperfect inflects always on the יְכָבָּד' pattern.

(c) Note that the pt fs replaces הָדֶ לְּ with שׁוֹמֶרֶת) שׁוֹמֶ but מּוֹצָאַת three מּוֹצָאָת אַת מּוֹצָאָת.

1 On the unlengthened > see p. 105, note 1.

Initial 🗙 verbs

21.4 In the *qal* imperfect, initial **X** verbs fall into two inflectional patterns:

(a) When the 🕷 does not quiesce, as in אָסַאָ "he gathered," the inflection is:

אָאָטר, מָאָטר, מַאַסְפִי, יָאָטר, מָאָטר, נָאָטר, מַאַסְפוּ, מָאָטפְנָה, יַאַסְפוּ, מָאָטפּנָה.

The preformative vowel is -, except in forms having vowel afformatives, in which case it is -. In the latter case the vowel under the $\blacksquare$ is a full vowel, no longer a *hatdf*.

The imperative: אָסְפָוָה, אָסְפּוּ, אָסְפָוּ, אָסְפָוּ, אַסְפָוּ, The infinitive construct: (לֵ)אָסֹף.

(b) In five verbs (אָכַל "eat," אָמַר "say," יאָבָד "perish," אָבָה
"be willing," אָבָה "bake") the **K** quiesces, entailing vowel changes thus:

אַכַל, תּאכַל, תּאכְלִי, יֹאכַל, תּאכַל, נאכַל, תּאכְלוּ, תּאכַלְנָה, יאכְלוּ, תּאכֵלְנָה.

The imperfect consecutive: וַיָּאמֶר but ווּאַמֶר [in pause (§29) [נּאמַר (נּאַמַר)]. The imperative: אָכל, אָרְלִי, אָרְלוּ, אֱכׄלְנָה

The infinitive construct: לֶאָמֹר, but גאמר, but.

In all else initial 🕺 verbs inflect as other initial laryngals (§23).

* * * * * * *

Conjugate in qal and nif 'al:

יָרַא, קָרָא

Conjugate in pi 'el:

Conjugate in hif'il:

יָצָא, קָרָא

Fill in perfect, imperfect, and participle of indicated verbs :

שָּׁגֵא: 1. הָאשָׁה _____ אֶת הַחַיָּה. 2. אַתְּ _____ כָּל עוֹשֶׂה רָע. קְּגֵּא: 3. אֲנִי _____ בְּךָ. 4. הָאִישׁ _____ בְּאָחִיו. הַבִיא: 5. הָרוֹעֶה _____ אֶת צֹאנוֹ אֶל הַשָּׁדֶה. 6. אַתְ _____ אֶת בְּגַךְ אֶל הַחֶדֶר.

Change subjects and verbs of the preceding exercise to plural.

Vocalize and translate:

 אל תאמר לי מה לעשות! 2. אלהים צוה את בני ישראל כי לא ישתחוו לאלהים אחרים. 3. אחי יוסף היו מקנאים בו וכאשר שמעו את דבריו הוסיפו עוד לקנא בו. 4. אם יאמר השר לאסר אתכם, קראו אלי בקול גדול ואבוא אליכם! 5. אם השתחוית לשמש ולירח חטאת לאלהים. 6. אל תשנא את אחיך! 7. מלאו את שקיהם שבר כאשר דבר המושל. 8. תוציאו כל איש מהחדר. 9. הוספתי לקרא אליו והוא לא שמע. 10. יצאתם מן העמק הזה ובאתם אל עמק אחר. 11. רחל היתה מקנאת בלאה. 12. אם נבקש ארץ אחרת טובה מזאת לא נמצא. 31. פרותיכם נמצאו בתוך שדנו.

Translate :

1. The shepherds took (out) bread from their sacks and sought a place in which they could sit and eat. 2. Don't (ms) fear to say to her that she sinned. 3. You (mpl) were jealous of your brother because your father loved him more than all his sons. 4. Fill (fs) our sack with provisions for the way. 5. If we sit in the field we shall see

102 Introduction to Hebrew

the sun coming up (out) in the morning. 6. Now we can prepare the food, for we know who will eat with us. 7. I cannot say whether she will come down or go up. 8. They will take out all the other prisoners, will put you there alone, and no man will know this. 9. Gather (ms) all the wise men of the city and let them say who will be king over them. 10. She is called Rachel.

(To be followed by Genesis 37:18-27, 28-36.)

§ 22 INITIAL 3 VERBS

22.1 When 3 occurs at the end of a syllable within a word it usually assimilates to the following consonant, if that consonant is not a laryngal (cf. nif al imperfect יָשָׁמָר < *יָנָשָׁמָר).

Such assimilation occurs regularly in initial שירא: e.g., *qal* imperfect ייִנָּפֹל אייִנָּפָל יייָנָפֿל יייָנָפֿל יייָנָפֿל יייָנָפֿל יייַנָּפֿל יייַנָּפֿל יייַנָּפֿל יייַנָּפֿל יייַנָּפֿל יייַנָּפֿל יייַנָּפֿל יייָנָפֿל ייי ווּ will fall," *nif `al* perfect ייַנָּפֿל יייָנפּל ייין ייה drew near," throughout *hif `il* הָכִיר א הָנְכִיר יייַנּיּר יייַנּיַר יייַנּפֿר יייַנּ

22.2 Initial 1 verbs:

HIFʻIL		NIF 'AL		QAL		
				a impf	o imp	f
הקנתי	lcs pf	נַנַשָּׁתִי	lcs pf	wix	אֶפּׂל	lcs
הפרת-ת		נְנַשָּתַ-ת	2m&f	תַנַשׁ-גָשָׁי	תּפּל-פְּלִי	2m&f
הִכּּיר, הִכִּירָה		נִגַשׁ-גִשָׁה	3m&f	רַנַש, תִ־	וָפּל, תָ־	3m&f
הַכַּרָנוּ		נבשנר	lcpl	נגש	נפל	lcpl
הַכַּרְמָם–ן		נִגַּשְׁתֶּם–ן	2m&f	הנגשר	עּפָּלוּ	2m
הַפְּירוּ		נגישר		<u>תַנ</u> שנָה	תּפּׁלְנָה	2&3f
· · · ~~·~~ · ·				רגישר	יִפּלוּ	3m

HIF	'IL	NIF 'AL			QAL		
				a impf	o impj	r '	
אַכּיר	1cs impf	تبق	ms pt	W <u>1</u>	נְפֹל	ms imv	
תַּכִּיר, תַּלִּירִי	2m&f	נְגָּשֶׁת	f	גִשִׁי	נִפְלִי	f	
יַכָּיר, תַּ־	3m&f	נּגַשִׁים	mpl ,	אָשר	נִפְלוּ	mpl	
וַכִּיר	lcpl	נִגְשׁוֹת	f	<u>ג</u> ּשְׁנָה	נְפֹלְנָה	f	
תַּבְּירוּ	2m				1 . 1 1 .	• •	
<u>ת</u> ּבֶּרְנָה	2&3f			ۑؙ۬ٛؗۛۛۑۨؗؗۘۘۘڗڔڂ۪ۑؙؗۑؖڗ	נְפַל,לְנְפָל	int cs	
יַכָּירוּ	3m						
הַכּּר, הַכְּירִי	m&fs imv						

m&fpl הְכִּירוּ, הְכֵּרְנָה

יר (ל) inf cs

ms pt מכּיר

(a) Note that in the *qal a* imperfect 1 is dropped in the imperative and infinitive construct. The latter is filled out with the feminine n termination; cf. the infinitive construct of initial 1/2 verbs $(\xi) \gtrsim 20.3$).

(b) The verb **v**! inflects its perfect and participle in *nif* 'al, but its imperfect and related forms and infinitive construct in *qal*, as in the above paradigm.

הַכָּה נָשָׂא לָקַח ,נָתַן The verbs הַכָּה

22.3 The verb נְתָן "he gave" inflects thus:

pf: נָתַׁתִּי, נְתַתָּ, נְתַתָּ, נְתַן, נְתָנָה, נְתַנּוּ, נְתַתָּם־ן, נְתְנוּ impf: אֶתֵן, תִּתֵּן, תִּתְנִי, יִתֵּן, תִתֵּן, נִתֵּן, תִּתְנוּ, תִּתְנוּ, תִמֵּנָה, יִתְנוּ, תִמֵׁנָה

ית, אָנָר, אָנָר, אָנָר, אָנָר, אָנָר, אָנָר inf cs אָנָר, אָנָר, אָנָר, אָנָר, אַנּר, ישע: imv With the – of the imperfect compare יֵלֵד. The infinitive construct is formed thus: **tin-t*> אָת hence with suffix **tinti*>. 22.4 The verb 72, "he took" inflects its imperfect, imperative, and infinitive construct as though it were an initial 1 verb; this is apparently owing to an analogy with its antonym 72. Its theme vowel is - because of the laryngal.

אַקּח, מִקּחָנָה, יִקְחוּי, יִקַח, מִקּח, נִקַח, מִקְחוּי, מִקַּחְנָה, יִקְחוּי, מִלְחַנָה

יאַרָּדָיָדָי :inf cs בְּחָנָה :inf cs (לָ)

22.5 The verb X i the carried" inflects with the peculiarities of both initial 1 and final X verbs:

אָשָׂא, תִשְׂאי, תִשְׂאי^ו, יִשְׂא, תִשָּׂא, נִשְׂא, תִשְׂאוּי, תִשְׂאנָה, יִשְׂאוּי, תִשִׁאנָה.

ישאָ, שָאָי, שָאָר, שָאנָה :inf cs (לַ)שָאָת :imv

22.6 The verb גכה common in hif 'il הָכָה 'he smote, struck,'' inflects with the peculiarities of both initial ג and final ג verbs: י הְכִּיתִי, הִכִּיתָ, הִכִּית, הִכָּה, הִכְּתָה, הִכִּינוּ, הְכִיתָם־ן, הִכּוּ impf: אַכָּה, תַּכָּה, תַּכָּה, תַּכָּה, וַכָּה, תַּכוּ, תַּכֶּינָה, יֵכּוּ, תַּכֶּינָה impf: אַכָּה, תַּכָּה, תַּכִּי, הַכּוּ, הַכֶּינָה simpf impc: יַדְ יוֹשי: הַכַּה, מַכָּים, מַכּוֹת ipt: מַכָּה, מַכָּה, מַכָּים, מַכּוֹת

Conjugate in qal:

(a impf).

Conjugate in nif 'al:

נצל ("be saved" in nif'al).

¹ Lengthening is often given up in sibilants (v, v, v), liquids (t, α, v) , and v when they take mobile *sewå*.

106 Introduction to Hebrew

Conjugate in hif 'il:

נשג ,נגד

Fill in perfect, imperfect, and participle of indicated verbs :

ַנְשָּׂא: 1. הָאֵם _____ אֶת בְּנָה הַקָּטָן. 2. הַחֲמוֹרִים _____ אֶת הַשַּׂקִים. נִגַּשׁ: 3. אֲנִי _____ אֶל הַפֶּתַח. 4. אַתָּם _____ אַלִיו. הָצִיל: 5. אַתָּה _____ אֶת הַצֹּאן מִפִּי הַחַיָּה. 6. אַנַחְנוּ _____ אֹתוֹ מִן הַבּוֹר. הְכָּה: 7. אֲנַחְנוּ _____ אֶת הַחֲמוֹר. 8. הַנְּשִׁים ____ אֶת בְּנוֹתֵיהֶן.

Vocalize and translate:

 שא שֵיניך אל אלהים! 2. אם תלך במדבר בלילה תפל בבורות אשר בו. 3. אל תסעו ביום פן תכה אתכם השמש! 4. מי יציל את שעיר העזים מן החיה הטורפת? 5. כאשר יפל הבן בדרך ולא יוכל ללכת עוד ישא אתו אביו. 6. משכו את החמור והכו אתו ולא קם מעל הארץ. 7. אֵין איש יכל לגשת אל המלך כי שומריו נצבים עליו. 8. הצלנו את העזים מחיות השדה. 9. תנו לי לחם לאכל! 10. עברו על פתח ביתם וקראו להם! 11. יסעו בעוד שנים עשר יום. 12. אל תשא את העז לבדך כי כבדה היא! 13. מי זה נצב שם בפתח?

Translate :

1. They told us that they would give much money to the man who

would rescue them from prison. 2. Tell (fs) me to whom I should give the garment. 3. Many days passed and they still could not overtake him. 4. It is better to give than to take. 5. He will not eat flesh even if you (fs) do not give him another thing. 6. Give well-being to the land and rescue us from all who hate us. 7. She came up to the weeping child and struck him on his face. 8. If you (ms) know who the owner (master) of this tunic is, take it and carry it off from before my house. 9. Many will fall before (that) they come out of the wilderness.

(To be followed by Genesis 42:1-11, 12-20).

§ 23 INITIAL LARYNGAL VERBS

The peculiarities of laryngals

23.1 Laryngals ($\aleph$, Π , Π) and $\neg$ are not normally lengthened. In positions where lengthening is called for, laryngals and $\neg$ remain short (i.e., do not take strong $d\mathring{a}ge\check{s}$). By way of compensation, the preceding vowel may be lengthened: $= > =_{\tau}, = > =_{\tau}, = > =_{\tau}$. Compensatory vowel lengthening occurs:

(a) always in *nif`al* imperfect (and related forms): יַעָצָר "he will be grieved" ווי "שָׁמָר";

(b) almost always with א and ר in other forms as well: מָאָן "he refused" || יְמָאָן ,סָפָר ווי יְמָאָן, יִסָפָר ווּ יִמָאָן ייש 'he was blessed" || סָפַר;

(c) only sporadically in other forms with ש, ה, ה: examples of nonoccurrence are מָהַר "he hastened," נְהָשׁ "he divined."

¹ Read: "corresponding to."

23.2 Laryngals in what would normally be syllable-end position prefer to be preceded by -. If in a stressed or a final syllable, they *must* be preceded by - (or -). If the preceding vowel according to the regular pattern is not -:

(a) it is replaced by - : אָשָׁלַח ; יִשְׁמֹר װ יִשְׁמֹר טּיַ, חַפּר װ שָׁלַּח, סְפֵּר װ שָׁלַּת, סְפֵּר װ שָׁלַּמ,

(b) between it and a final laryngal, furtive paunt insinuates itself; this always occurs when the vowel in question is the naturally long וֹ, ז, דָר, דָר, דָרָשָׁמִיעַ װ הָשָׁמִיים, קּשָׁמִיר װ שׁוֹמֵר װ שׁוֹמֵר װ שָׁלוּחַ, שָׁמוּר װ שָׁלוּחַ.

23.3 Laryngals often take hataf in preference to simple šewa:

 (b) Quiescent šewå [§ 2.7(a)] in a stressed syllable never becomes hatåf: אַשְׁלֵחָנָה, שָׁלֵחָנָה,;

(d) When in the course of inflection the vowel following the hatåf is reduced to šewå, the hatåf becomes a full vowel: יַעַמְדוּ יַעַמְדוּ, וְעַמְדוּ, וְעַמְדוּ, וְעַמְדוּ, וְעַמְדוּ,

23.4 In certain forms, — before a syllable-ending laryngal is changed to — (נְשָׁמַר װ יֶהֲרָב וּ יֶהֲלִיך װ הָאָמִין , יִכְבַּר װ יֶהֲרַב , הָשְׁלִיך וּ הַשְׁלִיך וּ הַאָָמִין , יִכְבַּר װ מַוּאַני , and — to qâmes hâțuf (מְשָׁלָך וּ מָצְמָר).

110 Introduction to Hebrew

23.5 See paradigms of initial laryngal verbs. Note: Initial $\aleph$ verbs that depart from the regular laryngal pattern have been treated above (\$21).

Remarks on the paradigm. The different preformative vowels of the two gal imperfects (active יְּשָׁמֹד, stative יְיָחָרָד) reflect original distinctions that have been lost in the sound verb. The original preformatives were active ya- stative yi-. The tendency of a to become i in closed, unstressed syllables caused the two to merge in the sound verb (יְּקָבָּד, יְּשְׁמֹר). But ya- still appears in the hollow verbs (יְּשׁרָב) and with initial laryngals (in accordance with § 23.2). Original yi- became ye- before laryngals (in accordance with § 23.4).

HIF'IL	NIF 'AL		OAT	
			QAL	
		stative	active	
<u>הָאֱמ</u> ִׁנְתִּי	נָאֶצְׁרָתִּי	מֿקֿגֿעֿי	עָמַדָתִי	lcs pf
<u>הֶאֱמַ</u> נְתָּ–תְ	<u>נָ</u> אֶצַׁרְתָּ-תִ	ڡؙڔڂ؈ؙ	<u>אֿ</u> מַּבׁתַֿ-ע	2m&f
ָ _ָ הֶאֱמִיז	נּאָצַר	קָרַד	עָמַד	3m
ָ _ָ הָאֱמִינָה	נֶעֶצְבָה	תְרְדָה	עָמְדָה	3f
<u>הָאֱמַׁנּוּ</u>	נָאֶצַׁרְנוּ	<u>הָר</u> ְדַנּוּ	עַמַדְנוּ	1cpl
<u>ָ</u> הֶאֱמַנְתָּםן	<u>נ</u> אָצַרְתָּם–ן	<u>םֿר</u> גמ <u>–</u> ן	עַמַדְתָּם–ן	2m&f
<u>הֶאֶ</u> מִינוּ	נָּעֶאְבוּ	טַּוֹּר וּ	עַמְדוּ	3c
אַאַמִין	אַעָּצֵב	אָחֶרַד	אָעֱמֹד	1cs impf
תַאַמִץ	üţz	מֿעֿכב	תַּצַמֹד	2m
תַּאֲמִינִי	מַעָּצְבִי	מָּמָרָבּי	תַּצַמְדִי	2f
יַאַמין	יַעָּצֵב	<u>ָיֶתֶר</u>	יַעַמֹד	3m
תַאֲמִץ	מַעָצֵב	<u>ש<u></u> </u>	תַּעֲמֹד	3f
נַאַמִין	נגֿגּב	<u>נְּתֶר</u> ד	נַעֵמֹד	lcpl
תַאֲמִינוּ	מַעָּצְבוּ	ڟٛڷڂٮ	<u>תַּצַמְדוּ</u>	2m

HIF'IL	NIF 'AL		QAL	
		stative	active	
תַאֲמֵנָה	מַעָּצַּׁבְנָה	<u>תֶּחֱר</u> ִׁדְנָה	מַּצַמֹדְנָה	2&3fpl impf
<u>יַאַ</u> מִינוּ	ַנֶּצְבָר	ݨ <u>ݑ</u> ݫݐݚ	יַצַמְדוּ	3m
הַאֲמֵן	הַעָּצֵב	חַרַד	אַמֹד	ms imv
הַאֲמִינִי	הַצְּצְבִי	עלני	עַמְדַי	f
הַאֲמִינוּ	הַעָּצְבוּ	עֿנֿבנּ	עִמְדוּ	mpl
הַאֲמֵׁנָה	הַעָּצַׁרְנָה	חַבִּדְנָה	بِצِמْדְנָה	f
(לְ)הַאֲמִין	(לְ)הֵעָּצֵב	(לַ)חֲרֹד	(לַ)עֲמֹד	inf cs
מַאַמִין	נָמֶצְר	טֿע	עומד	ms pt
מאמנת	נָעֱצֶׁבֶת	חַרֵדָה	עוֹמֶׁדֶת	f
מַאֲמִינִים–נוֹת	נֶאֱצְבִים–בוֹת	<u>חֲרֵדִים–דוֹת</u>	עוֹמְדִים–דוֹת	m&fpl
			יָּרוּג "killed" הָרוּג	ms pt pass
			<u>ה</u> ַרוּגָה	f
			הֲרוּגִיםגוֹת	m&fpl

* * * * * *

Give corresponding forms of verbs as indicated :

Of אָשָׁמָר , אָשָׁמָר, אָשָׁמָר, געיַ corresponding to: אָשָׁמָר, אָשָׁמָר, אָשָׁמָר, אָשָׁמָר, אָשָׁמָרי, אַשָּמָרי, אַשָּמַרי, אַשָּמַרי, אַשָּמַרי, אַשַמַרי, אַמַרי, אַמַרי, אַשַמַרי, אַשַמַרי, אַשַמַרי, אַשַמַרי, אַמַרי, אַמַרי, אַמַרי, אַמַרי, אַמַרי, אַמַרי, אַמַיעין, אַמַרי, אַשַמַרי, אַשַמַרי, אַמַרי, אַמַרי, אַמַרי, אַשַמַרי, אַשַמַרי, אַשַמַרי, אַמַרי, אַשַמַרי, אַמַרי, א

Of הָרַג corresponding to: אָשְׁמָר גּשְׁמֶר, גִשְׁמֶר, גִשְׁמֶר, אָשְׁמֶר, אָשֶׁמֶר, אָשָׁמֶר, גִשְׁמֶר, גָשָׁמָרָה

Of אַלָה אָשָא , אָבַר , קטָא , אָבַר , סָשָא, אָבָר , סַשָּׁאָיִרים הַשְׁאַלִיהָ , הַשְׁאַיִר , הַשְׁיִיבָה , הַשְׁיִיבָה , הַשְׁאַלֵיך , הַשְׁאַלֵיך ,

Vocalize and translate : ארץ! אל תכסי את דם הנהרגים אשר נשפך עליך! 2. האיש.1 אחד יחטא ובכל העם יחרה אפך? 3. אנשי העיר מנער עד זקן נאספו מרחוק ומקרוב לראות בבוא המלך. 4. תעברנה הפרות לפנינו ונראה מי הטובות בהן. 5. כאשר תעברו את הבית ראו היש בו איש אם ריק הוא? 6. חטאתם והחטאתם את הרבים. 7. אם יהרגו את הילד יחטאו לאלהים ויאשמו. 8. תוכל להאמין לדבריו כי איש אמת הוא. 9. החכם ידע לפתר כל חלום אשר יחלמו. 10. אחר אשר תהרג החיה הרעה לא נירא לצאת אל השדה. 11. נאסרנו ולא עשיתם דבר להציל אתנו. 12. תקחו את הילד ותשאו אתו אל אמו.

Translate :

1. We shall sin if we kill them. 2. Won't he answer if you talk to him? 3. She saw that they would pass the empty house. 4. The three who were imprisoned will come and stand before him. 5. The garment will be made as you requested. 6. The slain covered the face of the earth. 7. You (mpl) may not eat the flesh that you find in the field. 8. We didn't believe that he could bring the cow up from the pit. 9. Why do they tremble? Because they are guilty in the eyes of God. 10. We are bringing into the house all the sheaves that were not yet gathered from the midst of the field. 11. Put your (ms) hand in mine and we shall carry this old man.

(To be followed by Genesis 42:21-28, 29-38.)

§ 24 MIDDLE AND FINAL LARYNGAL VERBS

24.1 Middle laryngal verbs שָאל "he asked," מָאָן "he refused," מָאָן "he refused," מָאָן "he hurried":

P	I'EL		NIF 'AL	QAL	
מְהַרָּתִּי	מֵאַנְתִּי	lcs pf	נִשְׁאֲלָה	שָׁאַלָה	3fs pf
מִהַרְתָּ־תְ	מֵאַנְתָ־תְ	2m&f	נִשְׁאֲלוּ	שָׁאַ לוּ	3cpl
מְהַר	מַאָן	3m			
מ <u>ְהַר</u> ָה	מַאַנָה	3f		אָשָׁאַל	1cs impf
מִהַׁרְנוּ	מאַנו	lcpl		תִּשָּׁאַל	2m
מִהַרְתָּם־ן	מֵאַנְתֵּם־ן	2m&f	<u>ת</u> ּשָּׁאַלִי	תשאלי	2f
מְהַרוּ	מאַנוּ	3c		ישאל	3m
				הִ שְׁאַל	3f
אֲמַהֵר	אַמָאַן	1cs impf		נִשְׁאַל	1cpl
הְמַהֵר	ַתְּמָאֵן	2m	תּשֶּׁאַלוּ	תּשְׁאַל וּ	2m
ת <u>ִמ</u> הַרִי	<u></u> ਕ੍	2f		תּשְׁאַ לְנָ ה	2&3f
יְמַהֵר	יָמָאַן	3m	יִשֶּׁאֲלוּ	יִשְׁאַלוּ	3m
מְמַהֵר	ּמְמָאֵן	3f			
נְמַהֵר	נְמָאֵן	lcpl		שְׁאַ ל	ms imv

113

Р	I'EL			NIF 'AL		QAL	
<u>מַק</u> רוּ	הִמְאֵנוּ	2mpl im	pf	הּשָּׁאַלִי	کرد	שאי	fs imv
<u></u> הְּמַהֵׁרְנָה	ַתְּמָאֵנָה			השאלו	לו	שאי	mpl
יְמַהַרוּ	יְמָאַנוּ יִ				לְנָה	שא	f
מַהֵר	<u>מָאַ</u> ן	ms imv		•	שְׁא ֹל	(ج)	inf cs
מַהַרי	<u>מָאַ</u> נִי	f				t	1.
מַהַרוּ	מאַנוּ	mpl				•	mpl pt
מַהֵׁרְנָה	<u>מְאֵ</u> ׁנָּה	f			אַלוֹת	שוּאָ	f
(לְ)מֵהֵר	(לְ [ָ])מָאַן	inf cs					
מְמַהֵר	מְמָאֵן	ms pt					
ڟ۪ڟۣۑ۠ڗٮ	ڟ۪ڟ۪ۑ۠ۑڗ						
ַ מְמַה <u>ַ</u> רִים	מְמָאַנִים	mpl					
מְמַהֲרוֹת	מְמָאֵנוֹת	f					

(a) In qal and nif 'al the deviations from the normal pattern are those described in §23.3. Qal imperfect usually has - as its theme vowel.
(b) For the two inflectional patterns of pi'el, cf. §23.1.

24.2 Final laryngal verbs שָׁלַח "he sent," שָׁלַח "he released," ישׁלַח "he caused to hear":

PI 'EL	NIF 'AL	QAL	
ۺڋؚٮڶ؈	נּשְׁלַחְתּי	שַׁלַחָתִי	lcs pf
ۿڋؚٮؗڡؙڟ؇ ۺڋؚڡٙڟ	ڊ ~~ٚ~~ ڟ۪۪ڂؚٝؠٙۄؚٙ, ڊ۬ڟ۪ڂؚ۫ڡٙؠٙ	שַׁלַחָתָ, שָׁלַחַתְ	2m&f
שִׁלַח־לְחָה	נִ שְׁלַח־לְחָה	שַׁלַת־לְחָה	3m&f
שָׁלֵ חְנר	נִ שְׁלַיְזְגוּ	שָׁלַחָנוּ	lcpl
ۿۮؚٙڡؙۺٛڡٵ	ڹڣ۪ڂؚؠٙۺڡٵ	שְׁלַחְתֶּם־ ן	2m&f
ָּשֶׁלְּח וּ	נִשְׁלְחוּ	שָׁלְ ח וּ	3c
אַשַׁלַּח	אָשַׁלַח	אַשְׁלַח	1cs impf
<u>ה</u> שׁלַת־לְחִי	ۺؘۼڂٮڂؚڹ		2m&f
יְשֵׁלַח, הְ־	יִשְׁלַח, תִּ־		3m&f

NIF 'AL PI 'EL QAL ופלח Icpl impf נשלח נִשָּׁלַח הַשַּׁלִחוּ ַ הָשָׁלָחוּ 2m השלחו <u>תּשַׁלַּח</u>ְנָה <u>תּשֵׁלֵחַנַה</u> תשלחנה 2&3f ישלחו ישלחו 3m ישלחוי שַׁלַח, שֵׁלָחִי הְשֶׁלֵח, הְשֶׁלְחִי m&f imv שְׁלָח, שְׁלָחִי הָשֶׁלְחוּ, הָשֶׁלֵׁחָנָה שֵׁלְחוּ, שֵׁלֵּחנָה m&fpl שָׁלָחוּ, שְׁלַחָנָה נִשְׁלוֹחַ, הִשֶּׁלֵחַ שלח inf abs (לְ)הִשֶּׁלֵח infcs (לְ) שָׁלָק (לִ)שַׁלַח, (לְשֵׁלָחַ) שוֹלֵחַ, שוֹלֵחַת וּשָׁלָח, וָשָׁלַחַת m&fs pt מְשֵׁלֵחַ, מְשֵׁלֵחַת m&fpl שוֹלְחִים־וֹת משלחים־ות נְשָׁלַחִים־וֹת m&fs pt pass שָׁלוֹחֵ, שָׁלוּחָה m&fpl שלוחים־ות

HITPA 'EL

"he made himself known"	הִתְוַדִּע	3m pf
	יִתְוַדֵּע	3m impf
ע	(לְ)הִתְוַדַ	inf cs
	מְתַדֵּעַ	ms pt

HIF IL		HIFʻIL	
תַּשְׁמִיעוּ	2mpl impf	השְׁמֵׁצְתִּי	1cs pf
<u>ת</u> ּשְׁמַׁצְנָה	2&3f	ה ָשְׁמֵׁעְהָ, הִשְׁמֵׁעַהְ	2 m&f
ַיִשְׁמִיע וּ	3m	השְׁמִיעַ, הִשְׁמִיעָה	3m&f
<u>וַשְׁמַע</u>	juss	הּשְׁמֵׁעְנוּ	-
הַשָּׁמַע, הַשָּׁמִיעִי	m&f imv	הּשְׁמַעְהֶם־ן	2m&f
הַשְׁמִיעוּ, הַשְׁמַעְנָה		הּשְׁמִיעוּ	3c
הַשְׁמֵעַ	inf abs	NINCESS	1cs impf
(לְ)הַשֶׁמִיעַ	inf cs	תַּשְׁמִיעַ, תַּשָׁמִיעָי	
		•	
מַשְׁמִיעַ, מַשְׁמַעַת	m&fs pt	ַשְׁמִיעַ, תַ־	3m&f
מַשְׁמִיצִים־וֹת	m&fpl	וַּשְׁמִיעַ	lcpl

116 Introduction to Hebrew

(a) In the pf 2fs an auxiliary - breaks the consonant cluster at the end of the form: $\delta alahat = \delta alahat = \frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{2}$. Because this vowel is secondary it does not cause spirantization of the **n**.

(b) Owing to the laryngal the pt fs ends in $n = \frac{1}{2}$, in contrast to the $n = \frac{1}{2}$, of the sound verb.

(c) Where the laryngal is at the end of the word, preceding vowels become $\pm$ except in the following cases: *hif 'il* forms with long ' $\pm$, infinitive absolute, *qal* (and an alternative *pi'el*) infinitive construct, participle masculine singular.

* * * * * * *

Give corresponding forms of verbs as indicated :

Of שָׁמָרָה ,שְׁמָרְהָ corresponding to: יְשָׁמֹר ,שְׁמָרָה ,שְׁמָרָה, יָשָׁמָרָה. הִשְׁמְרוּ, שְׁמֹרוּ שִׁמְרוּ! שׁוֹמֵר, שׁוֹמֶרָת, שׁוֹמְרִים, לִשְׁמֹר

Of אַמַע, אָשְׁמָרָ בּסַיָרָאָ corresponding to: אָשְׁמַע, הוָשְׁמָע, אַשְׁמָר, אַשְׁמָר, אַשְׁמָר, אַשְׁמָרי, גַשְׁמָרי, גַשְׁמָרי, גַשְׁמָרי, גַשְׁמָרי, גַשְׁמָרי,

Of אָחַם ("loosen"), בָּרַדְ ("bless"), פָתַּח corresponding to: סִפַּרְהָ, סִפֵּר, סִפְּרָה, יְסַפֵּר, מְסַפֵּר, הְסַפְּרוּ, מְסַפֶּרָת, לְסַפֵּר

Of יָדַע , הָשֶׁלִיכָה, הָשְׁלִיהָ, הָשְׁלִיכָה, הַשְׁלִיכָה, הַשְׁלִיכָה, הַשְׁלִירָ, הַשְׁלִירָ, הַשְׁלִירָ, אַשְׁלִירָ, מַשְׁלִירָ, מַשְׁלָירָ, מַשְׁלָירָ, מַשְׁלִירָ, מוּלַין, מוּלין, מוּלַין,

Vocalize and translate :

 העבד ישא את צרורנו עד אשר נעבר את העמק. 2. לא תדע אם להאמין לה עד אשר יבחנו דבריה. 3. השליט ממאן לשלח את הסוחרים מבית האסורים. 4. ימיתו השומרים את אשר יבקש לשלח יד בנפש המלך. 5. אם תמשכי את שמלתי היא תקרע. 6. עוד לא

אדע מה לקחת עמי כאשר אצא לדרך. 7. פרתי תעתה בשדה. 8. הבנים יראו פן ילקח אביהם מאתם. 9. השמיעיני את קולך.

Translate :

1. He will answer if you (fpl) ask him. 2. Food is being collected to be sent to lands in which there is famine. 3. When the word that you brought back will be heard, the king will tear his clothes and weep. 4. You may tell the owner of that house that we refuse to sell our sheep to him. 5. Let her open her mouth and say what she fears. 6. You (ms) will be astonished to hear that I am taking them with me. 7. The man (who was) sent to me is not honest. 8. She ordered that I fill the vessel (with) water and carry it to her, that she might wash ($\gamma_{\Box}$) her face.

(To be followed by Genesis 43:1-10, 11-23.)

§ 25 VOWEL CHANGES IN NOUN INFLECTION

25.1 Vowel changes occur in a word owing to a shift in the position of the stress. The occasions of stress shifts in nouns are (a) the addition of the plural, dual, or feminine termination (\$4.5); (b) entrance into the construct state (\$6.1);¹ (c) the addition of possessive suffixes (\$14.1). On these occasions the stress moves forward, and vowels that are subject to change will change, being either shortened or slurred to mobile sewd.

Unchangeable vowels

25.2 Not all vowels, however, are subject to change. The following classes of vowels are unchangeable:

(a) Naturally long vowels: namely, vowels written with a vowel letter in full writing $(i, i, j, \dots, j)$ and certain others. Example:

¹ The segolate nouns (e.g., שֶׁבֶּד, מֶׁלֶךְ מְצָרָים) are a notable exception: their penultimate stress is retained in the construct state; מֶׁלֶךְ מִצְרִים "king of Egypt." The peculiar inflection of segolates is treated in the next section.

the וֹ of חֲמוֹר does not change, regardless of the forward movement of the stress: הַמוֹרִים, הַמוֹרֵיהָם.

(b) Vowels in closed, nonfinal syllables. Syllables are closed by a consonant with quiescent sewa (מִוְ-תָה, מַטְ-מוֹן, מִשְׁ-גָה) or by a long (i.e., doubled) consonant (תְּחִלְ-לָה מָטַרָּ-תָּחָלָה, טַרָּ-תָּחַלָּה, טַרָּ-תָּחָלָ, וֹתַיָּשְׁ-גָּה). The first vowel of each of the above examples is unchangeable.

If in place of quiescent šewå a hatáf appears (under a laryngal), the preceding vowel is still unchangeable, though now no longer in a closed syllable: גְּשְׁשֶׁה ון מַצְשָׁה. The basic form is that with quiescent šewå; the peculiar phonetics of laryngals are not enough to upset the stability of the vowel pattern.

(c) Vowels that have arisen by compensatory lengthening. The first dames of פָרָה is a compensatorily lengthened patah, the basic form being parra from the root פרור hence it never changes, no matter how far ahead of it the stress falls: פְרָתִי, contrast the first dames of קרוֹתֵיהָם, פְּרָתִי, which is changeable: דְּבָרִי,

Changeable vowels

25.3 Changeable vowels depend for their length and quality on the stress. Their primary form is short -, -, -, -. In the stress or near it, these generally lengthen and undergo a qualitative change, becoming, respectively, -, -, -. When removed from the stress, these stress-lengthened vowels revert to their original short form in closed syllables and may be slurred to mobile *šewå* in open syllables.

25.4 A closed syllable is one ending in a consonant, as defined above [§ 25.2(b)]. An open syllable is one ending in a vowel: אַ דְּבָרִים, אַדְבָרִים, אַדְבָרִים, אַדָּבָרִים.

120 Introduction to Hebrew

25.5 The tables below give a simplified account of the changeable vowels in the regular noun (the noun stressed on the final syllable).

(a) Primary vowel -

	SYLLABI	LE	
stress	prestress	ante-prestress	
	Ŧ		open
-1 -		_ ²	closed

¹ Commonly – in monosyllables whose final consonant is latently long (i.e., long, for etymological reasons, wherever it is nonfinal); e.g., רב (but אָפָיָם, from גָרָדָים, from גערי, from אָפָיָם). ² Often becomes –, as in בָּרָי) with suffix

Examples:

w suf	s cs	s abs	
ּבְרִי	דְּבַר־	דְּבָר	*dabar "thing"
שְׁנָתִי	ק נת־	שָׁנָה	*šanat "year"

(b) Primary vowel -

S	v	r	т	Δ	R	r.	Е
5	*			$\mathbf{n}$	D	1	E.

stress	prestress	ante-prestress	
	-1		open
••		· , -2/-;·	closed

¹ Many exceptions, of which a common one is the final vowel of *qal* and *pi'el* active participles, which is slurred to - in an open prestress: אוֹמָרִים (אַסַפָּרִים). Contrast the behavior of the final vowel of the stative participle, s כְּבֵרִים, pl כָּבָר.

2 Usually - before a long consonant (אָהָכָם), - before a short (אָהָכָם).

Examples:

w suf	s cs	s abs	
ַ שְׁעָרִי	י שְׁצַר־	שַׁעָר	*śi'ar "hair"
לבּי	<u>לב-</u>	לב	*libb "heart"

(c) Primary vowel

SYLLABLE

stress	unstressed	
		open
-	$\frac{1}{2}$, $\frac{1}{\tau}$ ($\check{o}$)	closed

1 Usually $\frac{1}{2}$ before a long consonant (כָּלי), $\frac{1}{2}$ before a short (כָּל־).

Examples:

w suf s cs s abs see § 25.6 קאמר **šumur* "guarding" (inf) יקא פֿל בָּל־ בָּלָ אַנוו"

25.6 If in the course of inflection two consecutive vowels are reduced to -, the first is restored, though original - usually becomes -[§25.5(a), note 2], except when in contact with a larnygal.

25.7 Paradigms	דָרָ "thing,"	יידָקָה "righ	teousness'':
FEM	IININE	MAS	CULINE
pl	S	pl	S
צְדָקוֹת	צְּדָאָה	<u>ה</u> לנים	זָבָד abs
צִּדְקוֹת־	צְּרַקַת־	ند خ تر .	cs דְּבַר
צִּדְקוֹתַי	צִּדְקָתִי	ٺ ڂڗ؞	וכs suf דְּבָרִי
ָצִרְ קוֹעֶ ^י וּ	<u>אַדְק</u> ּתְּ	<u>لە</u> ڭ ئەلك	דְבָרְ ק 2m
אָדְקוֹתַיִדְ	צִּדְקָתֵרְ	<u>ڂ</u> ڗٙڔڹۮ	2f דְּבָרָד
אָדְקוֹתָיו	צִּדְקָתוֹ	~~أد~~ ڭررا	זּבָרוֹ 3m
אַ דְקוֹתֶּיק	צִּדְקָתָה	דְבָרֶיתָ	3f דְּבָרָה
אָדְקוֹמֵׁינוּ	צִּדְקָמֵׁנוּ	<u>זֿי בֿ ר</u> ֶיז <i>ּ</i> י	זּבָבֵינוּ 1cpl
ַצְדְקוֹתֵיכֶם–ן	צִּרְק ַתְּכֶםן	דְּרֵיכֶם–ן	אַבַרְכֶם−ן 2m&f
ַצְּדְקוֹתֵיהֶם− ן	צִּדְקָתָםן	<u>הלנומ–</u> ן	ז‰א דְבָרָם−ן 3m&f
	TAT: 1 0	(	

Note on הָם-ן, כָם-ן, כָם-ן: With heavy suffixes (הָם-ן, כָם-ן) the base is the construct form.

* * * * * * *

Be able to account for every vowel change in the examples and the two paradigms.

Hence the - of nif 'al perfect וְשָׁמַר, a verb form, in contrast with the - of the participle וְשָׁמָר, a noun form.

Inflect the following nouns in these forms : of the singular, the cs, and with suf 1cs, 2mpl; of the plural, the abs, cs, and with suf 1cs, 3mpl:

זַקן (זְקַן־), בָּשֶׂר, גָּבִיעַ, שָׁלוֹם, אָדוֹן, רְעָבוֹן, כּוֹכָב, יָרֵחַ, מִדְבָּר, תּוֹעֵכָה, שָׁנָה, עֵז (ייה:)

Translate :

1. We remained in our lodging place all (the) night. 2. Your (mpl) men will pass by before our men, and we shall see who are the more numerous (many). 3. She remembers how (what) hard the years of famine were, and she weeps. 4. Let us raise our hands to the king and plead with him in order to save our sons and daughters. 5. Their fathers scolded them, but they continued to do evil. 6. Shedders of blood will not be able to cover up the blood on their hands. 7. Do not tremble (fs), for your star is ascending (going up) and your year will be good. 8. Fearers of God, tremble before him. 9. His mother carried him by herself to her father's house and left him in charge of her brothers. 10. Your (fpl) gray hair testifies (answers) that you are among the old women of your people. 11. Her grief is bringing her down to Sheol. 12. Let them slaughter their goats as provisions for the way. 13. Inquire about their welfare and the welfare of their wives.

(To be followed by Genesis 43:24-34, 44:1-10.)

§ 26 SEGOLATE NOUNS

26.1 Masculine nouns stressed on their first syllable and having (normally) *segol* as their second vowel are called segolates. There are three forms, exemplified by אָלֶוֹ "king," 'book," 'book," 'book," בֹּקר "morning," evolved from the monosyllables **malk*, **sifr*, **buqr*, respectively.

The consonant cluster was broken by inserting = as a helping vowel before the last consonant (cf. §19.2) — i.e., the monosyllable was segolated. Stressed $i \geq =$ and stressed $u \geq = [$ §25.5(b),(c)], yielding dig and dig and the segol, whence dig and the segol, whence dig and the segol, whence dig and the segol.

The segolated form is generally retained in the construct. Possessive suffixes are attached to the monosyllabic base thus:

26.2	Singu	lar sego	lates:

	בּׁקָּו		วธูอู่	ېر پېژې	abs & cs
pl suf	s suf	pl suf	s suf	pl suf	s suf
בָּקְבֵׁנוּ	בּֿלַנַי	סִפְּרֵנוּ	סִפְּרִי	מַלְבֵּנוּ	lc מַלְכִּי
בּקרָכָם	Ê년LE	סִפְּרְכֶם	סִפְּרְדְ	מַלְכְּכֶם	2m מַלְכָּדָ
ĘŖŗĢĮ	ĔŔĽŔ	סִפְרְכֶן	<u>ספ</u> רד	מַלְכְּכֶן	2f מַלְכֵּדְ
ڐؚڟؚڽٙڡ	בְּקְרוֹ	סִפְרָם	סִפְרוֹ	מַלְכָּם	3m מֵלְכּוֹ
בְּקְרָז	ĘĄŢĸ	סִפְּרָן	סִפְרָה	מַלְכָּן	3f מַלְפָה
0 º 1. º			1 11 00		

Qames hatuf of בָּקָרִי is in accord with §25.5(c) note 1.

26.3 Plural segolates. The absolute form of all three types has the pattern $\Box^{+}_{-}$, $\overline{\tau}_{-}$; in the construct, the original vowel appears in the first syllable.

	סְפָרִים			מְלָכִים	abs
,	סִפְּרֵי־			מַלְכֵי־	CS
pl suf	s suf	pl	suf	s suf	
סְפָרֵינוּ	סְפַרַי	ב <u></u> רנוּ	מְלָ	מְלָכַי	1c
סִפְרֵיכֶם־ן	ݥؚڟٙٛڹٛٮڮۦڔٙڹڬ	כיכֶם־ן	מַלְ	ڟ۪ڂؚۣڿڹۊڂڿڹۊ	2m&f
סִפְרֵיהֶם־ן	סְפָ רָיו־ ֶיֹידָ	כֵיהֶם־ן	מַלְ	מְלָכָיו־כֶׁיהָ	3m&f
		בְּקָרִים	abs		
		ڐؘڬڗٮ	CS		
	pl suf	s suf			
	<u>הַ</u> קָּלֵינוּ	<u>בָּק</u> רי	1c		
	בָּקְרֵיכֶם־ז	~~ڐ~~ ؚڮٙڷ۪ؿڔۿۦڗؖ؞ڶڐ	2m&f		
	בְּקְרֵיהֶם־ן	בָּק ָרַיו־רֶׁי הָ	3m&f		

Note that the heavy suffixes are attached to the construct base.

ענו אָזְנַי (< *ragl): אַזְנַי, דְּגְלֵי, רַגְלֵי, רָגְלֵי, גַאָלֵים (< *'uzn): אָזְנַי, אָזְנַי, אָזְנַי, אָזְנַי, אָזְנַי, אָז

26.5 Corresponding to these masculines are three feminine forms: $0 \leq 1 \leq 1 \leq 2$ (<*malkat) "queen," אָנְחָה (<*minhat) "present," אָנָקָה (<*tum'at) "impurity." They inflect normally in the singular (\$15). In the plural they follow the segolate pattern: the absolute is for all three; in the construct and with suffixes the original vowel appears in the first syllable.

Skeleton paradigms:

טְמָאוֹת	מְנָחוֹת	מְלָכוֹת	pl abs	<u>ט</u> ְמָאָה	מִנְחָה	מַלְכֵּה	s abs
טָמְאוֹת־	מְנְחוֹת־	מַלְכוֹת־	pl cs	שֶׁמְאַת־	מִנְחַת־	מַלְכַּת־	S CS
טָמָאוֹתַי	מִנְחוֹתֵי	מַלְכוֹתַי	1cs suf	טָמְאָתִי	מִנְחָתִי	מַלְכָּתִי	1cs suf
				טָמְאַתְכֶם	<u>אַנְ</u> חַּתְּכֶם	מַלְכַּתְכָם	2mpl

26.6 Many segolates of the מְּלֶק -type inflect with *i* instead of the original *a* in the first syllable [cf. § 25.5(a) note 2]: אָשֶׁבְרִי, שָׁבֶר ; בְּנָדִי ,

26.7 Laryngals and weak consonants affect the segolate pattern as follows:

(a) initial laryngal:

קּלְבֵּי־ ,חֲלָבִים ,חֶלְבִּי ,חֵׁלֶב 'type: טְלָבִים, אָלֶבָר' אַכָּל אָכָלים אֹכָל 'type: אָכָלים

(b) middle laryngal:

לַאָדָ (type: אַצַלִי, גַּעַלִי, גַּעַלָים, גַּעַלָים, גַּעַלָים, גַּעַלָים, גַּעַלָים, גַּעַלִים, גַּעַלִים, גַּ לַחְמִי ,לֶׁחֶם (du); לַחְמִי

tent אֶהֶל (du); צָהֲרַיִם גֹאהַר type: אֶהָר לעם: לעם:

(c) final laryngal:

פּתָחַדָּ, פֶּתַח: type: מֶלֵדָ

* * * * * * *

Inflect the following nouns in these forms: of the singular, with suf lcs, 2ms, 2mpl; of the plural, pl, cs, with suf lcs, 2mpl.

שֶׁבֶר (שִׁ--), שֶׁבֶד, אֶרֶץ (ארצות און), וַעַר, אֹזֶן (du.), חֶדֶר, וַשָּׁבֶר (שִׁ-), נַפַשות וַם), יַלִדָּה, שִׂמְלָה.

Vocalize and translate :

 בגדו נקרע. 2. כאשר הגידו לעבדים כי יבוא מלכם בצהרי היום ההוא מהרו להכין לו את חדריו. 3. תן פיך אל אזני ולא ישמע איש מה תדבר אלי. 4. זה פעמים הציל מלכנו את ארצכם מיד השונא.
 דרכי עוברת על פתחכם. 6. מתו כל מבקשי נפשך. 7. קשה להוציא מפיו דבר אמת על מקום כספו. 8. הוא נשא את רגליו והלך לדרכו. 9. לולא חפשו ילדינו ומצאו לנו מעט אכל כי עתה מתנו כלנו ברעב. 10. עבדי ישארו בעיר ואני אעבר את המדבר לבדי. 11. הוציאו את לחמכם לטף! 12. לולא נתתם לי את בגדיכם כי עתה לא היה לי במה לכסות את בשרי.

Translate :

1. What shall we do when we finish our bread? 2. Take (fs) your money with you and go down to Egypt to your husband. 3. Seven years they gathered grain; but after the famine passed through their land, nothing of it remained. 4. If you (ms) had not been afraid, you might have saved your master's life. 5. Let your (fs) ears hear what your mouth is speaking. 6. All his presents will not stand by (for) him if, indeed, the king has grown angry at him. 7. We answered her according to her words, but she continued to refuse to come out of her room. 8. They were astonished to find their money. 9. Said the youngest to the eldest, "Put a bit of water into my cup that I may drink." 10. Wash your (fs) face and prepare the presents that were given to you to give to our king. 11. May God repay you according to (as) the evil deed that you have done.

(To be followed by Genesis 44: 11-23, 24-34; 45: 1-15, 16-28.)

§ 27 WORD ORDER

27.1 There is a normal, expected word order associated with sentence types; when this order is departed from, a change in emphasis is expressed — the unusually placed element receiving the emphasis.

Noun sentences

27.2 The usual order in a noun sentence (or clause) is subject – predicate: וְהַבוֹר רֵק (Genesis 37:24) "now the cistern was empty"; (44:20) "and his brother is dead"; אַנִי יוֹמָך (45:3) "I am Joseph."

27.3 When inversion occurs and the predicate is first, the predicate receives some emphasis: אָרָלִים אָקָם (42:9) "you are spies," בְּנִי אַקָּר נְיָרו אַנֹקונו בֵּנִים אָלַקונו (42:9) "we are sons of one man; we are honest men," אַכָּל אַשֶׁמִים אָלַקונו (42:21) "ah, we are guilty."

 (a) After אָם אָם לי there is normally an emphasis on the predicate, hence inversion usually occurs: כִּי אֶחְׁינוּ בְשָׁרְנוּ הוּא (37:27) "for he is our brother, our own flesh," כִּי שׁוֹמֵעַ יוֹמָך (42:23) "that Joseph understood," כִּי שׁוֹמֵעַ יוֹמָר (42:19) "if you are (really) honest men." If the emphasis remains on the subject, however, the normal order is retained: כָּי אָחִיו מָת (42:38) "for his brother is dead."

(b) In questions, too, the emphasis is usually on the predicate; hence the interrogative order is usually inverted (cf. English "goest thou?"): הַכָּחֹנֵת בְּוָך הָוֹא (37:32) "is it your son's tunic?"

But when the emphasis is on the subject, or at least is not on the predicate, the normal order is retained: הָאָרִיכֶם הַקָּמָטֹן (43:29) "is this your youngest brother?" אָנָא אַנִי בָא (37:30) "where am I to go?"

Verb sentences

27.4 Verbs with waw-consecutive (\$16) always stand at the head of their sentence or clause.

When w dw is separated from a verb to indicate the lack of consecution, the subject must precede the verb (see examples in \$16.2).

27.5 Otherwise the order of subject and verb in a verb sentence is flexible:

(a) Normally the order is subject – verb: אָלהִיכֶם... נְתַן (43:23)
 "your God... has put," כַּסְפְּכֶם בָּא אָלָי (*ibid.*) "your money came to me" (I received your money), אַדֹני שָׁאַל אָת עַּבָדָיו (44:19) "my lord asked his servants."

(b) But inversion is not uncommon, especially in animated or excited speech or with the report of news: ..., וְהָגָה תְסָבֶּינָה, (37:7) "and lo! my sheaf stood up... then lo! your sheaves came around," אָלָמָתִיכָם (37:33) "Joseph must have been torn to pieces," סָרָף טֹרַף יוֹסָף (42:28) "my money has been returned," בְּאוּ אֲחֵי (42:30) "the man spoke... harshly," יוֹסָף בְּאוּ אֲחֵי (45:16) "Joseph's brothers have come." (c) After (כָּה, לֹא, אָם, כָּר inversion usually occurs: בַּאֲשֶׁר, אֲשֶׁר, בְּוָר וַחֲמָין (43:30) "for his feelings were stirred," לֹא יֵרֵד בְּנִי (42:38) "my son shall not go down," (45:9) (45:9) כֹה אָמַר בִּוְך יוֹסֵף (45:27) "thus said your son Joseph," יוֹסֵף יוֹסֵף (45:27) "that Joseph had sent," (45:27) (37:23) "when Joseph came."

But when there is some emphasis on the subject the normal order is retained: לא אַתָּם שְׁלַחְתָּם אֹתי (45:8) "it was not you who sent me," כי עַרְדָךָ עָרַב אָת הַנַּעַר (44:32) "now it was your servant who took the lad on pledge."

The position of objects

27.6 Normally the object follows the verb: הָאֶלהִים מָצָא אָת עוֹן צְרָדֶ'וֹ (44:16) "God has discovered the iniquity of your servants," אָרוי שָאַל אָת צַרָדיו (44:19) "my lord asked his servants."

27.7 When the object precedes the verb it is emphatic: בִּי אֹתוֹ אֲהַב אָהַי (37:4) "that it was he whom their father loved," אָרָיהָם (42:36) "it is I whom you have bereaved," כִּי שְׁבֵים יָלְדָה לִי אִשְׁתִי (44:27) "that my wife bore me only two sons," לא כִּי עֶרְוַת הָאֶׁרֶץ (44:27) "that my wife bore me only two sons," לא כִּי עֶרְוַת הָאֶרֶץ (42:12) "no, it's the secret parts of the land you've come to see" [contrast the place of the unemphasized object (42:9) [אָר עָרָוַת הָאֶרָץ בָּאתָם לִרָאוֹת].

27.8 Direct object nouns usually precede indirect object nouns: <u>וַיָּמְכָרוּ אָת יוֹסָף לַיִּשְׁמְע</u>ָאיִים (37:28) "they sold Joseph to the Ishmaelites," וַיָּמְכָרוּ אָת יוֹסָף (43:24) "he gave fodder to their donkeys."

(a) But if the indirect object noun is markedly shorter, it comes
 first: וְהַגַּרְמָם לְאָרִי אֶת כָּל כְּבוֹדִי בְּמִצְרֵים (45:13) "tell my father
 all about my splendor in Egypt."

(b) Similarly, if either is represented by a pronoun, the pronoun comes first: וְשָׁשָה לוֹ כְּתֹנֶת פַּסִים (37:3) "he had made for him an ornamented tunic," וְיָסַפֵּר אֹתוֹ לְאֶחָיו (37:9) "he told it to his brothers," לְהֵם צָרָה (42:25) "to give them provisions."

§ 28 THE ACCENTS

28.1 In printed Hebrew Bibles an accent mark appears on every word that has a stress. Words not so marked are joined by a hyphen (כָּקָר) to the stress word and are considered with it as one word for stress purposes. The accents appear, with a few exceptions, above or below the first letter of the stressed syllable. If that syllable has a vowel sign that would clash with the accent mark, the accent is placed to the left of the vowel sign. Note the position of the accent marks in the following verse (Genesis 37:15) וויָאָאָלָהוּ הָאָישׁ לֵאָטֶר מָה־תְּבָקָשׁוּ. The accents thus mark the stressed syllable(s) of a word, though this, indeed, is not their main purpose.

Certain of the accents are placed either at the extreme right (prepositives) or extreme left (postpositives) of the word, regardless of the stress position. In such cases, only knowledge of the form can indicate where the stress properly falls. In the case of the very common postpositive – (שַׁשָׁטָא, many printings repeat the mark over the stressed syllable in words not stressed on the final syllable (e.g., רְסָבֶּיְהָ, Genesis 37:7). (בַּשְׁטָא) is to be distinguished from the similar בַּשְׁטָא) the accent of הַסָּבָיָה is to genesis (בַּשְׁטָא), of הַהָה is שְׁנָה is to genesis (בַּשְׁטָא), of הַהָה is שְׁנָה is to genesis (בַּשְׁטָא), of הַהָּה is שִׁנָה 28.2 The accents serve two main purposes: They are guides to the cantillation of the text and are accordingly called נְגְינוֹת "musical notes." At the same time they indicate the breaks and connections between the words of the sentence and are accordingly termed also טְעָמִים "senses."

The accentual system is very intricate. To describe it roughly, it may be said to operate on the "halving" principle: the verse is divided in two, then each part is subdivided until a unit too small for further subdivision is reached. For ordinary purposes of reading, it will be enough to recognize the accents that mark the main breaks in the sentence the main *disjunctive* accents (distinguished from the *conjunctives*, which connect a word with what follows). In the prose books¹ the main disjunctives are:

(a) כְּלּוֹק (the final sublinear perpendicular bar in a verse²) followed by סוֹף פָסוּק (the colon), marking the verse end.

(b) - אָרְנָדָהְרָא, marking the chief pause within the verse and dividing it into two (often unequal) parts.

(c) <u>אַל</u>לְתָא (postpositive), marking a lesser pause in the first part of the verse.

(d) יָקָף גְּדוֹל ייַ and יַקָּף גָּדוֹל , marking a lesser pause in either part of the verse (i.e., before or after the אָתְנַחָקא).

1 The books of poetry — Psalms, Proverbs, and Job — have a different accentual system.

2 Distinct from גָּהָג ("bit," "curb"), which is any but the last sublinear perpendicular bar in a verse. The meteg marks certain vowels — usually in open, nonfinal syllables — for care in pronunciation. Thus it distinguishes qames from qames hatuf in ambiguous positions: הַרָּקָה (hat hat mathematicate and the mathematicate

134 Introduction to Hebrew

(e) – ָּאֶהְנַחְקָא, occuring before סָלּוּק or אָאֶרְנַחְקָא; often the principal disjunctive in a verse too short to have אֶתְנַחְקָא.

(f) ביע רְרָיַע, marking a still slighter pause.

In reading the text aloud, the disjunctives ought carefully to be observed. They do not always accord with our notions of where pauses in the flow of thought or speech ought to come. Often, it seems, they indicate no more than a slight emphasis, a nuance suggested by vocal inflection. But the compactness of biblical narrative is so great that we must welcome every hint of significance that tradition offers. The delicate as well as the grosser meanings expressed by the accents make them indispensable aids to the fuller appreciation of this charged text.

§ 29 SOME EFFECTS OF THE STRESS

Pausal forms

29.1 The major disjunctive accents סָלּוֹק (--) and אֶתְוַחָּתָא (--) regularly, the others sporadically, are accompanied by a particularly long stress that affects the forms of words in the following ways:

(a) — in the pausal stress becomes — יָּבְעַץ (Genesis 37:1), קַנְעַץ (37:6), אָרָצָה (37:10).

(b) The original *a* of אָלֶבָר type segolates (*<*malk*) often reappears, stress-lengthened to רָבָעָשָׁ (37:21), קָבָעָ (37:28), לְבָעָרָ (42:25), לְהָע

(c) Vowels that were slurred before verbal afformatives reappear,
 bearing the pausal stress and hence stress-lengthened: זְּגַרָה (37:7),
 (42:15), וְגַרְהָר (42:33), וְגַרְהָר (42:34), וְגַרְהָר (43:8).

(d) The connecting vowel between the 2ms suf $\overline{\eta}$ – and the singular noun, which is slurred in context, reappears in the pause as a stressed

segol: דְּעַרְדָרָ (44:18). Note also its reappearance, as stresslengthened $\overline{\tau}$, in the pausal form of $\overline{\eta}_{1}^{2}$, which is $\overline{\eta}_{1}^{2}$ (45:11) (<*laka).

Stress loss and recession

29.2 Hebrew rhythm dislikes the consecution of two main stresses that are not separated by some pause (i.e., a disjunctive accent). The close succession of a word with final stress by a monosyllable or by a word stressed on its first syllable is generally avoided, and that in two ways:

(a) The first word is joined by maqqef (§ 28.1) to the second, making one stress unit of the two and causing the first to lose its stress. Usually only the last word carries an accent mark:¹ וַיָּאַרָרָבָוֹ (Genesis 37:10, 11), וַיָּאַשׁוּ־כֵן (42:20); or, in a three-word series: אַל־הָשָׁפָּכוּ־דָםֹ (37:22).

Changeable vowels in the word before the *maqqef* shorten in accord with § 25.5: אָדֶר־נָאָ (37:14), אָרֶל־לֶטֶחָהָ (37:25), לָאָבָל־לָטָחָהָ (37:32), לְשָׁבָּר־אָכָל (42:10).

(b) Alternatively, the stress of the first word may recede to the penult (this occurs as a rule only when the penult is an open syllable):
 (43:25).

¹ Occasionally a secondary stress on the word before the *maqqef* is indicated by an accent mark: $\dot{1}$ (43:7).

§ 30

GEMINATE VERBS

30.1 Geminate ("doubled") verbs are so called because they repeat or lengthen their second root-consonant to fill out the triconsonantal pattern; e.g., כָּבָר "he turned about."¹ Repeated (doubled) consonants appear usually in the *qal* active, perfect, 3 person forms and the participle (סוֹבֵר ; סָרָרָה, יָסַבָר), and also in the *pi*ⁱel group — which in geminates also takes the pattern of *polel* (below, §30.4). In the rest of the *qal* paradigm, and in *nif*ⁱal, *hif*ⁱil, and *hof*ⁱal only two root-consonants appear, the second being long except when it is final (סֹרֶר, וֹסַרָ, יָסֹבָר, הָסֵב (הָּסֵׁב , וְסַטַר, הָסֵב

30.2 See the paradigms of the geminate verb on p. 219; note the following in the inflection of the *qal*:

(a) The *o* connecting vowel before the pf afformatives [יָסַבֹּוֹתִי];
 cf. the similar case of הַשִּׁרבוֹתִי (§17.3)] may be derived from the *o* of
 אָלָכִי; originally proper to the 1 pers only, it invaded the 2 pers forms as well.

(b) The alternative active impf, with a long first root-consonant (כָּםָׁב), follows and probably is a reflex of the pattern of geminate verbs in Aramaic.

(c) In postbiblical Hebrew, geminates tend to assimilate their inflection to that of the sound verb: מְלֵרְקָאָ "I measured," יָמְדֹר "he will measure."

Like hollow verbs, geminates are probably derived from biconsonantal roots.

30.3 The *hif il* paradigm may be compared to the *hif il* of hollow verbs, §17.3.

(a) Note that where the hollow verb shows long i, the geminate shows short i (followed by long consonant) in unstressed syllable, e (followed by simple consonant) in the stress:

h ollow	geminate
<u>ה</u> שׁיבוֹתִי	<u>ה</u> ָסְבֵּוֹתִי
הָשִׁיב	הַמַב
ָשִׁיב <u>י</u> שִׁיב	יָמֵב
מְשִׁיבָה	מְסִבְּה

(b) A simplified form of the pf (comparable to pf type-b of the hollow verb paradigm), הַלַרְתָי, is found rarely in biblical, more commonly in later Hebrew.

30.4 In the *pi'el* group geminates show two types of inflection: the regular ((הְתַבּן, הְתַבּן, הְתַבּן, הַתְבּן, and the by-form *polel*, *polal*, and *hitpolel* (גּוֹלֵל, הָתָגּוֹלֵל).

(a) The by-forms arose out of the regular form presumably by dissimilation (i.e., the development of dissimilarity between two identical sounds in a word); e.g., $*gallel^2 > g\bar{a}lel^3 > g\bar{o}lel^4$.

² The groundform of pi'el is believed to have had *a* as its first vowel originally [cf. §25.5(a), note 2].

³ The first syllable gal became $g\bar{a}$ by dissimilation; the vowel lengthened compensatorily.

⁴ The shift of long a to long o in open, originally stressed syllables (as this was) is widely attested in Hebrew.

READINGS

Reading 1

his brothers	אָקיו	Bilhah	בּלְהָה
no, not	לא	Zilpah	זַלְפָּה
he sat, stayed, dwelt	בשַׁבַ	he was	ָהָ רָה
he told (hif 'i	הָגִּיד (נגד <i>ו</i>	they were	קיוּ
they told	הּגִידר	Simeon	שָׁמְעוֹן
his father	אָבִיו	shepherding	pt רוֹעֶה
he did, made	עָשָׂה	sign of a definite direct object	אֶת־
they did, made	עשר	(e.g., one having the arti-	
thing, matter	<u>דְּבָר</u>	cle, or a proper name); not	
bad	רָע	translated	
on, about, on account of	עַל	with	עם

אַכֶּה נְשֵׁי יַצְקֹב: רָחֵל וְלֵאָה, בִּלְהָה וְזְלְפָּה. יוֹסֵף וּבִנְיָמִין הָיוּ בְּגִי רָחֵל; רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וִיהוּדָה הָיוּ בְּגֵי לֵאָה.

הָאַחִים הָיוּ רוֹעֵי צֹאן. הַנַּעַר יוֹסֵף הָיָה רוֹעֶה אֶת הַצֹּאן בַּשֶּׂדֶה עִם אֶחִיו בְּגֵי בִּלְהָה וּבְגֵי זִלְפָּה.

ַיְצַלְב לֹא הָיָה בַּשָּׂדָה; הוּא יָשֵׁב בַּבַּיִת.

יוֹמַף הַגִּיד לְאָבִיו מָה עֲשׂוּ אֶחָיו בַּשְׂדֶה. עֲשׂוּ אֶחָיו דָבָר טוֹב, הָגִיד יוֹמַף אֶת הַדָּבָר הַטוֹב לְאָבִיו. עֲשׂוּ אֶחָיו דָבָר רָע, הִגִּיד יוֹמַף לְאָבִיו אֶת הַדָּבָר הָרָע. אֲחֵי יוֹמַף לֹא הִגִּידוּ לְיַעֲקֹב דְּבָר עַל יוֹמַף.

ו. מִי נְשֵׁי יַעֲקֹבי? 2. מִי בְּגֵי רָחֵל וּמִי בְּגֵי לֵאָהי? 3. מֶה הָיוּ הָאַחִים? 4. אֵיפֹה הָיָה יוֹסֵף? 5. מֶה עָשָׁה עִם אֶחָיו? 6. אֵיפֿה יָשֵׁב יַעֲקֹבי? 7. מֵה הָגִּיד יוֹסֵף לְאָבִיו עַל אֶחָיו? 8. מֵה הִגִּידוּ הֵם עַל יוֹסֵף?

(To be followed by Reading 2.)

to him	לו (ל + i לi (ל	aged, old	121
ornamented tuni	c כְּּהֹנֶת פַּסִּים	he loved	אָהַב
meaning of pro	p here uncertain;	they loved	אָהַבוּ ,
traditional gue.	sses: varicolored	all (of)	(kŏl) בָּלָ־ (kŏl
strip(e)s, palm	(of hand), sole (of	his sons	בָּנָיו
foot), hence ti	inic reaching to	him	(3ms suf i + אֹתוֹ (את
extremities		son of old age	(i.e., born בָּן וָקִנִים
they hated	שָׁנָאר (שָׂנֵא)	to an aged _I	parent)
because	Ęr	from	מָן, מָד [2.10(b)2]
why? ("for w	ילְמָה (ל + מה "hat"	in comparison	s: more than

ַיְעַקֹב הָיָה אִישׁ זָקָן. הוּא אָהַב אָת כָּל בָּנָיו. כָּל הַבְּנִים אָהַבוּ אָת יַעַקֹב, וּנְשִׁי יַעֲקֹב אָהַבוּ אֹתוֹ.

יוֹסֵף הָיָה בֶּן זְאָנִים לְיַעֲקׁב: אֶחָיוֹ הָיוּ גְּדוֹלִים וְהוּא הָיָה נַעַר. יַעֲקֹב אָהַב אֶת יוֹסֵף מִכְּל בָּנָיו כִּי בֶז' זְאָנִים הוּא לוֹ. יַעֲקֹב עָּשָׂה לְיוֹסֵף כְּתֹנֶת פַּסִים. הוּא לא עֲשָׂה כְּתֹנֶת פַּסִים לִרְאוּבֵן וְלֹא לִיהוּדָה וְלֹא לְכָל הָאַחִים. לְיוֹסֵף עֲשָׁה יַעֲקֹב כְּתֹנֶת פַּסִים כִּי אָהַב אֹתוֹ מִכָּל בַּנֵיו.

אַחִי יוֹסַף לֹא אָהֲבוּ אֶת יוֹסַף. הֵם שְׁנְאוּ אֹתוֹ. שְׁנְאוּ אֹתוֹ כִּי הָגִּיד לְאָבִיו מֶה עֲשׁוּ בַשְּׁדֶה, וְשְׁנְאוּ אֹתוֹ עַל כְּתֹנֶת הַפַּסִים.

 גָּמָה הָיָה יַעֲקֹבי? 2. אֶת מִי אָהַב יַעֲקֹב? 3. מִי אָהַב² אֹתוֹ? 4. מֶה הָיָה יוֹסֵף לְיַעֲקֹב? 5. אֶת מִי אָהַב יַעֲקֹב מִכּל בָּנָיו? 6. לָמָה? 7. מָה עֶשָׁה יַעֲקֹב לְיוֹסֵף? 8. לָמָה? 9. עַל מָה שֶׁנְאוּ אֲחֵי יוֹסֵף אֹתוֹ?

(To be followed by §9, p. 45.)

¹ Note the spirantization of the] =, following so closely as it does upon] =, which ends in a vowel. In such situations, $b^{e}gad$ kefat (§1.5) are regularly spirantized.

² n is construed as singular, though it may refer to plural subjects.

your sheaves	אֲלָמּוֹתֵיכֶם	he dreamed	חָלַם
he got up [\$ 8.2)]	קם m, קְׂמָה f	dream	חַלוֹם
שְׁתַּחֲוּוּ pl (שחוה or חוה ^ו)	הִשְׁתַּחֲוָה s, הִי	his dream	חֲלוֹמוֹ
he prostrated himself		my dream	חַלוֹמִי
he related	(pi'el) סְפֵר	lo! behold!	ករុត្ត
he said	אָמַר	binding (pi 'el) pl אַמים	מְאַלֵם s, מְאַ
interrogative particle; for	ក	(used only with אַלְמָה)	
vocalization, see below		sheaf	אַלְמָה
you (ms) will be king	תִּמְלּדְ (מָלַדְ) over us	my sheaf עָלֵינוּ	אַלָמָתִי

The normal vocalization of the interrogative particle is זָ; before laryngals with *qåmes* הָרָרָה, (e.g., הָרָרָה, "was he?"); before laryngals with other vowels and before *šewå*, הָרָרָה, [e.g., הֹשְׁמָרָהָם "did they prostrate themselves?" הַשְׁמַרְהָם "did you (mpl) guard?"].

יוֹמֵף חָלַם חֵלוֹם.

בַּחֲלוֹמוֹ, הִגַּה הוּא בַּשֶּׂדָה עִם אֶחָיו. הָאַחִים הָיוּ מְאַלְמִים אֲלָמוֹת בַּשְּׁדֶה, וְיוֹמֵף הָיָה מְאַלֵּם אֲלָמּוֹת. וְהִגַּה קָמָה אֲלָמֵת יוֹמֵף, וַאֲלָמוֹת הָאַחִים הִשְׁתַחֲווּ לַאֵלְמֵת יוֹמֵף.

סִפּר יוֹסֵף אֶת חֲלוֹמוֹ לְאָחָיו. אָמַר יוֹסֵף: חָלַמְתִי חֲלוֹם! בַּחֲלוֹמִי, הִגֵּה אֲנַחְנוּ מְאַלְמִים אֲלָמוֹת בַּשֶׂדָה. וְהִגֵּה קָמָה אֲלָמֶתִי, וַאֲלָמוֹתֵיכֶם הִשְׁתַּחַוּ לַאֲלָמֶתִי!

אָמִרוּ לוֹ אָחָיו: הַתִּמְלֹדְ עַלֵינוּיִוּ

אַחֵי יוֹסֵף שָׂנְאוּ אֹתוֹ עֵל הַחֲלוֹם הַזֶּה. שָׂנְאוּ אֹתוֹ כִּי הָגִּיד לְאָבִיו מֶה עֲשׁוּ בַּשָּׁדֶה, שְׂנְאוּ אֹתוֹ עַל כְּתֹנֶת הַפַּסִּים וְעַל הַחֲלוֹם.

¹ Traditionally derived from אָשָׁחָה (< שׁחוֹי) "bow," with doubling of the final root consonant (הְקַפַּעְלֵל ; the verb pattern is הְתְפַעְלֵל. Some now take it as a הַשָּׁתַפַעָל (reflexive causative) of a root החוה , meaning "coil" in Arabic.

 1. אֵיפֹה הֶיוּ הָאַחִים בַּחֲלוֹם יוֹסֵף?
 2. מֶה הֶיוּ עוֹשִׁים (doing)?

 3. מֶה עָשׁוּ אֲלָמוֹת הָאַחִים?
 4. מַה סִּפֵּר יוֹסֵף לְאָחָיו?
 5. מָה אָמְרוּ

 4. מָה סְפֵּר יוֹסֵף לְאָחָיו?
 5. מָה אָמְרוּ

 לו עַל חַלוֹמוֹ?
 6. עַל מָה שֶׂנְאוּ אֲחֵי יוֹסֵף אֹתוֹ?

(To be followed by Reading 4.)

to you (ms)	רְּן	still, yet, more; before a עוֹד
that, which, who	אַשֶׁר	noun, another (besides the
we shall come	נָבוֹא (בּוֹא)	aforementioned)
your (ms) mother	אָמְךּ (אָם)	sun ซ่อูซู่
your (ms) brothers	אַטֶּיף	moon יָרַת
to prostrate oneself	לְהָשְׁתַּחֲווֹת	eleven (lit., one-teen) m אַתַר־עָשָׂר
to the ground	אַרְצָה ^ו	star פּוֹכָב
he watched, guarded,	שָׁמַר	prostrating pl מִשְׁתַּחֲוָים s מִשְׁתַּחֲוֶה s
kept an eye on		oneself
		to me بر

יוֹמֵף חָלַם עוֹד חֲלוֹם.

בּחֲלוֹמוֹ, וְהָגֵה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיְרֵחַ וְאַחַד־עָשָׁר כּוֹכָבִים מִשְׁתַחֲוִים לוֹ. סִפּּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלוֹם אֲשֶׁר חָלַם לְאֶחָיו. אָמַר: הָגֵה חָלַמְתִי עוֹד חֲלוֹם! בַּחֲלוֹמִי וְהָגֵה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיְרֵחַ וְאַחַד־עָשָׁר כּוֹכָבִים מִשְׁתַחֲוִים לִי. לֹא אַמְרוּ לוֹ אֵחָיו דַּבַר עַל חֵלוֹמוֹ.

סִפּר יוֹמַף אֶת הַחֲלוֹם לְאָבִיוֹ. אָמַר לוֹ יַעֲקֹב: מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלַמְתָּ! הֲנָבוֹא אֲנִי וְאִמְךּ וְאַחַד־עָשֶׁר אַחֶיךּ לְהָשְׁתַחֲווֹת לְךָ אַרְצָה!?

הָאַחִים שֶׂנְאוּ אֶת יוֹסָף עַל הַחֲלוֹמוֹת, וְאָבִיו שֶׁמַר אֶת הַדָּבָר.

1. מִי הָיָה מִשְׁתַּחֲנֶה לְיוֹסֵף בַּחֲלוֹם הַזֶּה: 2. לְמִי סִפֵּר יוֹסֵף אֶת חֲלוֹמוֹ: 3. מָה אָמַרי 4. מָה אָמָרוּ לוֹ אָחָיוו: 5. לָמָה סִפּּר אֶת הַחֲלוֹם הַזֶּה לְאָבִיו: 6. מָה אָמַר לוֹ יַצֵּלְבי: 7. מִי הֵם הַשֶּׁמֶשׁ, הַיָּרֵחַ, וְאַחַד־ צַשְׁר הַכּוֹכָבִים:

(To be followed by § 10, p. 49.)

¹ A noun expressing the termination point of a motion often (though not necessarily) bears the *terminative* $\overline{n_{\tau}}$ ending. Note that it is *unstressed*, in contrast to the stressed feminine $\overline{n_{\tau}}$ ending.

to call attention to a statement, like		valley	עַאָק
English "he's big, isn't he?"		Hebron	ָּקָבְרוֹ ז
get up!	קום!	day	יום
he saw	רָאָה	one	m אֶחָד
see!	רְאֵה!	he went	הַלַ רָּ
to see	לְרְאוֹת	go!	کل ہ
welfare, well-being (שָׁלוֹם־) שָׁלוֹם		to	אָל
as	(פַּאֲשֶׁר (כּ + אֲשֶׁר	his son	בְּנוֹ
he came	בָּא (בּוֹא)	Shechem	שֶׁכֶם
there	שָׁם	(term a	שְׁכֶׁמָה (שְׁכֶם + –ָה
he sought	(pi'el) WPA	to Shechem	
(to) where? (term אָדָה + אָזָה (אָן + דָ-		is/are not?	הַלא (הַ + לא)
		invites an affirma	ntive answer; used

ַיְשַקֹּב וּבֵיתוֹ יָשְׁבוּ בְּעֵמֶק חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנַעַן. יוֹם אֶחָד קְמוּ אֲחֵי יוֹסַף וְהָלְכוּ עִם הַצֹּאן שְׁכֶמָה. יוֹסֵף לֹא הָלַךְ עִם אֶחָיו; הוּא יָשֵׁב עִם אָבִיו בִּעֵמֵק חֵבִרוֹן.

יוֹם אֶחָד אָמַר יַצַקֹב אֶל בְּנוֹ יוֹסֵף: הֲלֹא אַחֶיף רוֹצִים בִּשְׁכֶם? קוּם לֵך שְׁכַמָה וּרָאָה אֶת שָׁלוֹם אַחֶיךּ וְאֶת שְׁלוֹם הַצֹּאן.

צָשָׂה יוֹסֵף כַּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ אָבִיו. קָם וְהָלַדְ שְׁכֶמָה לִרְאוֹת אֶת שִׁלוֹם אֵחִיו וִאָת שִׁלוֹם הַצֹּאן.

בָּא יוֹסֵף שְׁכֶמָה, וְהַגַּה לֹא רָאָה אֶת אֶחָיו שָׁם. בִּקִשׁ יוֹסֵף אֶת אֶחָיו בַּשָּׂרֵה; הֵם לֹא הָיוּ שָׁם.

ו. אֵיפֹה יָשְׁבוּ יַעֲקֹב וּבִיתוֹ? 2. אָנָה הָלְכוּ אֲחֵי יוֹסֵף יוֹם אֶחָד? 3. מֶה עֲשָׁה יוֹסֵף? 4. לָמֶה הָלַך יוֹסֵף שְׁכֶמָה? 5. אֵיפֹה בִּקֵשׁ אֶת אֶחָיו? 6. הָהַיוּ שֵׁם?

(To be followed by Reading 6.)

let's go	נַלְכָה coh (הָלַדְ)	he found	ជំន័ង
Dothan	דּוֹתָן	he asked	<u>שָׁאַ</u> ל
when	כַּאֲשֶׁר	you seek	(pi 'el) impf הְּבַקשׁ
coming	(בּוֹא) pt בָּא	my brothers	אַתּי
owner, master	בֿעַל	seeking	(pi 'el) pt מְבַקשׁ
dreamer	בַּעַל חֲלוֹמוֹת	pray tell!	הַגִּידָה־נָּא !
he took	<u>לָק</u> ת	he heard	<u></u> ਯੂਂਕੁਾਟ
pit, cistern	בור	saying (אָמָר)	pt pl אוֹמֵר s, אוֹמְרִים
		· - hund hund	

he threw (hif 'il שלך) הִשְׁלִידְ

אִישׁ אֶחָד מָצָא אֶת יוֹמַף בַּשָּׂדָה. שָׁאַל אֹתוֹ הָאִישׁ: מֵה תְּבַקֵּשׁיּ אָמַר לוֹ יוֹמַף: אֶת אַתַי אָנֹכִי מְבַקֵּשׁיּ, הַגִּידָה־נָּא לִי אֵיפֹה הֵם רוֹעִיםי אָמַר לוֹ הָאִישׁ: אַחֶיךּ הָלְכוּ מִזֶּה. שְׁמַעְתִי אֶת אַחֶיךּ אוֹמְרִים: וַלְכָה אֶל דּוֹתָן.

ָהָלַדְ יוֹסֵף אֶל דּוֹתָן. שָׁם מָצָא אֵת אֵחָיו.

ַכַּאֲשֶׁר רָאוּ הָאַחִים אֶת יוֹסֵף בָּא אָמָרוּ: הִנֵּה בַּעַל הַחֵלוֹמוֹת הַזֶּה בָּאו

ַכַּאֲשֶׁר בָּא יוֹסֵף לָקְחוּ הָאַחִים אֶת כְּתֹנֶת הַפַּסִים אֲשֶׁר עֲשָׁה לוֹ אָבִיוּ. רְאוּבֵן מָצָא בּוֹר; לָקְחוּ הָאַחִים אֶת יוֹסֵף וְהָשְׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל הַבּוֹר הַהוּא.

1. מִי מָצָא אֶת יוֹסֵף בַּשֶׂדֶה? 2. מַה שָׁאַל אֹתוֹ הָאִישׁ? 3. מָה אָמַר 1. מִי מָצָא אֶת יוֹסֵף בַּשֶׂדֶה? 2. מַה שָׁאַל אֹתוֹ הָאִישׁ? 3. מָה אָמַר לוֹ יוֹסֵף? 4. מַה שָׁמַע הָאִישׁ אֶת הָאַחִים אוֹמְרִים? 5. אֵיפֹה מֶצָא יוֹסֵף לוֹ אָת אָמַיו? 4. מָה אָמִרוּ אָקיו כַּאֲשֶׁר רָאוּ אֹתוֹ בָּא? 7. מֶה עָשוּ לוֹ אֶתיו כַּאֲשֶׁר בָאוּ אֹתוֹ בָּא? 7. מֶה עָשוּ לוֹ אֶחָיו? פַאֲשֶׁר בָאוּ אַתוֹ בַּאַיָּר בָאוּ אֹתוֹ בַאַיָּשוּ לוֹ אָקיו? 5. מָה אָמִרוּ אָקיו כַאֲשָׁר הַאוֹמִרים? 5. מָה אָמָרוּ אָקיו כַאָאַשוּ בַאַשּׁר בָאוּ אֹתוֹ בַאיַ זי מַר מָבָא יוֹסַף אָשוּ לוֹ אָקיו? 5. מָה אָמְרוּ אָקיו כַאֲשָׁר הָאוֹי בָאַזיו כַאַאַשוּר בַאוּ אַתוֹ בַאוּ זיז מוּ גַיּגי זי מַר אָמוּ הוֹ אַקיו? אַקיו פַאַישוּ גוֹ אָקיו כַּאֲשֶׁר בָּאי 8. מִי מָצָא אֶת הַבּוֹר?

(To be followed by §11, p. 54.)

1 Two words connected by a hyphen (maqqef) are considered one, so far as stress is concerned; the main stress falls on **X3**, a secondary stress on **A**, **A**. The dågeš in the **A** is the conjunctive dågeš, which appears in monosyllables or words stressed on their first syllable when they follow closely upon a word ending in $\exists \neg$ or $\exists \neg$ not stressed on its last syllable. Whether it signifies lengthening of the consonant (as is generally assumed) or merely that the preceding vowel is somewhat shortened is uncertain.

our hand	רָדַבר	he ate	אָכַל
let (it) not be (הָרָה)	juss אַל מְּהִי	to eat	לָא ָכֿל
in, on, upon him	ίΞ	caŗavan	אֹרְחָה
our brother	אָקֿינוּ	Ishmaelite	יִשְׁמְצֵאלִי
	cs pl דִּבְרֵי	to Egypt (term	מִצְרֵייְמָה (מִצְרֵים + –ָה
they brought up (hif '	<i>וּ</i> נֶעֶלוּ (עָלָה <i>וו</i>	go to! come!	לְכוּ! imv pl (הָלַדָ)
midst of, inside of	תובר (תְּנָדָ)	he sold	מָכַר
he came/went back	שָׁב (שוּב)	let's sell	(coh) נְמְכְּרָה

יָשְׁבוּ הָאַתִים לֶאֲכֹל וְיוֹסֵף בַּבּוֹר. הֵם הָיוּ אוֹכְלִים וְהָנֵּה אֹרְחַת יִשְׁמִצֵאלִים בָּאָה, הוֹלֵכֵת מִצְרַיִמָה.

ָרָאוּ הָאַחִים אֶת הָאֹרְחָה. קָם יְהוּדָה וְאָמַר אֶל אֶחָיו: לְכוּ וְנִמְפְּרָה אֶת יוֹסֵף לַיִּשְׁמְצֵאלִים, וְיָדֵנוּ אַל תְּהִי בוֹי כִּי אָחִינוּ הוּא.

דְּבְרֵי יְהוּדָה הָיוּ טוֹבִים בְּעֵינֵי אָחָיו, וְהֵם שֶׁמְעוּ לוֹ. הָלְכוּ אָל הַבּוֹר אֲשֶׁר בּוֹ הִשְׁלִיכוּ אֶת יוֹסֵף וְהָעֲלוּ אֶת יוֹסֵף מִתּוֹדְ הַבּוֹר. בָּאוּ אַל הַיַשְׁמַעֵאלִים וּמַכְרוּ לַהֵם אֵת יוֹסֵף.

שָׁבוּ הָאֲחִים לֵאֱכֹל, וְהַיִשְׁמְצֵאלִים לָקְחוּ אֶת יוֹמֵף מִצְרַיְמָה.

 לְמָה יָשְׁבוּ הָאַחִים? 2. כַּאֲשֶׁר אָכְלוּ אֵיפֹה הָיָה יוֹסַף? 3. מָה רָאוּ? 4. אָנָה הְלְכָה הָאֹרְחָה? 5. מִי אָמַר לִמְכֹר אֶת יוֹסַף? 6. לְמָה?
 ז. מִי הֶעֱלָה אֶת יוֹסַף מִתּוֹך הַבּוֹר? 8. מֶה עֲשׁוּ אֲחֵי יוֹסַף בּוֹ?
 פ. כַּאֲשֶׁר הָלְכוּ הַיִּשְׁמְעֵאלִים מֶה עֲשׁוּ הָאַחִים? 10. אָנָה לְזְחוּ הַיָּשׁמְעֵאלִים אֶת יוֹסַף?

(To be followed by Reading 8.)

¹ On the spirantization of **3** see Reading 2 note 1.

if, in alternatives or	אָם	he-goat	שַׂצִיר
my son	בּנָי	he slaughtered	שָֿחַט
animal	חַיָּה	he brought	(hifʻil הָּבִיא (בּוֹא) הֵבִיא
he mourned	(hiṯpaʿel) הָתְאַבֵּל	he gave, put	נָתַן
days	(s יָמִים (יוֹם	her, it (fs di obj)	אֹתָה
many, much	(s רַבּים (רַב	blood	דָם (דַם-)
his daughters	(s בְּנוֹתָיו (בַּת	then	ង្ករ
to console, to comfor	rt (pi 'el) אַנַחֵם	he recognized	(hif`il הָכָּיר (נכר
he was consoled,	(hitpa 'el)הְרְנַחֵם	pray look at (it	הַכֶּר־נָאו !
comforted		your son	خزك

לְקְחוּ הָאַחִים שְׂעִיר אֶחָד וְשְׁחֲטוּ אֹתוֹ. הֵבִיאוּ אֶת כְּתֹנֶת יוֹסֵף וְנָתְנוּ אֹתָהּ בִּדַם הַשָּׁעִיר. אָז שְׁבוּ אֶל אֵמֶק חֶבְרוֹן.

הַבִּיאוּ הָאַחִים אֶת כְּתֹנֶת יוֹסֵף אֶל יַצְקֹב אֲבִיהֶם. אָמְרוּ לוֹ: זֹאת מְצָאנּוּ; הַכֶּר־נָא הַכְּתֹנֶת בִּנְף הָיא אָם לֹא?

בּאֲשֶׁר רָאָה יַצֵּקֹב אֶת הַכָּתֹּגֶת הִכִּיר אֹתָה וְאָמַר: כְּתֹגֶת בְּנִי! חַיָּה רָעָה אָכָלָה אֵת יוֹסֵף!

יָשֵׁב יַצְקֹב עַל הָאָרֶץ וְהָתְאַבֵּל עַל בְּגוֹ יָמִים רַבִּים. קמוּ כָל בָּנָיו וּבְגוֹתִיו לְנַחֵם אֹתוֹ, וְיַעֲקֹב לֹא הָתְנַחֵם.

ו. מֶה עְּשׁוּ הָאַחִים בַּשָּׂעִיר? 2. מֶה עָשׁוּ בַּכֶּתֹּנֶת? 3. אָנָה שָׁבוּ? 4. אֶל מִי הֵבִיאוּ אֶת הַכָּתֹּנֶת? 5. מָה אָמְרוּ לְיַצָּקֹב? 6. לָמָה אָמַר יַצְקֹב כִּי (that) חַיָּה רָעָה אָרְלָה אֶת יוֹמַף? 7. מֶה עָשָּׁה אָז יַצֵּקֹב? 8. מִי בִקשׁ לְנַחֵם אֹתוֹ? 9. לָמָה לֹא הָתַנַחֵם?

(To be followed by §12, p. 58.)

his wife	אַשְׁתוֹ	Egyptian	מִצְרִי
imprisoned, prisoner	אָסוּר	Potiphar	פּוֹטִיפַר
jail	בֵּית אֲסוּרִים	officer	שׂר
place	מָקוֹם (מְקוֹם־)	Pharaoh	פַּרְעֹה
after	אַתַר	servant, slave	עָּבֶד
he commited an offen	se, sinned אָטָא	he became	הָיָה לְ ~~'~~
chief butler	שַׂר הַמַּשְׁקִים	's anger was	קָרָה אַף־ בְּ ־
chief baker	שֵׂר הָאוֹפִים	kindled against	
king	ڟ۪ڮؚٛڐ	on account of, becaus	e of צַל דְּבַר־

הַיִּשְׁמְעֵאלִים הַבִיאוּ אֶת יוֹסָף מִצְרַיְמָה. שֶׁם מְכְרוּ אֹתוֹ לְאָישׁ מִצְרִי, לְפוֹטִיפַר שֵׁר פַּרְעֹה. יָשֵׁב יוֹסֵף בְּבֵית פּוֹטִיפַר וְהָיָה לוֹ לְעֶבֶד.

יוֹם אֶחָד חָרָה אַף פּוֹטִיפַר בְּיוֹמָף עַל דְּבַר אִשְׁתּוֹ, כִּי אָהֲבָה אִשְׁתּוֹ אֶת יוֹמַף. נְתַן פּוֹטִיפַר אֶת יוֹמַף בְּבֵית הָאֲסוּרִים, בַּמְּקוֹם אֲשֶׁר שֶׁם אֲסוּרֵי הַמֶּלֶך אֲסוּרִים.

אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָטְאוּ שֵׁר הַמַּשְׁקִים וְשֵׁר הָאוֹפִים לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם. חָרָה אַף פַּרְעֹה בַּשֶׂרִים, וְנְתַן אֹתָם בְּבֵית הָאֲסוּרִים, בַּמְקוֹם אַשֵׁי שֵׁם יוֹסֵף אָסוּר.

שׁר בֵּית הָאֲסוּרִים נָתַן אֶת יוֹסֵף לְשָׂרֵי פַּרְעֹה, וְהוּא הָיָה לָהֶם לְעֵבֶד כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הִיוּ שֶׁם.

1. אָנָה הֵבִיאוּ הַיִּשְׁמְעֵאלִים אֶת יוֹסֵף? 2. לְמִי מְכְרוּ אֹתוֹ? 3. מֶה הָיָה יוֹסֵף לְפוֹטִיפַר בִּיוֹסֵף? 4. עַל מָה חָרָה אַף פּוֹטִיפַר בְּיוֹסֵף? 5. מֶה הָיָה יוֹסֵף לְפוֹטִיפַר? 4. עַל מָה חָרָה אַף פּוֹטִיפַר בְּיוֹסֵף? 5. מֶה עָשָׁה לוֹ? 6. מִה עַשָּׁה לוֹ? 6. מִה עַשָּׁה לוֹ? 5. מָה עַשָּה לוֹ? 5. מָה עַשָּׁה לוֹ? 5. מָה עָשָּׁה לוֹ? 5. מָה עַשָּׁה לוֹ? 5. מָה עַשָּה לוֹ? 5. מָה עַשָּה לוֹ?

(To be followed by Reading 10.)

no(t), negating noun senten	ces 1-77	night	יליָלָ ת m
he interpreted	פֿעֿר	each	איש
God	אֱלהִים	he knew	יַדע
he will return (hif	ישיב (שוב 'il'	interpretation	فلألبل
(trans)		their dreams	חַלוֹמוֹתֵיהֶם
he returned (trans)	השׁיב	morning	באר
also, too	גַם	that	(conj) כִּי
he will put to death (hif	יְמִית (מוּת il)	face	פָּנִים (פְּנֵי־)
he put to death	הֵמִית	your faces	פְּנֵיכֶם
just asso	פַאֲשֶׁר… כֵּן	today	הַיּוֹם
	how?	אַיד	

לַיְלָה אֶחָד חָלְמוּ שָׂרֵי פַּרְעָה אִישׁ חֲלוֹמוֹ, וְלֹא יָדְעוּ אֶת פּתְרוֹן חֲלוֹמוֹתֵיהֶם. בַּבּׁקֶר רָאָה יוֹסֵף כִּי פְּנֵי הַשָּׁרִים רָעִים. שָׁאַל אֹתָם יוֹסֵף: לְמָה פְּנֵיכֶם רָעִים הַיוֹם? אָמְרוּ לוֹ: חֲלוֹם חָלַמְנוּ בַּלַיְלָה, וְאֵין אַנַּחְנוּ יוֹדְעִים אֶת פּתְרוֹנִים. אָמַר יוֹסֵף: הֲלוֹא לֵאלֹהִים פּתְרוֹנִים! סַפְּרוּ־נָא לִי.

סִפּר שֵׁר הַמַּשְׁקִים אֶת חֲלוֹמוֹ; שְׁמַע יוֹסֵף וְאָמַר: זֶה פּתְרוֹנוֹ: יָשִׁיב אֹתְדּ פַּרְעֹה אֶל בֵיתְדּ וְאֶל מְקוֹמְדָ.

ַכַּאֲשֶׁר רָאָה שֵׂר הָאוֹפִים כִּי לְטוֹב פָּתַר, סִפָּר גַם הוּא אֶת חֲלוֹמוֹ לְיוֹסֵף. שָׁמַע יוֹסֵף וּפָתַר: אֹתְדְ יָמִית פַּרְעֹה.

וְהַנֵּה כַּאֲשֶׁר פָּתַר יוֹסֵף כֵּן הָיָה: אֶת שַׂר הַמַּשְׁקִים הָשִׁיב מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֶל מְקוֹמוֹ וְאֶל בֵּיתוֹ, וְאֶת שֵׁר הָאוֹפִים הֵמִית, כַּאֲשֶׁר פָּתַר יוֹסַף.

וְיוֹמֵף יְשֵׁב עוֹד בְּבֵית הָאֲמוּרִים.

1 Construct of TX "nought."

 לְמָה הֶיוּ פְּגֵי הַשָּׂרִים רָצִים? 2. מַה שָׁאַל אֹתָם יוֹסֵף? 3. מָה אָמְרוּ לוֹ? 4. אֵיךְ יָדַע יוֹסֵף אֶת פִּתְרוֹן חֲלוֹמוֹתֵיהֶם? 5. אֵיךְ פָּתַר אֶת חֲלוֹם שֵׁר הַמַּשְׁקִים? 6. לָמָה סִפֵּר שֵׁר הָאוֹפִים אֶת חֲלוֹמוֹ לְיוֹסֵף? 7. אֵיךְ פָּתַר יוֹסֵף אֶת חֲלוֹמוֹ? 8. מֵה עָשָׁה פַּרִעֹה לַשָּׂרִים?

(To be followed by §13, p. 61.)

after them (f)	אַםְרֵיהֶן	he stood	עַמַד
near	קרוב	by	על
wise mán	(cs pl חַרְמֵי־ (חַרְמֵי־	the river (Nile)	הַיְאוֹר
he spoke	ليقر	he came/went up	עָלָה
saying, introduces	inf לאמר	coming up	pt fpl עולות
quotation; often	best left untranslated	seven	f שֶׁבַע
Hebrew	אַבְרִי	appearance, looks	מַרְאֶה
with us	ע כָּזבר	good-looking	fpl ¹ יְפּוֹת מַרְאָה
before, in the	לְפְנֵי (ל + פְ <u>נ</u> ֵי)	bad-looking	fpl ¹ רַעוֹת מַרְאָה
presence of		he pastured	רָעָה

אַחַר הַדְּכָרִים הָאֵלֶה חָלַם פַּרְעֹה חֲלוֹם. בַּחֲלוֹמוֹ הוּא עוֹמֵד עַּל הַיְאוֹר, וְהָנֵה מִן הַיְאוֹר עוֹלוֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מַרְאָה, וְהַפָּרוֹת רָעוּ בַּשֶּׁדֶה. אַחֲרֵיהֶן עָלוּ שֶׁבַע פָּרוֹת רָעוֹת מַרְאָה, וְהַנָּה עָמְדוּ קָרוֹב אָל הַפָּרוֹת יְפוֹת הַמַּרְאָה. אָז אָכְלוּ הַפָּרוֹת רַעוֹת הַמַּרְאָה אֶת הַפָּרוֹת יִפוֹת הַמַּרָאָה.

בַּבּׂאֶר סִפֵּר פַּרְעֹה אֶת חֲלוֹמוֹ לְחַכְמֵי מִצְרַיִם, וְלֹא הָיָה אִישׁ בְּכָל חַכִמֵי מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָדַע לִפְּתֹּר אֹתוֹ לְפַרְעֹה.

אָז דִּבֶּר שֵׂר הַמַּשְׁקִים אָל פַּרְעֹה לֵאמֹר: נַעַר עִבְרִי הָזָה עִמְנוּ בְּבֵית הָאֲסוּרִים, וְהוּא יָדַע לִפְּתֹר לָנוּ חֲלוֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַמְנוּ, וְכַאֲשֶׁר פָּתַר לָנוּ כֵן הָיָה.

הָבִיאוּ אֶת יוֹסֵף מְבֵּית הָאֲסוּרִים, וְיוֹסֵף עָמַד לִפְנֵי פַרְעֹה.

1. אֵיפֿה הָיָה פַּרְעֹה עוֹמֵד בַּחֲלוֹמוֹ? 2. מָה רָאָה עוֹלֶה מִן הַיְאוֹר? 3. מֶה עָשׁוּ הַפְּרוֹת? 4. אֶל מִי סִפֶּר פַּרְעֹה אֶת חֲלוֹמוֹ? לְמָה? 5. מַה סִפֵּר שֵׁר הַמַּשְׁקִים לְפַרְעֹה? 6. לְמָה הָבִיאוּ אֶת יוֹסֵף לִפְנֵי פַרְעֹה?

(To be followed by Reading 12.)

Lit., "beautiful/bad (in respect) of appearance." The distinction between the changeable games of רְעוֹת , יְסוֹת and the unchangeable one of יְסוֹת, יְסוֹת is explained in \$25.

now	עַמָּה	about you	ڴؚڮؚٛڔڬ
let him place, app	oint (נָתַן) juss יַתַּן	he answered	עָנָה
let him gather	(אָסַף) juss (אָפַף)	year	שָׁנָה (שָׁנִים, שְׁנֵי־)
food	אֹכֶל	they (f) (are)	ករុភ្នំ
they will die	יַמוּתוּ (מוּת)	plenty, abundance	שָׂבָע
people	עַם	will be (pl)	ָ הַי וּ
his servants	אֲבָדָיו (עֶֶׁבֶּד)	famine	רָעָב
spirit	רוּת	(it) will make	(pi'el יְכַאֶה (כִּלֶה
I have appointed	נָתַׁתִּי (נְתַן)	an end of	1000

אָמַר פַּרְעֹה אֶל יוֹמַף: חֲלוֹם חָלַמְתִּי, וְאֵין אִישׁ בְּכָל חַכְמֵי מִצְרַיִם יוֹדֵעַ לִפְתֹּר אֹתוֹ לִי; וַאֲנִי שֶׁמַעְתִי עָּלֶיךְ כִּי פּוֹתֵר חֲלוֹמוֹת אַתָּה. עָנָה יוֹמַף: לֵאלֹהִים פּתִרוֹנִים.

סִפּר פַּרְעָה אֶת חֲלוֹמוֹ לְיוֹסֵף. שָׁמַע יוֹסֵף אֶת הַחֲלוֹם וְאָמַר: אֶת אֲשֶׁר אֱלֹהִים עוֹשֶׁה הָגִּיד לְפַרְעָה: שֶׁבַע הַפְּרוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁבַע שָׁנִים הַנָּה, וְשֶׁבַע הַפָּרוֹת הָרָעוֹת שֶׁבַע שָׁנִים הַנָּת. הִגֵּה שֶׁבַע שָׁנִים בָּאוֹת – שָּׁבַע גָּדוֹל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם. אַחֲרֵיהָן יִהְיוּ שֶׁבַע שְׁנִים בָּאוֹת – יְכַלֶּה אֶת הָאָרֶץ. וְעַתָּה יִתֵּן פַּרְעֹה אִישׁ חָכָם עַל הָאָרֶץ וְיֶאֶסֹף אֶת אֹכֶל הַשְׁנִים הַטּוֹבוֹת, וִלֹא יָמוּתוּ עַם הָאָרֵץ בְּרָעָב.

דְּבְרֵי יוֹסֵף הָיוּ טוֹבִים בְּצֵינֵי פַּרְעֹה. אָמַר הַמֶּלֶךְ אֶל עֲבָדָיו: הַנִּמְצָא אִישׁ כָּזֵה אֲשֵׁר רוּחַ אֵלֹהִים בּוֹ?

וָאָל יוֹסָף אָמֵר: רְאֵה נָתַתִּי אֹתְךּ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם!

1. לְמָה סִפּר פַּרְעֹה אֶת חֲלוֹמוֹ לְיוֹסֵף? 2. מָה אָמַר יוֹסֵף עַל הַחֲלוֹם? 3. מָה אָמַר עַל שֶׁבַע הַפָּרוֹת הַטוֹבוֹת? 4. עַל שֶׁבַע הַפָּרוֹת הָרָעוֹת? 5. עַל כִּי אָכְלוּ הַפָּרוֹת הָרָעוֹת אֶת הַטוֹבוֹת? 6. אֵיךּ לֹא הָמוּתוּ עַם הָאָרֶץ? 7. מָה אָמַר פַּרְעֹה אֶל עַבָדָיו עַל יוֹסֵף? 8. לְמָה נָתן פַּרִעה אֶת יוֹסֵף עַל הָאָרֵץ?

(To be followed by $\S14$, p. 64.)

(to) there (term דָּה	ម្នំថ្មុក (ម្នុव + -	city	fpl איר s, עָרִים
he obtained, procured [	ra- אַדַ	field(s) of	שְׂדֵה־ (שֲׂדֶה)
tions (שֶׁבֶר)]		lands	אָרָצוֹת (אֶרֶץ)
we shall live	נִחְיֶה (חְיָה)	bread, food	چ ^ش ط
we shall die	נָמוּת (מוּת)	rations, food su	pply (in an שֶׁבֶר)
ten	m אַשָּׂרָה	emergency)	
he sent	שָׁלַח	you stare at	(hitpa'el תִּהְרָאוּ (רָאָה) תִּהְרָאוּ
lest	<u>ۋ</u> ا	one another (	(helplessly)
(it) will befall	יִקְרֶה (קְרָה)	there is	(opposite of אָין) ישׁ
disaster, terrible accider	nt אָסוֹן	he went/came c	iown יַרַד
how many/much?	cặπ	go down!	רָדוּ!

שֶׁבַע שָׁנִים הָיָה שָׂבָע בָּאָרֶץ, וְיוֹמָף אָסַף אָת אֹכֶל הַשְׁנִים הֵטּוֹבוֹת וְנְתַן אֹתוֹ בֶּעָרִים בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם: אֹכֶל שְׁדֵה הָעִיר נָתַן בְּתוֹכָה. אַחַר הַשְׁנִים הָאֵכֶּה בָּאוּ שְׁנֵי הָרָעָב, כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹמַף. בְּכָל הָאֲרָצוֹת הָיָה רָעָב, וּבְאֶרֶץ מִצְרַיִם הָיָה לֵחֵם.

ָרָאָה יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֶׁבֶר בְּמִצְרַיִם וְאָמַר לְבָנָיו: לְמָָה תִּתְרָאוּ? הִנֵּה שְׁמַעְתִּי כִּי יֵשׁ שֶׁבֶר בְּמִצְרַיִם; רְדוּ שֶׁמָה וְשִׁבְרוּ לְנוּ מִשֶׁם וְנִחְיֶה וְלֹא נַמוּת!

ַיְרְדוּ אֲחֵי יוֹסֵף, עֲשֶׁרָה, לִשְׁבֹּר מִמִּצְרַיִם, וְאֶת בִּנְיָמִין, אֲחִי יוֹסֵף, לא שָׁלַח יַעֲלְב כִּי אָמַר פֶּן יִקְרֶה אֹתוֹ אָסוֹן.

בָּאוּ בְּנֵי יַשֲלְב מִצְרַיְמָה בְּתוֹדְ הַבָּאִים, כִּי הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנַעַן.

1. כַּמָּה שְׁנֵי שָׂבָע הָיוּ? 2. מֶה עָשָׁה יוֹסַף בַּשָׁנִים הָאֵלֶהַ? 3. מַה נְּתָן בְּתוֹך כָּל עִיר? 4. מַה בָּא אַחַר שְׁנֵי הַשָּׁבָע? 5. הָהָיָה רָעָב נְּתוֹך כָּל עִיר? 4. מַה בָּא אַחַר שְׁנֵי הַשָּׁבָע? 5. הָהָיָה רָעָב בְּמַן בְּמִוּך בָּאוֹר שְׁנֵי הַשָּׁבָע? 5. הָהָיָה רָעָב בְּמַן בְּמַן בְּמוֹך בְּמוֹך כָּל אַיוּ? 5. מַה בָּא אַחַר שְׁנֵי הַשָּׁבָע? 5. אָת מִי לֹא שֶׁלַח? בְּמִצְרַיִמָה? 5. אָמ מִצריַמָה? 5. לַמָּה שְׁנֵי הַשְּׁבוים הָאֵלָה? גַי בָּמוּ בְּמוּן בְּמוֹך בָּמוֹך בַּמוֹך בַּמוֹך בַּמוֹך בַּיוֹיז הַשָּׁבָע? 5. בָּהָיָה רָשָּב בְּמוּז בְּמוּד בָּא מִצריַמָה? 5. אָמ מִי לֹא שְׁלַח? כְּמָבי בּמוּ בַּמָביימָה? 5. אָמ מִי לֹא שְׁלַח? בְּמָביי מוּז בָא מִצרַיִמָה?

(To be followed by Reading 14.)

your words,	דְּבְרֵיכֶם (דְּבָר)	before him	לְפָנָיו
what you say		he remembered	זָכַר
truth	ਲ੍ਹਕ	spy	מְרַגֵּל, מְרַגְּלִים
whether (or not)	הַאֱמֶת צִּמְכֶם	to you	אֲלֵיכֶם (אֶל)
you are telling the	truth [lit., is	to me	אַלַי (אֶל)
truth with you (or	not)?]	my lord	אֲדוֹנִי (אָדוֹן)
die	anf abs מות	your servants	אָבָדֶׁיךּ
you shall surely die	מות הַמיתו	twelve (lit., two-teen)	שְׁנֵים עֶשָׂר
let him stay	בשֵׁב	with	אֶת־
go back!	שובו!	you will be tested (nif	ַ הַבָּחֲנוּ (בְּחַן al הִ
bring!	ָה ְבִׁיאוּ!	they will be tested	נֹ <u>ב</u> ּנ <u></u> וֹדני
when?	<u>מָת</u> ַיז	let him come	יָבוֹא

ּוְיוֹמֵף הוּא הַמּוֹכֵר שֶׁבֶר לְכָל עַם הָאָרֶץ.

בָּאוּ אֲחֵי יוֹסָף וְהִשְׁתַּחֲווּ לְפָנָיו אַרְצָה. כַּאֲשֶׁר רָאָה יוֹסָף אֶת אֶחָיו הָכִּיר אֹתָם, וְהֵם לֹא הָכִּירוּ אֹתוֹ. זָכַר יוֹסַף אֶת חֲלוֹמוֹתָיו אֲשֶׁר חָלַם עֵלֵיהֶם, וְאָמַר אֶל אֶחָיו: מְרַגְּלִים אַתָּם! לִרְאוֹת אֶת הָאָרֶץ בָּאתָם! עַנוּ לוֹ הָאַנַשִׁים: לֹא אַדוֹנִי, עֵכָדֵיךָ בָּאוּ לִשְׁבֹּר אֹכֵל! שָׁנִים עַשָּׁר

עַכָדֶידְ אַחִים אַנַחְנוּ, בְּגֵי אִישׁ אֶחָד בְּאֶרֶץ כְּנַעַן. הַקָּטֹן אֶת אָבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחָד אֵינֶגוּ.

אָמַר לָהֶם יוֹמָף: הוּא אֲשֶׁשִׁר דְּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם לֵאמֹר: מְרַגְּלִים אַתָּם! בְּזֹאת תִּבְּחֲנוּ: יָבוֹא אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אַלֵי, וְיִבָּחֲנוּ דְּרָרֵיכֶם הַאֲמֶת עִּמְכָם; וְאָם לֹא, מוֹת תָּמוּתוּ! אֲחִיכֶם הָאֶחָד יֵשֵׁב בְּבֵית הָאֲסוּרִים, וְאַתֶּם שׁוּבוּ, הָבִיאוּ שֶׁבֶר לְבָתֵּיכֶם, וְאֶת אֲחִיכֶם הַקָּטֹן הָבִיאוּ אֵלֵי וְלֹא תַּמוּתוּ.

ַזָּםָר אָמִי זָבַר יוֹסָף לְפָנָיוּז 2. מִי הִכִּיר אָת מִיז 3. מָתַי זָבַר יוֹסָף. אָת חֲלוֹמוֹתִיוז 4. מָה אָמַר יוֹסָף עַל אֶחָיוז 5. כַּמָה אַחִים עַמְדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף, וְכַמֶּה אָמְרוּ כִּי הָיוּ? 6. מָה אָמְרוּ עֵל הָאַחִים אֲשֶׁר לֹא הֵם שֶׁם? 7. בַּמֶּה יִבְּחֲנוּ דִּבְרֵי הָאַחִים? 8. הַיָּשׁוּבוּ כָּל הָאַחִים אֶל אֶרֶץ כְּנַעַן?

(To be followed by §15, p. 69.)

away from them (אָאָדָם +	מֵאָתָּם (מָן	guilty	אָשֵׁם, אֲשֵׁמִים
he bound, fettered	אָסַר	we saw	רָאִינוּ (רָאָה)
he filled	מִלֵּא	distress	צְרָה
sack	שַׂק	life, being, person	ڹ۪۠ۊؚ؆
to return (trans) (hif 'il]	לְהָשִׁיב (שׁו	his mortal distress	צְרַת נַפְשׁוֹ
silver, money	ηΰş	he pleaded with (hitpa'el	הִתְחַגַּן אֶל (חנן י
their silver, money	ਫ਼ਗ਼ੵਫ਼ਗ਼	on account of this, then	efore צַל כֵּן
to give	לָמֵת (נָתַן)	child	ָּיָּלָד יָּלֶד
way, road	ؠٞۯڐ	interpreter	מַלִיץ
he lifted, carried, carried o	ff נְשָׂא	between them	בֵּינוֹתָם (בֵּין)
donkey	חֲמוֹר	(i.e., between him an	nd them)

אָמְרוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל אָחִיוּ: אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ עַל יוֹסָף אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ אֶת צָרַת נַפְשׁוֹ כַּאֲשֶׁר הִתְחַגּן אֵלֵינוּ וְלֹא שְׁמַעְנוּ אָלָיו. עַל כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצְּרָה הַוֹּאת! עָנָה אֹתָם רְאוּבֵן לֵאמֹר: הַלוֹא אָמַרְתִּי אֵלֵיכֵם אַל תַּחֶטָאוּ בַיֵּלֵד, וִלֹא שְׁמַעָתֵם!

וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי שׁוֹמֵעַ יוֹסֵף כִּי הֵמֵלִיץ בֵּינוֹתָם.

אָז לָקַח יוֹסֵף מֵאָתָּם אֶת שִׁמְעוֹן וְאָסַר אֹתוֹ.

אָמַר יוֹסָף לַעֲבָדָיו לְמַלָּא אֶת שַׂמִי הָאָנָשִׁים שֶׁבֶר וּלְהָשִׁיב אֶת כַּסְפָּם, כָּסֶף אִישׁ אֶל שַׂמָוֹ, וְגַם אֹכֶל לַדֶּרֶךְ אָמַר לָתֵת לָהֶם. וְכַן עָשוּ: מִלְאוּ אֶת שַׂמֵיהֶם שֶׁבֶר וְהַשִׁיבוּ אֶת כַּסְפָּם כָּסֶף אִישׁ אֶל שַׂמֽוֹ וַגַם אֹכֵל לַדֵּרֵךְ נָתַנוּ לָהֵם.

קמוּ הָאַחִים, נָשְׂאוּ אֶת שִׁבְרָם עַל חֲמוֹרֵיהֶם, וְהָלְכוּ מִשְׁם אַרְצָה כְּנַעַן.

ו. אֵידְ פֶּתְרוּ הָאַחִים אֶת צָרָתָם? 2. מַה זָכַר רְאוּבַן? 3. מִי עָמַד. בִּינוֹת הָאַחִים וְיוֹסֵף? 4. מֶה עָשָׂה יוֹסֵף לְשָׁמְעוֹן? 5. מָה אָמַר יוֹסֵף לְתַת לְאֶחִיו? 6. מֶה עָשׂוּ עֲבָדָיו? 7. אֵידְ נָשְׂאוּ הָאַחִים אֶת שִׁבְרָם?

(To be followed by Reading 16.)

we were/are	ָה ָיִׁינוּ (הָיָה)	things that (קָרָה) pt fpl קוֹרוֹת
I shall know	אָדַע	befell, happenings
take!	קְחִוּי (לָקַח)	lord of, cs pl used in sense אֲדוֹנֵי־
he opened	<u>ਵ</u> ੇੱਧ -	of s — the so-called pl of majesty
mouth	פָּה (פִי־)	hard things, (s קשָׁה) fpl קשׁוֹת fpl (קשָׁה
he feared, was afraid	ירא	used adverbially — harshly
you will take	תִּקְ ח ּוּ (לָקַח)	regard as בָּתַן אֶת בְ
	he will go down	יִרָד (יָרַד)

כַּאֲשֶׁר שֶׁבוּ הָאַחִים אֶל יַצֵּקֹב אֲבִיהֶם הָגִּידוּ לוֹ אֶת כָּל הַקוֹרוֹת אֹתָם בְּמִצְרַיִם לֵאמֹר: דְּבֶּר הָאִישׁ אֲדוֹגֵי הָאָרֶץ אִהְנוּ קָשׁוֹת, וְנָתַן אֹתָנוּ כִּמְרַגְּלִים. אָמַרְנוּ אֵלָיו: לֹא הָיִינוּ מְרַגְּלִים! שְׁנֵים שָׁשֶׁר עֲבָדֶיך אַתִים אַנַחְנוּ: הָאָחָד אֵינֶנּוּ וְהַקָּטֹן הַיוֹם אֶת אָבִינוּ בְּאֶרֶץ כְּנַעַן. אָמַר אַתִים אַנַחְנוּ: הָאָחָד אֵינֶנּוּ וְהַקָּטֹן הַיוֹם אֶת אָבִינוּ בְּאֶרֶץ כְּנַעַן. אָמַר הַאָּחִים אַנַחְנוּ: הָאָישׁ אֲדוֹנֵי הָאָרֶץ: בְּזֹאת אַדַע כִּי אֶמֶת דְּבְרֵיכֶם: אֲחִיכֶם הָאָחָד וֹשֵׁב אִתִּי, וְאֶת שֶׁבָר רְעַב בְּתֵיכֶם קְחוּ וּלְכוּ, וְהָבִיאוּ אֶת אָחִיכֶם הָאָקָד אַלֵי וְאָדַע כִּי לֹא מְרַגְלִים אַתֶּם.

ַכַּאֲשֶׁר פְּתְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת שַׂקִיהֶם מָצְאוּ אִישׁ אֶת כַּסְפּוֹ בְּפִי שַׂקוֹ. רָאוּ הֵם וַאֲרִיהֶם אֶת כַּסְפָם וְיָרָאוּ.

אָז אָמַר אַלֵיהֶם יַעֲלִב: יוֹסֵף אֵינֶנּוּ וְשָׁמְעוֹן אֵינֶנּוּ וְאֶת בִּנְיָמִין תִּקְחוּ! עַלַי הָיוּ כָּל אֵלֶה! לא יֵרֵד בְּנָי עִמֶּכֶם.

1. מַה סִפְּרוּ הָאַחִים לְיַעֲקֹב? 2. אֵידְ דִּבֶּר אֲלֵיהֶם אֲדוֹגֵי הָאָרֶץ? 3. כְּמָה נְתַן אֹתָם? 4. בַּמֶה יֵדַע הָאִישׁ כִּי אֱמֶת עִמְהֶם? 5. מַה מֶצְאוּ 5ַאֲשֶׁר פְּתְחוּ אֶת שֵׂקֵיהֶם? 6. לָמָה יָרְאוּ? 7. לָמָה אָמַר יַעֲקֹב כִּי לֹא יֵרֵד בִּנְיָמִין עִמְהֶם מִצְרַיִמָה?

(To be followed by §16, p. 74.)

I will be	(אָעָרְבֶּנּוּ (עָרַב	it was, it came	(הָיָה) impf cons (וְיָה
responsible for him		to pass	
if (it must be) so	אָם כֵּן	they finished	כִּלְּוּ (כִּלָּה pi'el) כִּלָּ
do!	עֲשׂרוּ (עֲשָׂה)	he said (-	וַיּאמֶר impf cons (אָמַו
your hand	יָדְכֶם	you will see	תּרְאוּ (רָאָה)
present	מִנְחָה	releasing, letting	go (pi'el שְׁלַח (שָׁלַּח) קשַׁלַת
returned (hof 'al שוב) pass pt מושָׁב		we shall go dow	n (יָרַד) n
compassion	רַחֲמִים	he inquired abo	ut שָׁאַל לְ־
I am bereaved (of chil	id) שָׁכֿלְתִּי	living	חַי pt חַי (חָיָה)
(variant at end of v	erse (שֶׁכְׂלְתִי)	let's get up	נָקוּמָה coh (קום)

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ לֶאֲכֹל אֶת הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הֵבִיאוּ מִמִּצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַצֵּקֹב אֵל בָּנָיו: שׁוּבוּ שִׁבִרוּ לְנוּ עוֹד אֹכֶל.

וַיּאמֶר אָלָיו יְהוּדָה: הֲלוֹא אָמַר לָנוּ הָאִישׁ: לא תִרְאוּ פָנַי אָם אֵין אֲחִיכֶם אְתְכֶם. אִם מְשֵׁלֵחַ אַתָּה אֶת אֲחִינוּ אִתְּנוּ נֵרֵד וְנִשְׁבֹּר לְךּ אֹכֶל; וְאָם אֵינְךָ מְשֵׁלֵחַ אֹתוֹ לא נֵרֵד.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב: לָמָה הִגַּדְתָם לָאִישׁ כִּי עוֹד לָכֶם אָח?

וַיֹּאמְרוּ: שָׁאוֹל שָאַלי הָאִישׁ לָנוּ וּלְבֵיתֵנוּ לֵאמֹר: הַעוֹד אֲבִיכֶם חַיּן הַיֵּשׁ לָכֵם אָחן הַיָדוֹעַ גַדַעי כִּי יֹאמַר: הָבִיאוּ אֶת אֲחִיכֶם!

וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל אָבִיו: שְׁלַח אֶת הַנַּצַר אִתִּי וְנָקוּמָה וְנִלְכָה, וְנָחְיֶה וַלֹא נָמוּת. אָנֹכִי אֶעֶרְבֶנּוּ, מִיָּדִי תְּבַקְשֶׁנּוּ!

וַיּאמֶר אֲלֵיהֶם יַעֲקֹב: אִם כֵּן זֹאת עֲשׂוּ: קְחוּ בְיָדְכֶם מִנְחָה לָאִישׁ, וְאֶת הַכֶּסֶף הַמּוּשָׁב בְּפִי שַׂאֵיכָם תָּשִׁיבוּ בְיָדְכֶם. וְאֶת אֲחִיכֶם קְחוּ. וֵאלהִים יַתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ. וַאֲנִי, כַּאֲשֶׁר שְׁכֹלְתִּי שָׁכַלְתִי. אַמַר יַצֵּקֹב לְבָנִיו לָשׁוּב מִצְּרַיְמָהי 2. לָמָה אָמַר לָהֶם לְשׁוּבי 3. מַה בִּקֵשׁ יְהוּדָה מֵאָבִיוּ? 4. מַה שָׁאַל יַצְלָב אֶת בָּנָיו?
 לָמָה הָגִידוּ לָאִישׁ בְּמִצְרַיִם כִּי עוֹד לָהֶם אָח? 6. מָתַי שָׁמַע יַצֵּלְב
 לְבָנָיו וְנָתַן עַל יָדָם אֶת בִּנְיָמִין? 7. מָה עוֹד אָמַר כִּי יִקְחוּ בְּיָדָם?
 מַה בִּקָשׁ מֵאֶלהִים? 9. וְאָם לֹא יָשׁוּב גַּם בְּנִימִין?

(To be followed by Reading 18.)

פַּתַח opening, doorway בּי אַדוֹנִי please, my lord asking permission to address a superior שִׁם (שִׁים) he put שלום ל־ it is well with -מַטְמוֹן hidden treasure, windfall he brought (hif 'il בוא) impf cons ויבא) מים water they (hif 'il כון impf cons וַיָּכִינוּ) prepared

(when) he saw (רָאָה) impf cons וייָרָאָה) steward (lit., he אַשֶׁר עַל הַבַּיָת who is over the household) הָבָאי (בּוֹא hif 'il) הְבָאי bring! יאַכְלוּ (אָכֵל) they will eat (soho-) צָהַרִים noon brought (hof 'al בוא pass pt מוּבָא) they were afraid (יָרָאוֹ impf cons וַיִּרָאוֹ) בַּתִּחָלָה the first time, at first (נגשו impf cons (נגש) they came up to

ַוַיָּקְחוּ הָאַנָּשִׁים אֶת הַמִּנְחָה וְאֶת בִּנְיָמִין וַיֶּקוּמוּ וַיֵּרְדוּ מִצְרַיְמָה; וַיָּכוֹאוּ וַיַּעַקִדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף.

וַיַּרָא יוֹמָף אֹתָם וַיֹּאמֶר לָאִישׁ אֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ: הָבֵא אֶת הָאֲנָשִׁים הַבַּיְתָה; כִּי אִתִי יֹאכְלוּ הָאֲנָשִׁים בַּצְהָרַיִם.

ַוַיִּרְאוּ הָאַחִים כִּי מוּבָאִים הָם בִּיתָה יוֹסֵף וַיִּירְאוּ. וַיֹּאמְרוּ: עַל דְּבַּר הַכָּסֶף הַמּוּשֶׁב בְּשַׂאֵינוּ אֲנַחְנוּ מוּבָאִים. וַיִּגְּשׁוּ אֶל הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל בִּית יוֹסֵף וַיִדַבְּרוּ אַלָיו בְּפָתַח הַבַּיִת לֵאמֹר: בִּי אֲדוֹנִי, יָרוֹד דְרַדְנוּ בַּתְּחַלֶּה לִשְׁבֹר אֹכֶל. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פְּתַחְנוּ אֶת שַׂאֵינוּ וַנְמְצָא אֶת כַּסְפַּנוּ כָּסֶף אִישׁ בְּפִי שַׁקוֹי לֹא יָדַשְנוּ מִי שָׂם אֹתוֹ בְּשַׂאֵנוּ וְהָנֵה הוּא בְּיָדְנוּ לַהֲשִׁיבוֹ אֵלֶיךָ.

וַיּאמֶר הָאִישׁ: שָׁלוֹם לָכֶם, אַל תִּירְאוּ! אֶלהֵיכֶם נָתַן לָכֶם מַטְמוֹן בְּשַׂמֵיכֶם, כַּסְפְּכֶם בָּא אֵלַי.

ַנְיָּבָא הָאִישׁ אֹתָם בִּיתָה יוֹסֵף וַיִּתֵּן לָהֶם מַיִם, וְאֹכֶל נְתַן לַחֲמוֹרֵיהֶם. וַיָּכִינוּ אֶת הַמִּנְחָה כִּי שֶׁמְעוּ כִּי שֶׁם יֹאכְלוּ בַּצָהָרַיִם. 1. מַה לָּקְחוּ אָתָם הָאַחִים מִצְרַיְמָה? 2. לָמָה אָמַר יוֹסֵף לְהָבִיא אֹתָם הַבַּיְתָה? 3. לָמָה יָרָאוּ הָאַחִים? 4. אִיפה דִבְּרוּ אֶל הָאִישׁ אֲשֶׁר אַלָם הַבַּיִתָּה? 3. מַה סִפְרוּ לוֹ? 6. מַה אָמַר הָאִישׁ עַל הַכֶּסֶף אֲשֶׁר הָיָה עַל הַבַּיִת? 5. מַה סִפְרוּ לוֹ? 6. מַה אָמַר הָאִישׁ עַל הַכֶּסֶף אֲשֶׁר הָיָה בְּפִי שֵׁקִיהֶם? 7. מָה אָמַר עַל הַכֶּסֶף אֲשֶׁר הִבִיאוּ בַּתְּחִלָּה? 8. מַה נְּתֵן לָהֶם וְלַחֲמוֹרֵיהֶם?

(To be followed by §17, p. 78.)

he hurried; often	נִיְמַהֵר (מִהַר)	he returned	(יַשָּׁב (שוּב)
adverbial he quickly, hastily		they prepared	(hif 'il הָלִינוּ (פוּן
into the (term הַתַּדֶר + הַתָּדֶר (הַחֶדֶר הַ		he raised his eyes;	נַשָּׂא אֶת עֵינָיו
(his) room		here, he looked about	
alone	לְבַד	he wept	ĘÇħ
by himself	לְבַדּוֹ	to weep	לְבְכּוֹת
by themselves	לְבַדָּם	grew hot (	נְרְמַר (כמר nif 'al נְרְמַר
he came out	(נַּצָא (יָצָא)	his feelings were	נְכְמְרוּ רַחֲמָיו
they drank	וַיִּשְׁתּוּ (שֶׁתָה)	stirred	
	they became drunk	(וֹשָׁבָּרוּ (שְׁבַר) וַיִּשְׁבְּרוּ	

ַוְיָהִי בַצְּהְׁרַיִם וַיְּשָׁב יוֹסֵף אֶל בִּיתוֹ לֶאֲכֹל. וַיָּבִיאוּ לוֹ הָאָנָשִׁים אֶת הַמִּנְחָה אֲשֶׁר הֵכִינוּ וַיִּתְּנוּ אֹתָה לְפָנָיו וַיִּקְחָה מִיָּדָם, וַיִּשְׁתַחַווּ לוֹ אַרְצָה. וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר: הֲשָׁלוֹם לַאֲבִיכֶם הַזָּקַן, הַעוֹדֶנּוּ חַיז וַיֹּאמְרוּ: שָׁלוֹם לִעַבִדּךּ לָאָבִינוּ, עוֹדֵנּוּ חַי.

נָּשָּׂא יוֹסֵף אֶת אֵינָיו וַיַּרְא אֶת בִּנְיָמִין אָחִיו בֶּן אִמּוֹ וַיְבַקּשׁ לִבְכּוֹת כִּי נְכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל אָחִיו הַקָּטֹן. וַיְמַהֵר יוֹסֵף וַיָּבֹא הַחַדְרָה. שֶׁם בָּכָה לְבַדּוֹ.

וַיֵּצָא וַיֹּאמֶר לַעֲבָדָיוּ: שִׁימוּ לֶחֶם וְנֹאכַל! וַיְּשִׁימוּ לוֹ לְבַדּוֹ וּלְאָחָיו לְבַדֶּם וְלַמִּצְרִים הָאוֹכְלִים אַתּוֹ לְבַדֶּם. וַיֵּשְׁבוּ אֶחָיו לְפָנָיו וַיֹּאכְלוּ עִמוֹ, וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׁכְרוּ עִמוֹ.

1. מְתַי שֶׁב יוֹסֵף? 2. מֶה עָשׁוּ הָאַחִים בַּמְנְחָה? 3. לִשְׁלוֹם מִי שָׁאַל יוֹסֵף? 4. מְה הִגִּידוּ לוֹ הָאַחִים עַל אָבִיו? 5. לָמָה מִהַר יוֹסֵף לָבוֹא הַסֵּף? 4. מָה הָגִּידוּ לוֹ הָאַחִים עַל אָבִיו? 5. לָמָה מִהַר יוֹסֵף לָבוֹא הַחַדְרָה? 6. מָה אָמַר לַעֲבָדָיו כַּאֲשֶׁע יָצָא מִן הַחָדֶר? 7. אֵיך שָׁמוּ הַחַדְרָה? אָת הָאֹכֵל? 8. מֶה עָשׂוּ אֲחֵי יוֹסֵף עִמוֹ?

(To be followed by Reading 20.)

you will overtake	ַתַּשָּׂיג (נשג hif 'il) הַשָּׂיג	he ordered	(pi'el ויִצָר (צִרָּה) וַיִצַר
he overtook	הַשִּׂיג	they are able	יוּכְלוּ (יָכֹל)
you did	עַשִּׁיתָם	to carry	לְשֵׁאת (נְשָׂא)
he stole	<u>ti</u> c	(wine) cup	גָּרִיעַ (גְּרִיעַ־)
he divined	נְחֵשׁ	he did	(יַשָּׁש (עָשָּׁה)
far be it from	חָלִילָה לָנוּ מֵאֲשׁוֹת	became light	אור
us to do, God fo	orbid that we do	they were sent off	(puʿal) שַׁלְחוּ
it will be found	(nif 'al) אַמָּצָא	he pursued	רָדַף אַחָוַרֵי

וַיְצוּ יוֹסֵף אֶת אֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ לֵאמֹר: מַלֵּא אֶת שַּׂקִי הָאֲנָשִׁים אֹכֶל כַּאֲשֶׁר יוּכְלוּ לָשֵׁאת, וְשִׁים כֶּסֶף אִישׁ בְּפִי שֵׁקוֹ. וְאֶת וְּבִיעִי, וְּבִיעַ הַכֶּסֶף, תָּשִׁים בְּפִי שֵׁק הַקְטֹן עִם כֶּסֶף שִׁבְרוֹ. וַיֵּעַשׁ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יוֹסֵף.

הַפֹּקֶר אוֹר וְהָאֲנָשִׁים שֵׁלְחוּ. הֵם יָצְאוּ אֶת הָעִיר וְיוֹסֵף צִנָּה אֶת אֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ לֵאמֹר: קוּם רְדֹף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים! וְכַאֲשֶׁר תַּשִּׂיג אֹתָם וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם: לָמָה עֲשִׁיתֶם אֶת הַדְּבָר הַזֶּה, לְגִּב אֶת גְּבִיעַ אֲדֹנִי! הֲלֹא זֵה אַשִׁר יִשְׁתֵּה אֲדֹנִי בּוֹ וְהוּא נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ בּוֹ!

ַוַיַּצָא הָאִישׁ וַיִּרְדֹף אַחֲרֵיהֶם. וַיַּשִׂיגֵם וַיְדַבּּר אַלֵיהֶם אֶת הַדְּכָרִים הָאֵלֶה. וַיֹּאמְרוּ אַלְיו: חָלִילָה לְנוּ מִצְשׁוֹת כַּדְּכָר הַזֶּה! הַנָּה הַכֶּסֶף אַשֶׁשֶׁר מָצָאנוּ בְּפִי שַׁמֵינוּ הֲשִׁיבֹנוּ אֵלֶיךְ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן, וְאֵיךְ נְגְוֹב מִבֵּית אַדוֹנֶיךְ דְּכָר! הָאִישׁ אֲשֶׁר יִמְצֵא אַתּוֹ הַנֶּבִיעַ יָמוּת, וְגֵם אַנַחְנוּ נִהְיֶה לַאַדוֹנִי לַעַכָּדִים!

The following sentences are factually incorrect; rewrite correctly. 1. יוֹסֵף צָנָה לְמַלֵּא אֶת הַשַּׁקִים מַיִם וְלָשִׁים אֶת גְּבִיעוֹ בְּשֵׁק רְאוּבֵן. 2. הָאֲנָשִׁים שֶׁלְחוּ בַּלַיְלָה. 3. גֶּבָר יוֹסֵף דִבֶּר אֶל הָאַחִים אֶת דִּבָר דִּבְרֵי יוֹסֵף לִפְנֵי אֲשֶׁר יָצְאוּ אֶת הָעִיר. 4. יוֹסֵף אֵינָנוּ עוֹשֶׁה דְּבָר בַּגְּבִיעַ. 5. בַּאֲשֶׁר גָּנְבוּ הָאַחִים אֶת הַכֶּסֶף הַשֶּׁב בְּשַׂקִיהֶם כֵן גָּנְבוּ אֶת הַגְּבִיעַ. 6. אָם יִמְצָּא הַגָּבִיעַ עִם הָאַחִים יָמוּתוּ כֻּלָּם.

(To be followed by §18, p. 84.)

they fell	וַיֶּפְלוּ (נְפַל)	they (pf הוֹרִיד; h	if 'il ירד (ירד <u>ו</u>
deed	מַעֲשֶׂה	took/brought dow	n .
like me	כַּמוֹנִי	saddlebag	អ្នត្តត្ថំកូ
we shall	(hitpa 'el נִצְטַדָּק (צדק	he searched	úēa
justify ourse	lves	he began (	הַחַל (חלל hif 'il
iniquity	עָוֹך (עַוֹן־)	he finished	(pi'el) כִּלְה
lo! we (are)	דַלְבֶּבּר	he tore	קרַע
it was found	(nif 'al) וִמְדָא	clothes, garment	שִׂמְלָה

ַנְיְמַהֲרוּ וַיּוֹרִידוּ אִישׁ אַמְתַּחְתּוֹ אַרְצָה, וַיִּפְתְחוּ. וַיְחַפֵּשׁ הָאִישׁ: בַּגָּדוֹל הַחֵל וּבַקָּטֹן כִּלָּה. וַיִּפְּצֵא הַגָּבִיעַ בְּאַמְתַּחַת בִּנְיָמִין.

ַנַיִּרְאוּ הָאֲנָשִׁים אֶת הַגָּבִיעַ וַיִּקְרְעוּ אֶת שִׂמְלוֹתָם. וַיָּשׁוּבוּ הָעִירָה. וַיְּבוֹא יְהוּדָה וְאֶחָיו בֵּיתָה יוֹמֵף – וְהוּא עוֹדָצוּ שֶׁם – וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו אַרְצָה.

ַנִיאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף: מָה הַמַּאֲשֶׁה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם, לְגְנֹב אֶת גְּבִיעִי! הֲלוֹא יְדַשְׁתֶם כִּי נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כְּמוֹנִי? וַיַּעַן יְהוּדָה נַיֹּאמֵר: מֵהּ נֹּאמַר לַאדֹנִי? מֵה נְּדַבֵּר וּמֵה נִּצְטַדָּק? הָאֱלֹהִים מֶצָא אֶת עֲוֹן עֲבָדֶיךּ; הָנֶנוּ עֲבָדִים לַארֹנִי, גַּם אֲנַחְנוּ גַּם אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּרָדוֹ.

ַוּאַמָּר יוֹסַף: חָלִילָה ּלִי מֵצְשׁוֹת זֹאת! הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ הוּא לְבַדוֹ יִהְיֶה לִי עֶבֶד, וְאַתֶּם לְכוּ עֲלוּ בְּשָׁלוֹם אֶל אֲבִיכֶם.

גָּהָ עָשׁוֹ הָאַחִים בְּאַמְתְּחוֹתֵיהֶם? 2. אֵיךּ חָפּשׁ הָאִישׁי? 3. אֵיפֿה נְמָצִי מָגָרִיעַ?
 גַמְצָא הַגְּרִיעַ? 4. אַחַר זֹאת מֶה עָשׂו? 5. עַל פִּי (according to) דְרְרֵי
 יוֹסַף אֵיךּ יְדַע כִּי גָּגְבוּ הֵם אֶת הַגָּבִיעַ? 6. מָה אָמַר יְהוּדָה עַל צָרָתָם?
 יוֹסַף אֵיךּ יִדְרַרֵי יְהוּדָה מַה יַצְשָׁה לְהָס? וּעַל פִּי יוֹסַף?

(To be followed by Reading 22.)

to here, now	ភរុដ្	he came up to,	<u>רִיּג</u> שׁ (נגש)
you will bring	pf cons וְהוֹרַדְתֶּם	approached	
down		don't be (וְרָה	אַל יִ <u>ֿחַר אַפ</u> ּק juss (דָ
my gray hair	שִׁיבָתִי (שֵׁיבָה)	angry	
grief	יָגוֹן	he (pf וֹתַר)	וּיָּהָתר (יתר nif 'al יוּ
to Sheol (term דָּה אוֹל + דָה) שָׁאוֹלָה (שָׁאוֹל		remained, was	left
(the netherworld)		bring him (hij	הוֹרִידְׁוּהוּ! (ירד f`il
he tookon	עָרַב מֵעָם	down!	
pledge from, h	e was	we went up	עָלִינוּ (עָלָה)
responsible for	to	to go down	לָרֶׁדָת (יָרַד)
now	ម្មផ្ទុក	two	יש <u>ני</u> ם m
let him stay	(יָשָׁב) juss יַשָּׁב	I've seen him	(ו + יְאִיתִיו (דָאִיתִי
instead of	<u>מַ</u> תַת	until, up to	עַד
	let him go up	(עָלָה) juss יַעַל	

וַיָּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמַר: בִּי אֲדוֹנִי, יְדַבֶּר־נָא עַבְדְךּ דָבָר בְּאָוְנִי אֲדוֹנִי וְאַל יִתַר אַפִּךּ בְּעַבִדְּרָ.

אַדוֹנִי שָׁאַל אֶת עֲבָדָיו לֵאמֹר: הֲוֵשׁ לְכֶם אָב אוֹ אָח? וַנּאמֶר אָל אַדוֹנִי: יֶשׁ־לְנוּ אָב זְקַן וְיֶלֶד זְקָנִים קָטֹן וְאָחִיו מֵת וַיִּוָּתֵר הוּא לְבַדּוֹ לְאִמוֹ, וְאָבִיו אָהַב אֹתוֹ. וַתֹּאמֶר אֶל עֲבָדֶידָּ: הוֹרִידוּהוּ אַלֵי וְאָשִׁימָה עֵינִי עֶלָיו.

ַכַּאֲשֶׁר עָלִינוּ אֶל אָבִינוּ וַנַגָּד־לוֹ אֶת דְבָרֵי אֲדוֹנִי.

וַיּאמֶר אָבִינּוּ: שׁוּבוּ שִׁבְרוּ לָנוּ עוֹד אֹכֶל. וַנּאמֶר: לא נוּכַל לָרֶדֶת אָם אֵין אָחִינוּ הַקָּטֹן אִתְּנוּ. וַיֹּאמֶר אֵבִינוּ אָבִינוּ: אַתֶּם יְדַשְתֶם כִּי שְׁנַיִם יְלְדָה לִי אִשְׁתִי. וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאִתִי וְלֹא רְאִיתִיו עַד הֵנָּה; וּלְקַחְתֶּם גַּם אֶת זֶה מֵעִמִי וְקָרָהוּ אָסוֹן בַּדֶרֶךּ, וְהוֹרַדְתֶם אֶת שֵׁיבָתִי בְּיָגוֹן שָׁאוֹלַה. עַבְדְּךָ עָרַב אֶת הַנַּעַר מֵעָם אָבִי. וְעַתָּה, יִשֶׁב־נָא עַבְדְרָ תַּחַת הַנַּעַר עֶבֶד לַאדֹנִי וְהַנַּעֵר יַעַל עִם אָחָיו. כִּי אִיךְ אָעֶכֶה אֶל אָבִי וְהַנַּעַר אֵינֵנּוּ אִתִיז פָּן אֵרְאָה בָרָע אֲשֶׁר יִמְצָא אֶת אָבִי.

 עַל פִּי דִבְרֵי יְהוּדָה מֵה שָׁאַל יוֹסֵף וּמֶה עָנוּ לוֹ אֶחָיוז 2. מַה בִּקֵשׁ אָז יוֹסֵף? 3. לְמָה לֹא יְכְלוּ הָאַחִים לֶרֶדֶת אִם אֵין בִּנְיָמִין אִתְם?
 4. לְמָה יָרֵא יַעֲלְב לְשׁלֵח אֶת בִּנְיָמִין? 5. מָתַי שָׁלַח אֹתוֹ? 6. מַה בָּקֵשׁ
 5. לְמָה לֹא יַצֵּלֶה יְהוּדָה אִם אֵין בִּנְיָמִין אָתּוֹ?

(To be followed by §19, p. 88.)

Reading 23

don't let it vex you	אַל יְׂחַר בְּצֵינֵיכֶם	to restrain himse	elf לְהָתָאַפֵּק
(lit., let it not bu	rn in your eyes)	he called, cried	קרא
sustenance	מִחְיָה	take out!	(hif 'il הוֹצִיאוי! (יצא
it is two years now	זֶה שְׁנָתֵׁיִם	clear out!	
midst	<u>אָר</u> ב	from (attendanc	e) (אַלַי (מָן + עָלַי) אַנָי
five	f קמש f	upon me	
to keep alive (h	if ʿil איה (חיה f ʿil	he made	(hitpa 'el הְתָרַדע (ידע
thus	פֿה	himself knowr	1
come down! (§10.9	יָדָה! (יָרַד)	lit., in	ק <u>מ</u> יוֹמַד אַ אַמָ
Goshen	Ţţġå	the-making-l	nimself-known of
he sustained	בּלְבֵּל	J. = when	J. made himself
honor	כָּבוֹד (כְּבוֹד־)	known	
neck	(צַוְאֵרִי־) צַוָּאַרִי־)	he was terrified	(nif 'al) נִבְהַל
	he kissed	נשק	

ַוְלֹא יָכֹל יוֹמַף לְהָתְאַפֵּק עוֹד וַיִּקְרָא: הוֹצִיאוּ כָל אִישׁ מֵעָלַי! וְלֹא עָמַד אִישׁ אָתוֹ בְּהִתְוַדֵּע יוֹמַף אֶל אֶחָיו.

ויאמר יוֹסָף אֵל אֶחָיו: אַגִי יוֹסֵף, הַעוֹד אָבִי חַי?

וְלֹא יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי וְבְהֲלוּ מִפְּנָיוּ. וַיֹּאמֶר יוֹחֵף לְאֶחָיוּ: גְּשׁוּ אֵלַי! וַיִּגְּשׁוּ. וַיֹּאמֶר: אֲנִי יוֹחֵף אֲחִיכֶם אַשָּׁר מְכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרַיְמָה. וְעַתָּה אַל יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מְכַרְתֶּם אֹתִי הַנָּה כִּי לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלהִים לִפְנֵיכֶם. כִּי זֶה שְׁנֶתֵים הָרָעָב בְּקָרֶב הָאָרֶץ, וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים יִהְיֶה רְעָב, וַיִּשְׁלָחַנִי אֶלהִים לְרָעָב בְּקָרֶב הָאָרֶץ, וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים יִהְיֶה כְעָב, וַיִּשְׁלְחַנִי אֶלהִים לְפָנֵיכֶם לְהָחֵיוֹת אֶתְכֶם. וְעַתָּה מְזָהוּ וָעָרָוּ כְעָב, וַיִּשְׁלְחֵנִי אֶלהִים לְפָנֵיכֶם לְהָחֵיוֹת אֶתְכֶם. וְעַתָּה מַהֲרוּ וַעֲלוּ כְעָב, וְיָשְׁרָחֵ, רְדָה אֵלִיוּ: כֹּה אָמַר בְּנָך יוֹחֵף: שָּׁמַנִי אֶלהִים לְאָרוֹן אֶל אָבִי וָאַמַרְתֶּם אֵלִיוּ: כָּה אָמַר בָּנָר וְזָשַׁרְתָּ בְּאָרָז וְאָל מָצְרִים, רְדָה אֵלֵי אַלְהִים לְמָנֵי אַלָרוּ תַעָּלוּ וְאָלִי, וְכִלְכֵּלְתִי אֹתְךּ שָׁם. וְהַנֵּדְתֶם לְאָבִי אֶת כָּל כְבוֹדִי בְּמָצְרָים וְאָלִי, וְכִלְכַּלְתֵי אֹתְךּ שָׁם. וְהַנֵּדְתָם לְאָבִי אָת כָּל כְּבוֹדִי אֹתָרָ

וַיָּפּׂל עַל צַּוְּארֵי בִנְיָמִין וַיִּבְהָ, וּבִנְיָמִין בָּכָה עַל צַוָּארָיו. וַיְנַשֵׁק לְכָל אֶחָיו וַיִּבְהָ עֵלִיהֶם, וְאַחֲרֵי־כֵן דִּבְרוּ אָחָיו אָתוֹ. מַה קָרָא יוֹסַף לִפְגֵי הִתְוַדְּעוֹ אֶל אֶחָיוז 2. עַל מִי שָׁאַל יוֹסַף עַל בְּהַתְוַדְעוֹ אָקָיוז 1. מַה קָרָא יוֹסַף לֹא יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹתוֹ?
 הָמָה אָמַר יוֹסַף עַל הָלָא יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹתוֹ?
 הָמָאַרַיִם?
 הָמָה בְּמָאַרַיִם?
 הָמָה שָׁנִים הָיָה הָרָעָב, וְעוֹד כַּמָה שֶׁנִים יִהָיֶה?
 מַה בְּמָאַרַיִם?
 מַה בְּקַשׁ יוֹסַף מֵאֶחָיו לַעֲשׂוֹתִי ז. מָה אָמַר יוֹסַף כִּי הַיֶּשָׁה יִהָיָה?
 מַה בְּקַשׁ יוֹסַף מֵאֶחָיו לַעֲשׁוֹתֵי ז. מָה אָמַר יוֹסַף כִּי יַעֲשָׁה לְאָבִיוז?
 מַה בְּקַשׁ יוֹסַף מֵאֶחָיו לַעֲשׁוֹתֵי ז. מָה אָמַר יוֹסַף כִּי יַשָּשָׁה לָאָבִיוז?
 מָה בְקַשָּׁה יוֹסַף אַחַר דַבְּרוֹ אֶל אֶחָיו?
 אָתוֹז?

Reading 24

ruling, ruler	pt מושל	sound, voice, report	קול
it grew numb,	failed (פוג) נייָפָג	was heard (nif 'al	נִשְׁמַע (שמע
heart ·	(w suf לָבָּר (אָבָּר) לֵב	it was good, pleasing (	ַנִיּיטַב (יטב
he believed	(hif 'il הֶאֱמִין (אמן	wagon	<u>עַג</u> ָלָה
to carry	לְשֵׂאת (נְשָׂא)	little ones (w su	ַנַר (טַפִּי f
it revived	וַתְּחִי (חָיָה)	the best of	טוב
enough	רב	at the command of	עַל פִּי
before	ڐؚڟ۪۫ٛڎڟ	provisions	צידה

וְהֵקוֹל נִשְׁמַע בְּבֵית פַּרְעֹה לֵאמֹר: בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף! וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיוּ. וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל יוֹסַף: אֱמֹר אֶל אַחֶידָּ: זֹאת עֲשׁוּ: קְחוּ לָכֶם מֵאֶֶרֶץ מִצְרַיִם עֲנָלוֹת לְטַפְּכֶם וְלְוְשִׁיכֶם, וַעֲלִיתֶם אַרְצָה כְּנַעַן, וּוְשָׂאתֶם אֶת אֲבִיכֶם וְאֶת בְּתֵּיכֶם וּבָאתֶם. הִנֵּה טוּב אֶרֶץ מִצְרַיִם לָכֵם הוּא!

ַנִיּמֵן לָהֶם יוֹסָף אֲגָלוֹת עַל פִּי פַּרְעֹה, וַיִּמָן לָהֶם צִידָה לַדֶּרֶךָ. וַיִשַׁלַח אָת אֶחִיו וַיֵּלְכוּ.

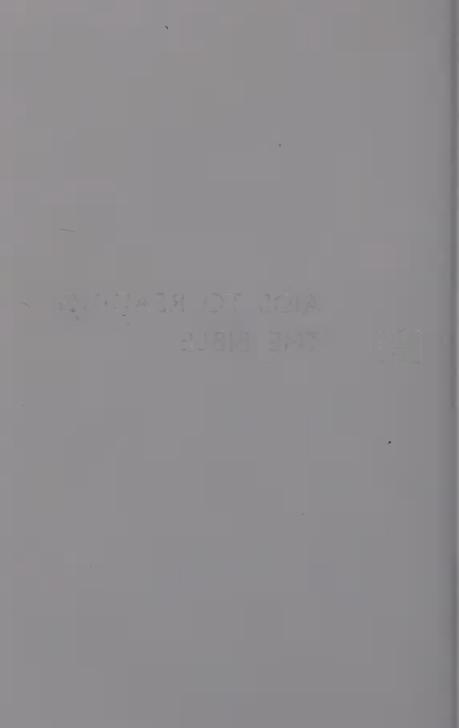
וַיַּשְׁלוּ מִמִּצְרַיִם וַיָּבוֹאוּ אַרְצָה כְּנַעַן אָל יַשָּלְב אֲבִיהֶם. וַיַּגִּידוּ לוֹ לֵאמֹר: עוֹד יוֹסֵף חַי! וְהוּא מוֹשֵׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם! וַיָּפָג לִבּוֹ כִּי לֹא הֶאֶמִין לָהֶם. וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו אֶת כָּל דִּבְרֵי יוֹסֵף וַיְסַפְּרוּ לוֹ אֶת כָּל בְּבוֹדוֹ, וַיַּרְא אֶת הֶעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שֶׁלֵח יוֹסֵף לְשֵׁאת אֹתוֹ וַיָּאַמֵן לָהֶם, נַתְּחִי רוּחַ יַעֲלְב אֲבִיהֶם. וַיֹּאמֶר: רַב, עוֹד יוֹסֵף בְּנִי חֵי. אֵלְכָה וְאֶרְאֶנוּ בְּטֵרֵם אָמוּת.

1. מָה הַקּוֹל אֲשֶׁר נִשְׁמַע בְּבֵית פַּרְעֹה? 2. מַה צִּוָּה פַּרְעֹה לָתֵת לָאַחִים? לָמָה? ג. מַה שָׁם פַּרְעֹה לִפְגֵי בֵית יַעֲקֹב? 4. מָה הָגִּידוּ הָאַחִים? לָמָה? 3. מַה שָּׁם פַּרְעֹה לִפְגֵי בֵית יַעֲקֹב? 4. מָה הָגִּידוּ הָאַחִים לְיַעֲקֹב? 5. לַמָה פָּג לִבּוֹ? 6. מְתַי הָאֱמִין לָהֶם? 7. מַה בָּקֵשׁ לַעֲשׁוֹת בְּטֶרֶם יָמוּת?

(To be followed by $\S20$, p. 93.)

Sec. 19

AIDS TO READING THE BIBLE

ORIENTATION IN THE HEBREW BIBLE

The name

The collection of biblical writings is most often called merely סָפָרִים (s סָפָרִים) "books" in Hebrew literature of antiquity. Greekspeaking Jews mediated this term to the world as *biblia*, "books," whence — through Latin and Old French — our "Bible."

The earliest notice of the tripartition of biblical writings comes from the end of the 2nd century B.C.E. In the preface to the Greek translation of the originally Hebrew "Wisdom of Ben-Sira" the translator praises the author's learning in "the Law, the Prophets, and the rest of the books." This division corresponds to the Hebrew designations תויךה, וְרָרָאִים, וּ(שָׁאָר) כְּתוּבִים "Torah, Prophets, and (the rest of the) Writings." Abbreviated as תויך (*Tanak*, *Tenak*), it is the most common of Hebrew names for the Bible.

The three parts

The Torah ("instruction," but Grecized as "the law," i.e., the constitution of the Jewish commonwealth) comprises the earliest traditions of Israel. It was considered of Mosaic origin certainly no later than the 5th century B.C.E. Beginning with an account of the Creation, attention is gradually focused on the early history of Israel, which is described from patriarchal times to the death of Moses, on the eve of the people's entry into Canaan.

The various strands of tradition embodying the prose, poetry, and law collections of the Torah reached a form essentially the same as their present one probably during the 5th century B.C.E., at which time the Torah was canonized. Critical examination of these traditions confirms their antiquity and general historical worth.

The Prophets are subdivided into "Former Prophets" וְּבְיאִים and "Latter Prophets" וְבִראָים אַחֲרוֹנִים. The Former Prophets comprise the historical records of Israel from its conquest of Canaan (end of the 13th century) to the Babylonian exile (first deportation, 597; fall of Jerusalem, 586). The varied materials of these books were selected and arranged with a view to providing an understanding of the Divine will at work in Israel's history. Because the viewpoint is to a large extent that of the early prophets, the writing of these anonymous books was early ascribed to them.

The records of prophetic utterances began to be kept about 750 B.C.E., when Amos began his prophetic career. The poetic and prose sermons of the "literary prophets" (Amos to Malachi, middle of the 5th century B.C.E.) comprise the Latter Prophets.

The significance of this literature was heightened by the catastrophic fall of Judah and the ensuing Babylonian exile (586-538 B.C.E.). For the restored community of postexilic times, the Prophets furnished the historic example and the warning of what would befall Israel when it was disloyal to God. Probably by the end of the 3rd century B.C.E., the Prophets had become canonical.

The (rest of the) Writings comprise a heterogeneous collection of wisdom, poetic, and later historical literature. Here are, for example, Psalms, Proverbs, Job, Song of Songs, as well as Ezra-Nehemiah (the account of the return from Babylonia) and Chronicles (a later edition of the history of pre-exilic Israel). While there is a good deal of early (pre-exilic) material here (e.g., many of the Psalms and Proverbs), much of this literature does not antedate the Restoration (538 B.C.E). Part of the book of Daniel — the latest biblical book — dates to Maccabean times (about 165 B.C.E). During the 1st and 2nd centuries c.E. the canonicity of a few of these works was still in question. A 3rdcentury Talmudic list is the first to record the canon of 24 books as we now have it.

The structure of the Torah

Since we shall be reading from the Torah, a closer look at its structure is now in order.

The Torah was divided into fifths (for easy handling when written on the parchment scrolls of antiquity), hence the whole is often called יה בקשה הַרְקָשׁ הוֹרָה (יהוֹרָה "יה הַרָּקָשׁ הוֹרָה") of the Torah (יהוֹרָה "for the five our "Penta ("five") teuchos ("roll" of writing material), whence our "Pentateuch."

Following ancient Near-Eastern custom, each fifth is called in Hebrew by its first (significant) word(s): בְּרָאשָׁית "In the beginning," (וְאֵלֶה) שְׁמוֹת (Now these are) the names of, " בַּרְשָׁר "Then [God] called," בְּמְרְבַר "In the wilderness of," and וְאֵלֶה הַ) (וְאֵלֶה הַ)רְבָרִים (Now these are the words."

176 Introduction to Hebrew

But this is not the most anciently attested method. The Alexandrian Jews, who, some time in the 3rd century B.C.E. translated the Torah into Greek (the *Septuagint*), titled each part by a rough characterization of its content: *Genesis* "The beginning [of the world]," *Exodos* "The departure [from Egypt]," *Leuitikon* "Levitical [and priestly] matters," *Arithmoi* "Numbers [of the census of Israel]," and *Deuteronomion* "Second (i.e., repetition by Moses before his death of the) Law." The Latinized forms of these titles have reached us through the Vulgate (made by Jerome at the end of the 4th century), the standard Christian Bible of the Middle Ages.

The Jewish custom of a weekly public reading of the Torah is attested as early as the 1st century, and then it is considered to be a custom of great antiquity. The 1st-century historian Josephus writes:

For ignorance he [Moses] left no pretext. He appointed the Law to be the most excellent and necessary form of instruction, ordaining, not that it should be heard once for all, or twice, or on several occasions, but that every week men should desert their other occupations and assemble to listen to the Law and to obtain a thorough and accurate knowledge of it, a practice which all other legislators seem to have neglected.¹

Accordingly the Torah was divided into sections which were read through, either in the course of three years — the old Palestinian custom — or in one year — the Babylonian custom — which now prevails. Each of the 54 sections of the one-year cycle — called in Hebrew פָּרָשֶׁיוֹת (pl סְרָרָה) or הָיָרָה) or הָיָרָרָה (pl סְרָרָה) — is entitled by its first significant word(s). In the runninghead of most printings, the name of the påråšå follows that of the book. The weekly Sabbath reading of the påråšå is

¹ Against Apion II, 175; translated by H. St. J. Thackeray in the Loeb Classical Library, Cambridge, Mass.: Harvard University Press, n.d.

apportioned among seven readers, each of whom, in early times, read his portion; these portions are marked in some printings by ordinal numbers written small in the text or margin.

The paragraphing is found already in the 1st-century Torah fragments from the Wilderness of Judah. It is formally observed only in Torah scrolls. In printed Bibles the traditional paragraphs are indicated by a letter indicating the size of the space between paragraphs: D [for קתוקה "open (section)"] indicating a large space, D [for closed (section)"] indicating a smaller one.²

The verse division (not the numbering) is quite ancient, for the meaning often depends on it. A fixed verse division existed by Mishnaic times (3rd century c.e.), although discrepancies persist among various authorities as to the precise number and disposition of the verses.

The chapter division and the numbering of verses were initiated by Christians. Chapters first appeared in the Vulgate in the 13th century, verse numbers in the 16th. From there both were adopted by printers of Hebrew Bibles in the 16th and 17th centuries.

The genealogy of our texts

Before the discovery in 1947 of the scrolls from the Wilderness of Judah, the earliest fragments of Hebrew Bible manuscripts came from about the 8th-9th centuries. Earlier copies perished, owing to the Jewish law requiring that worn-out copies be withdrawn from use, to be disposed of either by burial or by storage in a synagogue lumber-room. In the latter case, such scrolls as were not consumed by rodents were

² In many printings a triple DDD or DDD marks the break between the weekly *påråšiyyot*. It is followed by a number [in Arabic and/or Hebrew numerals (Hebrew letters serve as numerals)] indicating which of the 54 the new *påråšå* is.

178 Introduction to Hebrew

usually lost when the synagogue itself was abandoned or demolished. Most of the surviving 8th-9th century manuscript fragments come from just this sort of a lumber-room, discovered in a still-used Cairo synagogue by Solomon Schechter at the end of the 19th century.

The lineage of our text, however, ascends to the same scholars of Tiberias who developed the present system of vocalization (§2.4). These scholars, called Massoretes ("text-traditionists" from מְסוֹרָה "text-tradition"), labored for centuries to produce a standard text of the Bible. Their efforts were crowned in the work of the last members of the Ben Asher family of Tiberias who, in the 9th-10th centuries, created the archetypes of all subsequent texts. Owing chiefly to the lifelong researches of Paul Kahle, several Ben Asher texts scattered over Europe and the Near East have been identified, comprising the entire Hebrew Bible. The best recent editions of the Bible have been based on these texts.

Kahle himself participated in the standard scholarly edition of the Bible, the Kittel-Kahle *Biblia Hebraica* (3rd edition, Stuttgart, 1937). The basis for this text is a Ben Asher manuscript (or rather a copy of such a manuscript) dating to 1008/09, now in Leningrad. In 1957 the British and Foreign Bible Society published an edition edited by Norman Snaith based on other manuscripts that Snaith believes to represent the true Ben Asher text and which is substantially similar to Kahle's.

Most present-day Hebrew Bibles, however, are based on the much later, second Rabbinic Bible (מְקָרְאוֹת בְּדוֹלוֹת), edited by Jacob Ben Hayyim and printed at Venice by Daniel Bomberg in 1524-25. Ben Hayyim worked with the best manuscripts then available; but these were late, and he himself was troubled by their dissensions. Of the successive editions of Ben Hayyim's text, that of Van der Hooght (Amsterdam & Utrecht, 1705) became the basis of those of today. The edition of Meir Letteris (Vienna, 1852) has been reprinted many times over in the type of the British and Foreign Bible Society (first printing: Berlin, 1866). The Hebrew Publishing Company Bible is such a reprint.

NOTES ON THE HEBREW TEXT OF GENESIS 37, 42-45

Genesis 37

Verse 1. אָשָׁב יְשָׁקֹב "Jacob, however, settled." As indicated by the impf cons, the verse continues the narrative left off in 36:8.

2. אָשָׁרָה וּשָׁנָה. Numbered nouns with the numbers 2-10 are usually in the plural (אָשָׁרָה וְמֵשׁ שָׁנִים, 45:63 אַשָּׁרָה וְמַלֹרִים, 45:23). With the numbers 11-19 they may also be in the plural אַחַר כּוֹכָרִים 37:9), though if they are items frequently numbered (e.g., אָישׁר סי, as here, יוֹם, אִישׁ, they appear in the singular.

יוֹסָך ... אָבִיו. The relation of this clause to the preceding is problematic. Two suggested interpretations are: (1) to take each of its phrases as paralleling corresponding phrases in the first clause: יוֹסֵך בָּן שְׁבַע עֶשְׁרֵה שְׁנָה וּ וְהוּא וַעֵר; הָיָה רוֹעֶה אֶת אֶחִיו בַּצֹאן וּ אָת הָנִי בִלְהָה וְאָת בְּנֵי וְלְפָּה וְשֵׁי אָבִיו, הָיָה רוֹעֶה אָת אָחִיו בַצֹאן "Joseph, at seventeen years of age, הָיָה רוֹעָה הַוּי הַוּא בַּנַי used to tend the flocks with his brothers — being a mere lad — with the sons of B. and the sons of Z., his father's wives''; (2) to give a special sense (which it has elsewhere), "servant," and render: "being a helper with (to) the sons of B., etc."

דְבָּתְם רְצָה is a predicate of דְּבָתְם רְצָה. יִדְבָתָם רְצָה "the report of them, (it being) bad." Cf. our objective predicate: "I bought the book *bound*." Render: "bad reports about them."

3. וְיָשְׁרָאָל אָהַב "now Israel loved." The flow of the narrative is interrupted to tell of a background (prior) circumstance; hence the verb reverts to the perfect (see §16.2).

וְשָׁשָה לוֹ [on the stress, see §29.2 (b)] "and he had made." The verb is not conceived of as consequent upon אָהָב (not: "because he loved him he made him"; that would have been expressed by the impf cons (וַיַּשַש), but as in an independent clause coordinate with the preceding one.

דַּבְרוֹ. An unusual case of the suf representing the indirect, rather than the direct, object (the same usage in הַשָּׁבֵנִי "bring back (word) to me" 37:14).

7. הְאָרָה האָרָה makes the narrative graphic and vivid and enables the reader to enter into the surprise or satisfaction of the speaker or actor concerned. It is regularly employed in narrating dreams. The opening clause is usually (as here) participial — setting the scene against which the action takes place. אָלָמָים "sheaves" in general; אַלָמָה "a particular, single sheaf"; אַלְמָוֹת "sheaves" in particular.

תְּסְבֵּיוָה. From סבב; on the impf see \$10.2.

ן defectively written (\$2.3) for וָהָשָׁתַחוֹין.

8. הַמָלך ... אָם מַשֹׁל. See §11.1.

12. $\dot{n}\dot{k}$. Dots over letters are an ancient scribal device for calling attention to the dotted matter. Dots were employed to indicate what ought to be struck out or to point to some peculiarity of meaning — which of the two is involved in this case is difficult to say. (A rabbinic comment fancifully suggests that the dots point to the fact that "they really went to tend to *themselves*," i.e., to their own interests, not their father's).

17. אַמַעְתִי אוֹמְרִים "I heard them say"; supply the object as in vs 25, להוֹרִיד ''to bring them down."

ידָתָיָה – דֹתָיָ and דָן interchange as place-name endings.

20. אָשָׁקָה "now then." l often expresses an informal inference or consequence, especially at the beginning of a speech. So too 44:8 איך וווכ

21. אָא וַכָּגוּ וְכָשׁ ''we mustn't kill him!'' (lit., ''we mustn't strike him mortally''). אָא וָכָצוּ גָּכָשׁ the object (אָן י'him'') specially affected by the action, namely ''life.''

22. ... אָמַעַן. A parenthetical aside.

25. See §29.2(a).

וַרָּשְׁאוֹ אֵיוָהָם וַיִּרְאוּ ווּזיהָם ווּיָדָאוּ ווּזיהָם ווּיָדָאוּ שִיוּיָהָם ווּיָדָאוּ dinate temporal clause (see note to vs 4 ווּיִרְאוּ אֶחָיו) may sometimes be rendered more neatly by the English participial construction. So too vs 30 וַיָּשָׁב אָל אָחָיו וַיֹּאמַר "returning to his brothers, he said," vs 33 ווַכִּירָה וַיֹאמֵר "recognizing it, he said."

וָלָט. As a rule the copula is vocalized וָ before a monosyllable or a word stressed on the first syllable when that word has a disjunctive accent. So too 44:31 וְמָת [pf cons whose wåw is vocalized like the copula (§16.6)], and compare Genesis 8:22 וְמָר וְחֹם וְקַיָץ וְחֹרֶך וְיוֹם וְקַר וְחֹם וְקַיָץ וְחֹרֶך וְיוֹם (*16.6)), and compare Genesis 1:22 וְלָיָלָה יָרָיָלָה

28. <u>וְיָשְׁכוּ וְיָש</u>ְׁלוּ "they pulled up" (lit., "they pulled and brought up"). The second verb, indicating direction of motion, is used adverbially.

שָׁלשׁ "twenty shekels of silver"; similarly in 45:22 שְׁלשׁ מאוֹת כֵּסָף "300 shekels of silver."

30. אָנָה אַני בָא. The sense is: "what am I to do now?"

32. הַכְּחֹגָת. That the interrogative הַכְּחֹגָת. Should be followed by a long consonant is very unusual (for the normal vocalization of the interrogative ה see vocabulary of Reading 3).

33. סָרָף טֹרַף יוֹסָף. See §11.1.

36. והַמִּדָנִים מָכָרוּ. See §16.2(b).

Genesis 42

1. "There was ... " in Egypt, in contrast to Canaan.

 2. אָבְרוּ... וְנְחְיֶה וְלֹא נְמוּת "procure food... that we may live and not die." Result or purpose clauses are expressed by wåw before a voluntative verb (cohortative, imperative, jussive); e.g., 42:34 זֹאָת עֲמוּ וְחִיוּ "bring... that I may know," 42:18 וְהָרִאוּ... וְאָדְעָה "do this and so live" (if you do this you will live") 42:16 .... וְאָרְחָוּ שֶׁלְחוּ... וֹא take... that (your words) may be tested."

184 Introduction to Hebrew

In many cases, as here, the voluntative verb has no distinctive form; the context (e.g., a preceding imperative) is generally a sufficient indication of a result or purpose clause.

A negative result or purpose clause — such as וְלֹא נְמוּת "that we may not die" — does not of course employ a voluntative verb.

אַשָּׁרָה. "Ten (in number)."

7. קשׁת "harsh things," here adverbial "harshly." For indefinite or abstract expressions the feminine is commonly used: 42:29 הַקֹרת "the things that happened," 44:4 רְעָה "evil" (noun), מוֹבָה "good" (noun).

10. וְעֵרָדֶרְדָרָ. Opposition is expressed by the waw: "the fact is, rather, that..."

11. לא היו "have never been," §9.3 end.

 your servant.... My lord asked his servants... then you said to your servants...."

14. אַלָּר דְּבַּרְתִי אָאַלִיכָם לֵאמֹר "it is just as I spoke to you, when I said...."

15. הַנָּה ... הַנָּה (I swear) by Pharaoh's life! you shall not leave this place unless your youngest brother comes here." The oath is introduced by מו and takes the form of an "if" clause; the "then" clause, which contains a self-imprecation, the teeth of the oath, is left unspoken. Literally, then: "If you leave this place except with the coming of your youngest brother here (may I be cursed)!"

ול. האָסָרוּ "submit to imprisonment!"

קר אָלִים אַתָּם (I swear) by Pharaoh's life that you are spies!" (Only verb clauses are introduced by אָם, as in vs 15.)

21. אָשָׁר רָאִינוּ is attached; if to אָאָחִינוּ אָשָׁר רָאִינוּ, then render "(we) who saw" ("for we saw"); but if to אָחִינוּ נוּ אַחִינוּ אָשֶׁר (אָת) צָרַת נַפְשׁוֹ הְהָתְחַנְוֹ אָקִחִינוּ אֲשֶׁר (אָת) צָרַת נַפְשׁוֹ הְהָתְחַנְוֹ ייש הינוּ אָשֶׁר (אָת) אָלָינוּ רָאִינוּ יש הינוּ אַלֵינוּ רָאִינוּ נוּ אַביר שוּט אַלִינוּ אָשָׁר (אָמ) אָלִינוּ אַלֵינוּ גָאַינוּ אַשָּ

יאָרַת וַפְשׁוֹ "his mortal distress." The suffix refers to the whole construction: "his distress-with-regard-to-life." Similarly below, vs 35 יאָרוֹת כַּסְפּוֹהָם "his money-bag," אָרוֹת כַּסְפּוֹהָם 44:2 "his ration-money."

22. إلا "so now...." الم sometimes expresses consequence in the sense of "measure for measure."

23. הַמָּלִיץ. The article may be used with items which, though as yet not mentioned, are associated so closely with a given situation that the writer assumes their presence there all along to be well known.

ינאליץ "the interpreter (who customarily mediated between Joseph and foreigners)." English idiom requires "an interpreter."

25. וּלְהָשִׁיב וּאוּ¹... וּלְהָשִׁיב "he gave orders... to fill... and to give back...." Two ways of expressing the complement of צְּנָה here combined: וְיַצֵּו וְיָמֵלְאוּ and וַיְצֵו לְהָשִׁיב.

יוֹש לָהֶם כֵּן "it was so done for them." The subject is indefinite (the medieval Hebrew grammarians supplied it as הְעוֹשֶׁה "the doer"); "one did so for them," best rendered by English passive.

28. אָל אָחִין ייש אָל אָחִין "they turned trembling to one another." קרַד cannot normally govern the preposition אָל since it does not in itself convey an idea of motion *toward* anything. אָל depends, rather, on some inexplicit verb expressing a movement made by the brothers on some inexplicit verb expressing a movement made by the brothers — such as turning the head toward or looking at which was accompanied by trembling. Such a construction as אָלשׁ אָל קרַר אָל הָאָנָשִׁים which implies more than the words say explicitly is called a *pregnant construction*. Another pregnant construction is 43:33 רַיָּהָאָנָשׁים יי the men looked at one another in astonishment."

31. לא הָיינו "we have never been," \$9.3 end.

32. שְׁנִים עָשָׂר אַנַחָנו "we are twelve," "there are twelve of us."

33. אַבר רַאַבוֹן=רַאַבוֹן as in vs 19.

34. כָּי לָא מְרַגְּלִים אֲתָם "that you are not spies (but honest men)." Noun clauses are normally negated by אָין יוֹסֵף 37:29 "Joseph was not in the pit," and the word order בָּבּוֹר predicate is preserved even after כָּי אֵין נְבוֹת חַי 1 Kings 21:15 יכָּי אֵין נְבוֹת חַי 11 Kings 21:15 יכָי אַין נְבוֹת חַי יוֹם אָרָדְכַי כֹּרֵעַ "for Naboth is not alive," Esther 3:5 יה אַין מָרְדְכַי כֹּרֵעַ יוֹם Mordecai did not kneel." But when, as here, it is desired to negate the

¹ On the absence of dågeš in the $ightarrow (though the verb is <math>pi^{i}el)$ see § 22.4, note 1.

predicate forcefully, not only is the word order reversed to predicatesubject, לא is employed as the negative particle, its force falling on the immediately following predicate rather than on the whole clause. A rising inflection in the voice on "spies" will render the effect of these changes in English.

36. אָתִי שְׁכַּלְתָם "it is I (not yourselves!) whom you have bereaved"; see §27.7. Hence Reuben's response in vs 37.

כְּלְנָה "all these things" i.e., these troubles. The form is that taken by כְּלָן in a major pause; for the feminine, see note on vs 7 above.

38. אָסָוֹן ... וְהוֹרַדְתָם "if disaster befalls him... you will bring down...." Conditions are often expressed by simple juxtaposition of the "if" and the "then" clauses, each preceded by ן (in this case wåw-consecutive with the perfect) to bring out the correlation of clauses. Cf. 44:22 וְשָׁוַב אֶת אָבִיו וְמֵת יוֹה he should leave his father, he will die"; 44:29 וְשָׁוַב אֶמוֹן וְהוֹרַדְתֶם גַּם אֶת זֶה... וְקָרָהוּ אָסוֹן וְהוֹרַדְתֶם "if you take this one too... and disaster befalls him, you will bring down...."

Genesis 43

3. הָעָד הָעָד בָנוּ "he solemnly/strictly/clearly warned us."

4-5. אָם אָשְׁלֵחַ, וְאָם אָיוָך מְשֵׁלֵחַ, יוֹ you really mean to let our brother go... but if you do not mean to let him go." שָׁיֵ and אָין here express disposition or nondisposition to do something.

אַשָאוֹל שָאַל, הַיַדוֹע וַדַע. See §11.1.

8. ... שׁלְחָה See §10.9.

9. אָם לא הֲרִיאֹתִיו, וְהָצַּגְתִיו, וְהָצַאָתִי. The verbs concern future time but are perfects; hence future perfects: "if (at that time) I shall not have brought him to you and set him before you, I shall have incurred life-long guilt toward you." Render: "if I do not bring him to you and set him before you, I shall stand guilty before you all my life."

ואָיש He show you compassion יְתֵן לְכֶם רַחֲמִים לִפְוֵי הָאִישׁ "may He show you compassion (when you are) in the presence of the man," i.e., by inclining the man to be favorable toward you.

אָאָחִיכֶם אָאָחִיכֶם אָאַחִיכָם אָאַחִיכָם אַחִי omitted for the sake of euphony (to avoid adding another laryngal)? Cf. 42:19 אָחִיכֶם הָאָחִיכָם אָדָוי אַחִיכָם אָדָי גווי perhaps there the intent is first "any one of your brothers," but when the brothers narrate the tale, "the one (that Joseph did in fact imprison) of your brothers"].

י כַּאֲשֶׁר שָׁכֹלְתִי שָׁכָלְתִי יוֹf I am to be bereaved, I must be bereaved." On שָׁכָלְתִי see \$29.1(e).

וּמִשְׁנָה כֵּסָך. Note that in vs 12 the word order is reversed. Numbers too may precede or follow the noun: שָׁלשְׁהָ יָמִים שׁלשָׁה יַמִים שִׁלשָׁה.

מְצְרַיְמָה=מִצְרַיִם; cf. vs 18 בִּיּת יוֹסֵף=בֵּית יוֹסֵף; similarly in vs 19 הַבַּיָת=פַּתַח הַבַּיָת -

16. אָבֹחַ טָבָח "slaughter an animal," lit., "slaughter a slaughtering." שָׁבַח is a cognate accusative, i.e., a direct object noun derived from the verb — a very common usage in Hebrew.

20. יְרָד יָרַדָּוּ, The force of the inf abs is unclear.

27. הַשָּׁלוֹם אָבִיכָם הָזָקן "is your aged father well?" lit., "is your aged father well-being?" The predicate of a nominal sentence need not be wholly applicable in substance to the subject; it is enough

if, as here, something of it is shared in common with the subject. The reply in vs 28 שָׁלוֹם לְעַרְדָך לְאָרִינו is of course a different construction: "your servant our father enjoys (is possessed of) wellbeing."

28. קדד Root <u>ויק</u>דו

29. <u>רְח</u>ָנָך , Root חנן

30. The main clause is כִּי זָוַיְמַהָר יוֹמָף... וַיָּבֹא הַתַּדְרָה begins the clause giving the reason.

31. <u>ויָתאָפ</u>ק. See §29.1(e).

32. זּרְכָלוּן. The j is an archaic ending attached occasionally to the vowel afformatives of the impf; cf 44:23 תׁסָפֿוֹן (note final stress).

33. <u>וְי</u>ָתְמְהוּ... אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ. On this pregnant construction see note on 42:28.

34. וַיָּשָא מַשְאוֹת "he had portions carried," i.e., at his command. Or render as a passive: "portions were carried"; see note to 42:25 וַיַּעַש לָהָם כָּן.

קמש יָדוֹת "by five shares," i.e., it was five times as large.

Genesis 44

3,4. הָפָאָנָשִׁים שָׁרְחוּ הַבֹּאֶר אוֹר וְהָאָנָשִׁים שָׁרְחוּ when morning dawned, the men were sent off." הָם יָצָאוּ אָת הָעִיר... וְיוֹסֵף אָמַר "when they had left the city, Joseph said...." הם יָצָאוּ אָת הָעִיר, אַלֵיהָם when they had left the city, Joseph said...." These are three examples of temporal expressions, in which the temporal and the main clause are merely juxtaposed and linked by 1, the simplest and most elegant manner of expressing such a relation in Hebrew. Cf. note to 37:4

לא הְרְחִיקוּ "without/not having gone very far": a circumstantial verb clause, qualifying יְצָאוּ; it is identifiable by being set off from the main clause without ז. Another such circumstantial verb clause appears in vs 12: וְיָחַפַּשׁ בַּגְּדוֹל הָחֵל וּבַקְטֹן כָּלָה "he searched them, beginning with the eldest and ending with the youngest."

5. יוחש יוחש ייש ייש שו הוא נחש ייש שו יש ייש שו
 "about which he'd certainly divine" (cf. vs 15).

הַרֵעֹתֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם רעע. אָשָׁר עֲשִׂיתֶם lit., "you did evil (in that) which you did"; render: "you did evil in so doing."

8. إאיך וווב
 איך וווב
 * 'how then could we steal''; see note to 37:20 and
 \$10.3.

9. אַנַקוּם יmoreover the rest of us." Similarly אַנַקוּם אַנַקוּן in vss 10
 and 17 is "the rest of you"; so too in 42:19.

ו0. אָם עַקָּה כְדְבְרִיכֶם כֶּן הוּא "though what you say is right"; lit., "though now it is right as you say."

ואָקְיוֹ... וַיָּפְלוּ With a subject composed of two (or more) coordinate nouns, a verb that precedes may agree with only the first noun, but a verb that follows is generally in the plural.

וא דָאָוֹנִי אָדֹנִי "in the hearing of my lord." The sense of the whole clause is: "Please permit me to speak, and give what I have to say a favorable hearing." It does not mean, "Let me have a private word with you."

On the changes of person in these verses see note to 42:13.

כְמוֹך כְּפַרְעֹה ''you and Pharaoh are alike.'' The sense of כַּמוֹד הָפַרְעֹה is not merely "a is like b," but includes the idea that "b is like a."

22. וְעָוַב... See note to 42:38.

26. אָאָחִינוּ הַקָּטֹן איָנָוּ אָקָעוּ "unless our youngest brother is with us"; lit., "our youngest brother not being with us." This is a circum27. אַהָם יְדַעְהָם . The independent pronoun is used with finite verbs to add emphasis (cf. vs 17 הוא יִהְיָה "he alone will be"). Here Jacob wishes to recall to his sons what they know full well but seem to have disregarded; אַהָם יְדַעְהָם אַהָם מושט אַהָם מושט אַהָם אַהָם מושט אַהָם אַהָם אַהָם אַהָם אַהָם מושט אַהָם אַהָם מושט אַהָם מושט אַהָם אַהָם מושט אַהָם אָהָם מושט אַהָם אַהָם מושט אַהָם מושט אַהָם אַהָם מושט אַהָם אַהָם אַהָעָהָם אָהָא הוא אַהָם מושט אַהַם אַהַעָּהָם אַהָם מושט אַהַם אַהָם מושט אָהָם מושט אַהָם מושט אַהָם מושט אַהָם אַהָם אָהָעָהָם אָהָם מושט אַהָם אַהָם מושט אַהָם אַהָם מושט אַהָם מושט אַהָם מושט אַהָם מושט אַהָם אַהָם מושט אַהָם מושט אַהַם אַהָם מושט אַהָם אַהַם מושט אַהַם אַרָם מושט אָהָם מושט אַהָם מושט אַהַם אַהָם מושט אַהָם מושט אַהָם מושט אַהָם מושט אָהָם אַהָם מושט אָהַם מושט אַהָם אַהָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אָהָם מושט אַהָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אָרָבָים אַרָם אַרָם אַרָּקָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אָרָבָיָם אַרָם אַרָם אַרָם אָרָם אָרָם אַרָם אווויע אַרָם אַרָם אַרָּקָם אָרָם אָרָם אַרָּקָם אַרָּאָרָה אָרָה אָרָה אָרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אָרָם אַרָם אווויע אַרָם אַרָם אווויע אַרָּבּם אַרָם אָרָם אַרָם אָרָם אַרָם אָרָם אַרָם אַרָם אַרָם אווויע אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אווויע אַרָם אַרָם אַרָם אָרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אָרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַר אַרָם אַר אַרָם אַרַע אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אַרָם אָרָם אַרָם אָרַם אַרָם אָרַים אַרָם אַרָם אַרָם אָרַם אַרָם אַרָם אַרָם אָרָם אָרָם אָרָם אָראָם אַרָם אַר אַרָם אַרָם אַר אַרָם אַרע אַראַ אַרָם אַרָע אָראַ אַרָם אַרע אַראַם אַרע אַראַם אַרע אַראָם אַרע אַראַט אַרע אַרַע אָעָע אַרעע אַראַראַען אַראַען אַראַראַען אַרע אַראַראָע אַרע אַראַאַראָע אַראַ אַראַ אַראַאַראַ אַראַראַראַען אַראַראַאַראַאָען אַראַאַען אַראַאַראַ אַראַאַראַאַען אַראַאַען אַראַאַען אַראַאַאַראַאַען אַראַאַען אַראַאַאַראָען אַראַאַראַאַען אַראַאַען אַראַאַען אַ

י שָׁנַיָם "only two sons"; cf. §27.7.

29. ...לַקַחָתָם... See note to 42:38.

30. אָשׁוּרָה הְנַפְשׁוֹ קוֹשוּרָה הָנַפְשׁוֹ "and his whole being is so bound up with him."

32. כִּי עַבְדְדְךָ עָרַב "now it was your servant who took the lad on pledge"; § 27.5(c). Here Judah supplies the motive for his princely offer in the next verse.

34. 19 "(I could not) lest...."

Genesis 45

י ל יּלְכָל "for" here conveys the idea "as was proper in the presence of."

2. <u>וְיָה</u>ן אָת קלוֹ בְּרְכִי "he wept loud and freely"; the phrase expresses giving vent to pent-up emotion.

אַמָר מְכַרְתָם אֹתי. Note how the retrospective אֹתי agrees
 with אַני יוֹסָר the rule in relative clauses.

6. הָרִישׁ וְקְצִיר "there will be no yield from tilling." הָרִישׁ וְקְצִיר and קְצִיר are combined here into one concept; not that there will be no plowing or harvesting (even in famine the farmer may plow his field in hope of a return), but that there will be no plowing that produces a harvest.

 קשום לְכֶם שְׁאֵרִית "to establish for you a remnant"; i.e., to insure that you and yours survive.

לְהָחֲיוֹת אֶתְכָם=וּלְהָחֲיוֹת לָכָם. The presence of לְכָם is probably due to the influence of לַכָם.

לְפְלֵילָה גְּדֹלָה. Unclear; it has been understood either as "to (become) a great band of survivors" — alluding perhaps to the numerous future progeny of these survivors of famine — or "for a great escape" — alluding to the marvelous manner of their deliverance.

12. קי הַמְדַבֶּר. See note on 42:6.

19. ואַתָּה צוּיתָה "you are charged (to bid them)."

23. כָּזֹאָת "as follows."

26. וְכָי. Not part of the quotation. It may be understood either as unexpectedly introducing indirect speech, or better, as dependent upon מושל .... לאמר and taking up the direct speech anew.

QUESTIONS FOR REVIEW

GENESIS 37

צֵנֵה:

1. לַמָּה שֶׁנְאוּ אֲחֵי יוֹסֵף אֹתוֹ, וְלָמָה קִנְאוּ בּוֹ? 2. מַה פִּתְרוֹצֵי חֲלוֹמוֹת יוֹסֵף? 3. לַמָּה שֶׁנָאוּ אֲחֵי יוֹסֵף אֹתוֹ, וְלָמָה קִנְאוּ בּוֹ? 2. מַה פִּתְרוֹצֵי חֲלוֹמוֹת יוֹסֵף? 3. לָמָה שָׁלַח יַצְלִב אֶת יוֹסֵף שְׁכָמָה? 4. אֵיךּ מָצָא יוֹסֵף אֶת אַחָיו בּדוֹתָן? 5. אַיך הָצִיל רְאוּבן אֶת יוֹסֵף מִיֵד אֶחָיו? 6. אֵיך כָּסוּ הָאַחִים מִיַצַלְב אֶת אֲשֶׁר צָשׁוּ לְיוֹסֵף? 7. לָמָה מֵאֵן יַצַלְב לְהִתְנַחֵם?

מִי אָמַר אֶל מִי וּמָתַי?

 אָת אַחַי אָגֹכִי מְבַקּשׁ. 2. הִגַּה בַּעַל הַחֲלוֹמוֹת הַלְזֶה בָּא. 3. אַל תִּשְׁפְכוּ דָם. 4. אָחִינוּ בְשָׂרֵנוּ הוּא.

GENESIS 42

<u>ַצַג</u>ַה:

1. לְמָה לֹא שִׁלַח יַעֲלָב אֶת בִּגְיָמִין אֶת אֶחָיו מִצְרַיְמָה? 2. מָה הָגִידוּ הָאַדוּ הָאַחִים לְיוֹמַף? 3. מַה בִּין דִּבְרֵי יוֹמַף לְאֶחָיו לִפְּגֵי אֲשֶׁר הָיוּ בַּמִשְׁמָר הָאַחים לְיוֹמַף? 3. מַה בֵּין דִּבְרֵי יוֹמַף לְאֶחָיו לִפְגֵי אֲשֶׁר הָיוּ בַּמִשְׁמָר לְיִהַרָי הָאַחים אָת לִיְבָרָי אַחֲרֵי אַחֲרֵי אַשָּׁר הָיוּ שַּׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים? 4. אָיד פָּתְרוּ הָאַחים אָת לִדְבָרָיו אַחֲרֵי אַמָר הָיוּ שַׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים? 5. מַה מִכָּל הַקּוֹרוֹת אֹתָם דְּרָבָרָיו אַחֲרֵי אַמָר הָיוּ בַּמִשְׁמָר הְיוּ בַּמִשְׁמָר לִיזִם אָת לִדְבָרָיו אַחֲרֵי אַחֲרֵי אַמָּר הָיוּ שָּׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים? 5. מָה מִכָּל הַקּוֹרוֹת אֹתָם דְּבַרָים אָת בְיוֹ בָרָים? אַרָה בְּתוּ בְאוּבוּזי הַבָּי בְּבָרִים לָא הִגִידוּ בְּגִי יַעֵּקֹב לַאֲבִיהָם? 6. לַמָּה אָמַר רְאוּבן: אָת בְּנוּ בְנֵי הַנֵי מָבוּ בְנֵי בְנֵי הַגַין בַיַים לָא הָגִידוּ בְגַי יַעַקֹב לַאֲבִיהָם? 6. לַמָּה אָמַר רְאוּבן: אָת בְּנוּ בְנֵי הַגַיבן בָּי הַמָּבי בַיָּב הַמָּים בּין הַמָּים אָת בּיוּ בְּנֵי בַנֵי הַעָּת בּיוּ בַמָּשְׁמִין הַיּזִים אָת הַגָּירָם לָא הָגָידוּ בָּצָירוּ הַיּזים אָת בּיוּ בַיּתָים אָת בּין בַּנוּמַר בַנַי הַבוּין בַיוּרוּ בוּזי הַאָּתוּ בּיוּבוּי בַנֵי הַיוּ בַּמִיתים בּיוּה בּיָה בּגַי בַנִים לָא הָינידוּ בְּנֵי בַנֵי הַיָּקוֹרוֹת אַנָם בּיוּה בַיּים בָיוּה בָנוּבוּן אָתוּם בּיוּה בַיָּים בּיוּבוּין בּיוּ הַיוּבוּין בּיוּים בּיוּת בּיוּים בּיוּה בּנַי הַנוּין בּגַי הַאָּתוּים בּיוּ בּוּין בּיוּים בּיוּים בּיוּה בַיוּים בּיוּין בּיוּבוּן הַמָּיתוּת בּנַי הַיּתוּים בּיוּיבוּן בּיוּים בּיוּים בּיוּים בּיוּה בּיוּין בּיוּין בּיוּים בּיוּים בּיוּיה בּיוּה בּיוּדוּים בּיוּים בּיוּים בּיתוּים בּיוּים בּיתוּים בּיוּיה הַיּיוּדוּיז בּיוּים בּיוּים בּיוּה בּיוּים בּיתוּיין בּייתיים בּיתוּים בּייתוּיים בּיוּים בּיתוּים בּייוּים בּייתוּים בּיתוּה בּיוּים בּיוּבוּיה בּיוּים בּיוּים בּיתוּיים בּיוּיה בּיתוּ בּייה בּירוּיין בּייתוּ בּייתין בּייתוּים בּיתוּיין בּייתוּים בּייתוּים בּייתוּיין בּייתוּיין בייתוּיין בייתוּיין בּייתוּים בּייתייין בּייין בייין בּייים בּייוּ בּייין בּייין בּייייין בּייין בּיין הוּיין בּיין בּייין בּיין בּייין בּ

מִלֵּא. רָדַף. שִׁלַם. זֶהָב. גָּנַב. נָקִי. עָזַב. שְׁנַיִם. יָלַד. עָלָה.

Utilize in a sentence :

 לַמָּה שִׁלַמְתֶם רָצָה תַּחַת טוֹבָה? 2. וְאַתֶּם תַּהְיוּ וְקִיּם. 3. כָּמוֹדְ כְּפַרִעֹה. 4. וַפִּשׁוֹ קְשׁוּרָה בְוַפִּשׁוֹ. 5. טָרֹף טֹרַף.

אַנֵּה: 1. מַה צִּנָּה ׁיוֹסֵף לָשִׁים בְּאַמְתְחוֹת הָאַחִים? 2. מַה יַצְשָׁה יוֹסֵף בַּנָּבִיעַ – עַל פִּי הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל בִּית יוֹסֵף? 3. עַל פִּי דִבְרֵי הָאַחִים מַה לַעֲשׂוֹת בָּאִישׁ אֲשֶׁר יִמְצֵא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ? וְעַל פִּי דִבְרֵי יוֹסֵף? 4. לָמָה לא יוּכַל יְהוּדָה לַעֵּלוֹת אֵל אָבִיו אָם הַנַּעַר אֵינֵנּוּ אָתוֹ?

GENESIS 44

ָרָחַץ. עַד. נְכְמְרוּ רַחֲמָיו. הִתְאַפֵּק. תּוֹצֵבָה. רָבָה.

מִי אָמַר אָל/עַל מִי וּמָתַייּ

Utilize in a sentence :

עַּגַּה : 1. לָפָה בָּקָשׁ יְהוּדָה מִיַּשֵׁקֹב כִּי יְשַׁלַח אָת בִּוְיָמִין? 2. לָפָה הָגִּידוּ לָאִישׁ כִּי עוֹד לָהֶם אָח? 3. מָה אָמַר יְהוּדָה לְיַעֵּקֹב כַּאֲשֶׁר עָרַב אֶת בִּוְיָמִין מָטָּנּוּ? 4. מַה זִמְרַת אָרֶץ כְּנַעַן? 5. כַּפָה כֶּסֶף הַשִּׁיבוּ הָאַחִים בְּיָדָם? לָמָה? 6. לְמָה יָרְאוּ כַּאֲשֶׁר הוּבְאוּ בִּיתָה יוֹסַף? 7. אֵיך פָּתַר לָהֶם הָאִישׁ אֶת דְּבַר הַכָּסֶף אֲשֶׁר נִמְצָא בְּשַׂמֵיהָם? 8. מֶה עָשָׁה לָהֶם כַּאֲשֶׁר הָרָיא אֹתָם הַבַּיְתָה? 9. עַל מַה בָּכָה יוֹסַף? 10. עַל מַה תָּמְהוּ הָאַחִים

GENESIS^{*}43

מִי אָמַר אֶל מִי וּמָתַי? 1. מֵאַיָן בָּאתֶם? 2. וְגַם דָמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ. 3. אֲחִיכֶם הָאֶחָד הַנִּיחוּ אָתִי.

194 Introduction to Hebrew

GENESIS 45

צנה:

1. לַמָּה לֹא יָכֹל יוֹסֵף לְהָתְאַפֵּק עוֹדי? 2. אֵידְ פָתַר יוֹסֵף אֶת דְבַר רִדְּתּוֹ מִצְרַיְמָה? 3. מָה בְּקֵשׁ לַעֲשׂוֹת רְדָתּוֹ מִצְרַיְמָה? 3. מָה הָזָה יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם? 4. מַה בִּקָשׁ לַעֲשׂוֹת לְאָבִיו וּלְבֵיתוֹ? 5. מָה יוֹסֵף וּאָדָיו לְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ? 6. מַה צְּזָה וּלְבֵיתוֹ? 5. מַה צְּזָה וּלָבִיתוֹ? 5. מַה צְּזָה וּלָבִיתוֹ? 5. מַה צְּזָה וּמָף וּאָדָיו לְדַבּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ? 6. מַה אָזָה וּלָאָריו וּלְבֵרים? זוֹקף גָאָדָיוּ לְעַשׁוֹת לְאָבִיו וּלְבֵיתוֹ? 5. מָה יּזֹסֵף וְאָדָיו לְדַבּר אִישׁ אָל רֵעֵהוּ? 6. מַה צְזָה פַּרְעֹה לַעֲשׁוֹת לְבֵיתוֹ? 5. מָת יוֹסֵף וּאָדָיו לְדַבּר אִישׁ אָל רַעָּהוּ? 6. מַה גָּזָה פַּרָלה לַעֲשׁוֹת אָביווּ? 5. מָת יוֹסֵף גָאָקיו וּאַדָּה פַּרְעֹה לַעֲשׁוֹת לְבֵיתוֹ? 8. מָתַי יַבָּלִב וְלָאמר לָהֶם? ד. מַה צָּזָה שָּלַח אָל אָביווּ?

Utilize in a sentence:

הָתְוַדֵּע. נְצֵּב. קוֹל. נְבְהֵל. שֶׁנָתַיִם. טַף. חֵלִיפָה. חָס.

* * * * * * *

VOCABULARY REVIEW

Give synonyms:

ַּעְמַד. נְתַן. קָרַב. שְׁאִרִית. תּוֹדְ. בַּעַל. שַׁלִיט. עָמַס. חֵלֶב הָאָרֶץ. אֹכֶל. בֶּגֶד. נְשְׁאַר. יְגוֹן. צָרֶה. דָּרַשׁ. טָבַח. צָעִיר. מַלַדְ עַל. הָרַג.

Give antonyms:

שָּׁבָע. רָחוֹק. לָתֵת. עָנָה. יֵשׁ. בְּכוֹר. טוֹבָה. חֵי. הֵרִיק. יְצָא. הֵחֵל. מְעַט. לַעֲלוֹת. מֵאַיָן: אָסַר. לְהָמִית. אָהַב. הֶעֵלָה. עֵבֵד.

Translate :

The numbers: 1, 2, 3, 5, 10, 11, 12, 17, 20, 300; give a noun with each. Parts of the body: (where possible supply an associated verb) gray hair, face, eye/s, ear/s, mouth, neck, hips, feet, flesh, blood, heart, hand/s. Parts of day and concepts of time: day, night, morning, noon, year, two years, one time, twice, afterward.

196 Introduction to Hebrew

Verbs of motion: come, go, come/go up, — down, — in, — out, — back; bring up, — down, — out, — back; pass; arise; pursue; overtake.

Family and age : father, mother, son, daughter, brother, little ones, child, lad, firstborn, youngest, old man, family, household.

Utterance : say, tell, speak, narrate, call, weep, scold, ask, answer, order, sound (voice).

Emotion: love, hate, be afraid, be terrified, tremble, be astonished, have feelings stirred, restrain oneself, console, be consoled, have pity (regard) for, be angry at, be wrought up at.

GLOSSARY

GENESIS 37, 42-45

Words are listed in alphabetical order; $\dot{U}$ precedes $\dot{U}$. Verbs are defined in the English infinitive form.

A parenthesis with chapter and verse followed by n refers to the section "Notes on the Hebrew Text."

אָב (§14.5) father, in 45:8 counsellor	אַחָר (an)other
the truth is, that, affirming what	אַחֲרֵי־בָאָ after; אַחֲרֵי afterward
one would gladly deny	איך how?
הָתְאַבֵּל be in mourning; hitpa'el הָתְאַבֵּל	(cs of אַין nought; §15.8) no, not
mourn for (עַל)	negating noun sentence (42:34 n)
אָדוֹן, suf לָאדֹנִי, אֲדֹנִי lord, master ; cs pl	איפה where?
is used with s meaning	אָישׁ, אַנְשִׁים, אַיָשׁ a man, one, each ;
אָהֵב, אָהַב love	איש אָל אָחִיו one to the other
in or	אָד surely!
ארלי perhaps	אָכָל, impf אָכָל [§21.4(b)] pf 3fs w
become light	suf 3ms אַכָלְתָהוּ eat
אָוְנִים, du אָוְנִיד, אָוְנֵים f ear	ל food
איש אָל אָחִיו ; איש אָל אָחִיו (§14.5) brother איש אָל	אָל (do) not w juss
one to the other	אָל (§15.4) to, into
אַחָד עָשָׂר ; אַחַד־) אַחָד (אַחַד־) אַ	god; אָל שָׁדָי El Shadday (usually
"one-teen" (eleven)	rendered God Almighty); '갤ﻦ is a

- divine epithet of as yet undetermined meaning; אָל שָׁדַי is an antique name of God used chiefly in stories of patriarchal times אֹלֶה these ווא ליהים אָלָמָה pl of majesty, God אָלָמָים אָלָמָים אָלָמָים אָלָמָים אָלָמָים, אָלָמָי אָלם bind (sheaves) אָנו f, or; introduces an oath (42:15n) אָמן if, or; introduces an oath (42:15n) אָמן if 'al impf הָאַמִין be verified, proven true; hif 'il pf הָאָמִין consider true,
- אָמָר (§ 21.4(b)] say, command; the inf cs לאמר, usually rendered saying, often has no meaning beyond that of our colon or comma with quotation marks marking a direct address
- truth אֵמָת

believe

- saddlebag אַמְתָחַת
- whither?
- אַנֹקונוּ I; pl אַנֹקוני we
- disaster, terrible accident אָסוֹן
- אָסָף [§21.4(a)] gather
- אָסַר bind, imprison; nif 'al impf אָסַר be imprisoned
- אָפּוֹ בְּד אַפּוֹ בְּד his anger was kindled against; אַפּׂיִם du face (=פּנִים)
- אָם בֶּן אָפּוֹא particle then; אָם בֵּן אָפּוֹא if so, then....

- אפק, hitpa'el וַיִּתְאַפַּק, הָתָאַפָּק [§ 29.1(e)]
  - restrain oneself
- caravan אֹרְחָה
- אַרְצָה w art אָאָרָץ, w term אַרְצָה f land, ground
- אָשָׁה , אָשָׁה , אָשָׁה , אַשָּׁה , woman, wife also used for concubine
- be guilty אשם
- word of relation that, which, who
- אָת (§14.6) (together) with מַאָר (away) from
- אָת (§14.6) the sign of the definite direct object; precedes direct object defined either by (1) the art (2) being in the cs (3) having a pron suf (4) being a proper name
- אַתנוֹת, אַתנוֹת she-donkey
- ב (§14.6) (1) in, at, upon. (2) prefixed to the object of some verbs; e.g., בּוֹאת תִּבְּחֵנוּ עַז (3) אָדָעָה , מָשָׁל , נְעַר by this will you be tested
- clothing בּגַדִים , בָּגָד
- be terrified, nif 'al נְבָהַל be terrified
- הָבִיא pf אָן, pf בָּא (§17.2) come; hif 'il הָבִיא
  - (§17.3) bring; höf 'al הוּבָא be brought
- דור בורות, בור
- , nif 'al impf יבחן be tested
- pistachios בּטִנִים
- קי אָדוי formula craving permission to open a conversation with a superior, please, my lord
  - between בֵּינוֹת־, בֵּין־

בָּתָי־ , בָּתָים pl, suf בִּיתֹי, pl בָּתָים, בַּתָים house, household weep, bewail וַיָּבְרָ, יִבְכָּה impf בְּכָה weep, bewail firstborn, oldest son weeping seniority (lit., firstborn status) בכרָה בּלְהָה Bilhah, one of Jacob's concubines, the maid of Rachel except, unless, only with a noun בּלָתִי clause בָּן , בָּוָד , בָּנִים , בָּוָד , בָּוָ , בַּוָ son of 17 years (17 אַבַע גַשָּׁרָה שָׁנָה son of 17 years (17 years old) Benjamin בּנִימִין collective beasts שַׁל חֵלוֹמוֹת ; owner, master בַּעָל dreamer gain, profit morning EST cattle בַקר pi'el בקש seek, want, demand קבר grain flesh EWE (§15.3) daughter בנות, בת גָּבִיעַ, גוָביע, suf גָּבִיעָ*ר נער נער נער נער* big, old (mature) גדול גלל, hitpolel התגלל find a pretext against (על) Gilead גלעד also, even, 44:10 even though; 11...1 both ... and

camel גמלים ,גמל

שב steal

נְעַר rebuke, scold (- בָּ), impf יְנְעַר Goshen, district in NE Egypt

report FER

דבר, pi'el דָבֶר speak

דְבָר thing, matter, word, something said

honey דְּבַש

blood

דָרָד f way

דְּמוֹ... וְדְרָשׁ require; nif 'al 42:22 דְּמוֹ... וְדְרָשׁ his blood (i.e., an accounting for the shedding of his innocent blood) is being required

w term דֹתְינָה Dothan

- ק (for vocalization see vocabulary to Reading 3) interrogative particle; prefixed to the first word of a statement it makes it a question, אין אין אין אין אין be king over us? in indirect questions whether, 42:16 הַאָרֶיכֶם הַאֱמֶת יַבְּחֲנוּ דִּרְרֵיכֶם הַאֱמֶת be tyour words be tested (to see) whether you are telling the truth; 43:6 המו לְהַגִּיך לָאִישׁ הַעוֹר לָכֶם אָח man whether you had another brother
- תָ, תָ, תֶ (§5) art the, w pt who, which, that

הוא m הוא (אָדא) f (אָדא) 3s pron he she, it; as a demonstrative that

impf הָיָהָי, יִהְיֶה (§19.4) be, become הָיָה הַלֶּהָה = הַלְּוֶה

קלַך, impf יַיָּלֶך, יָיָלָד (\$20.4) go; the

6

- imv אָכוּ (לְכָה) לָנוּ is often used to exhort, come!
- הַאָָה m הַאָּדָה f 3 pl pron they הַגָּה = הַן
- אָנָה hither; temporally now as in עַד הַנָּה until now
- ו הְנָבָר ! lo ! I (here I am) הְנָבָר ! lo ! we (are)

הָרֵג kill

- (2) with expressions of time already,
   by now, 43:10 זֶה פַּצְמָיִם already twice;
   45:6 לַה שְׁנָחַיִם it is two years now
- gold זָהָב
- יַכֵר remember
- וְלְשָה Zilpah, Leah's maid, a concubine of Jacob
- collective choice products זְמְרָה
- וְאָנִים old age; אָן־וְאָנִים son of old age קברון Hebron
- שָׁדָר, w term אַדְרָה private chamber, room קוס, juss 3fs אָחָל אָחָט, have compassion for (עַל), 45:20 געל), 45:20 געל), געל ועיוְכֶם אַל תָּחֹס עַל 12:20 געל), נער ועיוָכֶם אַל תָּחֹס עַל ועיוָכָם אַל תָּחֹס געניין, אַל ועיוָכָם אַל תָּחֹס געניין, אַל געיין ועיגעניין, אַל
- יְהָטָא impf יְהָטָא sin against (-רְ-); stand guilty before (ל-)

- יד (cs of יחָי appearing otherwise in the pl חָיָים life) in oaths: (by) the life of... e.g., 42:15 וחיפרעה (I swear) by Pharaoh's life!
- אָיָהָ, impf cons 3fs יָהָיֶה, pt יָהָיָה, pt יְהָיָה (§19.4) live, revive; hif'il inf cs אַרָהַחִיוֹת (§19.4) live, revive; hif'il inf cs אַרָק (פַּהַ מוּשָׁ בּרַשָּה בָרַשָּה בָרַשָּה בָרַשָּה בָּרַשָּה בַרַשָּה בַרַשָּרַי בַרַשָּרַים בַרַשָּה בַרַשָּה בַרַשָּה בַרַשָּרַי בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּר בַרַשָּרַי בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּר בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּר בַרַבַרַיך בַרַשַרַשוּה בַרַשָּרַיבָרָה בַרַשָּרַבָירָה בַעַשָּוֹת הוּבַרַים בַרַשָּרַים בווּחוּ בוּשַרַים בַרַשַרַים בַרַשַרַים בַרָּשַרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרַים בַרַשָּרָר בַעַבָּבָרָים בַעַשַּשוֹים בווּשַר בווּשַר בַעַבַרָים בַעַבַעַרוּב בווּשַר בווּשַר בווּשַר בווּשַר בווּשַר בווּשַר בווּשַר בווּשַר בוּשַר בוּשַרוּים בווּש בווּשַר בווּשַר בווּשַר בווּשַר בוּביים בוּשַר בווּשַר בווּבי בווּשַר בווּשַר בווּשַר בווּשַר בווּשַר בווּשַר בווּשַר בווּבי בווּשַר בווּין בווּבי בווּשַר בווּבי בווּין בווּבי בווּבי בוּשַיוּ בווּש בווּיב בווּין בווּיין בווּין בוּביין בוּישוּ בווּין בווּין בווּיישָר בווּ בווּין בווּיין בווּין בווּין בווּי בווּין בווּין בווּ בווּשַר בווּין בווּי בווּין בווּין בווּשוּין בווּין בווּיין בווּי בווּין בווּין בווּי בווּי בווּין בווּיין בווּי בווּיין בווּין בווּיין בווּי בווּשוּ בווּי בווּי בווּין בווּי בווּי בווּי בווּי
- m five הַמָשָׁה f הַמָשׁ
- תָּנַן juss, w 2ms suf אָתָנַן be gracious toward; hitpa'el הְתְתַנַן favor for oneself, plead with (אָל)
- שםה, pi'el שםה search
- קָרָד, impf אָהָרָד *tremble*; look trembling at (אָל)
- אָרָ, juss יְחֵר burn, be kindled. (אָרָה anger) against (בְּ), 44:18 אַל יִחַר קר בְּעַרְדֶר don't be angry with your servant; 45:5 אַל יִחַר בְּעֵינֵיכֶם let it vex you
- plowing חָרִיש

slaughter מבח slaughtering of animals (captain of) the (שר) (captain of) bodyguard ל dip good; f טוֹבָה is used as a noun good in 44:4 the best (of) load gy קט, suf שט little ones or בְּטֵׁרֵם ere, before w impf נפמי tear in pieces (said of wild beasts); pass gal pf טרַף was torn in pieces (§8.3 note 2) grief stift על יִדִי f (1) du יִדִי־, יִדִים hand; עַל יָדִי into my charge, custody ; בַּיָד" w הַיָּר אַ אַ אַיָּר אָ אַ אַ אַ אָיָאָ אָ אַ הָשָׁיב, etc. with. (2) pl יְדוֹת share ידע, impf ידע (§20) know; hitpa'el התודע make oneself known Judah יהודה כל ; day ; היום now, at present כל יום all one's life Joseph Toseph יטב only impf, ייטַב (§ 20.8) be good, pleasing וייטַב בִּעֵינֵי פַרִעֹה it was good in the eyes of Pharaoh (Pharaoh was pleased) יוּכַל (§ 20.6,7) be able יוּכַל, impf bear a child child ילד חסי, hif 'il הוֹסִיף do again or more w inf

cs (with or without ל), 37:8 יַלָּסָפּר), 37:8 יַלָּסָפּר), 37:8 יַלָּסָפּר), 37:8 יַלָּסָפּר), 37:8 יַלָּסָפּר), 37:8 יַלָּסָפּר), 44:23 יַלָּרָאוֹת פָּנָי 14:23 יַשׁט shall not do more (of) seeing my face (you shall not see my face again)

יעַקֹב Jacob

impf אָדָא (§ 20.3) go or come out, leave; hif 'il הוֹצִיא take or bring out

יָרָא, impf ייָרָא (§ 20.5) be afraid

יְרֵד, impf יְרֵד (\$20.3) go or come down hif 'il הוֹרִיד bring or take down

<u>הססח יֵרֵח</u> moon

ירש אוויך אווייך אווייך אווייך אווייך אווייך אווייך אווייך

יש:, -שָׁ (there) is/are, usually implies some emphasis; with suf it expresses the subj; e.g., 43:4 אָם יָשְׁךָ מְשֵׁלֵח אָם יָשָׁךָ מְשֵׁלֵח if you really mean to let our brother go with us

ישָׁב, impf שָׁב (§20.3) sit, remain, dwell

יַשָּרְצָאלִי Ishmaelite יַנָּתָר Ishmaelite אָ אוֹן יוֹתר impf יוֹתר אָ אוֹן יוֹתר פַלַין אוֹן פַלוּך, פָלוּך, פָלוּן אוֹר, פָלאָי when i come; 44:31 הַלָּאָי שאר אויר אוי אָשָׁר) פַאָשָר איש אישר איש גער פַרַוּד honor קבוד star

202 Introduction to Hebrew

- , pi'el בְּלָה finish, make an end of כָּלָה, בְּלָים, בְּלָים, בְּלִים, בְּלִים, בְּלִים, stuff
- כּלְכָּל, pilpel of פּוּל sustain, maintain בּר see בּר
- , nif 'al וְכְמַר grow hot, be stirred said of נְחָמִים tender feelings
- (I) אַחֲרֵי בָּן thus, so; אַחֲרֵי בָּן (II) כון thus, cal pt כון (up)right, honest קנצן Canaan
- כסה, pi'el כָּסָה cover (up)
- silver, money כַּסְפֵּיהֵם, כַּסְפִּי suf
- אָלָגָת־, suf אָאָנָת tunic; אָלֹגָת suf אָלָגָר (פַס ornamented tunic (but see פָּים)
- ל (see §14.6 and §4 exercise vocabulary) (1) to, toward. (2) transition into a new condition, 44:9 נְהָיָה לֵעֵבְדִים we shall become slaves;

45:8 ווְשִׁיבְנִי לְאָב לְפַרְעֹה he appointed me counsellor to Ph. (3) belonging to, 45:10 קל אַשֶׁר לָד סענו (4) in relation to, 44:17 הוא יַהְיֶה he will be a slave in relation to me (he will be my slave). (5) about, 43:7 שָׁאוֹל שָׁאַל הָאִישׁ לְנוּ וּלְמוֹלֵדְתַנוּ the man inquired closely about us and our family. (6) in a manner or condition, 37:4 לְשָׁלם 14.

- no, not, הַלוֹא is/are not...? was/were not..? did not...? invites an affirmative answer
- ריצא suf לבו heart, sense, 42:28 לבו, suf
  - their sense left them (they panicked) לְבָּם
- ל + בד) properly, in a state of separation יְבַדּ by himself, he alone; by themselves
- או לוּלֵא (לוּ + לא) neg cond particle had...not; coordinate with בִּי עַקָּה bread, food
- *ladanum*, an aromatic resin לט
- why? wherefore?
- for the sake of, in order to + inf.
- (§22.4) take
- ל לְפְגַי) before, in the presence of
- hundred מֵאוֹת מָאָה hundred
- מָאָין) from where?
- מאן, pi'el מאן refuse
- אֶרֶץ state of being a sojourner; אֶרֶץ land where one is a sojourner

- יִרְבָּר wilderness, plain (used for pasturage)
- אָדְיָנָי Midianite, of Midian (an Arab tribe); variant: אָדָנִי
- אָהָר (usually best rendered as an adverb hastily, quickly with its complementary verb: 43:30 וְיָמָהָר יוֹסָף... יַיָּבֹא הַחַדְרָה J. hastily went into his private chamber aiלָרָת family, kin
- מות, pf מָת (§17.2) die; hif 'il הַמְית but to death
- food מְזוֹן
- sustenance מִחְיָה
- a hidden treasure מַטְמוֹן
- water מים
- sell מָכַר
- מלא, pi'el מְלָא (§ 21.3) fill
- lodging place מלון
- interpreter מליץ
- be king מלך
- אָ, הָ, אָן (§15.8; ז usually assimilated except before the art) from, of, out of; expresses the comparative in 37:3 יאָהָב אָת יוֹסֵך מְכָל בָּנָי out of all (more than all) his sons; has the sense some or one out of many in 42:16 אָהָב אָתִד

43:11 קחו מזִמְרַת הָאָרֵץ take some of the choice products of the land. In combinations: מַעַל from off, away from, מִעָם = מָאָת (away) from present (to a superior) מנחה fodder מְסָפּוֹא מעט a little bit, some deed מעשה מָצָא (§21) find, come across, come upon; nif 'al impf אמי be found נצרי Egyptian קצרים Egypt מְרַגַּל (pi'el pt of רְגָל) a spy משאת , משאת , משאת from host to guest mistake, oversight draw, drag (ב-) rule over משל jail, guardhouse משמר double amount, extra our money כַּסְפֵּנוּ בִּמִשָּׁקָלוֹ weight, מִשָּׁקָל in its full weight loins, hips particle of entreaty or exhortation; pray! now tell הגיד hif 'il הגיד tell נגש , pf אָנו impf אַי [§ 22.2(b)] draw near to, come up to (אל) אוה imv mpl הַנְּיחוּ set down, גוח הויים hif 'il

, pi 'el נחם comfort, console; hitpa'el התנחם be comforted, consoled

leave

אַנַׁחַנוּ = נַׁחַנוּ to) divine נחש , pi 'el שוֹם, נחש a spice, possibly tragacanth gum impf יוֹם, hif 'il הְכָה impf הָכָה (§ 22.6) smite אָת) hitpa'el הְתְנָכֵל plot against (אָת) וכר hif'il הכיר (§22.2) recognize, look at closely to see whether or not one recognizes; hitpa'el הְתַנְכֵר act as a stranger set out, journey ער youth, lad impf יפל (§ 22.2) fall; hitpa 'el על) attack התנפל שֹׁםַן, suf שׁםוֹ soul, life, being נצב (up); וַצָּב עַל stand (up); וַצָּב אַל stand in attendance upon a king or other high official גצו, hif 'il הְצָיג set down, more forceful than 🖬 🥨 נצל, hif 'il הִצִּיל rescue, save נקים, נקים clear, innocent נָשָא impf אָדָשָא (§ 22.5) lift, carry off, away overtake השיג hif 'il ושג אשה see נשים נשק, pi'el ושק kiss impf וַתן (§ 22.3) put, give ; 42:30 regard...as וַתְן אָת... כִּ־ קַבָּב, impf הַסְבֵּיוָה , 3fpl וויָסֹב , יָסֹב *turn* about, surround סוֹחֶר impf יְסָחֵר travel about; pt סוֹחֶר (סחרים) trader.

relate ספר pi'el ספר relate court official סְרִיס־, סֵרִיס vervant, slave, minister, courtier עבר pass by Hebrew עגלות, עגלה wagon until עד עוד, hif ʻil הַאָד warn (בִּר) עוד (§15.8) still, yet, besides, again אַוֹן , שַוֹן iniquity עזים, עז f goat leave עוב עיוי suf עיוים, du עיוי f eye עָרִים , צִיר f town על (§15.4) upon, over, about, on account of. Combinations: על דְבַר on account of, because of ; על כן therefore ; על פי according to, by the command of עַלָה, impf יעל, juss יעל go or come up; hif 'il הַעֵּלָה impf cons 3mpl ויעלו bring or take up people Va (§14.6) with stand, tarry עמד (עַל) load (object) upon (עַמָס valley עמק ענה, impf ויען, יענה answer, speak up עצב, nif 'al יעצב be grieved ערב stand surety for, be responsible for, take on pledge from (מַעָם) עָרְוַת הַאָרֶץ pudenda עָרְוַת הַאַרָץ the secret parts of the land

עַשָּׂה, impf <u>וּיַע</u>ָשׂ, <u>יַע</u>ָשָׂה do, make גַשְׂרָה m עָשָׂר f -teen

f seventeen שְׁבַע־עֶשְׂרֵה f

אַחַד־עָשָׂר m "one-teen" (eleven) ד שְׁנִים־עָשָׂר m "two-teen" (twelve) אַשָּׂרָה ten נַשָּׂרָה ל עָשֶׁר now

עַל פּי , Ics suf פּי *mouth*; עָל אָפּי פוג grow numb, fail פוג Potiphar, Egyptian official מוטיפר an escape, or survivors escaped from a calamity

שן lest

ס in פּסים, meaning uncertain; traditional guesses; varicolored strip(e)s, palm of hand, sole of foot, hence tunic reaching to extremities

f time; du פַּעַמִים twice

פָּרְעֹה Pharaoh, Egyptian royal title ("the great house")

divest of הפשט, hif 'il הפשט divest of

open יפתח impf פתח

nno, opening, doorway

sheep, flock(s) צאן

provisions צרה

צדק, hitpa'el הִצְּטַדֵּק (§18.5) וּדְטַדָּק [§29.1(e)] justify oneself צָהַרֵיח אַסס

אָצָיָאר, suf צַיָּארָיז, pl cs צַיָּארָיז used as s neck , pi'el אַנָה , impf וְצָנָה charge, order; pu'al pf 2ms אַנָיתָה be charged with a command to others.

אַצִיר small, young

youth, "juniority"

distress, trouble צָרָה

bundle, pouch (of money) אָרְרוֹת אָרְרוֹת

אָרָי balsam (balm)

קדד, impf יקֹד bow the head

voice, report

קום קום קום arise, get up; with another verb, make a move to and the like, 37:35 אין they tried to console him קטן, קטן [§ 29.1(e)] small, young

קנא pi^cel קנא be wrought up at, jealous of (ב)

קציר harvesting

(I) יקרא impf יקרא call

(II) אָרָאָהוּ pf w suf קרה = קָרָא impf w suf יִקָרָאַנוּ befall, happen to

midst קרב

be or draw near קרב

near קרוב

קָרָה, impf יְקְרָה befall, happen to; pt fpl אר (קורות) happening, things that befall

קרע tear (trans)

קשׁה hard, harsh; fpl קשׁוֹת, is used adverbially harshly

, pass pt fs קשורה, bind, tie

, אָאָה see, behold (אָאָה), אָדָאָה יִרְאָג יִרְאָד see, behold (אָד ר הָתְרָאד stare קַתְרָאד stare at one another at a loss as to what to do ראובן Reuben חבים, <u>רבים</u> much, many; as exclamation enough ! ותרבה, impf cons 3fs ותרבה be much, great, 43:34 ....מ־ 34... was greater than be agitated, quarrel לגל, du רַגִּלִיִם f foot pursue spirit suf רְחֵמָיו compassion, tender feelings wash בחץ הרחק, hif'il הִרְחִיק be or go very far רחק, (a)far היק, hif'il הָרִיק empty out evil; as a noun (also f רָעָה), evil, calamity רע, suf רעהו fellow, companion; איש one to the other אל רעהו רַעָב famine רַעַבוֹן, רָעַבוֹן hunger, famine (אָת, בָּד) pasture, tend (sheep) (אָת, בָּד) רעע, hif'il 2mpl הַרֵעֹתֵם do evil, do harm, 44:5 הַרַעֹתֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם you did evil in so doing ריק (rt ריק) empty field, countryside שדה (ל-) set, put, appoint as (ל-) gray hairs שיבה שָּׁמְלוֹת , שָּׁמְלוֹת clothing, garment

NIW hate שָׁעִיר *buck* (of goats עָּאָיר) שָׁקים suf שָׁקים, pl שָׁקים sack, sackcloth for mourning שר הַטַבַּחִים ; chief, official שר הַטַבַּחִים captain of the bodyguard impf ישאל ask, inquire after (-ל-) Sheol, the netherworld abode of the dead , nif 'al נְשָׁאַר remain, be left remnant שארית ישָׁבַע־עֶשְׂרָה f seven שְׁבַע־, שֶׁבַע f seventeen שברי, suf שברי rations, emergency food supply; properly שֵׁבֵר רִעָבוֹן (42:19) "breakhunger" שָׁבָר (denominative of שֶׁבֶר) obtain, procure food (אֹכֵל שֶׁבֶר) in an emergency; hif 'il pt מַשָּׁבִיר supply food in an emergency אל see שדי שוב (§17.2) come or go back, return (intrans); hif 'il הָשָׁיב (§ 17.3) bring back, return; höf 'al הושב pt מושב (§17.4 note) given back, returned see Reading 3, השתחוה hitpa'lel השתוה note) prostrate oneself bno slaughter be bereaved of child(ren); pi'el cause to be bereaved, make childless שבל ם⊃w Shechem שכר become drunk, carouse שׁכ

אָשָׁלוֹם , שָׁלוֹם (welfare, amity, wholeness, 37:4 לא יְכָלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלם could not speak to him amicably; 37:14 אָשָׁלום אָדָי see how your brothers are faring; 44:17 אַלוֹם אַלוֹ מַט brothers are faring לשׁלוֹם מַלשׁלוֹם אָדָי אָר שָׁלוֹם

שׁלֵח send; pi'el שְׁלֵח send off, release, let go

ruler שליט

השלך, hif'il השלך, throw

third שלישי

pi'el שלם, pi'el שלם (re)pay

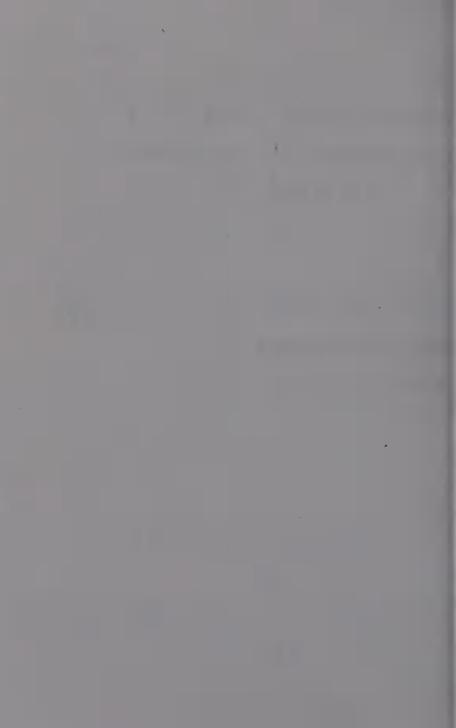
שָׁלשֶׁת - שְׁלשֶׁת f - שְׁלשָׁת m three שָׁל there, שְׁמָשָׁ thither שָׁמַע impf ישָׁמַע hear, understand ; nif 'al

be heard נשמע

Simeon שמעון

keep, watch, guard שׁמָר

שמש sun שָׁנָת du שָׁנִים pl שָׁנָת or שַׁנָת year שׁנֵים צַשֵּׁר ; cs שְׁנֵיד, שָׁנֵים m two; שִׁנֵים "two-teen" (twelve) spill, shed (blood) שפר מקרים, שָׁקָר almond drink שתה חוק, הוֹדְ midst; הוֹדְ in the midst of, amongst הולדות, הולדות, begettings, family history abomination, taboo הָתִקרָה first time בַּתְּחְלָה the first time, previously instead of, for המה be astonished; look in astonishment at (אל) מעה wander about (lost)

TABLES OF VERB AND NOUN INFLECTION

		lcs pf	2m	2f	3m	3f	lcpl	2m	2f	3c	Ics impf	2m	2f	3m	3f -	Icpl	2m	2f	3m	3f	coh	juss	waw-cons	ms imv	ſ	mpl	J	inf abs	inf cs	ms pt	-	impi		f
		âġĹŭ.	فمتدلط	àded	ממר	שמרה	شمر - ت د	שמרשם	لمقدقا	بهضرده	Nacir	under .	dadL.	- ARCIE	שמר	נשמר	d'adri	השמרנה	Jaci-L	<u>השמר</u> בה	พ ี่สุดนั้น			(Actr	àch.	ACL	שמרנה	àcir	(ج) <u>ש</u> מר	שומר	שומבת (שומרה)	שומרות		שמור שמור
041 050 110	(11-68) TAT	ĊĊĹĊ.	CELU	ATL.	Ģ≞ L		جذبد		ċċĹůl	ÇËLI	NCEL	ACEL	SCEL.	CEL	ucer.	tĊĒĻ	ucerr	HCGLER	CELL	ncertn	N. CCCLU			ĊĔŁ	ééL.	C C L	çelên	ÇEİT	(ぐ) <u>し</u> (く)	άäι.		קבדים כבדות		
		كامديد.	2954	2010	Zal	21ล่ร้าน	Last	26600	ໄດ້ເຕີ້ມ	كالأدر	Redal	udal	udar.	idal	น่ปีดีไ	tZāl	udan	นชี้ดิธับ	idare	udatu	א וֹבֹּלַמְרָּע							Zaul	(جَ)ظما	ָרָרָ יָרָרָ		יכלות יכלות		
Verb	NIF AL (\$ 18)	נשמרמי.	נשמרת	tadlu	נמכר	tadtu	וֹאַמְרֵנוּ	נשמרשם	that	נשמרנ	NACL	uâce	יושמרי	LACL	uac.	נמכור	u ádu te	משמע בנה	-mach	تشمردت	אונממרע			ц <u>а</u> йц	شهفت.	Upder 1	بتهقرديد	נשמר, השמר	(بَر) نافقر ل	tade	נשמרת	נשמרות		
The Sound Verb	PTEL (§ 12)	oelu.	مقدط	فقلط	àãr	מפרני	מַפְּרַנּי	מפרעים	فقدشا	Der	Xoar	unar	שמפרי	-DGL	תספר	נספר	น้อตินะ	noertr	.Dert	uoquiu	N.TOGLU			D a F	مقد	مَطْد	ספרנה	מפר מפר	(ب ²)סַפָּר	น้อ้ติเ	מספרת	מספרות		
	PU'AL (§ 12.3)	מפרע.	oalu		טפר	ספרה	فقدد		مُقَدْشًا	Der	NOGL	uoau	NOGL.	יספר	שמפר	toer	น้อต้นเ	שספֿרנָה	DELL	uoërtr										ฉื่อดี้เ	ממפרע	מספרות	1.2.1	
	HI I P'EL (§ /8)	Luxadu.	Luxadu	LUNGLU	LUNE2	ย่าห้ออีย	התאפקנו	บบ่งดีใช้ด	ม่นี้พิลิวีนี้ไ	ม่นพิดีปะ	20200	uunad	מתאפלי	רתאפל	uunad	tuxad	uunadu	uunadtu	UNACL	שתאפלדה	אינעאפלע			Luxad.	EUXed.	LUNGAL	התאפקקנה	บันรัติป	(ל)התאפק	dunad		מתאפמית מתאפמית		
	HIF'IL (§ 13)	השלכתי	השלכת	بتهرجط	ليهزرك	השליכה	השלכנו	השלכתם	التهدونيا	التهذرده	Ř. A. L.	ستشريك	فيهزرد.	تشتريك	ستهدرك	تشذرك	ي <i>تا تعا</i> برده	<i>مَ</i> هْجٌ حَدْد	ישליכו	תשלכנה	NITAGE	تفترك	I i i i i i i i i i i i i i i i i i i i	تشترك	השליכי	يتهظرده	يتغذجند	<u>ב</u> מקבר	(ذ)يَشْذِرك	متشذرك	משלבת (משליכה)	משליכות משליכות		
HÖFAL MED D	HUF'AL (\$ 15.5)	בּ <i>שָׁ</i> קְכִּשֹּ.	ן השלכת	דשלכם	ليهدك	بتهرجد	השלכנו	השלכתם	השלכתו	بتهرده	א מלן ك	فتشترك	م محرد.	بْهَدِّك	شهرك	ڋۿڔۧڮ	متسطرده	השלכנה	- MAGE	קשלכנה												משלכות		

	lcs pf 2m 2f 3m 3f 1cpl 2m 2f 3c	les impf 2m 3m 3f 1cpl 2m 2 & 3f 3m	coh juss waw-cons ms imv f f	inf abs inf cs ms pt f f
	אַרָּרָאָ אָרָרָאָ אָרָרָאָ אָרָרָאָ אָרָרָאָ אָרָרָאָ	לארבו משובר משובר משובר משובר משובר משובר משובר משובר	שׁרְבָר שוב לישב לשב לשב	שוב קירה קירה קירה
QAL	. ດີດ. ດີດ. ດີດ. ດີດ. ດີດ. ດີດ. ດີດ. ດີດ	พ่ะเน	-	מַת מַתָּר מַת
	مُح مَحُ مُح مُح مُح مُح مُح مُح	ั้งต.ระ ช่วยรับ ช่วยรับ ช่วยระ ช่วย ช่วย ช่วย ช่วย ช่วย ช่วย ช่วย ช่วย	چند، چند، پژهه پژهه	ຂໍດເນ ຊີດເມ ຊີດ (ດັ່ງ)ອັນ⊐ ອຸ່ນ⊐
NIF'AL	בכלותי בכלות בכלות בכולות בכולות בכולות בכולות בכולות בכולות	אכון קכון מכון גכון קכוע קכוע	הכון הכון הכוני הכוני	לכונגיע לכול אבעו לכול .
POLEL	Διστοι Διστοία Διστοία Διστοία Διστοία Διστοία Διστοία	ילאמרי שלאמרי שלאמרי שלומי שלומי גלומי שלומי אלומי	לוְכָּמָלָנִי לְנְמְכֵּיּ לְנְמְכֵּי	לקימיגיו גיבון גיבון גיבון גיבון גיבון גיבון גיבון גיבון גיבון גיבון גיבון גיבון גיבון גיבון
POLAL	طبقت	¥chcca		מֹלוְמָתוּע מֹלוְמָתוּע מֹלוְמָת
HITPOLEL	ιτί Αι άσαι το Αι		ביבלוקמר ניבלוקמו ביבלוקמו ביבלוקמו אורטלוקמו	וויקלופָם גיקלוקפת מיקלוקפת מיקלוקפת
HIF'IL	ואָשיבוּאָר גשיבוּאָ גשיבוּאָ גשיבוּאָ גשיבוּאָ גשיבוּאָ גשיבוּאָ	ים רו שמר לע שמר למר למר למר למר למר למר למר למר למר	น้อละ่าน น้องการ น้องการ น้องการ น้องการ มีสำนัญ	בשברות משיבות משיבות משיבות גישיבות גישיבות
HŎF'AL	האשברה האשברה האשברה האשבה ההשבה האשבה הה ההשבה הה הה ההשבה הה הה הה הה הה הה הה הה הה הה הה הה ה	יומבני מומבר מומבר מומבר מומבר מומבר מומבר מומבר מומבר מומבר		מושָׁב מושָׁבָי מושָבָים מושָבות

212

Hollow Verbs (§ 17)

		l les pf 2m 2f 3m 3f lepl 2m 2f 3c	les impf 2m 3m 3f 1cpl 2m 2m 3m 3m	apoc ms imv f mpl	inf abs inf cs ms pt f f	ms pt pass f
	QAL	בכי בכיקנו בכיקנו בכיק בכיק בכיק בכיק בכיק בכיק בכיק בכיק	שבבינה קבר מבכי מבכי מבכי מבכי מבכי מבכי מבכי	יָרָד בְּרָד בְּרָד בְּרָד	(ל)קבות בוקה בוקה בולים	it and the
	NIF'AL	רבה רבביטן רבביט רבביט רבביט רבביט רבביט רבביט רבביט רבביט	טיפֿוּגֿע גלרז גלרי גלרי גלרי גלרי גלרי גלרי	יקו הקנה יקני	לא)ולבנוע נדברע בדברע בבברע	t 1 was built
. (6	PI'EL	5.00 5.1.11 5.11	ບັດຊົມເດີຍ ເດິດເຊິ່ງ ເດິດເຊັນ ເດີດເຊັນ ເດິດເຊັນ ເດີດ ເດີດ ເດີດ ເດີດ ເດີດ ເດີດ ເດີນ ເດີນ	ريدا کيل کيل کيل کيل	ດ້ຮັບບ ດ້ຮັບ ດ້ຮັບ ຮັບ ຮັບ	
Fina	PU'AL	ກັບ ກັບເປັ ກັບເປັນ ກັບເປັນ ກັບເປັນ ກັບເປັ ກັບເປັນ ກັບເປັນ	2011 2011 2011 2011 2011 2011 2011 2011			
	T3,V4LIH	מקרצה מקרציק מקרציק מקרציק מקרציק מקרציק מקרציק מקרציק מקרציק מקרציק	מיטר אָרָני איזר אָר מיטר אָר מיטר אָר מיטר אָר מיטר אָר מיטר אָר מיטר אָר מיטר אָר	ניטר אַרני ניטר אַני גיטר אַני	מעראנע מעראנע לאַיהָאָר געראנע געראנע געראנע	² I was reconciled
	HIF'IL	یزادد یزاددینا (-د-) یزاددین (-د-) یزادید یزاددید یزادی (-د-) یزادی (-د-) یزادی (-د-)	مرتفيد مرتفد مرتفد ترفد مرتفد مرتفد مرتفد مرتفد	ירב קרבי קרבי	לובנע ליטנעבות ליטנעבות גרבע	
	HŎF'AL	קרבי קרביק קרביק קרביק קרביק קרביק קרביק קרביק קרביק קרביק קרביק	¢۲ ۲ ۲ ۵ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲		מָרְבָּוּ מְרָבָּוּ מֶרְבָּוּ	

0
2
Ś
rbs
Ve
r
-
a
1
In

ORIGINALLY INITIAL 1

ORIGINALLY INITIAL

	l cs pf 2m 2f 3m 3f 1cpl 2f 2f 3c	les impf 2m / 3m 3f 1epl 2m 2m 3m 3f	<i>waw</i> -cons ms imv f mpl	I inf abs inf cs ms pt f	mpl
	<u>برا ۲</u>	אלד מלד מלד גלד מלדנ מלדנ מלדנ מלדנ	~~با~~ ۲: ۲: ۲: ۲: ۲:	_P++ 1	
QAL		ແກ່ເກາ ເປັນ ເປັນ ເປັນ ເປັນ ເປັນ ກໍເມນ ກໍເມນ	۳. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲.	تلا له (بز)،انه (بز)،انه	
	رئاجيد	אוכָל מוכָל מוכָל מוכָל מוכָל מוכָל מוכָל מוכָל	لملاقط		
NIF'AL	مراده مرادها مرادها مراده مراده مراده مراده مراده	אולד מולדי מולדי מולדי מולדי מולדי מולדי מולדי מולדי	ומלד הולדי הולדוי	וולב ו הי וולב ו הי	נולדים נולדות
HIFIL	וולדת וולדק וולדק וולדק וולדק וולדק וולדק וולדק וולדק	אוליד מוליד מוליד מוליד מוליד מוליד מוליד מוליד מוליד	નિર્વત તાર્વત તાર્વત	וווינן גו הוולד מוליד מוליד	מולידים מולידות
HÕF'AL	મલ્તુંમ	жr-ć-г		, akțt	
QAL	(ימב)	מיטקבן מיטבר מיטבר מיטבר מיטבר איטב איטב איטב	E.de		
HIF'IL	۵.مُدَد ۵.مُدُنُ ۵.مُدُن ۵.مُدُن ۵.مُدُن ۵.مُدُن ۵.مُدُن	מּקבּלנע יהארני מּקבלני מּקארני מּקארני מּקארני מּקארני מּקארני	ירשב הישב הישיבי	וייס בעי מישיב קישב קישיב	מיטיבים מיטיבות

		lcs pf 2m 3m 3f 1cpl 2cm 2m 2f 3c	1cs impf 2m 2f 3m 3f 1cpl 2m 2f 3m 3f	waw-cons ms imv mpl f	inf abs inf cs ms pt f f
stos (821)		X-040.	ŵkigátu Joka Wikatu Wikatu Wikatu Wikatu Wikatu Wikatu	ägåti: Xödi, Xödi,	<mark>ๆไปหุ่</mark> inf abs ๆปหุ่เ ร่า inf cs คุญห ms pt ทุ
Intitat SK Veros (821)	QAL	XĘću.	אכל מאכל מאכל מאכל מאכל מאכל מאכל מאכלנה מאכלנה	۳.۲۵ تا ۲۰۰ تا ۲۰۰ تا ۲۰۰ تا ۲۰۰ تا ۲۰۰ ۲۰۰۶ تا ۲۰۰ تا ۲۰۰ تا ۲۰۰ ۲۰۰۶ تا ۲۰۰ تا	پودن ^{را} (با)پیدن بریمند אובِל
		ter,u.	พู่อย่า กุลย่า กุลย่า กุลย่า กุลย่า กุลย่า กุลย่า กุลเร	נפלנה נפלי נפל	נופֿיל גופַל
	QAL		ปารัสรับ ปารัสรับ ปารัสร ปารัส ปารัส ปารัส ปารัส	gátu tác tác	(Ļ)Ķāu Ftiņa
Intital 2 V eros (8 22)	NIF'AL	רובה. רובהינו רובהינ רובהי רובהי רובהי רובהי רובהי	Xee	Lift	ىزىكەر ئۇتىت ئۇتىد ئۇتىد
	HIFIL	הלרמי הלוק הליךה הליךה הליקם הלירה הלירה	אַפּיר מַבּיר מַבּיר מַבּיר מַבָּיר מַבְּיר מַבְּיר	ווקר וויקריוי הליויי עקר	הָבָר מְכָיר מְכָיר מְכָירות
	HÕF'AL	עכרה הכומ הכומ הכרה הכרה הכרה הכרק הכרק	م¢خلور مخل مجل مجل مجل مجل مجل مجل مجل مجل		مَخْتَل مَجْتَل مَجْتَل

Initial N. Verbs (§ 21)

Initial 2 Verbs (§ 22)

	lcs pf 2m 2f 3m 3f 1cpl 3f 3c	les impf 2f 3m 3f 1cpl 2m 2f 3m 3f	juss ms imv Iqm f	inf abs inf cs ms pt f f ms pt pass f
	לאאו מאאלו מאילו מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני מאיני משריק משל משל משריק משריק משרים משרים ל משריק משריק משריק משרים משריק משריק משריק משריק משריק משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משל משרים משלים משרים משר משל משר משר משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משל מש משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרים משרכ	עילקאזלני ג'פלאו עילקאלני עילקאלני עילקאו ג'פלא ג'פלא ג'פלא ג'פלא ג'פלא	45.24 45.24 45.24 45.24	หระสาย หระสาย หระสาย การสายการสาย การสายการสาย การสายการสาย การสายการายการ
QAL	ລູ່ເວຍເ ລູ່ເວຍເ ລູ່ເວຍເ ລູ່ເວຍເ ລູ່ເວຍ ລູ່ເວຍ ລູ່ເວຍ ລູ່ເວຍ ລູ່ເວຍ ລູ່ເວຍ ລູ່ເວຍ	હતોવા સ્ટેર આંગ્રે આ બાદ આ હતો છે. આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ br>બાદ આ બાદ br>બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ બાદ આ આ બાદ આ br>આ બાદ આ બા આ બાદ આ br>આ બાદ આ બા આ બાદ આ બાદ	מָרַאַרָּני מָלָאַר מָלָא מָרָא	יבאות רבאות קנוא קנוא
NIF'AL	נימֹבַאוּ נימֹבַאוינר נימֹבַאוינר נימֹבָאוי נימֹבָאוי נימֹבָאוי נימֹבָאוי	ช่นรังหรับ 	<u>ت</u> ت د د د د م ب ب د م ب ب ا د م ب	לקווילגאי נלאאים ללאוים ללגאים ללגאים
PI'EL	מלאאר מלאאר מלאר מלאר מלאר מלאר מלאר מלא	אַכּגָא מכּגָא מכּגָא מכּגָא מכּגָא מכּגָא מכּגָא מכּגָא מכּגָא	۵. ۵. ۵. ۹. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲. ۲.	פלא קפלא קפלאת קפלאות קפלאות
PU'AL	<pre>citation citatio</pre>	યંદરંદુમાં દેરંદુમાં યંદરંદુમાં યંદરંદુમાં દેરંદુમાં યંદરંદુમાં પંદરંદુમાં પંદરંદુમાં		קבקלאות קבקלאות קבקלאות
HIŢPA'EL	הקבלאון הקבלאון הקבלאון הקבלאון הקבלאון הקבלאון הקבלאון	טיניסאָאדני עיניסעאר שיניסעאר שיניסעאר שיניסעא שיניסעא איניסעא איניסעא	μύτε, κέμ μύτε, κε μύτε, κε μύτε, κε	ເຕັດຊີຮັກ ເຕັດຊີຮັກ ເຕັດຊີຮັກເ ເຕັດຊີຮັກເດ ເຕັດຊີຮັກເດ
HIFIL	נילקצ.אנ גילקצאני נילקצאני גילקצאני גילקצאני גילקצאני	ucięniu cienu ucięniu ucięnu cienu cienu ucięnu ucięnu ucięnu ucięnu	เต่สุรีพรับ มิต่สุราพ มิต่สุราพ มิต่สุราพ	(ปุ่)เป็นสีมาย สิ่นสีมาย สิ่นสีมาย เป็น เป็น เป็น เป็น เป็น เป็น เป็น เป็น
HÕFAL	<u></u> ມີດູ່ຮູ້ການ ເດິດຮູ້ການ ເດິດຮູ້ການ ເດິດຮູ້ການ ເດິດຮູ້ການ ເດິດຮູ້ການ ເດິດຮູ້ການ	שלמקאולני לכלגאו לכלגאו לכלגאו לכלגאו לכלגאו לכלגאו לכלגאו לכלגאו		מנקצאות קנקצאים קנקצאת קנקצאת

Final & Verbs (§21)

		lcs pf 2m 2f 3m 3f 1cpl 2m 2f 2f 3c	les impf 2m 2f 3m 3f lepl 2m 2m 2m 2m 3m 3f juss ms imv f f f f inf abs	ms pt f mpl f ms pt pass
	L	אפררא אפררק אפררק אפררק אפררק אפררק אפררק אפררק אפררק אפררק	אַשָּמר קעַמר קעַמר קעַמר קעַמר קעַמר געַמר געַמר געַמר געַמר געַמר געַמר געַמר געַמר געַמר געַמר געַמר געַמר געַמר געמר געמר געמר געמר געמר געמר געמר גע	עומד עומדת עומדות עומדות
bs (\$23)	, QAL	Li Lu	אַתרד מתרד מתרד מתרד מתרד מתרד מתרד מתרד מ	
Initial Laryngal Verbs (\$23,	NIF'AL	ئىمىرى ىمىرى ئىمىرى ئىمىرى ئىمىرى ئىمىرى ئىمىرى ئىمىرى ئىمىرى ئىمىرى ئىمىرى ئىمىرى ئىمىرى لىمىرى ئىمىرى <tdا< td=""><td>(ג)ענאדר רמאדר עמאדר ענאדרע ענאדרע ענאדרע ענאדרע ענאדרע ענאדרע ענאדר ענאד ענאד ענאד ער ענאד ענאד ענאד ער ענאד ענאד ענאד ער ענאד ענאד ענאד ער ער ער ער ער ער ער ער ער ער ער ער ער</td><td>רמאי אירי רמאי אירי רמאי ריי רמאי ריי ר</td></tdا<>	(ג)ענאדר רמאדר עמאדר ענאדרע ענאדרע ענאדרע ענאדרע ענאדרע ענאדרע ענאדר ענאד ענאד ענאד ער ענאד ענאד ענאד ער ענאד ענאד ענאד ער ענאד ענאד ענאד ער ער ער ער ער ער ער ער ער ער ער ער ער	רמאי אירי רמאי אירי רמאי ריי רמאי ריי ר
Initial I	HIF'IL	ביאקרנין באקרנין באקרנין באקרנין באקרנין באקרנין באקרנין באקרנין	(ຊັ່ງມີເອັດປ.] ເອັດດີ ເມືອດເຮັດ ເອັດດີ ເອັດ ເອັດ ເອັດ ເອັດ ເອັດ ເອັດ ເອັດ ເອັດ	מאמר מאמינית מאמינית
	IIH	ບໍ່ສໍຊຸ່ມ. ບໍ່ສໍຊຸມ. ບໍ່ສໍຊຸມ. ບໍ່ສໍຊຸມ. ບໍ່ສໍຊຸມ. ບໍ່ສໍຊຸມ. ບໍ່ສໍຊຸມ. ບໍ່ສໍຊຸມ. ບໍ່ສໍຊຸມ.	אָאָבָת מְאָכָוּי מְאָכָוּי מָאָכָוּינָה מָאַכָּוּינָה מָאַכָּוּינָה מָשָכַוּינָה	קעקר קעקורת קעקרים קעקרות
	QAL	אַאַרעי אירעי אירעי אירעי אירעי אירעי אירעי אירעי אירעי אירעי אירעי אירעי אירעי אירעי	וליב) שאריל	ພາສູ່ ພາສູ່ຕູ່ ພາສູ່ຕູ່, ດ
	NIF'AL	למאקי למאקי למאקי למאקי למאקי למאקי למאקי למאקי למאקי למ	(ເ_່)ເມລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ ເ_ລິສະຊຸ	נְשָׁאָלות נְשָאָלות נְשָאָלות
·bs (\$24)	ſ	מאדני מאלילנו מאלילנו מאליני מאליני מאלילי מאלילי	(4),5681 6,991 6,9916,991	ממאינע ממאינע ממאינע
Middle Laryngal Verbs (\$24)	PI'EL	מהרה מהרקו מהרק מהרק מהרק מהרק מהרק מהרק מהרק מהרק	אַקטָר קטָרָנוּ קטָרָנוּ קטָרָנוּ קטָרָנוּ קטָרָנוּ קטָרָנוּ קטַרָר קטַרָר קטַרָר קטַרָר קטַרָר קטַרָר	מְמַחֲר מְמַחֲרֵת מְמַזְרֵים
Middle	PU'AL	ברְרָהָי ברְרָה ברְרָה ברְרָה ברְרָה ברְרָה ברְרָה	אַנרן קנרק קנרק קנרכנ קנרכנ קנרכנ	מַבֹרָד מַבֹּרָכָת מַבֹּרָכָנת מַבֹּרָכַנת
	HIŢPA'EL	עילבוכי עילבוכי עילבוכי עילבובי עילבובי עילבובי עילבובי עילבובי	(לְשׁמֹשֹׁר בּ	מעברד מעברכית מעברכית

	les pf 2m 3m 3f 1cpl 2m 2m 2m	lep impf 2m 3m 3f 1cpl 1cpl 2f 3m 3f	juss ms imv f f f f	inf ans inf cs ms pt f	mpl f ms pt pass f
QAL	ລິຊຸ່ມາ ລິຊຸບິນ ລິຊຸບິນ ລິຊຸບິນ ລິຊຸບິນ ລິຊຸບິນ ລິຊຸບິນ	เชล์สูปรับ อล์สุน เชล์น เรล์น เชล์น เรล เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล เรล เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล์น เรล เรล เรล เรล เรล เรล เรล เรล เรล เรล	<u>مَحْ</u> لَنَة مَحْلَن هُجْل	שולות שולת שולת	97
NIF'AL	באלווו בעל הקרוק בעל הינים בעל בעל בעל הינים בעל בעל בעל בעל בעל בעל בעל בעל בעל בעל	นส์รูปเรีย 	י נואַקְעוֹלני גואַקרעי גואַקרעי	ַּדָּשְׁבְּוּשׁע בּשָּׁבְע (גְּוֹשְׁבָּע בּשָׁבְעוּע וּגַשָּׁבְע	לאֹבְשׁים דאבוים
PIYEL	ລ່ວູເນ ລວັບບໍ່ໃ ລວັບບໍ່ໃ ລວັບບ ລວັບບ ລວັບບ ລວັບບ ລວັບບ	ជុំភ្នុំដូវដំប ភ្នុំក្រុង ជុំភ្នុំប្រ ជុំភ្នំប្រ ជុំភ្នំប្រ ជុំភ្នំប្រ ស្ថិភ្នំប្រ ស្ថិភ្នំប្រ ស្ថិភ្នំប្រ	אַקֿעוּ אַקֿעוי אַקֿעוי אַקֿעוי	ថុំគត្ត័រ៉ាប ថុំគត្ត័រ៉ា (,,)គ្នីត្ម័រា គឺតុំរ៉ា	<u>קשיר חית</u> קשיר חות
PU'AL	ອ້ລຸ່ມເ ອ້ລຸບີນ ອ້ລຸບີນ ອ້ລຸບີນ ອ້ລຸບີນ ອ້ລຸບີນ ອ້ລຸບີນ ອ້ລຸບີນ	น่สลุ่มนั้น จัสลุ่มน น่สลุ่มน น่สลุ่ม น่สลุ่ม มัสลุ่ม มัสลุ่ม		Catal Catal	מָשָׁבְיָשׁוּים מָשָּבְיָשוּים
HIŢPA'EL	בעלודעו הקרועיני הקרועי ה הקרועי הקרועי ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה	מולת, לני מולת, גלי מולת, גלי מולת, ג מולת, ג מולת, ג מולת, ג מולת, ג	מוּנוֹד אַנָּה מענד אַנ מענד ע	התודע היוהתודע העודע	מיקר <u>ון ש</u> ות
HIF'IL	השלעימי השלעימי השלעיני השלעיני השלעיני השלעיני השלעיני השלעיני השלעיני	ajapátu "ácu.s: ajapátu Gácu.s Gácu.s Gácu.s Gácu.s Gácu.s Gácu.s Macu.s	ບໍລິດັດດີເປັນ ມີລືດປູດຄື. ມີລີດັດກ	ติ.ต่อตัสัน ติ.ติ.ต่น.สั (	นี้สุดนี้นั้น
HŎF'AL	ບໍລິດັດ ບໍລິດດີດ ບໍລິດດີດີ ບໍລິດດີດີ ບໍລິດດີດີ ບໍລິດີດີ ບໍລິດີດີ ບໍລິດີດີ	น่สตุ่งกัน "สิตรีเครีย ปลู่สตุ่งกัน น่สตุ่งกัน ปลดุ่งกัน มูลสุดุ่งกัน มูลสุดุ่งกัน มูลสุดุงกัน มูลสุดุงกัน		นู้สุนี่สัน นู้สุนี่สัน	 ฉั#ฉัสวุณ ฉั#ฉัสวุณ

Final Laryngal Verbs (\$24)

218

	l cs pf 2m 2f 3m 3f 1cpl 2m 2 2f 3c	les impf 2m 3m 3f 1cpl 2m 2 3m 3 3	waw-cons ms imv f f	inf abs inf cs ms pt f f
	קבות. סבות סבות סבות סבות סבות סבות	ugit, tor tor tor tor tor	0 0 0 0 	inf ab inf cs inf cs inf cs ms pt ms pt ncc ms pt ncc ms pt ncc ncc ncc ncc ncc ncc ncc nc
QAL		אַטָּר הטַר קטַר הטַר הטַר הטַר הטַר הטַר הטַר הטַר ה		
	אוויי אווי קלווי קלווי קלווי קלווי קלוי קלוי	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·		544 544 544 544 544 54 54 54 54 54 54 54
NIF'AL	בְּסַבּוּ אַ בְסַבּוּ אַ בְסַבּוּ אַ בְסַבּוּ אַ בְסַבּוּ אַ בְסַבּוּ אַ בְסַבּוּ אַ בַסַבּוּ בַסַרָּ בַסָּבָוּ בַסַרָּ בַסַבּוּ בַסַרָּ בַסַבּוּ בַסַרָּ בַסַבּוּ בַסַרָּ בַסַבּוּ בַסַרָּ בַסַבּוּ בַסַרָּ בַסַבּוּ בַסַרָּ בַסַבּוּ בַסַרָּ בַסַבּוּ בַסַרָּ בַסַרָּ	אטר הטר הטר נטר הטר הטר הטר הטר הטר הטר הטר הטר הטר ה	с с с с с с с с с с с с с с с с с с с	برەند (بْ)بَود גַפָּבָה גַפַּבָּה גַפַּבָּה
POLEL	سببر مرزی مرزی مرزی مرزی مرزی مرزی مرزی مرز	אנולל תנולל הנולל הנולל הנולל הנולל גנולל גנולל גנולל גנולל גנולל	גולל גיללי גיללנה	מילל קאמילל קטמילת קטמילים קטמילים
POLAL	kiýta: kiýt	אַנוילל		מוולל מווללת מווללים מווללות
нтросе	התבעללקי התבעללק התבעלק התבעלק התבעלק התבעלק התבעלק	אתגולל חקבולל חקבולל חקבולל הנגילל חקבולל	התגולל הגגוללי התגוללו התגוללו	רקי)התנוצלל מקונוללל מקונוללים מקונוללים
нгыг	הַסְבּוֹוּתָי הַסְבּוּוּת הַסְבָּוּת הַסְבָּוּת הַסְבַּוּת הַסְבַּוּת	אָסָב (אַסָּב) יָסָבי נְסָב יָסָב יָסָב יָסָב יָסָב יָסָב יָסָב יָסָב	בסביר הטבר הטבר	רקי)קטב מסקר מסברות קטב
HŎFʿAL	הוטָבוּיָי הוטָבוּ רווטָבוּ	ж рг		מוסבות מוסבות

Geminate Verbs (§ 30)

	abs s cs	1cs 2m 3m 3f	lcpl 2m 2f 3m 3f	abs pl cs cs lcs 2m 2f 3m 3f	lcpl 2m 3m 3f
	חַמוֹר חַמוֹר–	חַמוֹרָה חַמוֹרָה חַמוֹרָה	<u>ה</u> מורבנו המורבה המורבה המורבו	หลงกับรู	חֲמוֹרֵיני חֲמוֹרֵיכֶם חֲמוֹרֵיכֶו חֲמוֹרֵיהֶם
§ 14-15	פרר הר ה	فلرية فلرية فلرية فلرية	فْلَنْ فَلَنْدُ فَلَنْدُ فَلَنْتِ	สูเทน สูเทน สูเทนูท สูเทนูท	ولدائيند ودايتني ودايتيت وادايتي
	דיניר דיניר דיניר	בלנה הברול הברול	גלנו גלנס גלגמ גלגמ	בלי, ע גלי, ע גלי, ג גלי, ג גלי, ג גלי, ג	~~۲~~ جلن ^ی ۲جدنچα ۲جدنچα
§ 25	รั่นไปน รั่นไปน	\$120e \$120, \$120e \$120e \$120e \$120e	ತ್ಲೆ2ಬಿ1 ತ್ಲೆ2ಬಿರ ತ್ಲೇ2ಬಿರೆಡ ಕ್ಲೇ2ಬೆರೆಡ	સંદેલોણે.ઘે સંદેલોણે.ઘ સંદેલોણ. સંદેલોણ- સંદેલોણ-	בּרְקוֹמַיהָוּן בּרְקוֹמיהָם בּרְקוֹמיבָם בּרְקוֹמיבָם
	مْدُك مُدُك	مَرْجَ مَرْجَة مَرْجَة	مَزْدًا مَزْدُ مَزْدُدًا مَزْدُدً	مرزد.ت مرزد. مرزد.	مرُخْت مرْجَحْت مرْجَحْت
	מַלְבָּת− מַלְבַּת−	فرْحُنْد مْرْحُنَّد مَرْحُنَّد مَرْحُنَّد	בּלְכָּעָוּ בּלְכָּעָב בּלְכַּעָבָו בּלְכַּעָבו	وېردام وېرداميه وېرداميه وېرداميه	وې ^ر دنينې وې ^ر دنينچه وې ^ر دنينچه
	מפר מפר מפר	0 0	קקרקו קקרקו	ېوړت. موړت. موړت. موړت.	مويديد مويدچا مويديد مويدي
§ 26	ຕ່ຕໍ່ມັນ-	ຜ່ະນັ້ນໃນ ຜ່ະນັ້ນ, ຜ່ະນັ້ນໃນ ຜ່ະນັ້ນໃນ	אלינען אלינעלים אלינעליבו אלינעליבו	ຕ່ະນຸບູ້.ນັ ຕ່ະນຸບູ້. ຕ້ານບູ້.k ຕ້ານບູ້.k ຕ້ານບູ້.	קנחות.ינו מנחותיקם מנחותיקם
	ظرچ ۲ –	~~د~~ ېر ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲	בְּקֵרְנוּ בְּקֵרְכָּו בְקֵרְכָּו	چېلات چېلات چېلات چېلات چېلات	چرزاند چرزارچا چرزارچا
	ด้สมัย 	ດ້ຕ່າກໍານີ້ມ ດ້ຕ່າກໍານີ້ມ ດ້ຕ່າກໍານີ້ມ ດ້ຕ່າກໍານີ້.	הְכָּאָעָן הְכָּאָעָרם הְכָּאַעַרָּרַ הְכָּאַעָרָנ	ด้ต่องเร็านี้ ด้ต่องเร็านี้ ด้ต่องเร็านี้ ด้ต่องเร็านี้ ด้ต่องเร็า	ָקׁמָאוּתָׁינוּ קַמָּאוֹתַיבֶּו קַמָּאוֹתַיבֶּו

Nouns with Pronominal Suffixes

INDEX

Unless otherwise indicated, all references are to sections. Superscripts refer to footnotes. Chapter and verse followed by n refer to matter in the Notes on the Hebrew Text of Genesis 37, 42-45 (pp. 180-192). Hebrew words are indexed in the Glossary (pp. 197-207).

Absolute state, 6.2 Accents, 28 disjunctive, 28.2 and stressed syllables, 28.1, 29.2 Adjectives, 5.5-6 order of attributive and demonstrative, 7.4 Adverbial expressions : by adjective, 42:7n by verb, 37:28nAfformatives : of imperfect, 10.4 of perfect, 9.4 Agreement : of adjectives, 5.5-6 of verb with compound subject, 44 : 14n Akkadian language, 10.2, pp. 1, 23 'Alef: pronunciation, 1.3 quiescence of, 17.2(a), 20.5, 21.1 Alphabet, development of, 1.6 Amarna letters, $p. 2^3$ Apocopation, apocopated forms, 16.4(b), 19.2 Arabic language, pp. 1, 6-7 Aramaic : language, 30.2(b), pp. 1, 3, 4, 5 script, 1.7 Article, 5.1-4 elision of, 5.4 with familiar items, 42:23nindefinite, 3.11 omitted in construct state, 6.3 omitted for euphony, 43: 14n vocalization, 2.10(b)3, 5.1-2

Ashkenazic pronunciation of qames, 2.5 Aspect : defined, 9.3¹ imperfect, 10.1-3 perfect, 9.3 Aspirates, 1.4 Assimilation : of a to ε in segolates, 26.1 of consonants, 2.10 (b) 2 (see also Lengthening of consonants) of nun, 2.10(b)2, 18.2, 22 partial, 18.5

 $B^{e}gad \ k^{e}fal, 1.5, 2.7(c), 2.11, p. 140^{1}$ Bible, pp. 173–179 name, p. 173 parts, pp. 173–175 texts and editions, pp. 177–179 Biblical Hebrew, pp. 2–3, 7

Canaanite : alphabet, 1.6 language, pp. 1, 2^{2-3} Causative : defined, 8.4 $hif^{i}l$, 13.1 $p^{i}il$, 12.1 reflexive, p. 141¹ Chapter divisions of Bible, p. 177 Circumstantial clause : noun, 44 : 26nverb, 44 : 4nCognate accusative, 43 : 16n Cohortative, 10.5 in result or purpose clause, 42 : 2n Commands : negative, 10.7 positive (see Imperative) Compensatory lengthening of vowels, 5.2(a), 5.3(a), 16.3, 18.2(b), 20.5, 23.1, 25.2(c) Conditional clause, 42:38n Conjugations (see Verb patterns) Consonants, 1 (see also Begad kefat, Emphatics, Labials, Laryngals, Lengthening of consonants, Liquids, Sibilants) chief bearers of meaning, 2.1 latently long, 25.5(a)¹ long, how syllabified, 25.2(b) weak, 16.4 effect on segolate pattern, 26.7(d) Construct state, 6 adjective in, p. 151¹ absence of article in, 6.3 stress and vowel changes in, 6.1, 25 Contraction : a - ha > 77, 14.4(c)(a-hu >) aw > o (i), 14.4(b), 20.2(a), 20.2(c) ay > אין, די, די, 14.3, 19.1(b) ay-ha > गू-<u>'</u>, 14.4(c) $ayhu > ayw > 1^{-}, 14.4(b)$ ayi > e, 4.5, 6.1iy > -, 19.1(b)את +* > את, 20.3¹, 21.3(c) Copula wåw, p. 28, 37 : 25n Dåges, 2.10-11 conjunctive, p. 1451 *håzåq*, 2.10(b) qal, 1.5, 2.10(a) (see also Spirantization) Declarative hif'il, 13.1 Demonstratives, 7.3-4 Denominative pi'el, 12.1 Dotted letters, 37: 12n Doubling of consonants (see Lengthening of consonants) Dual, 4.3, 6.2(b) Elative hif'il, 13.1 Elision : of article, 5.4 of 7 in hif'il, hitpa'el, 13.1, 18.4

Emphatics, 1.4

Emphatics (Cont.) partial assimilation to, 18.5 Estimative hif'il, 13.1 Ethiopic language, p. 1 Feminine gender, 4.1-2 for abstract and indefinite expressions, 42:71 double termination in pf 3fs of final 77 verbs, 19.1(d) π -termination, 4.1, 6.2(a), 9.4(c) **D**-termination : in construct state, 6.2(a) with infinitives, 20.3, 22.2(b) with suffixes, 15.1 Geminate verbs, 8.5, 30 Gender, 4.1-2 Glottis, defined, 1.3 Greek(s), 1.7, p. 5 Groundform of verb, defined, 9.4 Hataf (hataf patah, hataf segol, hataf qames) 2.9, 23.3 before šewa, 23.3(d) He (see also Article) : with mappiq, $2.5(b)^3$ vowel letter, 2.2 Hebrew (see also Biblical Hebrew, Modern Hebrew, Rabbinic Hebrew) : history of language, pp. 1–9 meaning of, p. 35 Hif'il, 8.4, 13 Hireq, 2.5 as changeable vowel, 2.6, 25.5(b)for patah in closed, unstressed syllable, 23.5, 25.5(a)², 25.6, 26.6 Hitpa'el, 18.3-5 Hitpolel, 8.5, 30.4 Höf 'al, 13.3 Holem, 2.5 as changeable vowel, 2.6, 4.5, 9.4(b), 25.5(c) position of, 2.6, *p*. 77¹ Hollow verbs, 8.2, 17 imperfect consecutive of, 16.4 Huf'al (see Hof'al) Imperative, 10.8 with paragogic 7, 10.9 in result or purpose clause, 42 : 2n with suffixes, 15.7 Imperfect, 10.1-3 afformatives, 10.4(b)

Imperfect (Cont.) as past, 10.2 preformatives, 10.4(a) with suffixes, 15.6 Imperfect consecutive, 10.2, 16.1-4 with suffixes, 15.6(b)Indefinite subject, 42:25nInfinitive absolute, 11.1 as imperative, 11.21 Infinitive construct, 11.2 with feminine termination, 20.3, 22.2(a) with suffixes, 15.7 Intensive pi'el, 12.1 Interrogative 77, vocalization, p. 141, 37:32n Interrogative sentence, word order in, 27.3(b) Inversion of subject and predicate, 3.2, 27.3, 27.5(b)-(c) Jussive, 10.6 with suffixes, 15.6(b)Latin, p.5Labials, p. 28 Laryngals, 1.3, 23.1-4 effect on segolate pattern, 26.7(a)-(c)effect on vowels : following, 19.2, 24.1(a), 25.6 preceding, 19.3, 20.3, 23.2, 24.2(b), p. 141 (see also Compensatory lengthening of vowels) furtive patah with, 2.5(b), 23.2(b)hataf with, 2.9, 23.3 not normally lengthened, 5.2(a), 16.3, 18.2(b), 23.1 Larynx, defined, 1.3 Lengthening : of consonants, 2.10(b) (see also Assimilation of *nun*) with article, 5.1 given up, 16.3, p. 1051 latent, $25.5(a)^1$ with 72, 5.3 in nif'al imperfect, 18.2 in pi'el group, 12.2-3, 18.4 with waw-consecutive, 16.3

of vowels : compensatory (*see* Compensatory lengthening of vowels)

in pause, 29.1 under stress, 2.6, 25.3, 25.5 Letters. 1.1-2 (see also Alphabet) Letters (Cont.) final, 1.2 " square," 1.7 Liquids, p. 1051 Mappiq, 2.5(b)3 Masculine gender, 4.1–2 plural construct, 6.2(b) Maqqef, 5.3, 28.1, 29.2(a), p. 1451 Massoretes, p. 178 Metathesis, 18.5 Meteg, 28.22 Middle wåw/yod nouns in segolate pattern, 26.7(d) Middle wåw/yod verbs, 17.11 (see also Hollow verbs) Midrash(im), defined, p. 56 Mishnah, defined, p. 56 Mishnaic Hebrew (see Rabbinic Hebrew) Modern Hebrew, pp. 7-9 begad kefat, 1.5 emphatics, 1.4 laryngals, 1.3 mobile šewå, 2.7(c) sere, 2.5 vowel quantity, 2.6

Negative clauses : noun, 42:34nverb, 27.5(c) Negative commands, 10.7 Nif'al, 8.3, 18.1-2 Noun structure, 4.1-3 construct state, 6 pronominal suffixes, 14, 15 Noun sentence (clause), 3 as binder in, p. 36 negation of, 42:34npredicate with article, 42:6nword order, 3.2, 27.2-3 Number : of noun, 4.2-3 of verb with compound subject, 44:14nNumerals, syntax of, 37:2n, 43:15nNun : archaic verb ending, 43: 32n assimilation of, 2.10(b)2, 22.1 Oath clause, 42: 15n, 42: 16n Object :

omitted, 37 : 17*n* particles, inflection of, 14.6 position, 27.6–8

Object (Cont.) suffixes, 15.5-7, 37:4n Objective complement, 37:21nParagogic 77, 10.5, 10.9 Paragraphing in Torah, p. 177 Participial clause after הוה, 37: 7n, 37: 7n Participle, 11.3-5 gal passive, 11.5 with suffixes, 15.7 Particles inflected, 14.6 (see also Preposition) Passive (see also Hitpa'el, Hof'al, Nif'al, $Pu^{(al)}$: expressed by 3 pers. indefinite, 42:25n, 43:34nqal, old form, 8.3², 11.1² Patah, 2.5 becomes hireq, 23.5, 25.5(a)², 25.6, 26.6 as changeable vowel, 2.6, 25.5(a), 25.8(a) furtive, 2.5(b), 23.2(b) as helping vowel, 19.2, 24.2(a), 26.7(c) with laryngals (see Laryngals, effect on vowels) for sere in pi'el pf 3ms, 12.2 for sere in hitpa'el impf, 29.1(e) Pausal forms, 29.1 Pentateuch, p. 175 (see also Torah) Perfect, 9.3-4 afformatives, 9.4(b)-(c) interrupting series of impf cons, 16.2, 37:3nwith suffixes, 15.5 Perfect consecutive, 16.5-6 Person, change in in address, 42: 13n Phoenician(s), 1.7, p. 2 Pi'el, 8.4, 12.1-2 Pilpel, 8.5 Place-name endings (1, 1, 1, 1), 37: 17nPlural terminations, 4.2 in construct state, 6.2(b)1-, 9.4(c), 10.4(b) Polal, polel, 30.4 Postbiblical Hebrew (see also Rabbinic Hebrew): hif'il pf, 17.3(a) Preformatives of imperfect, 10.4(a) original vocalization, 23.5 Predicate : inversion of (see Inversion) noun, with article, 5.6, 42:6nnoun instead of adjective, 43:27n objective, 37:22nPregnant construction, 42: 28n

Preposition: article elided after, 5.4 with infinitive construct, 11.2 inflections, 14.6, 15.4, 15.8 Preterit tense, 10.2, 16.1 Pronoun : demonstrative, 7.3 independent personal, 7.1 for emphasis, 44:27n as binder in noun sentence, p. 36 old 2fs ", 10.4(b) object : inflection of, 14.6 position, 27.9(b) Pu'al, as passive of pi'el, 12.3 Pu'al, as passive of qal, 8.3^2 Purpose clause, 42:2nQ al, 9-11 defined, 8.3 old passive of, 8.3², 11.1² Q åmes, 2.5 as changeable vowel, 2.6, 25.5(a)pronunciation, 2.5 as unchangeable vowel, 25.2 Qames hatuf, 2.5 as changeable vowel, 25.5(c)distinguished from qames, 2.5, 28.22 instead of gibbus, 23.4 Qibbus, 2.5 as changeable vowel, 25.5(c)Rabbinic Hebrew final II verbs assimilate to final 77, 21.2 literature, pp. 5-6 origin, p. 4 vowel letters, 2.3 Reciprocal clauses expressed by hitpa'el, 18.3 Reflexive : causative, p. 1411 hitpa'el, 18.3 nif'al, 18.1 Relative clauses, 42:21n, 45:4n Result clause, 42 : 2n Res, normally not lengthened, 5.2, 5.3(a), 18.2(b), 23.1 Root, 8.1-2 active and stative, 9.1-2 biconsonantal, 8.2, 8.5, 30.11

Segol, 2.5 as changeable vowel, 25.5(b) Segol (Cont.) as helping vowel, 19.2, 26.1 instead of hireq, 23.4 Segolate nouns, 26 Semitic languages, pp. 1-2. consonants as chief bearers of meaning in, 2.1 derivation of term, pp. 1-2 triconsonantal root in, 8.1 Sentence types (see Interrogative sentence, Noun sentence, Verb sentence) Septuagint, p. 176 Sere, 2.5 as changeable vowel, 2.6, 25.5(b) replaced by patah, in pi'el pf, hitpa'el impf, 12.2, 29.1(e) Sewa, 2.7-8 compound (see Hataf) mobile, 2.7(b)-(c), 25.3, 25.5 begad kefat spirantized following, 1.5, 2.7(c) quiescent, 2.7(a), 25.2(b) with laryngals, 23.3 at word-end, 2.8 Sibilants, 18.5 metathesis in hitpa'el, 18.5 unlengthened, with mobile šewå, \$. 105¹ Spirantization, 1.5, 2.7(c), p. 1401 Spelling : defective, 2.3, 11.1¹, 37:7n full, 2.3 Stative : root, 9.2 verb, 9.2-4, 10.4, p. 57¹ Stop, defined, 1.5 Stress : accents mark position of, 28.1 final, 4.4 exceptions, 4.4 loss in word followed by maqqef, 29.2(a) moves forward : in noun, 25.1 in perfect consecutive, 16.6 resultant vowel changes, 2.7(b), 4.5, 25.5 in pause, 29.1 in perfect, 9.4(b) recedes : to avoid consecution of two main stresses, 29.2(b) in imperfect consecutive, 16.4(a)secondary, 6.1, 29.21 stress-lengthened vowels, 25.3

Subject : compound, construction with verb. 44:14nindefinite, 42:25nposition (see Interrogative sentence, Noun sentence, Verb sentence) Subordination of clauses, 37: 4n, 37: 25n Substantive : adjective as, 5.5 participle as, 11.4 Suffixes, pronominal, 7.2, 14, 15 derivation, 14.3-4 with imperative, 15.7(a)with imperfect, 15.6 for indirect object, 37:4nwith infinitive, 11.2, 15.7(b)with noun : feminine noun, 15.1-3 irregular inflections, 14.5 masculine noun, 14 with participle, 11.4, 15.7(c) with particles and prepositions, 14.6, 15.4, 15.8 with perfect, 15.5 refers to whole phrase, 42:21n Sureq, 2.5 naturally long, unchangeable, 23.2(b), 25.2(a) Syllable : closed, 2.7(a), 25.2(b) open, 16.4(a), 25.4 Tanna(im), Tannaitic literature, $p. 5^5$ Temporal clause, 37:4n, 44:3,4nTense of noun sentence, 3.1 (see also Aspect) Terminitive 77, p. 1431 Tiberian vocalization, 2.5-11 Torah: content, pp. 173-174 structure, pp. 175-177 Ugarit(ic), 1.6, pp. 24, 45 Uvula, defined, 1.4 Verb : patterns, 8.3-5 with pronominal suffixes, 15.5-7 sound, 16.4 stative, 9.2 Verb sentence (clause), word order, 27.4-5 Verse division, p. 177 Vocalization : development of, 2.1-4 Tiberian, 2.5-11

Voiced consonant, defined, 1.3 Vowel letters, 2.2-4 Vowels : changeable, 25.3-6 differences between noun and verb, 25.8 compensatory lengthening of (see Compensatory lengthening of vowels) contraction of (see Contraction) helping, 19.2, 24.2(a), 26.1 in pause, 29.1 quantity : in Modern Hebrew, 2.6 naturally long, 23.2(b), 25.2 short, 25.3 stress-lengthened, 2.6, 25.3 signs and pronunciation, 2.5 unchangeable, 25.2

Wåw :

copula, vocalization, p. 28, 37: 25ninitial w > y, 20.2

as vowel letter, 2.2, 2.5(a)

Wåw-consecutive :

with imperfect, 16.1-4

with perfect, 16.5-6

Weak consonants, 16.4

Word order, 27 (see also Adjective, Interrogative sentence, Inversion, Noun sentence, Object position, Verb sentence)

Yiddish language, p. 7 Yo<u>d</u>: quiescence, 14.4(b), 19.1 as vowel letter, 2.2

A039045

THEOLOGY LIBRARY CLAREMONT, CALIF.

i na di seconda d

and and and and

and the second sec

An Al-

and a second second of the second sec

n and a start of the start of t

the state of the second s

· -

THEOLOGY LIBRARY SCHOOL OF THEOLOGY AT CLAREMONT CLAREMONT, CALIFORNIA

23-262-002

